DÖNEM : 2 CİLT : 15 TOPLANTI : 2

MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

79 ncu Birleşim

3 . 4 . 1967 Pazartesi

İçindekiler

Sayfa

1. — Geçen tutanak özeti 445

2. — Yoklama 446

3. — Başkanlık Divanının Genel Kurula sunuşları 446

1. — Balıkesir Milletvekili Mevlüt Yılmaz'ın Türk Hava Kurumunun vatandaşların başka hayır kurumlarına bağışladıkları kurban derilerinin zorla toplattırmasının doğru olmadığına, bu Kurumun böylece gayesinden uzaklaştığına, bu konularda tedbirlerin alınmasına dair demeci 446:448

2. — Ordu Milletvekili Kemal Şensoy'un, Ordu ilinin Fatsa ilçesinde bir tarım lisesinin açılmasına karar verildiği halde üç senedir açılmadığına, 1967 yılında ihalesinin yapılarak temelinin atılmasının sağlanmasına dair demeci 448:449

3. — Amerika Birleşik Devletlerini ziyaretleri sırasında Anayasanın 100 ncü maddesi gereğince kendilerine Cumhuriyet Senatosu Başkanı İbrahim Şevki Atasağun'un vekillik edeceğine dair Cumhurbaşkanlığı tezkeresi (3/618) 449

4. — Yeni bir Devlet Bakanlığı kurularak buraya eski Ulaştırma Bakanı Seyfi Öztürk'ün atandığına ve Bakanlar Kurulundan çekilen bâzı bakanların çekilmelerinin kabulü ile yerlerine yapılan yeni atanmaların Başbakanın teklifi üzerine uygun görüldüğüne dair Cumhurbaşkanlığı tezkeresi (3/619) 449

5. — Haklarında öncelikle görüşülmesi kararı verilen işler dışında gelecek birleşimin ilk saatinde ele alınacak konulara dair Başkanlığın açıklaması. 449

4. — Görüşlen işler 450

1. — Millet Meclisi, Cumhurbaşkanlığı ve Sayıştay Başkanlığı 1965 yılı Kesinhesabı hakkında Meclis Hepaslarını İnceleme Komisyonu raporları (5/25) (S. Sayısı : 190) 450

Sayfa

2. — T. B. M. Meclisi Saymanlığının, Haziran, Temmuz ve Ağustos 1966 ayları hesabı hakkında Hesapları İnceleme Komisyonu raporu. (5/26) (S. Sayısı : 225) 450

3. — T. B. M. Meclisi Saymanlığının, Ekim ve Kasım 1966 ayları hesabı hakkında Hesapları İnceleme Komisyonu raporu. (5/27) (S. Sayısı : 226) 450

4. — Ceza işlerinde karşılıklı adlî yardım Avrupa Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı ve Adalet ve Dışişleri komisyonları raporları (1/147) (S. Sayısı : 145) 451,488:491

5. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Halk Cumhuriyeti Hükümeti arasında Hava Ulaştırmasına dair 28 Haziran 1966 tarihli Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı ve Ulaştırma ve Dışişleri komisyonları raporları (1/264) (S. Sayısı : 166) 451:452,492:495

6. — Nükleer enerji sahasında hukukî mesuliyete dair Sözleşmeyi tadil eden Ek Protokolün onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı ve Dışişleri Komisyonu raporu (1/261) (S. Sayısı : 167) 452:453,496:499

7. — 6368 sayılı Kanunla onaylanan Milletlerarası Sağlık Tüzüğünün bâzı hükümlerini değiştiren 12 Mayıs 1965 tarihli Ek Tüzüğün onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı ve Dışişleri ve Sağlık ve Sosyal Yardım komisyonları raporları (1/260) (S. Sayısı : 175) 453. 500:503

8. — Yabancı memleketlerde yapılan evlenme merasimlerinin kolaylaştırılması hakkındaki sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı ve Adalet, İçişleri ve Dışişleri komisyonları raporları (1/181) (S. Sayısı : 222) 454,504: 507

9. — Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Genel Konferansının kırkbeşinci toplantı dönemi sırasında kabul edilen 116 sayılı Sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı ve Dışişleri ve Çalışma komisyonları raporları. (1/309) (S. Sayısı : 228) 454:455,508:511

10. — Türkiye Cumhuriyeti ile Belçika Krallığı arasında imzalanan Sosyal Güvenlik hakkında Genel Sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı ve Dışişleri ve Çalışma komisyonları raporları. (1/315) (S. Sayısı : 229) 455:456,512:515

11. — Makinalardan korunma ile ilgili 119 sayılı Milletlerarası Çalışma Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı ve Dışişleri ve Çalışma komisyonları raporlar. (1/319) (S. Sayısı : 230) 456,516:519

12. — Türkiye Cumhuriyeti ile Hollânda Krallığı arasında imzalanan Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı ve Sağlık ve Sosyal Yardım, Dışişleri ve Çalışma komisyonları raporları. (1/293) (S. Sayısı : 231) 456:457,520:523

13. — İş kanunu tasarısı ve Tarım, Ulaştırma, Sanayi, Millî Savunma, Sağlık ve Sosyal Yardım, Bayındırlık, İçişleri, Ticaret, Adalet, Çalışma ve Plân komisyonlarından seçilen 2 şer üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/232) (S. Sayısı : 160) 457:487

1. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

Sivas Milletvekili Kâzım Kangal, kış mevsiminin uzun sürmesi ve şiddetli geçmesi sebebiyle Sivas ilinde hayvan yemi sıkıntısı çekildiğine, bu sebeple tohumlukların hayvanlara yedirilmesi zorunluğu hâsıl olduğuna, bu konularda Hükümetçe tedbir alınması gerektiğine,

Adana Milletvekili Mahmut Bozdoğan, Devlet dairelerinde ve okullarda çalıştırılan hademelerin geçim sıkıntısı çektiklerine, Devlet Memurları Kanununun tatbikatında bunların güç durumlarının da giderilmesi için tedbir alınmasına ve

Manisa Milletvekili Sami Binicioğlu da, gençlerimizin Avrupa gençliğini gerek giyimlerinde, gerekse eğlencelerinde taklidettiklerine, bu konularda kanuni ve idari tedbirler alınarak gençlerimizin dejenere olmaktan kurtarılmaları gerektiğine dair gündem dışı demeçte bulundular.

Erzurum Milletvekili İsmail Hakkı Yıldırım'ın yasama dokunulmazlığı ile ilgili soruşturma evrakının 780 sayılı Af Kanunu muvacehesinde adlî mercilerce tetkik edilmek üzere iadesine dair Başbakanlık tezkeresi okundu ve adı geçen evrakın geriverildiği bildirildi.

Millî Eğitim Komisyonu Başkanlığının, Cumhuriyet Senatosu Aydın Üyesi Osman Saim Sarıgöllü ve 11 arkadaşının, Devlet Operası kuruluşu hakkındaki kanun teklifinin, aynı konudaki tasarıyı görüşmek üzere kurulan Geçici Komisyona havalesine dair tezkeresi kabul olundu.

Parti grupları başkanvekillerinin :

1. Haklarında öncelikle görüşülme kararı verilmiş işlerin dışında kalan ve 31 Mart 1967 tarihli gündemde yer alan işlerle, T. B. M. M. Karma Komisyonundan ve Cumhuriyet Senatosundan gelen işlerin görüşülmesi için Çarşamba günleri hariç, her birleşim başında bir saatlik zamanın ayrılması,

2. Görüşülecek işlerin sırasında Başkanlıça tesbitini ve bu tesbitte önce 1 maddelik sonra sırasiyle 2 - 3 ve ilh. maddelik işlerin dikkate alınması,

3. Bir saatlik zaman içinde görüşülecek işlerin Başkanlıkça bir birleşim önce Genel Kurulun bilgilerine arzına dair önergesi kabul olundu.

Alınan bu karara göre gündemin Tüzük gereğince bir defa görüşülecek işleri arasında bulunan 190, 225 ve 226 S. Sayılı raporlarla iki görüşmeye tabi işlerin birinci görüşülmesi yapılacaklardan 145, 166, 167, 175, 222, 228, 229, 230 ve 231 S. Sayılı anlaşmaların 3 . 4 . 1967 Pazartesi günü yapılacak 79 ncu Birleşimin ilk saatinde görüşüleceği bildirildi.

Sayın Cumhurbaşkanı Cevdet Sunay'ın Amerika'ya yapacakları seyahate Kocaeli Milletvekili Nihat Erim ile İstanbul Milletvekili Aydın Yalçın'ın katılmalarının kararlaştırılmış bulunduğuna dair Başbakanlık tezkeresi kabul olundu.

İş kanunu tasarısının maddeleri üzerinde bir süre daha görüşüldü.

3 . 4 . 1967 Pazartesi günü saat 15,00 te toplanılmak üzere Birleşime saat 19,00 da son verildi.

Başkan	Kâtip
Başkanvekili	Tokat
Ahmet Bilgin	*Bedrettin Karaerkek*

Kâtip
Sivas
Kâzım Kangal

SORULAR

Sözlü sorular

1. — Bitlis Milletvekili Cevdet Geboloğlu'nun, Bitlis civarında bir hidro - elektrik santrali kurulmasına dair sözlü soru önergesi, Enerji ve Tabiî Kaynaklar Bakanlığına gönderilmiştir. (6/530)

BİRİNCİ OTURUM

Açılma saati : 15,00

BAŞKAN — Başkanvekili İmail Arar

KÂTİPLER : Fuat Avcı (Denizli), Ali Rıza Çetiner (Ankara)

BAŞKAN — Millet Meclisinin 79 ncu Birleşimini açıyorum.

2. — YOKLAMA

BAŞKAN — Otomatik cihazla yoklama yapılacaktır. Elektrikler yandığı zaman sayın üyelerin lûtfen beyaz kabul düğmelerine basmalarını rica ederim.

Yoklama işlemi devam etmektedir. Sonradan gelen sayın üyelerin de lûtfen acele ederek beyaz kabul düğmelerine basmalarını rica ederim.

(Yoklama yapıldı.)

BAŞKAN — Yoklama işlemi bitmiştir. Gerekli çoğunluğumuz vardır, görüşmelere başlıyoruz.

3. — BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI

1. — Balıkesir Milletvekili Mevlût Yılmaz'ın, Türk Hava Kurumunun vatandaşların başka hayır kurumlarına bağışladıkları kurban derilerinin zorla toplattırmasının doğru olmadığına, bu Kurumun böylece gayesinden uzaklaştığına, bu konularda tedbirler alınmasına dair demeci.

BAŞKAN — Balıkesir Milletvekili Sayın Mevlüt Yılmaz, Türk Hava Kurumunun faaliyetleriyle ilgili gündem dışı bir konuşma istemştir. Bu konuşmada kendisine söz veriyorum. Buyurun Sayın Yılmaz.

MEVLÜT YILMAZ (Balıkesir) — Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri;

Kurban Bayramından beri efkârı umumiyeyi hususiyle basınımızı yakından ilgilendiren bir konuya temas etmek üzere huzurunuza çıkmış bulunuyorum.

Yüce Meclisin muhterem âzalarının malûmları olduğu üzere her sene Kurban bayramlarında kurban derileri Türk Hava Kurumunun ilgilileri tarafından toplanmaktadır.

Bu sene müslüman halkımızın birçoğu kurban derilerini Türk Hava Kurumuna vermeyip memlekete hizmet ettiğine yakinen şahidolduğu ilim ve hayır müesseselerine bağışlamışlardır.

Yine her yıl İçişleri Bakanlığı tarafından bütün valilere (Cem'i İanet Nizamnamesine) dayanılarak kurban derilerinin munhasıran Türk Hava Kurumuna verilmesi için tamimler yayınlanır. Bu sene de İçişleri Bakanlığı Müsteşarı Fethi Tansuk imzasiyle bütün valiliklere birer tamim gönderilmiştir. Mezkûr tamimin yayınlanmasında Muhterem İçişleri Bakanımız Faruk Sükan Beyefendinin haberi olduğunu sanmıyorum. Olsa idi buna müsaade etmezlerdi kanaatindeyim.

Muhterem arkadaşlar; kurban nedir Önce bunu tarif edelim. Kurban kesmek dinî bir vecibenin ifasıdır. Şer'î ölçülere göre malî durumu müsaidolan her müslüman Allaha inandığı için, Allahın emirlerini yerine getirmek için kurban keser. Kesen kişi bunu serbestçe dilediği şekilde ve dilediği yere tahsis etmek hakkına sahiptir. Gerek Anayasa, gerek mer'i hukukî nizam bunu âmirdir. Aksine ne bir emir verilir, ne de bir nizam vaz'ı düşünülemez. Fakat haber aldığımıza göre memleketin muhtelif vilâyet ve kasabalarında halkın Hava Kurumundan başka hayır müesseselerine bağışladığı kurban derileri Hava Kurumu ilgilileri ve mahallin idare âmirlerinin emir ve direktifleri ile polis ve jandarma zoriyle ve hattâ birtakım din adamları dahi tevkif ettirilerek vatandaşın hayır derneklerine hibe ettiği kurban derileri toplattırılmış ve Hava Kurumu depolarına atılmıştır. Halbuki (Cem'i İaenet Nizamnamesi) hiçbir kurum ve derneğe kurban derilerinin toplanttırılması hususunda inhisarcılık tanımamıştır. Öyle ise bu hareketler Anayasa ve mer'i kanunlara aykırıdır. Şöyle ki; Anayasa ve mülkiyetle ilgili kanunlar, ferde sahiboldu-

ğu mallar üzerinde her türlü tasarrufta bulunmak yetkisini vermiştir. Kurban derileri de şahıs malı olduğuna göre bunlar ister diğer şahıs ve müesseselere bağışlanabilir, istenirse şahsın uhdesinde kalır. Kimsenin, sıfatı ve mevkii ne olursa olsun, vatandaşın hareket tarzı hakkında ne bir tenkitte bulunmaya, ne de şu veya bu şekilde harekete zorlamaya hakkı yoktur. Bâzı ilçelerin kaymakamları kurban derilerini şu veya bu müesseseye bağışlıyacaksın gibi zor kullanarak kanunsuz hareketlerde bulunduklarına şahidolunmuştur.

İçişleri Bakanlığının yayınlamış olduğu tamimin bir tavsiye mahiyetini aşmaması icabederken bâzı kaymakamlar bunu bir emir telâkki ederek ve hattâ baskı kullanarak hareket etmişlerdir. Bunlardan bir tanesini arz ediyorum :

[Kuran Kursu Başkanlığına
Yeşilova

Kurban derileri hakkında İçişleri Bakanlığının emirleri aynen yukarıya çıkarılmıştır. Her yıl olduğu gibi bu sene de kurban derileri tamamen Hava Kurumu hesabına toplanacaktır. Kurban derilerine hiçbir dernek ve teşekkülün müdahale etmemesini, müdahale edenler hakkında kanuni işlem yapılacağı önemle tebliğ olunur.

Muhterem arkadaşlar, hangi madde, hangi kanun, ne olduğunu burada bahsetmeden doğrudan doğruya bir zor kullanarak ve emir mahiyetini alarak ilgililere açıkladığını bu yazısından anlamış bulunmaktasınız. Yazan da, 7.3.1967 Kaymakam A. Vahap Yıldırım, imzası ile.

İlgililerin bu hareketleri dine ve ibadet hürriyetine bir müdahale değil midir? Lâik bir devletin idare adamları nasıl olur da böyle halka baskı yaparak bir kurumun namına tamamen dinî bir bağış olan kurban derilerini toplıyabilir?]

Hem bu Hava Kurumu Cumhuriyet kurulalıberi durmadan halktan post, fitre ve zekât toplar. Şimdiye kadar sağladığı bu gelirlerden ciddî bir icraat yaptığı görülmemiştir. Bir çiftlik gibi kullanılmaktadır. Senede kurban derilerinden 36 000 000 lira gibi büyük meblâğı tahsil eden bu kurum memlekete şimdiye kadar ne gibi müspet hizmetlerde bulunmuştur? Senelerden beri halkın ensesinde boza pişirmekten başka ne iş yapmıştır? Hava Kurumu ilgilileri Anadolu'da uçaklarla zirai mücadele yaptıklarını ve âfetlere karşı havadan yardım için hazır bir ekibin bulunduğundan söz ederler. Halbuki son Varto deprem felâketinde bu hazır ekibin felâketzedelere yardım ettiğini duymadık. Çoğu defa toplanılan paralardan postlardan elde edilen gelir gayrimeşru yollarda kullanılmaktadır. Şöyle ki;

BAŞKAN — Sayın Mevlüt Yılmaz, lûtfen sözlerinizi bağlayınız efendim.

MEVLÜT YILMAZ (Devamla) — Bitiriyorum Sayın Başkan.

Birkaç kişinin keyfi için büyük paralar sarfı ile yüzme havuzları yaptıran, danslı balolu partiler tertipliyen, gayesinden tamamen uzaklaşan Türk Hava Kurumunun ilgililerinin iç yüzlerini halk tamamen öğrendiğinden bu kuruma itimat etmemektedir. Memlekete müspet hizmetlerde bulunduğuna inandığı hayır derneklerine kurban derilerini bağışlamaktadır. Bu da onun en tabiî hakkıdır. Sonra Hava Kurumu ilgilileri hangi kuvvete, hangi kanuna, hangi salâhiyete dayanarak yüzde yüz halkın malı olan kurban derilerini zorla halkın elinden alırlar? Halk fitre ve derilerini istediği yere verme hakkına sahiptir. Buna Devlet idarecilerinin karışması tecviz edilemez. Böyle hareket eden idareciler Devlet otoritesini kötüye kullanmışlardır, kanunlara saygılı olmak babında örnek teşkil edecekleri yerde maalesef kanunsuzluğun müsebbibi olmuşlardır. Üstelik bu haksız icraatları kılıfa uydurmak ve mâzur göstermek için Başbakanın aslında mevcut bulunmıyan tamimlerini istinat sebebi olarak kullanmışlardır. Anayasa, kanunların çiğnenmesi halinde vatandaşa direnme hakkı tanımıştır.

Malına göz konulmak istenilen, idarecinin keyfine göre kurban derisini muayyen bir yere vermeye zorlanılan vatandaşın direnme hakkı vardır. Yani baskıdan korkmamak ve vicdanının emrettiğini yapmak. Aslında demokratik nizam da hakkını aramasını ve almasını bilen vatandaşların çokluğu nisbetinde oturacaktır .

Bu alenî kanunsuzluk ve gasplar karşısında Devlet idare etmek mevkiinde bulunan zevat derhal harekete geçmelidir. Vazifesini ve salâhiyetlerini suiistimal eden kaymakamlar hakkında idarî tahkikat açılmalıdır. Kanunsuzluklara set çekilerek hukuk devletinin icapları yerine getirilmelidir. Hakkı çiğnenen vatandaş Devletinden bunu beklemektedir. Her ne suretle olursa olsun, hâdise gülünç ve acıdır. Hiçbir mahkeme ve

hiçbir makam kurban derileri şu veya bu kuruma verilecektir diye bir karar çıkaramaz. Bu adlî ve idari bir skandaldır. Polis de bu işe karışamaz. Onun vazifesi post toplamak değildir.

Sayın Dahiliye ve Adliye vekillerinden cereyan eden usulsüz muamelelerin üzerine eğilmelerini rica ederken, Hava Kurumu denilen ve gayesinden uzaklaşmış bulunan çiftliğin derhal bütün icraat ve hesaplarının gözden geçirilmesini, bir daha deri, zekât ve fitre toplattırmak için tamim yayınlanmamasını Türk Milleti adına rica ederiz. Saygılarımla.

BAŞKAN — Muhterem arkadaşlar, biraz sonra görüşmesini yapacak olduğumuz Milletlerarası anlaşmaların tasdiki ile ilgili 9 kanun tasarısı için açık oylama yapılacaktır. Bu itibarla sayın üyelerin bilgilerine şimdiden sunuyorum.

2. — Ordu Milletvekili Kemal Şensoy'un, Ordu ilinin Fatsa ilçesinde bir tarım lisesinin açılmasına karar verildiği halde üç senedir açılmadığına, 1967 yılında ihalesinin yapılarak temelinin atılmasının sağlanmasına dair demeci.

BAŞKAN — Ordu Milletvekili Sayın Kemal Şensoy, Ordu ilinin Fatsa kazasında bir ziraat okulu açılması ile ilgili olarak gündem dışı söz istemiştir. Buyurun Sayın Şensoy.

KEMAL ŞENSOY (Ordu) — Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri, 1964 yılında Karma Hükümet zamanında Sayın Ziraat Vekili Turan Kayanlı'nın himmet ve gayretleri ile Ordu'nun Fatsa kazasında bir ziraat lisesi yapılması karargir olmuş idi. Bu güzel hareketinden dolayı Sayın Turan Kapanlı'ya olan minnet ve şükran duygularımızı tekrarlamakla hislerimizi ifade etmiş bulunuyoruz.

Ancak, muhterem arkadaşlarım, aradan üç senelik bir zaman geçmiş olmasına rağmen, Fatsa'da yapılması mukarrer bu lisenin yapılmasına dair en ufak bir hizmet müşahede edemedik. Geçen sene Sayın Ziraat Vekili ile birlikte Fatsa'ya gittiğimizde Sayın Ziraat Vekili Bahri Dağdaş, lisenin arsasını da tetkik etmek suretiyle 1967 yılında bu lisenin temelinin atılacağını vait buyurmuşlar idi.

Muhterem arkadaşlarım, Fatsa'daki en güzel arsa, şehirin en güzel semti bu ziraat okuluna tahsis edilmiş ve tahsis muamelesi de iki yıl önce ikmal edilmiş bulunmaktadır. Fatsa'da bir ziraat lisesinin yapılması yolundaki gayretler Fatsalı hemşehrilerimizin içten gelen duygularının ve samimî dileklerinin gayet güzel bir örneği iken, maalesef aradan geçen bunca zamana rağmen 1967 yılında da bu lisenin veyahut ziraat okulunun temelinin atılacağına dair bir işareti ortada görememekteyiz.

Muhterem milletvekilleri, Fatsa seneler senesi çile çekmiş, birçok eserlerden mahrum kalmış, kendi haline terk edilmiş Karadeniz'in güzel bir beldesidir. Son iki sene içinde Fatsa liman inşaatı, Fatsa Balıkçı Barınağı, Fatsa özel lisesi gibi büyük ve kıymetli eserlerin yanına inzimam etmesini temenni ettiğimiz Fatsa Lisesi hakkındaki Sayın Ziraat Vekilinin va'dinin yerine getirilmesini ehemmiyetle istirham ediyoruz. Eğer bu talebimiz mücerret bir talepten ibaret bulunsaydı, bir arsa meselesi bahis konusu olsaydı belki bu kadar acele etmiyecektik. Hukukî muamelesi ikmal ve ifa edilmiş olan ve en güzel semti bu liseye tahsis edilmiş bulunan faaliyetin neden geri kaldığını anlıyamadık.

Muhterem arkadaşlarım, yapılacak olan bu lise veya ziraat okulu, sadece Fatsa'nın değil, bütün Ordu'nun ekonomik, içtimai ve zirai sahada büyük kalkınmalar katedeceğine bir delil olacaktır.

Diğer taraftan muhterem arkadaşlarım, Karadeniz'de, hususiyle Ordu'nun Fatsa kazasında bir balık unu fabrikası yapılması mutasavverdir. Yapılacak olan bu ziraat lisesinin bir şubesini Balıkçılık Enstitüsü olarak hizmete açmak ve bu suretle ziraatin geliştirilmesinde, bilhassa gübre sanayiinde ehemmiyetli rolü olacak olan bu fabrikanın bir kolunu teşkil edecek olan bu enstitü de liseye ilâve edilmek suretiyle Fatsa büyük bir esere kavuşmuş olacaktır.

Mesele, dâvaları vaadetmek değil, mesele eserlerin yapılacağını kesinlikle ifade etmek değil, aslolan eserin temeline başlamak ve Fatsalıların, Ordu'nun tehalükle beklemiş olduğu bu güzel eserin biran evvel tahakkukunu imkân dâhiline sokmaktır. Sayın Hükümetimizden eminiz. Sayın Ziraat Vekilinin sözünü senet kabul ediyoruz. Ancak 1967 yılında hiç olmazsa ihalesinin yapılması ve temelinin atıl-

ması Fatsalıları ve Ordulıları memnun edecek, biz de, esere eser katan insanların bu büyük gayreti karşısında memnuniyet duygumuzu ifade edeceğiz. Mâruzatım bu kadardır. Hepinizi saygıyla selâmlarım.

3. — Amerika Birleşik Devletlerini ziyaretleri sırasında Anayasanın 100 ncü maddesi gereğince kendilerine Cumhuriyet Senatosu Başkanı İbrahim Şevki Atasağun'un vekillik edeceğine dair Cumhurbaşkanlığı tezkeresi (3/618)

BAŞKAN — Tezkereyi okutuyorum.

Millet Meclisi Başkanlığına

Amerika Birleşik Devletlerini ziyaret etmek üzere, Başkan Lydon B. Johnson tarafından vâkı daveti kabul ettiğinden, 2 Nisan 1967 Pazar günü Ankara'dan hareketim mukarrerdir.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 100 ncü maddesi gereğince, avdetime kadar, Cumhurbaşkanlığına Cumhuriyet Senatosu Başkanı B. İbrahim Şevki Atasağun'un vekillik edeceğini arz ederim.

Cumhurbaşkanı
Cevdet Sunay

BAŞKAN — Bilgilerinize sunulur.

4. — Yeni bir Devlet Bakanlığı kurularak buraya eski Ulaştırma Bakanı Seyfi Öztürk'ün atandığına ve Bakanlar Kurulundan çekilen bâzı bakanların çekilmelerinin kabulü ile yerlerine yapılan yeni atanmaların Başbakanın teklifi üzerine uygun görüldüğüne dair Cumhurbaşkanlığı tezkeresi. (3/619)

BAŞKAN — Tezkereyi okutuyorum.

Millet Meclisi Başkanlığına

4951 sayılı Kanuna göre yeni bir Devlet Bakanlığı kurularak bu Devlet Bakanlığına Ulaştırma Bakanı B. Seyfi Öztürk'ün, Ulaştırma Bakanlığına İstanbul Milletvekili B. Saadettin Bilgiç'in atanmalarının; görevlerinden istifa eden Devlet Bakanı B. Ali Fuat Alişan, Millî Eğitim Bakanı B. Orhan Dengiz, Bayındırlık Bakanı B. Ethem Erdinç, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı B. Edip Somunoğlu, Enerji ve Tabiî Kaynaklar Bakanı B. İbrahim Derviş'in, İmar ve Köy İşleri Bakanı B. Sabit Osman Avcı'nın istifalarının kabulü ile, Devlet Bakanlığına Ticaret Bakanı B. Sadık Tekin Müftüoğlu'nun, Ticaret Bakanlığına Bursa Milletvekili B. Ahmet Türkel'in, Millî Eğitim Bakanlığına Edirne Milletvekili B. İlhami Ertem'in, Bayındırlık Bakanlığına Ankara Milletvekili B. Orhan Alp'in, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına Kayseri Milletvekili B. Vedat Âli Özkan'ın, Enerji ve Tabiî Kaynaklar Bakanlığına Devlet Bakanı B. Refet Sezgin'in, bu suretle açılacak Devlet Bakanlığına Erzincan Milletvekili B. Hüsamettin Atabeyli'nin, Köy İşleri Bakanlığına Ankara Milletvekili B. Turgut Toker'in atanmalarının, Başbakanın teklifi üzerine, uygun görülmüş olduğunu arz ederim.

Cumhurbaşkanı
Cevdet Sunay

BAŞKAN — Bilginize sunulur. (Alkışlar)

5. — Haklarında öncelikle görüşülmesi kararı verilen işler dışında gelecek birleşimin ilk saatinde ele alınacak konulara dair Başkanlığın açıklaması.

BAŞKAN — Muhterem arkadaşlar, Genel Kurulun 31 Mart 1967 tarih ve 78 nci Birleşiminde kabul buyurduğunuz karar gereğince 6 Nisan 1967 Perşembe günü İş Kanunundan evvel gündemin birinci görüşülmesi yapılacak işler meyanında bulunan 14, 28, 29, 30, 31 ve 32 nci sıra numaralarındaki işlerle Tüzük gereğince bir defa görüşülecek işler arasında bulunan 12 nci sıradaki işin görüşüleceğini bilgilerinize sunarım.

Gündeme geçiyoruz.

Yine sözü geçen 31 . 3 . 1967 tarih ve 78 nci Birleşimde kabul buyurduğunuz karar gereğince bugünkü gündemin Tüzük gereğince bir defa görüşülecek işlerinin arasında bulunan 23, 25, 26 sıra numaralarında kayıtlı üç raporun görüşülmesi gerekmektedir. İttihaz buyurduğunuz karar gereğince bir saat müddetle yani 16,20 ye kadar bu işleri görüşeceğiz.

4. — GÖRÜŞÜLEN İŞLER

1. — Millet Meclisi, Cumhurbaşkanlığı ve Sayıştay Başkanlığı 1965 yılı Kesinhesabı hakkında Meclis Hesapları İnceleme Komisyonu raporları (5/25) (S. Sayısı : 190) (1)

BAŞKAN — Komisyon Başkanının bu işin öncelikle görüşülmesi hakkındaki önergesini okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

Bugünkü gündemin Tüzük gereğince bir defa görüşülecek işlerin 23 ncü sırasında bulunan «Millet Meclisi, Cumhurbaşkanlığı ve Sayıştay Başkanlığı 1965 yılı Kesinhesabı hakkındaki raporun» Genel Kurulun 31 . 3 . 1967 tarihli Birleşiminde tasvibedilen grup temsilcileri önergesi muvacchesinde öncelikle görüşülmesini arz ve teklif ederim.

Meclis Hesapları İnceleme
Komisyonu Başkanı
Zonguldak
Fevzi Fırat

BAŞKAN — Önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Sözü geçen rapor bastırılmış ve dağıtılmıştır. Bu suretle bilgilerinize arz edilmiş bulunmaktadır. Muhasebei Umumiye Kanununun 127 nci maddesinin son fıkrası gereğince aidolduğu Hazine hesabı umumisine katılmak üzere Hükümete gönderilecektir.

25 nci sıra numarasında kayıtlı iş;

2. — T. B. M. Meclisi Saymanlığının, Haziran, Temmuz ve Ağustos 1966 ayları hesabı hakkında Hesapları İnceleme Komisyonu raporu (5/26) (S. Sayısı : 225) (2)

BAŞKAN — Komisyon Başkanının önergesini okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

Bugünkü gündemin Tüzük gereğince bir defa görüşülecek işler bölümünün 25 nci sırasında bulunan «T. B. M. Meclisi Saymanlığının Haziran, Temmuz ve Ağustos 1966 ayları hesabı hakkında Hesapları İnceleme Komisyonu raporunun» Genel Kurulun 31 . 3 . 1967 tarihli Birleşiminde tasvibedilen grup temsilcileri önergeleri muvacchesinde öncelikle görüşülmesini arz ve teklif ederim.

Meclis Hesapları İnceleme
Komisyonu Başkanı
Zonguldak
Fevzi Fırat

BAŞKAN — Önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Raporu okutuyorum.

(Millet Meclisi Hesaplarını İnceleme Komisyonu raporu okundu.)

BAŞKAN — Bilgilerinize sunulur.

3. — T. B. M. Meclisi Saymanlığının, Eylül, Ekim ve Kasım 1966 ayları hesabı hakkında Hesapları İnceleme Komisyonu raporu (5/27) (S. Sayısı : 226) (1)

BAŞKAN — Komisyon Başkanının önergesini okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

Bugünkü gündemin Tüzük gereğince bir defa görüşülecek işler bölümünün 26 ncı sırasında bulunan «T. B. M. Meclisi Saymanlığının Eylül, Ekim ve Kasım 1966 ayları hesabı hakkındaki raporun» Genel Kurulun 31 . 3 . 1967 tarihli Birleşiminde tasvibedilen grup temsilcileri önergesi muvacchesinde öncelikle görüşülmesini arz ve teklif ederim.

Meclis Hesapları İnceleme
Komisyonu Başkanı
Zonguldak
Fevzi Fırat

BAŞKAN — Önergeyi oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Raporu okutuyorum.

(Millet Meclisi Hesaplarını İnceleme Komisyonu raporu okundu).

BAŞKAN — Bilgilerinize sunulmuştur.

---

(1) 190 S. Sayılı basmayazı tutanağın sonuna eklidir.

(2) 225 S. Sayılı basmayazı tutanağın sonuna eklidir.

(1) 226 S. Sayılı basmayazı tutanağın sonuna eklidir.

4. — Ceza işlerinde karşılıklı adlî yardım Avrupa Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı ve Adalet ve Dışişleri komisyonları raporları (1/147) (S. Sayısı : 145) (1)

BAŞKAN — Tasarının öncelik ve ivedilikle görüşülmesi için Dışişleri Komisyonu Başkanı tarafından verilen önergeyi okutacağım.

Yüksek Başkanlığa

Bugünkü gündemin 1 nci görüşülmesi yapılacak işler bölümünün 8 nci sırasında bulunan «Ceza işlerinde karşılıklı adlî yardım Avrupa Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunduğu hakkındaki kanun tasarısının» Genel Kurulun 31 . 3 . 1967 tarihli birleşiminde tasvibedilen grup temsilcileri önergesi muvacchesinde öncelik ve ivedilikle görüşülmesini arz ve teklif ederim.

Dışişleri Komisyonu Başkanı
Manisa
Ertuğrul Akça

BAŞKAN — Tasarının öncelikle görüşülmesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Tasarının öncelik ve ivedilikle görüşülmesi kabul edilmiştir.

Sayın Hükümet ve komisyonun lûtfen yerini almasını rica ederim.

Dışişleri Komisyonu Sayın Başkanı veya sözcüsü ve Hükümet adına Dışişleri Bakanına vekâlet eden sayın arkadaşımız veya başka bir bakanın lûtfen özel yerlerini almasını rica ederim.

Tasarının tümü üzerinde söz istiyen var mı? Bulunmadığına göre maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Maddelere geçilmesi kabul edilmiştir.

Tasarının ivedilikle görüşülmesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Tasarının ivedilikle görüşülmesi kabul edilmiştir.

Birinci maddeyi okutuyorum.

«Ceza İşlerinde Karşılıklı Adlî Yardım Avrupa Sözleşmesi» nin onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında Kanun

MADDE 1. — Avrupa Konseyi çerçevesinde 20 Nisan 1959 tarihinde Strasburg'da imzalanan «Ceza İşlerinde Karşılıklı Adlî Yardım Avrupa Sözleşmesi» nin 2 nci maddede yazılı beyanlar yapılmak suretiyle onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN — Madde hakkında söz istiyen var mı? Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

İkinci maddeyi okutuyorum.

Madde 2. — a) Madde 5

Arama veya eşya haczini istihdaf eden istinabelerin 1 nci paragrafın a, b, c, fıkralarında yazılı şartlara bağlanması,

b) Madde 7 fıkra 3

Türkiye Cumhuriyeti ülkesinde bulunan takibata mâruz şahıslara yapılacak tebliğler ilgili Türk makamlarına, dinleme tarihinden asgari 40 gün önce vürudedecek şekilde gönderilmelidir.

BAŞKAN — Maddeyi oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Üçüncü maddeyi okutuyorum :

Madde 3. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Maddeyi oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Dördüncü maddeyi okutuyorum.

Madde 4. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — Maddeyi oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümü üzerinde leh ve aleyhte söz istiyen var mı? Bulunmadığına göre tasarı açık oylarınıza sunulacak kutular önce sıralar arasında dolaştırılacak, sonra hitabet kürsüsü önünde bulundurulacaktır.

5. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Halk Cumhuriyeti Hükümeti arasında Hava Ulaştırmasına dair 28 Haziran 1966 tarihli Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı ve Ulaştırma ve Dışişleri komisyonları raporlar (1/264) (S. Sayısı : 166) (1)

---

(1) 145 S. Sayılı basmayazı tutanağın sonuna eklidir.

(1) 166 S. Sayılı basmayazı tutanağın sonuna eklidir.

BAŞKAN — Tasarının ivedilik ve öncelikle görüşülmesi hakkında Dışişleri Komisyonu Başkanı tarafından verilmiş bir önerge vardır okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

Bugünkü gündemin 1 nci görüşülmesi yapılacak işler bölümünün 9 ncu sırasında bulunan «T. Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Halk Cumhuriyeti arasında Hava Ulaştırmasına dair 28 Haziran 1966 tarihli Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğuna dair Kanun tasarısının» Genel Kurulun 31 . 3 . 1967 tarihli Birleşiminde tasvibedilen grup temsilcileri önergesi muvacchesinde öncelik ve ivedilikle görüşülmesini arz ve teklif ederim.

Dışişleri Komisyonu
Başkanı
Manisa
Ertuğrul Akça

BAŞKAN — Önergeyi oyunuza sunuyorum: Tasarının öncelikle görüşülmesini kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümü üzerinde söz istiyen var mı efendim? Bulunmadığına göre maddelere geçilmesini oyunuza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının ivedilikle görüşülmesini oyunuza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Birinci maddeyi okutuyorum:

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Halk Cumhuriyeti Hükümeti arasında hava ulaştırmasına dair 28 Haziran 1966 tarihli Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun

MADDE 1. — 28 Haziran 1966 tarihinde Ankara'da imza edilen Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Halk Cumhuriyeti Hükümeti arasında Hava ulaştırmasına dair Anlaşmanın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN — Maddeyi oyunuza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

İkinci maddeyi okutuyorum

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Maddeyi oyunuza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Üçüncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — Maddeyi oyunuza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının lehe ve aleyhinde söz istiyen var mı?.. Bulunmadığına göre tasarı açık oylarımıza sunulacak kutular sıralar arasında dolaştırılacaktır.

6. — Nükleer enerji sahasında hukukî mesuliyete dair Sözleşmeyi tadil eden Ek Protokolün onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı ve Dışişleri Komisyonu raporu (1/231) (S. Sayısı : 167) (1)

BAŞKAN — Dışişleri Komisyonu Başkanı tarafından verilmiş olan önergeyi okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

Bugünkü gündemin 1 nci görüşülmesi yapılacak işler bölümünün 10 ncu sırasında bulunan «Nükleer enerji sahasında hukukî mesuliyete dair Sözleşmeyi tadil eden Ek Protokolün onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısının» Genel Krulun 31 . 3 . 1967 tarihli Birleşiminde tasvibedilen grup temsilcileri önergesi muvacchesinde öncelik ve ivedilikle görüşülmesini arz ve teklif ederim.

Dışişleri Komisyonu
Başkanı
Manisa
Ertuğrul Akça

BAŞKAN — Tasarının öncelikle görüşülmesi hususundaki önergeyi oylarımıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir. Tasarının tümü üzerinde söz istiyen var mı efendim?.. Bulunmadığına göre maddelere geçilmesi hususunu oylarımıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının ivedilikle görüşülmesi hususunu oylarımıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmşitir.

Birinci maddeyi okutuyorum.

---

(1) 167 S. Sayılı basmayazı tutanağın sonuna eklidir.

Nükleer enerji sahasında hukukî mesuliyete dair Sözleşmeyi tadil eden Ek Protokolün onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında Kanun

MADDE 1. — 299 sayılı Kanunla onaylanmış olan Nükleer enerji sahasında hukukî sorumluluğa dair Sözleşmeyi tadil eden, İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilâtınca kabul edilip, Hükümetimiz tarafından 10 . 4 . 1964 tarihinde imzalanmış bulunan Ek Protokolün onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN — Maddeyi oyunuza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

İkinci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Maddeyi oyunuza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Üçüncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — Maddeyi oyunuza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümü üzerinde lehte veya aleyhte söz istiyen var mı efendim? Bulunmadığına göre tasarı açık oylarınıza sunulacaktır, kutular sıralar arasında dolaştırılacaktır.

7. — 6368 sayılı Kanunla onaylanan Milletlerarası Sağlık Tüzüğünün bâzı hükümlerini değiştiren 12 Mayıs 1965 tarihli Ek Tüzüğün onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı ve Dışişleri ve Sağlık ve Sosyal Yardım komisyonları raporları (1/230) (S. Sayısı : 175) (1)

BAŞKAN — Sağlık ve Sosyal Yardım Komisyonu Başkanının önergesini okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

Bugünkü gündemin 1 nci görüşülmesi yapılacak işler bölümünün 19 ncu sırasında bulunan «6368 sayılı Kanunla onaylanan Milletlerarası Sağlık Tüzüğünün bâzı hükümlerini değiştiren 12 Mayıs 1965 tarihli Ek Tüzüğün onaylanmasının uygun bulunduğu hakkındaki kanun tasarısının» Genel Kurulun 31 . 3 . 1967 tarihli Birleşiminde tasvibedilen grup temsilcileri önergesi muvacehesinde öncelik ve ivedilikle görüşülmesini arz ve teklif ederim.

Sağlık ve Sosyal Yardım
Komisyonu Başkanı Y.
İzmir
Muzaffer Döşemeci

BAŞKAN — Tasarının öncelikle görüşülmesi hususunu oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir. Tasarının tümü üzerinde söz istiyen var mı efendim?.. Bulunmadığına göre maddelere geçilmesini oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının ivedilikle görüşülmesi hususunu oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler.. Etmiyenler.. Kabul edilmiştir.

Birinci maddeyi okutuyorum.

6368 sayılı Kanunla onaylanan Milletlerarası Sağlık Tüzüğünün bâzı hükümlerini değiştiren 12 Mayıs 1965 tarihli Ek Tüzüğün onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında Kanun

MADDE 1. — 6368 sayılı Kanunla onaylanan Milletlerarası Sağlık Tüzüğünün bâzı hükümlerini değiştiren 12 Mayıs 1965 tarihli Ek Tüzüğün onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN — Maddeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

İkinci maddeyi okutuyorum:

MADDE 1. — Bu kanun 1 Ocak 1966 tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Maddeyi oyunuza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Üçüncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — Maddeyi oyunuza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümü üzerinde leh ve aleyhte söz istiyen var mı efendim? Bulunmadığına göre tasarı açık oylarınıza sunulacaktır. Kutular sıralar arasında dolaştırılacaktır.

---

(1) 175 S. Sayılı basmayazı tutanağın sonuna eklidir.

8. — Yabancı memleketlerde yapılan evlenme merasimlerinin kolaylaştırılması hakkındaki Sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı ve Adalet, İçişleri ve Dışişleri komisyonları raporları (1/181) (S. Sayısı : 222) (1)

BAŞKAN — Sayın Dışişleri Komisyonu Başkanının önergesini okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

Bugünkü gündemin 1 nci görüşülmesi yapılacak işler bölümünün 33 ncü sırasında bulunan «yabancı memleketlerde yapılan evlenme merasimlerinin kolaylaştırılması hakkındaki Sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısının» Genel Kurulun 31 . 3 . 1967 tarihli birleşiminde tasvibedilen grup temsilcileri öneryesi muvacchesinde öncelik ve ivedilikle görüşülmesini arz ve teklif ederim.

Dışişleri Komisyonu
Başkanı
Manisa
Ertuğrul Akça

BAŞKAN — Tasarının öncelikle görüşülmesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümü üzerinde söz istiyen var mı? Bulunmadığına göre maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının ivedilikle görüşülmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler,.. Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Birinci maddeyi okutuyorum:.

Yabancı Memleketlerde Yapılan Evlenme Merasiminin Kolaylaştırılması hakkındaki Sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair Kanun

MADDE 1. — 10 Eylül 1964 tarihinde Paris'te imzalanan «Yabancı Memleketlerde Yapılan Evlenme Merasiminin Kolaylaştırılmasına dair Sözleşme» nin onaylanması uygun bulunmuştur.

(1) *222 S. Sayılı basmayazı tutanağın sonuna eklidir.*

BAŞKAN — Maddeyi oyunuza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

İkinci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2. — Bu kanun yayını tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Maddeyi oyunuza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Üçüncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — Maddeyi oyunuza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümü üzerinde lehte veya aleyhte söz istiyen var mı efendim? Bulunmadığına göre tasarı açık oyunuza sunulacak, kutular sıralar arasında dolaştırılacaktır.

9. — Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Genel Konferansının kırkbeşinci toplantı dönemi sırasısla kabul edilen 116 sayılı Sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı ve Dışişleri ve Çalışma komisyonları raporları. (1/309) (S. Sayısı : 228) (1)

BAŞKAN — Çalışma Komisyonu Başkanının önergesini okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

Bugünkü gündemin 1 nci görüşülmesi yapılacak işler bölümünün 36 ncı sırasında bulunan «Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Genel Konferansının kırkbeşinci toplantı dönemi sırasında kabul edilen 116 sayılı Sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısının» Genel Kurulun 31 . 3 . 1967 tarihli Birleşiminde tasvibedilen grup temsilcileri önergesi muvacchesinde öncelik ve ivedilikle görüşülmesini arz ve teklif ederim.

Çalışma Komisyonu
Başkan Y.
Sözcü
İ. Hakkı Boyacıoğlu

BAŞKAN — Tasarının öncelikle görüşülmesi hususunu oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

(1) *228 S. Sayılı basmayazı tutanağın sonuna eklidir.*

Tasarının tümü üzerinde söz istiyen var mı efendim?.. Bulunmadığına göre maddelere geçilmesini oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının ivedilikle görüşülmesi hususunu oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Birinci maddeyi okutuyorum.

Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Genel Konferansının kırkbeşinci toplantı dönemi sırasında kabul edilen 116 sayılı Sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair Kanun

MADDE 1. — Sözleşmenin uygulanmasiyle ilgili olarak Milletlerarası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulu tarafından hazırlanacak raporlara dair hükümlerin yeknesak hale getirilmesi amaciyle, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Genel Konferansının ilk otuziki toplantı döneminde kabul edilen Sözleşmenin kısmen değiştirilmesi için Konferansın 28 Haziran 1966 tarihinde Cenevre'de yaptığı kırkbeşinci toplantı dönemi sırasında kabul edilen 116 sayılı Sözleşmenin onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN — Maddeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Maddeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — Maddeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümü üzerinde leh veya aleyhte söz istiyen var mı efendim? Bulunmadığına göre tasarı açık oylarınıza sunulacaktır, kutular sıralar arasında dolaytırılacaktır.

10. — Türkiye Cumhuriyeti ile Belçika Kırallığı arasında imzalanan Sosyal Güvenlik hakkında Genel Sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı ve Dışişleri ve Çalışma komisyonları raporları. (1/315) (S. Sayısı : 229) (1)

---

(1) 229 S. Sayılı basmayazı tutanağın sonuna eklidir.

BAŞKAN — Çalışma Komisyonu Sayın Başkanının önergesini okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

Bugünkü gündemin birinci görüşülmesi yapılacak işler bölümünün 37 nci sırasında bulunan Türkiye Cumhuriyeti ile Belçika Kırallığı arasında imzalanan Sosyal Güvelik hakkında Genel Sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısının Genel Kurulun 31 . 3 . 1967 tarihli Birleşiminde tasvibedilen grup temsilcilerinin önergesi muvacehesinde öncelik ve ivedilikle görüşülmesini arz ve teklif ederim.

Çalışma Komisyonu
Başkanı
İstanbul
Kaya Özdemir

BAŞKAN — Tasarının öncelikle görüşülmesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümü üzerinde söz istiyen var mı efendim? Bulunmadığına göre maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının ivedilikle görüşülmesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Birinci maddeyi okutuyorum.

Türkiye Cumhuriyeti ile Belçika Kırallığı arasında imzalanan Sosyal Güvenlik hakkında Genel Sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair Kanun

Madde 1. — Türkiye Cumhuriyeti ile Belçika Kırallığı arasında Brüksel'de, 4 . 7 . 1966 tarihinde imzalanan «Sosyal Güvenlik hakkında Genel Sözleşme» nin onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN — Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

İkinci maddeyi okutuyorum.

MADDDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Üçüncü maddeyi okutuyorum.

Madde 3. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümü üzerinde leh veya aleyhte söz istiyen var mı, efendim? Bulunmadığına göre tasarı açık oylarınıza sunulacaktır. Kutular sıralar arasında dolaştırılacaktır.

Gündeme devam ediyoruz.

11. — Makinalardan korunma ile ilgili 119 sayılı Milletlerarası Çalışma Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı ve Dışişleri ve Çalışma komisyonları raporları. (1/319) (S. Sayısı : 230) (1)

BAŞKAN — Çalışma Komisyonu Sayın Başkanının önergesini okutuyorum :

Yüksek Başkanlığa

Bugünkü gündemin 1 nci görüşülmesi yapılacak işler bölümünün 38 nci sırasında bulunan «Makinalardan korunma ile ilgili 119 sayılı Milletlerarası Çalışma Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısının» Genel Kurulun 31 . 3 . 1967 tarihli birleşiminde tasvibedilen grup temsilcileri önergesi muvacchesinde öncelik ve ivedilikle görüşülmesini arz ve teklif ederim.

Çalışma Komisyonu
Başkanı Y.
Sözcü
Abdurrahman Gürler

BAŞKAN — Tasarının öncelikle görüşülmesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir. Tasarının tümü üzerinde söz istiyen var mı efendim?... Bulunmadığına göre maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının ivedilikle görüşülmesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir. Birinci maddeyi okutuyorum.

(1) *230 S. Sayılı basmayazı tutanağın sonuna eklidir.*

Makinalardan korunmayla ilgili 119 sayılı Milletlerarası Çalışma Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair Kanun

Madde 1. — Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının 1963 yılında Cenevre'de toplanan 47 nci Konferansında kabul edilen, «Makinalardan korunmayla ilgili 119 sayılı Sözleşme» nin onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN — Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

İkinci maddeyi okutuyorum.

Madde 2. — Bu kanun yayımı tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Üçüncü maddeyi okutuyorum.

Madde 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir. Tasarının tümü üzerinde lehte ve aleyhte söz istiyen var mı? Yok. Tasarı açık oylarınıza sunulmuştur. Kutular sıralar arasında dolaştırılacaktır.

12. — Türkiye Cumhuriyeti ile Holânda Krallığı arasında imzalanan Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı ve Sağlık ve Sosyal Yardım, Dışişleri ve Çalışma komisyonları raporları. (1/293) (S. Sayısı : 231) (1)

BAŞKAN — Çalışma Komisyonu Sayın Başkanının önergesini okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

Bugünkü gündemin 1 nci görüşülmesi yapılacak işler bölümünün 39 ncu sırasında bulunan «Türkiye Cumhuriyeti ile Holânda Krallığı arasında imzalanan Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısının» Genel Kurulun 31 . 3 . 1967 tarihli birleşiminde tasvibe-

(1) *231 S. Sayılı basmayazı tutanağın sonuna eklidir.*

dilen grup temsilcileri önergesi muvacehesinde öncelik ve ivedilikle görüşülmesini arz ve teklif ederim.

Çalışma Komisyonu
Başkanı Y.
Sözcü
Abdurrahman Güler

BAŞKAN — Tasarının öncelikle görüşülmesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümü üzerinde söz istiyen var mı efendim?.. Yok. Bulunmadığına göre maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının ivedilikle görüşülmesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

1 nci maddeyi okutuyorum.

Türkiye Cumhuriyeti ile Holânda Kırallığı arasında imzalanan Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair Kanun

Madde 1. — Türkiye Cumhuriyeti ile Holânla Kırallığı arasında 5 . 4 . 1966 tarihinde Ankara'da imzalanan, «Türkiye Cumhuriyeti ile Holânda Kırallığı arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesi» nin onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN — Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 3. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümü üzerinde leh ve aleyhte söz istiyen var mı?.. Yok. Bulunmadığına göre tasarıyı açık oylarınıza sunuyorum, kutular sıralar arasında dolaştırılacaktır.

Kabul buyurduğunuz karar gereğince İş kanunu tasarısından önce görüşülmesi gereken kanun tasarıları bitmiştir. Şimdi İş kanunu tasarısına geçiyoruz.

13. — İş kanunu tasarısı ve Tarım, Ulaştırma, Sanayi, Millî Savunma, Sağlık ve Sosyal Yardım, Bayındırlık, İçişleri, Ticaret, Adalet, Çalışma ve Plân komisyonlarından seçilen 2 şer üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/232) (S. Sayısı : 160)

BAŞKAN — Sayın Hükümet ve Geçici Komisyonun yerini almasını rica ederim. Efendim, 66 ncı maddeye kadar görüşülüp kabul edilmişti. Şimdi 67 nci maddeyi okutuyorum :

Çocukları çalıştırma yasağı

Madde 67. — 16 yaşını doldurmamış çocukların, hangi işte olursa olsun günde 8 saatten fazla çalıştırılması yasaktır. Bunlardan ilkokula gidenlerin iş saatleri okul saatlerine engel olmıyacak şekilde düzenlenir ve ders saatleri 8 saatlik çalışma süresinin içinde sayılır.

BAŞKAN — 67 nci madde ile ilgili bir önerge vardır, okutuyorum.

Millet Meclisi Başkanlığına

67 nci maddenin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

«18 yaşını doldurmamış çocukların, hangi işte olursa olsun günde 6 saatten fazla çalıştırılması yasaktır. Bunlardan ilkokula gidenlerin iş saatleri okul saatlarına engel olmıyacak şekilde düzenlenir ve ders saatleri 6 saatlik çalışma süresinin içinde sayılır..»

Ankara — Hatay
Rıza Kuas — Yahya Kanbolat
Tekirdağ
Kemal Nebioğlu

BAŞKAN — 67 nci madde üzerinde ve lehinde Sayın Enver Turgut.

ENVER TURGUT (İzmir) — Vazgeçtim.

BAŞKAN — Sayın Rıza Kuas, aleyhinde. Yok.

Sayın Köseoğlu, yok.

Sayın Reşat Özarda, lehinde.

REŞAT ÖZARDA (Aydın) — Vazgeçtim.

BAŞKAN — Sayın Reşit Ülker.

REŞİT ÜLKER (İstanbul) — Vazgeçtim.

BAŞKAN — Okunan önergeye komisyon katılıyor mu, efendim?

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI KAYA ÖZDEMİR (İstanbul) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Okunan önergeye komisyon katılmıyor. Önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmemiştir.

67 nci maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

68 nci maddeyi okutuyorum.

Yer ve su altında çalıştırma yasağı

Madde 68. — Maden ocakları ile kablo döşemesi, kanalizasyon ve tünel inşaatı gibi yeraltında çalışılacak işlerde 18 yaşını doldurmamış erkek ve her yaştaki kadınların çalıştırılmaları yasaktır.

BAŞKAN — Efendim, 68 nci madde ile ilgili değişiklik önergesi yoktur. Bu itibarla maddeyi oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler.. Kabul edilmiştir.

69 ncu maddeyi okutuyorum.

Gece çalıştırma yasağı

Madde 69. — Sanayie ait işlerde18 yaşını doldurmamış erkek çocuklarla her yaştaki kadınların gece çalıştırılmaları esas itibariyle yasaktır.

Şu kadar ki; işin özelliği icabı kadın işçi çalıştırılması gereken işlerde 18 yaşılı doldurmuş kadın işçilerin gece postalarında çalıştırılmalarına, Çalışma ve Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlıkları ile Sanayi Bakanlığının müştereken hazırlıyacakları bir tüzükte gösterilecek şartlar çevresinde izin verilebilir.

BAŞKAN — 69 ncu madde ile ilgili bir değişiklik önergesi vardır, okutuyorum.

Millet Meclisi Başkanlığına

69 ncu maddenin birinci fıkrasının;

«18 yaşını doldurmamış erkek çocuklarla her yaştaki kadınların gece çalıştırılmaları yasaktır» şeklinde değiştirilmesini;

İkinci fıkranın da metinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Ankara	Hatay
Rıza Kuas	Yahya Kanbolat

Tekirdağ
Kemal Nebioğlu

RIZA KUAS (Ankara) — Takriri geri alıyorum.

BAŞKAN — Takrir geri verilmiştir, sahibi tarafından geri istenilmiştir.

69 ncu maddeyi oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Analık halinde çalıştırma yasağı

Madde 70. — Kadın işçilerin doğumdan önce 6 ve doğumdan sonra 6 hafta olmak üzere 12 haftalık süre içinde çalıştırılmaları yasaktır.

Ancak, bu süreler işçinin sağlık durumuna ve işin özelliğine göre doğumdan önce ve sonra gerekirse artırılabilir.

Bu süreler hekim raporu ile belirtilir.

BAŞKAN — Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... 70 nci madde kabul edilmiştir.

71 nci maddeyi okutuyorum.

İşçi çizelgeleri

Madde 71. — Her işveren çalıştırdığı işçilerin doğum yılları itibariyle kadın ve erkek olarak ayrı ayrı çizelgelerini düzenlemek ve işyerine giren her işçiyi ilgili çizelgeye kaydetmek ve işyerinden ayrılan işçinin karşısına gerekli açıklamayı yapmak, bu çizelgeleri istediği zaman yetkili memurlara göstermek zorundadır.

Bu çizelgelere işçinin :

a) Adı ve soyadı,
b) Varsa işyeri numarası,
c) Doğum tarihi ve yeri,
ç) Baba ve anasının adı,
d) Tabiiyeti,
e) Sigorta sicil numarası,
f) İşyerine giriş tarihi,
g) İşyerine giriş ücreti,
h) Ücretindeki değişiklikler,
i) İşyerinden çıkış tarihi,
ı) Gittiği işyeri (biliniyorsa),

nin yazılması gereklidir.

BAŞKAN — Madde ile ilgili değişiklik önergesi vardır, okutuyorum :

Millet Meclisi Başkanlığına

71 nci maddenin birinci fıkrasındaki «bu çizelgeleri istendiği zaman yetkili memurlara göstermek zorundadır» ibaresinin, «bu çizelgeleri istendiği zaman yetkili sendika ve memurlara

göstermek zorundadır» şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ankara — Rıza Kuas
Hatay — Yahya Kanbodat
Tekirdağ — Kemal Nebioğlu

BAŞKAN — Sayın Rıza Kuas geri mi aldınız efendim?

RIZA KUAS (Ankara) — Hayır efendim.

BAŞKAN — Madde lehinde Sayın Enver Turgut.

ENVER TURGUT (İzmir) — Vazgeçtim efendim.

BAŞKAN — Sayın Talât Köseoğlu?.. Yok. Aleyhinde Sayın Rıza Kuas. Sayın Kuas sizin sözünüz şahsınız adına mı Grup adına mı?

RIZA KUAS (Ankara) — Şahsım adına efendim.

BAŞKAN — Buyurun.

RIZA KUAS (Ankara) — Sayın Başkan, sayın milletvekilleri, demokratik rejimin vazgeçilmez temellerinden biri olan sendikaların, işyerlerinde tutulması icabeden fişlerin birer suretini istediği zaman sendikalara işverenler tarafından veya işveren vekilleri tarafından verilmesini öngörüyor, takririmiz.

Madde diyor ki : «Her işveren çalıştırdığı işçilerin doğum yılları itibariyle kadın ve erkek olarak ayrı ayrı çizelgelerini düzenlemek ve işyerine giren her işçiyi ilgili çizelgeye kaydetmek ve işyerinden ayrılan işçinin karşısına gerekli açıklamayı yapmak, bu çizelgeleri istendiği zaman yetkili memurlara göstermek zorundadır.»

Bizim takririmiz ise; bu çizelgeleri istendiği zaman yetkili memurlara ve yetkili sendikalara göstermeyi kapsamaktadır. Bazan işçilerin doğum yerleri, memleketleri, sendikaya giriş çıkışlariyle ilgili sendikalardan birçok sualler sorulmaktadır. Çalışan işçinin memleketinden bir şey geliyor, bâzı şeyler adliyeden şurdan burdan sendikalara sorulmaktadır. Sendikalar da bunları işverenlerden istedikleri zamanlarda sendikanın resmen yazısı ile işveren, kendisinin yanında çalıştırdığı işçilerin bu hazırlamış olduğu çizelgelerinin birer suretinin sendika yetkililerine vermesini teklif ediyoruz. Eğer komisyon bu görüşümüze iştirak ederse hem sendikaların işyerleri ile iyi münasebetler kurulmasını, hem fabrikada çalışan işçilerle ilgili mütemmim malûmatları alabilmesini kapsamaktadır. Eğer komisyon iştirak eder ve sayın milletvekilleri de tasvibederlerse memnun oluruz.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN — Sayın Reşat Özarda.

KEMAL ŞENSOY (Ordu) — Söz istiyorum efendim.

BAŞKAN — Sayın Şensoy madde lehinde mi?

KEMAL ŞENSOY (Ordu) — Evet efendim.

BAŞKAN — Sayın Özarda buyurun.

REŞAT ÖZARDA (Aydın) — Sayın Başkan, sayın milletvekilleri, bu madde her hangi yeni bir hüküm getiren esaslı bir madde değildir. Ancak, işçilerin kimliğini tesbit edecek bir kaydın tutulmasını gerekli kılmaktadır ki, bu gayet normal ve tabiidir.

Burada bu çizelgelerin, yani fabrika, işyerinde çalışan ve ayrılmış olan işçilerin kimliğini, doğumunu, yerini, ana - baba ve sairesinin isimlerini bildiren bilginin istendiği takdirde yetkili Devlet memuruna bir örneğinin verilmesini kanun mecburi tutmuştur.

Her işyerinde sendikalar bulunduğuna ve sendikalar da, kendi sendikalarına kayıtlı işçiler için ayrıca bir kayıt tuttuklarına göre karşılıklı olarak bu kayıtlar esasen sendikalarda da mevcuttur. Ancak, işyerinin gerekdiğinde sendikalara da bu bilgiyi vermesi işyerinin de faydasına olur. Her hangi bir yanlışlık, bir kâtip, bir memur hatası yapıldığı takdirde kayıtlarda, sendikaların kendi kayıtları ile karşılaştırılmasında bu yanlışlıklar da meydana çıkmış olur.

Binaenaleyh tadil önergesinde de esasen yeni bir hüküm yoktur. Mevcut hükme, yani çizelgenin Devlet memuruna gösterilmesi, verilmesi mecburiyetinin yanına bir de sendikalara istendiği takdirde verilmesi gibi bir teklif yapmaktadırlar ki; bu teklif hem sendikalar hem işveren için faydalı olur kanaatindeyim.

Sayın komisyonun da bunu tasvibetmesi halinde ortada ihtilâflı bir konu kalmıyacak ve aynı zamanda sendikalar da tatmin edilmiş olacaktır. Saygılarımla.

BAŞKAN — Sayın Abdülbâri Akdoğan, üzerinde.

ABDÜLBÂRİ AKDOĞAN (Ağrı) — Lehinde.

Sayın arkadaşlar, sayın İşçi Partisinin vermiş olduğu değişiklik önergesinin bu getirilmiş olan 71 nci maddenin içerisinde bulundurduğu hususiyetlere bir göz atacak olursak, burada en çok üzerinde durulması gereken ücretindeki değişiklik kayfiyetidir. Öteki hususları zaten sendikaya girmiş olan işçiler hepsi sendikaya girdikleri zaman işçiler tarafından da sendikalara mâlûmat verilebilir ve öğrenilir. Ücretteki değişiklik keyfiyetini, işçinin ne zaman ücreti artarsa o zaman de pekâlâ sendikanın alacağı aidata esas olmak üzere işçi sendikalarına bir mâlûmat verdirmek suretiyle yine kaydını yaptırabilir. Öbür hususlar zaten baştan sona kadar hepsi işçinin doğum yeri, doğum tarihi isim ve sairesi, bunlar işçi tarafından da, sendikalar tarafından da bilinmektedir. Yani, yeniden bir işyerine işçi sendikasını âdetâ yanyana oturtup arkadaş biz bugün bu işi yaptık, yarın da bu işi yapacağız, gel sen bizim yanımıza otur şu işi bir tahlil edelim, ne dersin gibi sendikayı işyerine kadar sokup işyerinin birçok vecibelerine mâni olmaya lüzum yok. İşçi arzu ettiği zaman sendikalara malûmatı pekâlâ verebilir. Bu bakımdan verilmiş olan değişiklik önergesinin aleyhindeyim.

Saygılarımla.

BAŞKAN — Sayın Reşit Ülker, buyurun.

REŞİT ÜLKER (İstanbul) — Muhterem arkadaşlar, madde yerindedir; uygundur. Çünkü; prensip itibariyle bu kayıtların yapılması âmme intizamı, kamu yararı mülâhazası ile konmuştur. Bunun yanında, sendikaların bu bilgilerden istifade etmesi hususu eğer tartışılacak ise, bunun yeri Sendikalar Kanunu olması lâzımgelir, yani Sendikalar Kanununda esas prensiplere göre böyle bir kaydın açık olması ve sendikaların buradan bir bilgi almaları üzerinde bir zaruret isabet edildiği takdirde, ifade edildiği takdirde o kanunun içerisinde yer alması lâzımdır. Binaenaleyh, sistematik bakımdan bunun burada değiştirilmesine hiçbir ihtiyaç yoktur. Kanun evvelki kanunun değiştirilmiyen maddelerinden biridir. Biliyorsunuz, bir kısım maddeler değiştirilmiş, bir kısım maddeler hiç değiştirilmemiştir, dokunulmamıştır. Genel olarak, dokunulmıyan maddelerden birisidir. Onun için bu şekilde kabulü doğru olur.

BAŞKAN — Sayın Kemal Şensoy, buyurunuz.

KEMAL ŞENSOY (Ordu) — Muhterem arkadaşlar, 71 nci madde teknik hususa taallûk eden bir maddedir. Bu maddede memur yanına bir de sendika tâbirinin ilâvesi halinde işverenle işçi arasındaki münasebetteki paralelliği ve eşitliği tamamı ile bozmuş ve sendikalara âdeta işverenler üzerinde bir hâkimiyet hakkı tanımış bulunuruz. Bu, esasen sendikacılığın ve sendikanın bizahiti bünyesine de aykırı düşen bir husustur. Buradaki memur tâbirinden ve memur tâbirinin buraya konmasından kasıt, bu münasebetlerde her hangi bir surette hukukî ve cezai sorumluluğu müstelzim bir ahvalin sudurunda hukukî durumu meydana çıkarmak için memurlara göstermek zorunluğu maddeye ithal olunmuş. Bir de sendikaya böyle bir gösterme şeklinde bir mecburiyet tanırsak, ifade ettiğim gibi sendikanın işverenler üzerinde özel bir hâkimiyetini peşinen kabul etmiş oluruz.

Diğer taraftan buna lüzum ve zaruret de yoktur, esasen sendika bunları muntazam bir şekilde bir cebrî göstermeye ve istemeye hacet bırakmaksızın alabilir, zaten böyle bir kaydı kuydu olmıyan da sendika sayılmaz. Sendika Kanununda tahmin ediyorum bu hususlar düzenlenmiştir. Ayrı bir kanunda düzenlenmiş olan bir hususu burada âdeta bir rüçhaniyet şeklinde derpiş etmek yanlış olur. Madde yerindedir aynen kabulünü istirham ederim.

BAŞKAN — Sayın Köseoğlu buyurun efendim.

TALÂT KÖSEOĞLU (Hatay) — İş Kanunu tümü itibariyle işyerlerinin kontrolunun düzenlenmesini, kanunundaki hükümlerine uygun olup olmadığının kontrolunu yetkisini Çalışma Bakanlığına bırakmıştır. Değişiklik önergesi bu yetkiyi, bir bakıma sendikalara vermek istemektedir. Bu doğru değildir. Sendikalar resmî makamların yetkilerine müdahale ettirmek veya sendikaları resmî makamların yetkileriyle mücehhez kılmak iş sahiplerini tedirgin eder ve esas itibariyle sendikaların mevcudolan, yürürlükte bulunan Sendikalar Kanununa da aykırıdır. Eğer, Reşit Ülker arkadaşımızın biraz önce söy-

lediği gibi değişiklik yapılması lâzımgelirse Sendikalar Kanununda bir değişiklik istesinler. Mevcut Sendikalar Kanununa göre bu önergenin kabul edilmesine imkân yoktur. O bakımdan önergenin reddiyle maddenin aynen kabulünü rica ederim.

BAŞKAN — Efendim, Komisyon önergeye katılıyor mu?

Söz mü istiyorsunuz, buyurunuz efendim, Komisyon adına.

GEÇİCİ KOMİSYON ADINA HASAN TÜRKAY (Ankara) — Efendim; arkadaşlarımızın önergesi bütün çalışan işçileri kapsıyor. Haddi zatında, bir işyerinde çalışan bütün işçilerin sendikalı olduğunu bugün iddia etmek doğru değil, sendikalar ancak üyeleri adına konuşabilir. Eğer böyle bir hüküm konursa o işyerinde sendikada üye olmıyan işçiler için de, işverenlerin sendika mensuplarına bu şekilde bir bilgi vermelerini temin eder ki, bu hukukan da haksız bir durum olur. Esasında sendikalar bu gibi dokûmanları, sendikalara üye işçilerin üye giriş fişlerinde bu çizelgenin içinde en mühim hususları ele almıştır. Sendikalar o kanaldan bunun pekâlâ temin edebilir.

Binaenaleyh, biz komisyon olarak tatbiki mümkün olmıyan ve hukukan mümkün olmıyan bir önergeye iştirak etmiyoruz.

Saygılarımla.

BAŞKAN — Sayın Kuas, buyurun.

RIZA KUAS (Ankara) — Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; benim konuşmamın üzerine konuşan arkadaşlarımız meseleyi yanlış olarak ortaya koyuyorlar. Maddeyi iyice inceliyecek olursak; bu çizelgelere işçinin adı ve soyadı, varsa işyeri numarası, doğum tarihi, baba adı, tâbiiyeti, sigorta sicil numarası, işyerine giriş tarihi, işyerine giriş ücreti, işyerindeki değişiklik, işyerinden çıkış tarihi, gittiği işyeri (biliniyorsa); 71 nci maddenin kapsamı budur. Bu kayıtları ilgili memurlar istedikleri zaman verecek. Biz diyoruz ki, ilgili sendika da istediği zaman versin. Arkadaşlarımız işaret buyuruyorlar, bunun yeri Sendikalar Kanunundadır, burada değildir. Aslında burada olmıyan bir maddeyi Sendikalar Kanununa koymak mümkün değildir. Bu ana bir kanundur. Buraya konmıyan bir maddeyi Sendikalar Kanunu ile işveren karşısına gittiğiniz zaman müşküllüklerle karşılaşılır.

Diğer taraftan sendikaların, sendikacılık yapmıyan veyahut sendikacıların içine girmiyen arkadaşlarımız belki bunları pek bilemezler, ama sendikacı arkadaşlarımızın bunu çok iyi bilmeleri lâzımdır: İşyerinde çalışan işçilerin çoğunluğu bir sendikaya kayıtlı ise o işyerinde sendika toplu sözleşme yapma imkânı vardır. Ve yüzde yüzünün işçilerin sendikaya kayıt olması mevzuubahis değildir. Eğer bir işyerinde, çoğunluk o sendikaya kayıtlı ise, faraza 1 000 kişilik bir fabrikada 600 kişisi bir sendikaya kayıtlı ise 600 kişi ile temsil yetkisini alır ve 1 000 kişiyi ilgilendiren bir toplu sözleşme yapar. Binaenaleyh, geriye kalan 400 kişiyi otomatikman o sendika temsil yetkisine sahiptir. O 400 işçinin de her türlü muamelelerinde, her türlü münasebetlerinde sendika temsilcisi durumundadır. Sendika temsilci durumundadır, ama bu 400 kişi gelip sendikaya kayıt olmuş değildir ve kayıdolmaya da mecbur değildir. Binaenaleyh, İşçi Sigortaları Kurumu, Çalışma Bakanlığı, Hükümet, her hangi bir ilgili merci o işyerinde toplu sözleşme imzalamış olan sendikaya o işçiler hakkında bâzı malûmat sorduğu zaman, bu malûmatı; işçinin adı, soyadı, varsa şeyleri sendika lüzumu halinde işverenden talebetsin ve lüzumu halinde sendikanın talebi üzerine işveren versin diyoruz. Bunda ne bir maddi külfet var işverene, ne de diğer hususlarda arkadaşlarımızın işaret ettiği gibi, işverenin çalışmasına, işletmesine müdahale var. Sendika yazılı olarak her hangi bir bilgiye müracaat etmesi icabettiği zaman, kaç doğumludur, efendim hangi işte çalışıyor, gibi bir malûmat istediği zaman resmen, yazılı olarak, işveren lûtfen bunu da versin, diyoruz.

Her hangi bir külfet yüklemiyecektir. Komisyon eğer bu görüşümüze iştirak ederse sendikalara yardımcı olurlar.

Saygılarımı sunarım.

BAŞKAN — Efendim başka söz istiyen yoktur.

Komisyon önergeye katılıyor mu Sayın Boyacıoğlu.

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ İSMAİL HAKKI BOYACIOĞLU (Burdur) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Komisyon önergeye katılmıyor. Evvelâ önergeyi oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmemiştir.

Maddeyi oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

72 nci maddeyi okuyoruz.

Tüzükler

Madde 72. — a) 61 nci madde gereğince belirli çalışma süresinin bir haftanın iş günlerine bölünmesi suretiyle yürütülmesine nitelikleri bakımından imkân bulunmıyan işlere uygulamak kaydiyle, çalışma süresini, haftada daha uzun bir döneme göre düzenliyecek şekilde ve fakat o döneme ayrılacak topyekûn sürenin her bir iş haftasına düşen ortalaması kanuni çalışma süresini aşmıyacak şekilde, uygulanmasını sağlıyacak olan usuller,

b) Nitelikleri dolayısiyle devamlı çalıştıkları için durmaksızın birbiri ardına işçi postaları çalıştırılarak işletilen yahut nöbetleşe işçi postaları ile yapılan işlerde, çalışma sürelerine, hafta tatillerine ve gece çalışmalarına ve çalışma ortasındaki zorunlu dinlenmelere dair özel usul ve kurallar.

Çalışma Bakanlığınca çıkarılacak tüzüklerde gösterilir.

Bu tüzükler çıkarılıncaya kadar 61 nci maddedeki haftalık iş süresi aşılmamak kaydiyle, bu işlerde çalışma sürelerine ilişkin uygulama tarz ve usullerine devam olunur.

BAŞKAN — 72 nci madde ile ilgili bir değişiklik önergesi vardır, okutuyorum.

Millet Meclisi Başkanlığına

72 nci maddenin «a» bendinin metinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Ankara	Hatay
R. Kuas	Y. Kanbolat

Tekirdağ
K. Nebioğlu

BAŞKAN — Madde lehinde Sayın Enver Turgut, buyurun.

ENVER TURGUT (İzmir) — Sonra konuşacağım.

BAŞKAN — Sayın Köseoğlu, siz lehinde değil mi efendim?... Buyurun.

TALÂT KÖSEOĞLU (Hatay) — Vazgeçtim.

BAŞKAN — Sayın Özarda?..

REŞAT ÖZARDA (Aydın) — Vazgeçtim.

BAŞKAN — Sayın Reşit Ülker?..

REŞİT ÜLKER (İstanbul) — Vazgeçtim.

BAŞKAN — Sayın Rıza Kuas, buyurun madde aleyhinde.

RIZA KUAS (Ankara) — Sayın Başkan, sayın milletvekilleri;

72 nci maddenin (a) bendi ile, 61 nci maddede belirtilen çalışma sürelerini 72 nci madde ile gelişigüzel düzenlemesini sağlıyan bir hükmü işverene vermiş oluyoruz. Şöyle ki, 61 nci madde: «Genel bakımdan iş süresi haftada en çok 48 saattir.

Bu süre, haftada 6 iş günü çalışılan işlerde günde 8 saati geçmemek üzere ve Cumartesi günleri kısmen veya tamamen tatil eden işyerlerinde haftanın çalışılan günlerine eşit ölçüde bölünerek uygulanır.

İş müddetlerinin yukarıdaki esaslar çevresinde, uygulanma şekilleri Çalışma Bakanlığınca çıkarılacak iş süreleri tüzüğünde belirtilir.»

Şimdi, prensibolarak 61 nci madde haftada çalışma süresinin 48 saat olarak kabul ediyor ve bu 48 saati altı iş gününe taksim etmek suretiyle çalışma esaslarının kurulmasının prensip itibariyle karara bağlıyor. 72 nci maddeye baktığımız zaman, 72 nci madde diyor ki; haftada 48 saat çalışma süresini altı iş gününe bölmeksizin, meselâ hiç paydos vermeksizin, işçiyi 24 saat arkaarkaya çalıştırabilirsin, veyahutta 8 saat yerine günde 16 saat çalıştırabilirsin. 16 saat sonra da işte 6 saat çalıştırabilirsin, 6 sonra da 12 saat çalıştırabilirsin gibi haftalık 48 saat olan çalışma müddetlerini bölük bölük az veya çoğaltmak suretiyle 48 saat çalıştırmasını işverenin isteğine bırakmaktadır. Bu durum hem işçinin sıhhatine zararlı, hem çalışma sürelerinin bölük pürçük olması, intizamsızlık içinde işçileri çalıştırmasını işverene bir yetki olarak vermektedir. 72 nci maddenin (a) bendi şöyle diyor: «61 nci madde.» Biraz evvel izahat verdiğim 61 nci madde haftada 48 saat çalışma, altı işgününe bölünme. «61 nci madde gereğince belirli çalışma süresinin bir haftanın iş günlerine bölünmesi suretiyle yürütülmesine nitelikleri bakımından imkân bulunmıyan işlere uygulamak kaydiyle, çalışma

süresini, haftadan daha uzun bir döneme göre düzenliyecek şekilde ve fakat o döneme ayrılacak topyekûn sürenin her bir iş haftasına düşen ortalaması kanuni çalışma süresini aşmıyacak şekilde, uygulanmasını sağlıyacak olarak düzenlenir.» Yani haftada 48 saatten fazla olmıyacak çalışma süreleri, ama bu 48 saati işveren istediği gibi ayarlıyabilecek. Bu hem işçilerin sıhhatine zarar verici durumdadır hem de gelişi güzel çalışmadır. Bunun bir intizama bağlanması icabeder. Zaten bunu bir intizam ve prensibe bağlamış 61 nci madde. Binaenaleyh, 72 nci madde ile 61 nci maddede prensibe bağlanmış olan şeyi bozmak suretiyle işverene yetkilerin verilmesi işçilerin aleyhindedir. Bu bakımdan 72 nci maddenin (a) bendinin metinden çıkarılmasını teklif ediyor önergemiz. Bu önergemizin kabulünü rica ederim.

Saygılarımla.

BAŞKAN — Sayın Faik Kırbaşlı, madde üzerinde buyurunuz.

FAİK KIRBAŞLI (Burdur) — Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; çalışma sürelerinin düzenlenmesini içine alan 72 nci madde prensip itibariyle devam edegelen maddelerin, yani kanunun ruhuna uygun olarak hazırlanmıştır. Burada patron lehine düzenlenmiş veyahut suiistimale gidebilecek her hangi bir husus yoktur. Çünkü, hakikaten 61 nci madde burada sârihtir.

Yalnız bizim burada istirham ettiğimiz ve üzerinde durmak istediğimiz bir nokta vardır: 61 nci maddedeki serahate rağmen burada bu hususta çalışma süreleri ile ve bunların uygulanması ile alâkalı hafta tatillerine ve gece çalışmalarına ve çalışma ortasındaki zorunlu dinlenmelere dair usullerin ve tatbikatın tesbitini istilzam eden, edecek olan tüzüklerin çıkarılması meselesidir. Hangi kanun mevzuubahsolursa olsun daimî surette biz Büyük Meclisi bu hususta uyarmış bulunuyoruz. Çünkü tatbikatta tüzükler çıkarılacaktır gibi afaki bir madde ve bir hüküm tüzüklerin ne zaman çıkarılacağı hakkında kesin bir ifade bulunmadığı müddetçe tatbikatta büyük engellemelere veyahut kanunun doğru dürüst tatbikatına mâni olabilecek hallere meydan verdiği için bu tüzüklerin ne zaman çıkarılacağı hususunda Bakanlığın müddetle takyidedilmesinin yerinde olduğu kanaatindeyiz. Yoksa madde tümü itibariyle kanunun prensiplerine ve ruhuna uygun olarak hazırlanmıştır. Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Sayın Enver Turgut, siz görüşecek misiniz efendim. Sonra istemiştiniz.

ENVER TURGUT (İzmir) — Evet.

BAŞKAN — Buyurun, Sayın Enver Turgut, madde lehinde.

ENVER TURGUT (İzmir) — Sayın Başkan, muhterem arkadaşlarım; 72 nci maddenin yazılış şekli vukuu muhtemel hallerde çalışma saatlerinin değişikliği dolayısiyle yapılması icabeden tüzüklerin yapılışı dolayısiyle bu madde konulmuştur. Şimdi arkadaşlarımız 61 nci maddede yazıldığı şekilde burada da aynen geçmesini istiyorlar. Zaten bütün mesele 61 nci maddede zikredilmiş. Ve çalışma süresi 48 saati geçmiyor. Burada da netice itibariyle tüzükler yapıldığı takdirde, çalışma süresi 48 saati geçmiyecek. Ancak, bu arada bâzı hallerde çalışma süresi günde 8 saat değil de, 10 saat veya 12 saat olabilir. O da bundan evvelki maddeler üzerinde görüştüğümüzde de söylemiştik, bâzı ihtimaller göz önünde bulundurulmuş, o itimalleri bertaraf etmek için bu madde bu şekilde yazılmıştır. Yerindedir, kabulünü rica ediyorum. Saygılarımla.

BAŞKAN — Sayın Köseoğlu, buyurun.

Sayın Şeysoy; siz de lehinde mi efendim?

KEMAL ŞENSOY (Ordu) — Evet efendim.

TALÂT KÖSEOĞLU (Hatay) — Efendim 72 nci madde, umumiyet itibariyle İş Kanununun bâzı maddelerinin iyice işliyebilmesi için Çalışma Bakanlığına tüzüklerin yapılmasını âmir bir hükümdür ve bu arada saymıştır madde madde. 61 nci maddenin (a) bendine ait hükümlerin de Çalışma Bakanlığı tarafından bir tüzükle düzenlenmesi emredilmektedir. Şimdi tüzükler, bir kanun veya bâzı maddelerin en iyi bir şekilde tatbik edilmesini sağlıyan hukukî kuralları ihtiva ederler. Önerge bu tüzüklerin yapılmasını istemiyor. Bu istek işçinin aleyhinedir. Herkesten çok işçilerin kanunun tatbikatını bilmekte faydaları çoktur. Şimdi 61 nci maddenin esasen (a) bendine bakalım. burada zaten ne diyor (a) bendinin son fıkrasında; «İş müddetlerinin yukardaki esaslar çevresinde, uygulama şekilleri Çalışma Bakanlığınca çıkarılacak iş süreleri tüzüğünde belirtilir» diyor. Yani tüzükte belirtilmesi geçmiştir, bu madde kabul edilmiştir. Daha bunun

üzerinde münakaşa açmaya lüzum yoktur. 61 nci maddenin (a) bendinin son fıkrasına açıkça bu tüzüğün yapılacağı geçmiştir. Bu bakımdan kanunun lehindeyiz ve önergenin reddini rica edeceğiz.

BAŞKAN — Sayın Kemal Şensoy, madde lehinde.

KEMAL ŞENSOY (Ordu) — Efendim, 72 nci maddenin (a) fıkrası 61 nci maddedeki ahvalin bir istisnasını derpiş etmektedir. Ve bu da zaruridir. Bu zaruret 61 nci madde gereğince belirli çalışma süresinin bir haftanın iş günlerine bölünmesi suretiyle yürütülmesine nitelikleri bakımından imkân bulunmıyan işlere uygulanmak kaydı ile. Şu hale göre bu istisnanın tatbiki için bir kayıt öne sürülmektedir. Ve Çalışma Bakanlığınca çıkarılacak tüzüklerle gösterilir. Şu hale göre bu tüzükler meydana çıkmadıkça, mevkii meriyete girmedikçe 72 nci maddenin (a) bendinin tatbikine imkân yoktur. Ve nitekim son fıkrada bu tüzükler çıkarılıncaya kadar 61 nci maddedeki haftalık iş süresi aşılmamak kaydiyle bu işlerde çalışma sürelerine ilişkin uygulama tarz ve usullerine devam olunur denmektedir. Şu hale göre Sayın Kırbaşlı arkadaşımızın endişesi umumi olarak doğrudur, fakat bu madde için zaittir. Çünkü bu maddede. tüzük çıkarılıncaya kadar 61 nci madde ahkâmının uygulanacağı kesin olarak ifade edilmiş bulunmaktadır. Bu itibarla hem hukuk tekniği, hem kanun tekniği bakımından ifade tarzı bakımından da madde yerinde, lüzumlu ve zaruridir; endişeye mahal yoktur. Bu bakımdan aynen kabulünü rica ediyoruz.

BAŞKAN — Buyurun Sayın Kemal Nebioğlu. Madde lehinde, aleyhinde?

KEMAL NEBİOĞLU (Tekirdağ) — Aleyhinde.

BAŞKAN — Buyurun.

KEMAL NEBİOĞLU (Tekirdağ) — Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; kanun tasarısı, eski 3008 sayılı İş Kanunundan bir daha ötede meselelere eğilmektedir. Bu da, haftalık 48 saatlik iş süresini getirmesidir. Bilindiği üzere bâzı iş kollarında haftalık çalışma süresi 48 saatin üzerinde idi. Ve halen uygulanmaktadır. 72 nci maddenin birinci fıkrası, bâzı iş kollarında meselâ Aralı İşler Nizamnamesine tabi bulunan lokantalarda veya otellerdeki çalışma düzeni ile yakından ilgili bir maddedir. Bilindiği üzere bu gibi işyerlerinde eskiden devamlılık arz etmediği iddiası ile sabahleyin işbaşı yapılır, öğleden evvel bir süre ara verilir, bilâhara öğleyin bir çalışma düzeni içine girilir, öğleden sonraki bir saatte meselâ saat 15 te tekrar ara verilir, 18 de işbaşı yapılmak suretiyle muayyen çalışma süresi doldurulur idi. Bu fıkra kabul edilmekle böylesine işlerde yeni bir hüküm getirilmemiş olacak, eskiden yapılmakta olan uygulama aynen edvam edecektir. Gerçekte ise bugün bu gibi işyerlerinde artık eskiden olduğu gibi bir aralı çalışmadan bahsetmeye imkân yoktur. Zira her hangi böylesine bir müessesede devamlılık arz eden bir çalışma düzeni vardır ve bir mecburiyet halindedir. Saat 3 te paydos etmesi düşünülen işçilerin akşam başlıyacak servis için, çalışma için yeniden bir çalışma düzeni içine girmeleri gerekir. Birçok hallerde halen uygulanmakta olan düzen budur. Bâzı ahvalde bir veya iki işçiye bu süreler içinde izin verildiği vâkıdır. Ancak genellikle çalışma düzeni bir devamlılık arz etmektedir. Bu sebeple de 72 nci maddenin birinci fıkrasına ihtiyaç yoktur. Her ne kadar madde Çalışma Bakanlığının çıkaracağı bir tüzüğe göre 61 nci maddedeki 48 saatlik iş süresinin haftaya bölünebileceği belirtilmekte ise de, işçilerin istirahat süreleri bölük börçük bir yola gidildiği takdirde 8 saatlik çalışma, 8 saatlik dinlenme ve 8 saatlik uykudan yeteri kadar istifade etmek imkânını işçiler bulamıyacaklardır. Zira istirahat süresi bölündüğü takdirde işçi her an için işverenin emrine amâde bulunmak zorunluğu içindedir. Bu sebeple kanunun bir yönü ile getirmiş olduğu yenilik, yani haftalık 48 saatlik iş süresi bâzı iş kolları için bu fıkranın getirilmesi ile ortadan kaldırılmaktadır. Bu sebeple bu fıkranın karşısındayız ve bu fıkranın maddeden çıkarılmasını talebediyoruz. Saygılarımı sunarım.

BAŞKAN — Madde üzerinde başka söz istiyen arkadaşımız yoktur. Komisyon önergeye katılıyor mu?

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ İSMAİL HAKKI BOYACIOĞLU (Burdur) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Komisyon önergeye katılmıyor. Önergeyi oyunuza arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmemiştir.

Maddeyi oyunuza arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler.... Kabul edilmiştir.

Muhterem arkadaşlarım; açık oylama işlemi devam etmektedir. Birleşim başında görüşülen kanun tasarıları üzerinde sonradan gelen arkadaşlarımızın lûtfen oylarını kullanmalarını rica ederim.

BEŞİNCİ BÖLÜM

İşçi sağlığı ve güvenliği

Sağlık ve güvenlik şartları

Madde 73. — Her işveren, işyerinde işçilerinin sağlığını ve iş güvenliğini sağlamak için gerekli olanı yapmak ve bu hususlaki şartları ve araçları noksansız bulundurmakla yükümlüdür.

İşçiler de bu yoldaki usuller ve şartlara uymak zorundadırlar.

BAŞKAN — Maddeyi oyunuza arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

74 ncü maddeyi okutuyorum.

Sağlık ve güvenlik tüzükleri

Madde 74. — Umumi Hıfzıssıhha Kanununun 179 ncu maddesinde yazıldığı gibi işyerlerinde ve işçilere ait yatıp kalkma yerlerinde ve diğer eklentilerinde bulunması gereken sağlık şartlarının ve işyerlerinde kullanılan alet, edevat, makinalar ve hammaddeler yüzünden çıkabilecek hastalıklara engel olacak tedbir ve araçların, işyerlerinde iş kazalarını önlemek üzere bulundurulması lüzumlu olan araçların ve alınacak güvenlik tedbirlerinin neler olduğunu belirtmek üzere Çalışma Bakanlığı ile Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı beraberce bir veya birden çok tüzükler çıkarır.

Ayrıca bu kanuna tabi işyerlerinde, işçi sayısı, genişlik, yapılan iş, işin özellikleri, ağırlık ve tehlikesi bakımından hangi işyerleri için kurulmaya başlamadan evvel plânların Çalışma Bakanlığının yetkili teşkilâtına gösterilerek kurma izni alınacağı bu işyerleri kurulduktan sonra yine aynı makama başvurularak işletme belgesi alınması gerekeceği, Çalışma ve Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlıkları tarafından çıkarılacak bir tüzükte tesbit olunur.

BAŞKAN — Maddeyi oyunuza sunuyorum; kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

75 nci maddeyi okutuyorum.

İşin durdurulması

Madde 75. — Yetkili makamın verdiği izin üzerine bir işyeri kurularak işlemeye başladıktan sonra o işyerinde başkaca tesisat yapılmış olmadıkça iş durdurulamaz. Ancak her hangi bir işyerinin tesis ve tertiplerinde, çalışma metot ve şekillerinde, makina ve cihazlarında işçiler için tehlikeli olan bir husus tesbit edilirse bu tehlike giderilinceye kadar o tesisat ve tertibat veya makina ve cihaz «İş güvenliği teftişine yetkili memur» tarafından iş emniyeti nizamnamesine aykırı veya nizamnamede yer almamış makul bir sebep tesbit ettiğinde durdurabilir.

Şu kadar ki, bir işyerinde mevcut makina, cihaz veya tesisatta görülen her hangi bir eksiklik o işyerinde işçilerin sağlığını veya güvenliğini veya civarını tehdidedici bir durum gösterdiği hallerde işyeri ilgili çalışma müdürünün teklifi üzerine o yerin en büyük mülkî âmiri tarafından kapatılabilir ve işverene noksanların tamamlanması için gerekli önel verilir.

Bir işyerinde çalışan işçilerin yaş ve cinsiyet sağlık durumları böyle bir işyerinde çalışmalarına engel bir sebep teşkil ediyorsa bunlar dahi çalışmaktan alıkonulabilir.

Yukardaki bendler gereğince işyerlerinde işçiler için tehlikeli olan tesis ve tedbirlerin veya hangi vasıftaki makina ve cihazların ne şekilde işletilmekten alıkonulacağı ve bunların ne şekilde yeniden işletilmelerine izin verilebileceği Çalışma Bakanlığınca çıkarılacak bir tüzükte gösterilir.

Bir işyerinin kurulmasına ve işletilmesine izin verilmiş olması, 74 ncü maddede yazılı tüzük hükümlerinin uygulanmasına hiçbir zaman engel olamaz.

Şu kadar ki, bu maddenin 1 ve 2 nci bendleri gereğince makina, tesisat ve tertibatın durdurulması veya işyerlerinin kapatılması sebebiyle işsiz kalan işçilere işveren ücretlerini ödemeye veya ücretlerinde düşüklük olmamak üzere meslek veya durumlarına göre başka bir iş vermeye zorunludur.

Bu maddeye göre verilecek kapatma kararına karşı işverenin mahallî iş mahkemesinde itiraz etmek yetkisi vardır. Mahkeme itirazı bir hafta içinde inceler ve karar verir. Karar kesindir.

BAŞKAN — 75 nci madde ile ilgili dört tane değişiklik önergesi vardır, okutuyorum.

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

İş Kanununun 75 nci maddesinin birinci fıkrasında «İş güvenliğini teftişe yetkili memur» ibaresi yerine «İş emniyeti mühendisleri» konulmasını arz ve teklif ederim.

İstanbul

Reşit Ülker

Yüksek Başkanlığa

75 nci maddenin aşağıdaki şekilde tadilini arz ve teklif ederim.

Madde 75. — Yetkili makamın verdiği izin üzerine bir işyeri kurularak işletmeye başladıktan sonra o işyerinde başkaca tesisat yapılmamış olmadıkça iş durdurulamaz.

Ancak, her hangi bir işyerinin tesis ve tertiplerinde, çalışma metod ve şekillerinde, makina ve cihazlarında işçiler için tehlikeli olan bir husus tesbit edilirse bu tehlike giderilinceye kadar o tesisat ve tertibat veya makina ve cihaz iş emniyeti mühendislerinin raporu ve bölge çalışma müdürünün teklifi üzerine iş mahkemesi tarafından İş Emniyeti Nizamnamesine aykırı veya nizamnamede yer almamış mâkul bir sebep tesbit edildiğinde durdurulabilir.

Şu kadar ki, bir işyerinde mevcut makina, cihaz veya tesisatta görülen her hangi bir eksiklik o işyerinde işçilerin sağlığını veya güvenliğini veya civarını tehdidedici durum gösterdiği hallerde işyeri ilgili çalışma müdürünün teklifi üzerine iş mahkemesi tarafından kapatılabilir. Ve işverene noksanların tamamlanması için gerekli önel verilir.

Bir işyerinde çalışan işçilerin yaş ve cinsiyet ve sağlık durumları böyle bir işyerinde çalışmalarına engel bir sebep teşkil ediyorsa, bunlar dahi mahkeme kararıyle çalışmaktan alıkonulabilir.

Yukardaki bendler gereğince işyerlerinde işçiler için tehlikeli olan tesis ve tedbirlerin veya hangi vasıftaki makina ve cihazların ne şekilde işletilmekten alıkonulacağı ve bunların ne şekilde yeniden işletilmelerine izin verilebileceği Çalışma Bakanlığınca çıkarılacak bir tüzükte gösterilir.

Bir işyerinin kurulmasına ve işletilmesine izin verilmiş olması 74 ncü maddede yazılı tüzük hükümlerinin uygulanmasına hiçbir zaman engel olamaz.

Şu kadar ki, bu maddenin 1 ve 2 nci bendleri gereğince makina, tesisat ve tertibatın durdurulması veya işyerlerinin kapatılması sebebiyle işsiz kalan işçilere işveren bir ay müddetle tam ücretini öder veya meslek ve durumlarına göre başka bir iş verir.

Bu maddeye göre verilecek durdurma veya kapatma kararını mahkeme bir hafta içinde verir.

Eskişehir

Şevket Asbuzoğlu

Yüksek Başkanlığa

75 nci maddenin aşağıdaki şekilde tadilini arz ve teklif ederim.

İşin durdurulması.

Madde 75. — Yetkili makamın verdiği izin üzerine bir işyeri kurularak işletmeye başladıktan sonra o işyerinde başkaca tesisat yapılmamış olmadıkça iş durdurulamaz.

Ancak, her hangi bir işyerinin tesis ve tertiplerinde, çalışan metod ve şekillerinde, makina ve cihazlarında işçiler için tehlikeli olan bir husus tesbit edilirse bu tehlike giderilinceye kadar o işyeri ve tesisat, tertibat, makina ve cihaz 3 kişilik bir komisyon kararı ile durdurulabilir. Bu komisyn işveren, işçi teftişe yetkili bir memurdan teşekkül edip taraflardan birinin çağırısı üzerine toplanarak kararlarını ekseriyetle verir. Komisyonun işçi ve işveren üyesinin çağırıya uymaması komisyonun toplanmasını engelliyemez.

İşçi üye:

A) İşyerinde çalışan işçilerin çoğunluğunu temsil eden sendikanın,

B) Böyle bir sendika yoksa o iş kolunda faaliyette bulunan ve işçi çoğunluğunu temsil eden millî sendika ve federasyonun,

C) O nitelikte bir işçi kuruluşu bulunmadığı takdirde en çok üyeye sahip konfederasyonu,

Yönetim kurullarınca atanır.

İşveren üye:

A) İşyerinin bulunduğu mahalde o iş koluna ait işveren sendikası varsa görevlendireceği bir üye,

B) İşveren sendikası yoksa o işverenin bağlı bulunduğu meslek teşekkülünün göstereceği bir üye bu komisyona iştirak eder.

Şu kadar ki, bir işyerinde mevcut makina, cihaz veya tesisatta görülen her hangi bir eksiklik o işyerinde işçilerin sağlığını veya güvenliğini veya civarını tehdidedici bir durum gösterdiği hallerde işyeri ilgili çalışma müdürünün teklifi üzerine o yerin en büyük mülkiye âmiri tarafından kapatılabilir. Ve işverene noksanların tamamlanması için gerekli önel verilir.

Bir işyerinde çalışan işçilerin yaş ve cinsiyet ve sağlık durumları böyle bir işyerinde çalışmalarına engel teşkil ediyorsa, bunlar dahi çalışmaktan alıkonulabilir.

Yukarıdaki bendler gereğince işyerlerinde işçiler için tehlikeli olan tesis ve tedbirlerin veya makina ve cihazların hangi vasıftaki (teftişe yetkili komisyona) ve ne şekilde işletilmekten alıkonulacağı ve bunların ne şekilde yeniden işletilmelerine izin verilebileceği Çalışma Bakanlığınca çıkarılacak bir tüzükte gösterilir.

Bir işyerinin kurulmasına ve işletilmesine izin verilmiş olması 74 ncü maddede yazılı tüzük hükümlerinin uygulanmasına hiçbir zaman engel olamaz.

Şu kadar ki, bu maddenin 1 ve 2 nci bendleri gereğince makina, tesisat ve tertibatın durdurulması veya işyerinin kapatılması sebebiyle işsiz kalan işçilere işveren, ücretlerini ödemeye veya ücretlerinde bir düşüklük olmamak üzere meslek veya durumlarına göre başka bir iş vermeye zorunludur.

Çorum Milletvekili
Abdurrahman Güler

Millet Meclisi Başkanlığına

75 nci maddenin birinci fırkasındaki «tesbit ettiğinde durdurabilir» ibaresinin «tesbit ettiğinde durdurulur» şeklinde değiştirilmesini,

Üçüncü fıkradaki,

«çalışmaktan alıkonulabilir» ibaresinin de «çalışmaktan alıkonulur» şeklinde değiştirilmesini, arz ve teklif ederiz.

Ankara — R. Kuas
Hatay — Y. Kanbolat
Tekirdağ — K. Nebioğlu

BAŞKAN — Peki efendim. Sayın Köseoğlu sizinki lehinde, üzerinde?

TALÂT KÖSEOĞLU (Hatay) — Üzerinde.

BAŞKAN — Siz de üzerinde.

Sayın Hilmi İşgüzar?. Yok...

Şimdi madde lehinde Sayın Enver Turgut.

ENVER TURGUT (İzmir) — Vazgeçtim. efendim.

BAŞKAN — Lehinde Sayın Reşat Özarda, buyurunuz.

REŞAT ÖZARDA (Aydın) — Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; kanunun en önemli maddelerinden birisinin müzakeresini yapıyoruz. Biraz muğlâk gibi görünmekte ise de kanaatime göre madde gerekli açıklığı taşımaktadır. Burada işyerinde daha ziyade işçinin hayatı veya sağlığı bakımından tehlike arz eden hallerde işyerinin durdurulması keyfiyeti bu madde ile hükme bağlanmış bulunmaktadır. En çok arkadaşlarımızın üzerinde takıldıkları bir nokta «iş güvenliği teftişine yetkili memur» tâbiri oluyor. İş güvenliği teftişine yetkili memur kim olabilir, ne olabilir ve bu bakımdan bâzı arkadaşlarımız bu tâbirin yerine üç kişilik mühendisler grupu veya bir komisyon ve sair gibi değişiklikler vermiş bulunuyorlar... Şimdi, öyle işyeri olur ki, bu hususta yetkili memur yalnız bir doktordur. Sağlık bakımından işçinin sağlık durumunu ilgilendiren bir konu vardır. Yalnız bir doktoru ilgilendirebilir oradaki durum... Öyle bir tehlike olabilir ki, buradaki muhatara yalnız mühendisi ilgilendirebilir. Diğer tarafta öyle bir tehlike olabilir ki, yalnız bir kimyageri ilgilendirebilir. Binaenaleyh, bunu mühendisler, doktorlar, kimyagerler, muhasipler bilmem neler gibi birtakım ihtısasa göre bir heyet tâyin etmek güç olduğu gibi pekâlâ vakalarda süratle karar verilmesi halleri karşısında böyle muğlâk komisyonlar bir araya gelemiyecek, süratle toplanamıyacak, komisyonlara işi havale etmek gerek işyerinin, gerekse işçinin sağlığı bakımından muhataralı neticeler de doğurabilir. Binaenaleyh bu tâbirin aynen yerinde kalmasında fayda vardır. Çünkü muhataranın, tehlikenin mahiyetine göre o işte yetkili memurun, mühendis mi, doktor mu, kimyager mi olacağını tâyin etmek her halde Bakanlığın takdiri dâhilindedir ve bunda da hata edeceğini tahmin etmem. Mühendislikle ilgili bir yere bir doktorun gönderilmiyeceği veya bir doktorun gerektirdiği bir yere mühendisin gönderilmiyeceği pek tabiîdir. Bu bakımdan

bu maddenin tahmin ederim ki, komisyonda da müzakeresi bir hayli ihtilâflı olmuştur. Bunu gerek işçi bakımından, gerek işveren bakımından tenkid edilecek tarafı da vardır. Ancak madde bugünkü gerçeklere uygun bir şekilde hazırlanmıştır, aynen kabulünde fayda vardır. Saygılarımla.

BAŞKAN — Madde aleyhinde Sayın Rıza Kuas.

RIZA KUAS (Ankara) — Söz hakkımı Sayın Nebioğlu'na veriyorum.

BAŞKAN — Sayın Kemal Nebioğlu'na verdiniz, buyurun.

KEMÂL NEBİOĞLU (Tekirdağ) — Sayın milletvekilleri; 3008 sayılı İş Kanunundan bir ayrıcalık taşıyan bu madde gerçekten kanun tasarısının en önemli, en hayati maddelerinden birisidir. Bilindiği üzere 3008 sayılı İş Kanununa göre iş yerlerindeki çalışma düzeni şayet işçinin sağlığını tehdidedecek durumda bulunsa bile işyerlerinin kapatılması söz konusu değildi. Ancak, madencileri ilgilendiren, Maden Kanunu ve Nizamnamesi dolayısiyle ocakların kapatılabileceği hükmü mevzuubahis idi. Fakat bugüne kadar gelen tatbikatta ocaklar kapatıldığı takdirde işçilerin işsiz kalacağı ve ücretten yoksun olacağı düşünülerek böylesine bir tatbikata da gidilememişti.

Tasarı üzerindeki itirazlarmızı iki noktada topluyoruz: Bunlar birinci fıkranın son kelimesi olan «durdurabilir» kelimesi ile üçüncü fıkradaki «alıkonulabilir» beyanlarıdır. Kanun tasarısı bu şekliyle çıktığı takdirde, kabul edildiği takdirde bu maddenin uygulanabileceğini düşünmek büyük bir iyimserlik taşımamıza sebebolabilir. Uygulanmıyacaktır değerli arkadaşlarım. Uygulanmıyacağına delil olarak daha evvelki tatbikat göstermektedir. Sizlere geçmişten bir iki tane canlı örnek vermek isterim. Maden işçileriyle ilgili bir sözlü sorum dolayısiyle ifade etmiştim, İstanbul'da bir cam fabrikasının, Kayacan Cam fabrikasının bir macerası vardır. Bölge Çalışma Müdürlerinin göndermiş oldukları iş müfettişleri, işyerinde yapmış oldukları teftişlerde, fabrikanın çalışmasının mahzurları açıkca bildirildiği halde, işçilerin hayatlarının tehlikede olduğu tebarüz ettirildiği halde fabrika çalışmaya devam etmiş ve neticede meydana gelen kazada 10 un üstünde işçi şehadolmuştu.

Bir diğer konu, Çeltek'te vukubulan grizu olayıdır. Bu konuya da eğildiğimiz vakit görürüz ki, katî, açık hükümler getirmediğimiz takdirde cezai müeyyidelerle bu konuları donatsak bile maddenin hayata inmesi, uygulanması mümkün değildir, olmıyacaktır.

Bâzı değişiklik önergelerinde bu işyerlerinin kapatılma yetkisinin iş mahkemelerine verilmesi arzulanmaktadır. Bölge Çalışma Müdürlüğü talepte bulunacaktır ve iş mahkemeleri kapatma kararını alacaktır. İşçinin sağlığını ilgilendiren bir konuda ve maddede de zikredildiği üzere çalışma metot ve şekillerinde, makina ve cihazlarında işçiler için tehlikeli olan bir husus tesbit edilirse Bölge Çalışma Müdürü mahkemeye müracaat edecektir. Mahkemenin kararını istihsal edinceye kadar da maalesef fabrika o tehlikeli hali ile çalışmaya devam edecek ve işçilerin hayatiyle oynanacaktır. Buna müsaade edilmemek gerekir.

Diğer taraftan işyerinde işçilerin sağlığını tehdideden tehlikenin mevzuubahsolması demek işyerinin mevcudiyetinin de tehlikede bulunması demektir. Yani millî servetin de tehlikede bulunması demektir. Mahkemenin kararına kadar beklemek buna göz yummak demektir. Gerekirse zamanında müdahale etmek icabeder ve zamanında müdahale ile hemen kapatma kararının alınması gerekir.

BAŞKAN — Sayın Nebioğlu, vaktiniz doldu, efendim.

KEMAL NEBİOĞLU (Devamla) — Evet Sayın Başkanım, bağlıyorum zaten.

Önemli olan zamanında müdahale edebilmek ve işçilerin sağlığına gereken önemi verebilmektir. Bunu da sağlamak için katî ifade getirmek mecburiyetindeyiz. Durdurabilir, değil, durdurur, durdurulur; alıkonabilir değil, alıkonulur, şeklinde geldiği takdirde gerçekten bu maddeden beklenilen fayda hayata iner. Biraz evvel ifade etmiş olduğum hususlar, tehlikeler bertaraf edilir ve işçi sağlığına verdiğimiz önem meydana çıkar, saygılar sunarım.

BAŞKAN — Madde üzerinde Sayın Talât Köseoğlu.

TALÂT KÖSEOĞLU (Hatay) — Muhterem arkadaşlarım; bu madde, işyerlerinin hangi hallerde durdurulacağını ve durdurulan bir işye-

rinde nelerin yapılacağını ve işçilerin durumları düzenlenmiştir.

Madde bir işyerinde işin durdurulmasını bâzı esaslara bağlamıştır. Bu hallerin tesbitini ve işyerlerinin kapatılmasını bendlerdeki olaylara göre değişik mercilere bırakmıştır.

1 nci benddeki tesis ve tertiplerin çalışma metot ve şekillerinde makina ve cihazlarda işçiler için tehlikeli olan bir hususun tesbitini «İş güvenliğini teftişe yetkili memur» yapar ve işi de durdurur diyor.

2. İkinci benddeki işyerinde mevcut makina cihaz veya tesisattaki eksikliğin işçilerin sağlığına, güvenliğine ve civarını tehdidedip etmediğinin tesbitini Çalışma Müdürü yapacak Mülkiye Âmiri de kapayabilecektir.

Diğer taraftan 4 ncü bend tesbit ve kapatma işinin bir tüzükle tanzim edileceğini yazmaktadır.

Maddenin bendleri arasında bariz bir ahenksizlik mevcuttur. Aynı mahiyetteki durumların tesbitini ve işyerlerinin kapatılmasını çeşitli mercilere veren bu madde tatbikatta büyük huzursuzluklar yaratacaktır.

Bu durumu gören bâzı milletvekili arkadaşlarım iki değişiklik önergesi vermişlerdir. Birisini T. İ. P. Milletvekilleri, diğerini de Abdurrahman Güler arkadaşım vermiştir.

İşçi Partisine mensup milletvekillerine ait önerge birinci benddeki durumun tesbitini ve kapatma kararının verilmesini şu şekilde düzenlemektedir.

«İş emniyeti mühendislerinin raporu ve Bölge Çalışma Müdürünün teklifi üzerine İş Mahkemesi tarafından İş Emniyeti Nizamnamesine aykırı veya nizamnamede yer almamış mâkul bir sebep tesbit edildiğinde» durdurabilir. Yani burada iddia sahibi çalışma müdürü, kapatmaya yetkili makam da iş mahkemesidir.

İkinci benddeki durumda kapatmayı, önerge yine iş mahkemesine vermiştir.

3 ncü bentteki durumda da yine iş mahkemesine bırakmıştır.

Kapatmayı icabettiren durumların tesbiti ve kapatmayı, mahkemelere bırakmak ilk bakışta insana cazip gibi gelmekte ise de, mesele biraz ciddî olarak tetkik edilirse buna lüzum olmadığı derhal anlaşılır.

Bu maddedeki durumlar istisnai durumlardır. Kapatmalarda muvakkat zamana münhasırdır.

Anî hadiseler karşısında, anî tehlikeler karşısında işi mahkemeye götürmekte hiçbir fayda yoktur.

Buna mümasil bir hüküm T. C. K. 526 ncı maddesinde mevcuttur. Bu maddeye göre salâhiyetli makamlar, âmme emniyeti veya âmme intizamı veya umumi hıfzısıhha bakımından emirler verilebilecektir.

Bu emirlere itaat etmiyenler cezalandırılacaklardır.

Demek istiyoruz ki, öyle tehlikeli anlar olur ki, bu konuda âcil karar ve tedbirlere zaruret hâsıl olur. Bu gibi durumlarda mahkemeye müracaat tehlikeyi önlemez, bilâkis arttırır. Bir misal arz etmeye lüzum yoktur. Buraya yazmıştım, fakat geçeceğim. Çünkü vakit çok dardır.

Şimdi Abdurrahman Güler arkadaşımızın, önergesi maddenin sadece birinci bendindeki hususların tesbitini ve işin durdurulmasını düzenleyici yeni bir hüküm yani bir müessese getiriyor.

Güler arkadaşımız birinci beddeki yazılı hususların tesbitini ve işyerinin kapatılmasını üç kişilik bir komisyona bırakıyor.

Bu komisyonun bir âzası işveren, ikincisi, işçi temsilcisi üçüncüsü de Çalışma Bakanlığına mensup bir memur olacaktır.

Abdurrahman Güler arkadaşımız, diğer bendlerde bir değişiklik yapmıyor.

Evvelâ şunu arz edeyim ki, işi bir komisyona bırakmak işi süründürmekten başka hiçbir işe yaramaz. Abdurrahman Güler'in teklif ettiği komisyonda yine son söz mutlaka yetkili memurundur. Birisi işçi, birisi işverendir. İşveren kapatılmasını istiyecek öbür taraf istemiyecektir. Yetkili memur hangi tarafa iltihak ederse o tarafın dediği olacaktır.

Bu izahlarımızdan sonra şunu arz edeyim ki, Sayın Komisyon maddeyi geri alsın, yeni bir önerge ile maddedeki bu eksiklikleri gidersin.

Bütün bendlerdeki durumların tesbitini ve işyerinin kapatılmasını çalışma müdürlüğünün teklifi ile o yerin en yüksek mülki âmirinin kararına bırakmak en doğru hareket olur kanatindeyiz.

BAŞKAN — Madde lehinde sayın Akdoğan buyurun efendim.

ABDULBÂRİ AKDOĞAN (Ağrı) — Sayın arkadaşlar, ben maddeyi iki anacephesiyle ele alacağım. Bir; sağlık ve can emniyeti yönünden, ikincisi, istihsal yönünden. Sağlık ve can emniyeti yönünden Türkiye'deki bütün işyerlerindeki, daha evvelce görüştüğümüz maddelerde de belirttiğim gibi, muhakkak ki bir işyeri talimatnamesi vardır. Bu işyeri talimatnamelerinde özellikle bir misal olmak üzere maden ocaklarında, taş ocaklarında çalışmış olan işçilerin can emniyetini, sağlıklarını korumak için bâzı esaslar vardır. Meselâ; bir kömür ocağı, özellikle Ereğli Kömür İşletmesini ele alalım. Grizu neşrettiğini kabul edelim. Grizunun olduğu anda yüzde 1, yahut yarım olduğunu emniyet başçavuşları tesbit ettikleri anda derhal o ocağın ağız kısmına «kapalıdır» diye işaretlerini koyar ve kimsenin oraya geçmesine mâni olur. Bunun gibi bir taş ocağında, dinamitler doldurulup, taşlar atıldığı zaman muhakkak ki, can emniyetini nazarı itibara alan bir işletme sistemi muhtelif yerlere işaretlerini ve bekçilerini koyar. Bu bakımdan işletmelerde bir dahilî emniyet, can ve sağlık emniyeti göz önünde tutulmuştur.

İkinci olarak istihsal yönünden arzedeceğim. Her hangi bir maden ocağının bir anda kapatıldığını farz edin. Bir hususi sektörü alalım, O hususi sektör bütün tahkimatını tam manasiyle yapamamış, insanların, ocak içerisinde çalışan işçilerin can emniyetinin tehlikede olduğunu farz edelim. Şimdi, bölge çalışma müdürü gelip bunları gördüğü anda; arkadaş sen ocağını derhal kapatacaksın, diyecek, evvelâ nitelikte olması lâzım, bir. İkincisi de, bilgiye sahibolması gerekir. Şimdi, bölge çalışma müdürü o anda, sen ocağını derhal kapat, derse, kapatır ve ondan sonra iş mahkemeye intikal eder, mahkemenin verdiği karar aylarca sürünür, günlük istihsali asgari rakamla 50 -100 ton civarında olan meselâ bir linyit kömür ocağının aylarca istihsal edememesi, memleketin zararına olur. Bu bakımdan bir bölge müdürünün ağzından çıkacak bir lâfla, sen derhal şu ocağı kapatacaksın, yani peşin hüküm vererek kapatacaksın demesi memleketin zararına olur. Bu bakımdan maddenin getirmiş olduğu husus, «durdurabilir» kelimesi gayet yerindedir. O an için lâzım gelen tedbirleri alır, bir iki saat durdurur bölge. Sağlık bakımından zararlı ise bir doktorunu, yahut teknik bakımından zararlı bir husus varsa can emniyeti bakımından bir mühendisini getirip tetkik ettirir, eğer hakikaten bu ocağın üç beş gün veya bir hafta kapatılması zaruri ise o anda hüküm verebilir. Yoksa birdenbire bölge müdürünün gelip, arkadaş sen bu ocağını derhal kapatacaksın demesi, istihsal yönümüzden memlekete zararlı olur. Bu bakımdan kanunun getirdiği hükümler uygundur yerindedir.

Saygılarımla.

BAŞKAN — Aleyhinde sayın Reşit Ülker

REŞİT ÜLKER (İstanbul) — Vazgeçtim.

BAŞKAN — Üzerinde Sayın Abuddahman Güler buyurun.

ABDURRAHMAN GÜLER (Çorum) — Muhterem arkadaşlarım, parti grupum adına yapmış olduğum konuşmada, esas âmme menfaatinin, işverenle işçilerin menfaatlerinin denkleştirildiği, ahenkleştirildiği noktada olduğuna işaret etmiştim. Başından beri kanun tasarısının işçilerin lehine olan, işçi hakları lehine olan maddeleri üzerinde Büyük Meclis hassasiyetle durdu. Ve tam mânada, kâmil mânada işçi haklarını koruyucu bir tasarı inşallah Meclislerimizden geçecektir.

Şimdi bu madde işyerinin emniyetiyle ilgili, işin emniyetiyle ilgili bir hüküm getirmektedir. Burada da işverenin menfaati bahis konusudur. Bu maddeyi lâyıkı ile tanzim edemezsek, işyerini emniyetsiz duruma sokmuş oluruz. Madde iki hususu derpiş etmektedir. Birisi, işyerindeki tehlikeli kısmın durdurulması, ikincisi, işyerinin tamamen durdurulması.

İşyerindeki tehlikeli kısmın durdurulması, iş güvenliği müfettişi adı altındaki tek bir memura bırakılmakta, işyerinin tamamen durdurulması çalışma müdürünün teklifi üzerine mahallin mülkiye âmirine bırakılmaktadır. Şimdi iş güvenliği müfettişi namı altında müktesebatı dâhi maddede belirtilmiyen bir memura bir işyerindeki bir tesisatın veya tertibatın durdurulması yetkisi verilmesi çeşitli suiistimallere tatbikatta meydan verir. Tek bir memura böyle bir takdir hakkının verilmesi, ve bu takdir hakkının tek bir memur üzerinde toplanması işyerinde aranması, mevcudolması ge-

rekli olan iş emniyetini ihlâl edecektir. Biz bu mahzuru görerek şöyle bir teklif getirdik: İşyerindeki tehlikeli kısmın durdurulması bahis konusu olduğu zamanlarda, orada hangi işçi, çoğunlukta ise onun sendikasının bir mümessili, işverenin bağlı olduğu bir meslek teşekkülünce seçilecek bir mümessil ve âmme menfaatini temsil eden Devlet memurunun iştirak edeceği bir üçlü komisyon teklif ediyoruz. Bâzı arkadaşlarımız bu komisyonun toplanmasının pratik olmıyacağı, işin sürüncemede kalacağı gibi bâzı endişeler ileri sürdüler. Tadil teklifimiz iyice tetkik buyurulursa, böyle bir sakıncanın mevcudolmadığı görülür. Biz diyoruz ki; bu komisyon behemahal üç kişi olarak toplanmaz. Taraflardan birisinin çağırışı üzerine derhal toplanır. İşveren veya işçi mümessillerinin toplantıya iştirak etmemesi komisyon toplantısını engelliyemez. Komisyonda verilecek karar ekseriyetle verilir. Eğer böyle üçlü komisyonun kurulmasını Büyük Meclis kabul ederse, hiç olmazsa işyerinin güvenliği sağlanmış olacak, işyerinin tehlikesi bu komisyonda münakaşa edilecek ve böylece tek memura verilen takdir hakkının suiistimali sakıncalarından kurtulmuş olacağı. Takririme iltifat buyurulmasını saygı ile rica ederim.

BAŞKAN — Aleyhte Sayın Rıza Kuas, buyurun.

RIZA KUAS (Ankara) — Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; İş Kanunu maddelerinde, Anayasa açısından değerlendirerek işçilerin yarınından emin, işinden atılma korkusundan uzak, yarın sabah fabrikaya gittiğimde kartım yerinde yoksa, fabrika beni alacak mı, almıyacak mı endişesi içinde çalışmayı öngören bütün maddeleri geçtik. Şimdi, işçinin hayatı ile ilgili bir madde geldi. Bu madde esasen üç ayrı hususu kapsamaktadır. Bu üç ayrı husus, makinaların kapatılması, fabrikanın kapatılması ve sağlık durumları. Aylardan beri işverenler konfederasyonu, Ticaret ve Sanayi Odaları ve işveren çevrelerinin Meclise durmadan mektup, bildiri ve bülten göndermeleri bu 75 nci madde ile ilgilidir. Hayretle görüyoruz ki, işverenlerin tamamen isteklerine uygun olarak 75 nci maddeyi işçinin canı pahasına, hayatı pahasına olan işveren sendikalarının, işveren konfederasyonlarının isteğine uygun olarak hayati tehlike arz etse dahi fabrikanın kapatılmasına mâni olunmamasını öngören önergeler bâzı arkadaşlarımız tarafından verilmiş bulunuyor.

Arkadaşlarım, geçen sene Kırıkkale Barut Fabrikasında iptidai şartlarda bomba aletlerinin temizlenmesi işçilerden isteniyor ve bu bombanın patlamasiyle bir işçi kardeşimiz ölüyor, bir işçi kardeşimizin iki gözü ve iki kolu yok oluyor ve iki işçi kardeşimiz de, ağır yaralı olarak hastaneye kaldırılıyor. Daha geçen sene Silâhtarağa Fabrikası patlıyor, 37 tane işçimiz orada ölüyor. Bütün bunlar can emniyetini teminat altına alacak olan 75 nci maddede mütalâa edilmesi lâzım ki, bu tehlikeli anlarda fabrikanın dahi kapatılmasına müsaade edilmek istenmiyor. Arkadaşlar, 75 nci maddeyi dikkatle okursak, ilgili merciler ancak bir hafta kapatabilecekler. Bir hafta içerisinde işveren mahkemeye müracaat edecektir. Eğer haksız ise derhal açtırabilecek, yani bütün kıyametin, kopartıldığı fabrika kapatılmamalı, şu olmamalı, bu olmamalı, denmesinin esbabı mucibesi, bir hafta kapatma yetkisi var. İşveren mahkemeye itiraz ediyor, bir hafta içinde kaldıttırabiliyor. Binaenaleyh, zaten yetkili memurlar fabrikadaki her hangi bir makinada işçi sağlığını tehlikeye düşürecek bir husus varsa bu makinayı kapatabiliyorlar. Fabrikayı kapatma en büyük mülkî âmire verilmiş. İkinci paragraf aynen şöyle diyor :

«Şu kadar ki, bir işyerinde mevcut makina, cihaz veya tesisatta görülen her hangi bir eksiklik o işyerinde işçilerin sağlığını veya güvenliğini veya civarını tehdidedici bir durum gösterdiği hallerde işyeri ilgili çalışma müdürünün teklifi üzerine o yerin en büyük mülkiye âmiri tarafından kapatılabilir veya işverene noksanların tamamlanması için gerekli önel verilir.» Bölge çalışma müdürlüğü müfettişleri sadece işyerindeki tehlikeli alet ve edevatı kapatabilir. Birinci paragraf, onu âmirdir. Bir kere birinci satır gayet muğlâk. «Yetkili makamın verdiği izin üzerine bir işyeri kurularak işletmeye başladıktan sonra, o işyerinde başkaca tesisat yapılmış olmadıkça iş durdurulamaz. Ancak her hangi bir işyerinin tesis ve tertiplerinde, çalışma metod ve şekillerinde, makina ve cihazlarında işçiler için tehlikeli olan bir husus tesbit edilirse bu tehlike giderilinceye kadar o tesisat ve tertibat veya makina ve cihaz iş güvenliği teftişine yetkili memur tarafından İş Emniyeti

Nizamnamesine aykırı veya nizamnamede yer almamış mâkul bir sebep tesbit ettiğinde durdurulabilir.» Hangisi durdurulabilir? Makina veya cihaz. Yani bir dikiş makinası, bir saya makinası eğer tehlikeli ise durdurulabiliyor. Ateş kazanı tehlikeli ise kazanı durdurulabiliyor. Fabrikayı kapatma yetkisi memurlara ait değildir. En büyük mülkiye âmirine verilmiştir. Biz ise «durdurabilir» veya «kapatabilir» kelimelerinin «kapatır» veya «durdurur» şeklinde kesinlik ifade edecek tarzda tadil tasarısı vermişizdir. Burada hayretle görüyoruz ki, bu yetkiler dahi kaldırılarak tehlikeli, yani işçilerin ölüm pahasına dahi tehlike saçan bir durum arz etmesi hususunda dahi ilgili müfettişler, ilgili memurlar bir işyerinde hiçbir şey yapmasınlar, ancak mahkemeye gitsin. Bu demektedir ki, bu iptidai şartlarda çalışan Türkiyemizin sanayiinde işçilerimizin can emniyetini teminat altına almaya mecbur olduğumuz bir zamanda bu doğru değildir.

BAŞKAN — Sayın Kuas, vaktiniz doldu, efendim.

RIZA KUAS (Devamla) — Bağlıyorum, efendim.

Diğer taraftan, biz de iş emniyetine ehemmiyet vermediğimizden dolayı ölen işçilerimize mezar hazırlar gibi hastane hazırlıyoruz. Hastanelere İşçi Sigortaları Kurumu senede milyonlarca lira iş kazaları için para ödemektedir. İşçi Sigortaları Kurumu hesaplarına baktığımız zaman, milyonlarca, milyarlarca lira iş kazaları için ödemektedir. Eğer bu maddeyle iş kazalarını önleyici cezaî müeyyide verebildiğimiz takdirde, İşçi Sigortaları Kurumunu milyarlarca lira zarardan kurtarmış olacağız, hastane endişesinden kurtarmış olacağız. Sadece bu tatbik edilmiyecektir. Tedbir alınması lâzımdır. Bu bakımdan kesinlik ifade eden önergelerimizin kabulünü rica ederiz.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN — Madde üzerinde Sayın Faik Kırbaşlı.

FAİK KIRBASLI (Burdur) — Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; evvelâ şu noktayı arz etmek isterim ki, kanunun tümü itibariyle şimdiye kadar katedilen mesafe, hakikaten fevkalâde, işçi ve patron bakımından önemli bir mesafedir. Gerek işe alma, çalışma, feshetme, buna mümasil ücret ve saire gibi pek çok konularda şimdiye kadar hakikaten iftihar ile kaydedebileceğimiz büyük mesafeler alınmış bulunmaktadır. Bu meyanda, işçi ücretinin garantisi kadar, asgari ücretlerin belirtilmesi kadar diğer hukukî noktalarda olduğu kadar iş emniyeti de, iş sağlığı da işçi için çok mühim bir unsur teşkil etmektedir. Bu madde de bunu belirtmesi bakımından çok ehemmiyetlidir. Yalnız bizim burada işaret etmek istediğimiz husus, maddeyi karanlıktan ve yanlış anlaşılmaktan kurtaracak hükümlerin getirilmesidir.

Diğer bir husus da bu noktaları belirteceğim işçi noktayı nazarından olduğu kadar iş bakımından da maddenin büyük ehemmiyet taşıdığını burada belirtmek isterim. Eğer burada getirilen iş güvenliği teftişine yetkili bir memur herhangi bir mülâhaza ile, ki memleketimizde çoğu zaman tatbikat böyledir, iş yerini kapatmak gibi, bir müddetle dâhi olsa, bir yetkiye sahip kılındığı takdirde tek başına birçok iş yerlerinin bundan mutazarrır olacağı, millî istihsalin sekteye uğrayacağı, hatta iş güvenliği getireceğiz derken bir işsizlik, yatırım azlığı veya başka yönlerden güvensizlikler de getireceğimizi unutmamak icabetmektedir. Abdurrahman Güler arkadaşımızın teklif ettiği bir kişi yerine üç kişiye işin havale edilmesi meselesi cidden üzerinde durulmağa değer ve kabulü hususunda da kafamızı yoracağımız bir meseledir. Burada bilhassa 1 nci fıkrada şöyle denilmektedir. Son taraflarına doğru, «tertibat veya makina ve cihaz iş güvenliği teftişine yetkili memur tarafından iş emniyeti nizamnamesine aykırı veya nizamnamede yer almamış mâkul bir sebep tesbit ettiğinde durdurabilir.»

Arkadaşlar, böyle geniş tefsire gelen ve hakikaten suiistimale meydan verebilecek, nizamnamede dahi mevcut olmıyan, mâkul bir sebep; kime göre? Orayı teftiş eden şahsa göre. Görülüyor ki, böyle bir maddenin böyle bir fıkrası tatbikatta büyük suiistimallere yol açabilir. Büyük ölçüde her bakımdan kayıplara sebebolabilir.

Diğer taraftan, ikinci fıkranın sonunda da şöyle diyor : «En büyük mülki âmir tarafından kapatılabilir ve işverene noksanların tamamlanması için gerekli önel verilir» noksanların tamamlanması için gerekli öneli kim verecektir? Ve bu ne kadar olacaktır? Bunun müddeti nedir? Makina Avrupadan mı ithal edilecek, değiştirilecek mi, başka yerden mi getirilecektir? Teknik bir hususun tamamlanması kaç güne vabestedir? Bu-

nu nasıl takdir edecektir, belli değil. Gerekli önel verilir. Bu hususların aydınlığa kavuşturulmasında fayda mülâhaza etmekteyiz.

Diğer bakımdan bir hususa da işaret ederek huzurlarınızdan ayrılacağım.

Faaliyeti durdurulan veya kapatılan iş yerlerinde işçi ücretlerinin ödenmesi zorunluluğu konmuştur. İş yeri kapatılacak, büyük bir kayıp. İşçi ücretleri ödenecek, buna inzımam eden ayrıca bir kayıp. Arkadaşlar bu hususun da aydınlığa kavuşmasında bendenizce fayda vardır. Her ne kadar müddet bir hafta gibi görünüyorsa da maddenin sonunda, «bu maddeye göre verilecek kapatma kararına karşı işverenin mahallî iş mahkemesinde itiraz etmek yetkisi vardır. Mahkeme itirazı bir hafta içinde inceler ve karar verir Karar kesindir.» diyor. Bu maddenin ikinci fıkrasındaki müddetle birlikte uzayabilir. Diğer bakımdan bilhassa aynı kanunda kabul etmiş bulunduğumuz 16 ve 17 nci maddeler...

BAŞKAN — Sayın Kırbaşlı, vaktiniz doldu efendim.

FAİK KIRBAŞLI (Devamla) — Topluyorum efendim.

16 ve 17 nci maddelerde gerek işçi, gerekse işveren yönünden iş akdinin feshedilmesine mütedair bâzı hususlar da yer aldığı için 16 ve 17 nci maddelerle bunun nasıl kabili telif olacağı hususunda bendenizde tereddütler hâsıl olmuştur. Bu noktanın da aydınlatılmasında fayda mülâhaza ediyoruz. Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Efendim, yeterlik önergesi gelmiştir, yedi arkadaşımız da konuştu. Komisyon adına konuşacak mısınız efendim?

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ İSMAİL HAKKI BOYACIOĞLU (Burdur) — Maddenin geri alınması için görüşlerimizi arz edeceğiz efendim.

BAŞKAN — Buyurunuz efendim.

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ İSMAİL HAKKI BOYACIOĞLU (Burdur) — Muhterem Başkan, sayın arkadaşlarım; 75 nci madde hakikaten kanunumuzun en önemli maddelerinden birisidir. Bütün arkadaşların ve konuşmacıların önergelerini ve konuşmalarını komisyon olarak dinledik. Bunların ışığı altında maddeye yeni bir veçhe vermek üzere geri almak istiyoruz. Lütfen kabul buyurmanızı rica ederiz. Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Son söz olarak Sayın Reşit Ülker.

Sayın Ünlü, siz yeterlik aleyhinde mi söz istiyorsunuz?

HASAN ÜNLÜ (Tunceli) — Sayın Komisyondan bir soru sormak istiyordum. Maddeyi geri aldığına göre benim de bir fikrim vardı.

BAŞKAN — Yeterliği oya sunacağım efendim. Bir dakika müsaade ediniz.

İHSAN ATAÖV (Antalya) — Madde geri alındı, yeterliğe lüzum yok.

REŞİT ÜLKER (İstanbul) — Muhterem arkadaşlarım, ben kısa bir - iki söz söyliyeceğim. Hakikaten benden evvel konuşan arkadaşların da değindikleri gibi bu madde çok önemli bir maddedir. Evvelki metinde ve metne dayanan tüzükte bunlar müphemdi. Bu sefer getirilen metin iş güvenliği bakımından hakikaten yeni hükümler getirmektedir. Yalnız burada üzerinde durulması lâzımgelen bir nokta şudur : Bu kanunun, 5 nci maddesi ile - ki daha kabul buyurmadınız, Komisyon geri almıştır - şümulü genişletilmektedir. Yani bugünkü tatbikattan çok daha geniş, bir tek işçi çalışan işyerlerine de teşmil edilecektir. Ondan dolayı bu maddede getirilmiş hükümlerin hayati ehemmiyeti vardır. İki bakımdan hayati ehemmiyeti vardır; işin önemi bakımından hayati önemi vardır, bir de uygulama kabiliyeti bakımından önemi vardır. Bendeniz bir önerge verdim, yani iki yoldan emniyet temin edilebilir, ya teftişe gönderdiğimiz yetkilileri hakikaten mücehhez kimselerden göndeririz, bu bir emniyettir, bu suiistimal edilmez, bu hak suiistimal edilmez, bu görev suiistimal edilmez, dikkatle yaparlar. Bunun için bendeniz şu teklifte bulundum. İş mühendisleri dedim. Ama şunu da kabul etmek mecburiyetindeyim ki, iş mühendisi dediğimiz vasıflı iş mühendisleri, belki doktoru da ihtiva edebilir. Teknik anlamda, Batılı anlamdaki iş mühendisi ne ise, biz onun karşılığını kullandık. Elbetteki doktor da olması lâzımgelir, mühendis de olması lâzımgelir. Daha bizim şu anda hatırımıza gelmiyen teknik işlerdeki uzmanlar da olabilir. Ama bunları temin etmek, sağlamak güç olacağına göre buna bir elâstikiyet vermek gerekir. Yetkili iş mühendisleri veyahutta teftişe yetkili memurlar uzmanlar denilebilir ve ayrıca bir geçici madde ile bunlar temin edilinceye kadar meselâ büyük şehirlerde tek işçinin çalıştığı ye-

rin kontrol edilmesi başkadır, iki bin işçi çalışan bir fabrikanın kontrol edilmesi başkadır. İki bin işçi çalıştıran bir fabrikanın durdurulması başkadır, bir işçi çalışan bir yerin durdurulması başkadır. Hepsi bunun içine giriyor. Bundan dolayı Komisyonun hakikaten bunu geri alması yerinde olmuştur. Bütün bunları mütalâa ederek ve ona göre bir metin getirmeleri hem işçilerimiz bakımından, hem de gerçekten iş hayatımız bakımından teminat olacaktır.

Saygılarımla.

BAŞKAN — Hükümet adına Sayın Çalışma Bakanı, buyurun.

ÇALIŞMA BAKANI ALİ NAİLİ ERDEM (İzmir) — Sayın Başkan muhterem milletvekilleri; konuşmada bulunan muhterem milletvekili arkadaşlarımız müzakeresini yaptığımız 75 nci maddenin kanunun mühim maddelerinden biri olduğunu ve bu itibarla üzerinde hassasiyetle durulması icabettiğini belirttiler. Bu anlayışın içindedir ki, Komisyon maddeyi yeniden geri almak ve verilen önergeler muvacehesinde de yeniden tanzim ederek muhterem heyetinizin huzuruna getirmek lüzumunu hissettiler. Müzakeresini yapmış olduğumuz 75 nci maddenin meri 3008 sayılı Kanunun 56 ncı ve İşçi Sağlığı ve işyeri nizamnamesinin 78 - 79 ncu ve 81 sayılı sözleşmeler muvacehesinde almış olduğu şekli kısa hatlariyle muhterem heyetinize hatırlatmayı faydalı mütalâa ediyorum. Meri 3008 sayılı Kanununumuzun 56 ncı maddesinin C, Ç, E, F, ve G, fıkraları tetkik edildiğinde görülecektir ki, yürürlükte olan kanuna göre, bu tarz hâdiselerde uygulama şöyledir: Bir işyeri işletmeye açıldıktan sonra belli süreleri içinde yetkili bir iş müfettişi tarafından mahallinde yapılan normal kontrolde işçinin sağlık ve emniyetiyle alâkalı bir hususu tesbit ettiklerinde iki hususun işveren tarafından kendilerine ibraz edilmesini isterler. Bunlardan biri kurma iznidir. O işletmenin kurulması için kurma izni alması lâzımdır işverenin. İkincisi de işletme belgesinin olması icabeder. Eğer o işletme kurma iznine istinaden kurulmamışsa, tatbikatımızda o müfettiş onu kapatma yetkisine sahiptir, kapatır. Kurma izni almış, işletme belgesi almamışsa keza yine kapatır. İşletme belgesinin ikinci derecede diyebileceğimiz bâzı hususları ikmal edilmemişse bu hususların ikmal etmesini işverene söyler ve kendisine muayyen bir önel verir. Bu müddet içinde bunlar ikmal edilmezse mevcut olan yönetmeliğin, nizamnamenin, İşçi Sağlığı ve İş Emniyeti Nizamnamesinin âmir olan 79 ncu maddesine göre idare mekanizmasına müracaat eder ve bu yerin kapatılması talebinde bulunur. Böylece, tatbikatta işliyen şekil budur.

Şimdi bir de 81 sayılı sözleşme var. Bu sözleşme Yüksek Meclisten geçmiş, onaylanmış ve 81 sayılı sözleşme hür Batı camiası içinde kabul edilmiştir. Bu sözleşme bir işyerinde işçinin hayatı ile alâkalı, ilgili bir tehlikeyi tesbit ettiği anda o müfettişe kapatma yetkisini vermiştir. Parlâmentomuz da bu sözleşmeyi kabul etmiştir.

Şimdi muhterem arkadaşlarımın bir endişesi vardır. Diyorlar ki, 75 nci madde ile bir kapatma yetkiis veriyorsunuz siz. Kime veriyorsunuz? Evvelâ Sayın Reşit Ülker'in takririnde deniyor ki, «iş güvenliği teftişine yetkili memur» deyimi ile neyi kasdediyorsunuz, bunu anlıyamadım? Acaba bu «iş emniyeti müfettişi» şeklinde düzeltilemez mi?

Bu kanun ve bilhassa bu madde, Senato Geçici Komisyonunda da konuşulurken üzerinde en fazla münakaşa edilen maddelerden birisidir. Haklı olarak Türkiye'de yatırım sahalarının gelişmesi arzusu ile çırpınan müteşebbisler bu tarz maddelerin getirilmesinde gerçeklerin nazarı itibara alınmasını ve mücerret kalıpların getirilip ayniyle tatbik edilmemesi lâzımgeldiği hassasiyetini ortaya koydular. Aynı hassasiyeti işçileri temsil eden Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu da işçilerin hayatiyle yakından ilgili olmasının neticesi işverenin ortaya konulmuş olan nizamnamelere aynıyle uygun olmasını ve iş güvenliğinin sağlanması hususunda âzami hassasiyetin kanunda yer almasını iddia ettiler. Bu münakaşanın neticesindedir ki, kanun Meclise sevkinin dışında bir şekil aldı. Çünkü, Meclise kanunun sevk edildiği anda, böyle bir «iş güvenliği teftişine yetkili, memur» tâbiri olmadığı gibi, orada iş müfettişi tâbiri vardı, mahkemelere müracaat etmek, yangı organına müracaat etmek, şikâyet etmek yetkisi de verilmiş değildir. Böylece Anayasamızın, kuvvetlerin yumuşak surette ayırımı esprisine inanan Hükümetimiz, kuv-

vetlerin ayırımı esprisinden hareket etmek suretiyle, yargı organına verilmiş olan bir hususun yürütme organına ne derecede kadar verilebileceğini münakaşa etmiştir. Bu anlayış içindedir ki, bunun üzerinde bir yargı organına müracaat etme hakkının verilmesi hususunda kararımız oldu. Yalnız ortaya bir keyfiyet çıktı. İş müfettişlerine böyle bir hak tanındığı takdirde, gerçekte o iş yerinde işçinin hayatiyle ve sağlığiyle ilgi tehlike tevlideden bir durumu tesbitte ne derecede kadar ehildiler suali sizlere tevdi edilecektir ve bunun münakaşasını yapacaksınız. İşte bu maddenin münakaşası buradan başladı. Bir vâkıa ki, iş müfettişleri esasında mühendis okullarını, yüksek okulları bitirmiş teknisyen durumunda olan arkadaşlardan çok, daha ziyade klâsik eğitim metoduyla yetişmiş olan kişilerden müteşekkildir. İş güvenliği müfettişlerimizin adedi henüz 72 dir. Peki iş güvenliği müfettişine kapatma yetkisi verildiği takdirde Türkiye'de mevcudolan, İş Kanununa tabi işyerlerinin adedi 58 862, Sosyal Sigortalar Kurumundan istifade eden işyerlerinin adedi yüz bin, bir işçiye tahmil edildiği zaman bu rakam otomatikman artacaktır. İş güvenliği müfettişleri ile Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununa, yani 506 sayılı Kanuna tabi olmıyan işyerlerinin denetimini yapmaya kalksak bir işyerinin tehlike tevlidedip etmiyeceği durumunu tesbit edebilmekliğimiz büyük zamana mütevakkıf bir keyfiyettir.

Onun üzerine aynı maddenin, 75 nci maddenin 4 ncü fıkrasına şöyle bir hususu ilâve ettik. O da şu: Yeniden işletmelerine izin verilebileceği Çalışma Bakanlığınca çıkarılacak bir tüzükte gösterilir. Öyle ise, gerçekle ideal arasındaki rabıtayı, köprüyü muhafaza etmek için bir tüzüğün getirilmesi keyfiyetini ortaya koyduk. Şimdi haklı olarak, bir taraftan bir iş çalışırken bir makina kapatılması keyfiyeti gerçekten doğru, birinci fıkrada durdurulma keyfiyeti ve yalnız ve yalnız iş güvenliği müfettişlerine tevdi edilecek bir keyfiyet. O bakımdan sayın konuşmacı arkadaş doğrudur.

Kapatma keyfiyeti 2 nci fıkrada, «çalışma bölge müdürünün talebi ile idari makamca.» Peki bu kapatma kararına itiraz vâkı mı? Evet. Nerede? Mahkeme nezdinde. Kaç gün içinde karar verilecek? Bir haftanın içerisinde. Bu yola niçin gidildi, bunu Muhterem Heyetinize arz etmek istiyorum.

Geçen sene bir hâdise oldu, Cenabıhak bu tarz hâdiseleri Türk Milletinin üzerinden daima alsın. Eğer hâfızam beni yanıltmıyorsa Kazlıçeşme'de bir cam fabrikasında bir hâdise oldu Kâğıthane'de. Sayın Hasan Türkay ve diğer arkadaşlarla birlikte gittik Kâğıthane'ye. Biz bu fabrika yerini dolaştık. Müteveffa 14 arkadaş idi zannediyorum, bunlardan altısı sigortalı, geri kalanı sigortalı değil. İşyerinde tetkikatta bulunduk, dedik ki, bu yerin kapatılması hususunda daha evvel müracaat vâkı olmadı mı? Dediler ki, efendim 1962 senesinde bu yerin kapatılması hususunda bir talep vâkı oldu. Örfi idare zamanı idi. Bu müracaat yapıldı, Örfi İdare Komutanlığına intikal ettirildi, onlar da kapatmadan tevakki etti, denildi. Peki, iş müfettişleri arkadaşlara sordum: «Siz bunun ikinci defa teftişini yapmadınız mı?» «Yaptık» dediler. «Mahkemeye müracaat etmediniz mi?» dedim. Edilmiş. «Mahkemeden ne karar aldınız?» Verdikleri cevap, mahkeme henüz devam ediyor dediler. Ve gördük ki böyle bir tehlike tevlideden hâdiseye mütaallik dâvanın mahkemede neticelendirilebilmesi çok kere tehlike olup bittikten sonra neticelenebiliyor. Yani aradan 1,5 - 2 sene geçiyor. İşte bunlara imkân vermemek için aldık bu defa müzakeresini yaptığımız maddenin son fıkrasına, ancak dedik ki; «mahkemeye müracaatlar bir hafta içinde neticeye bağlanır.»

Şimdi, Abdurrahman Güler arkadaşımız tarafından verilen ve bir komite tarafından kapatılmaya mütedair olan takrir gerçekten enteresan bir takrir. Ve Türk demokratik hayatı içerisinde işçi, işveren ve Hükümet münasebetlerinin düzenlenmesini temine mâtuf bir takrirdir. Gerek bu takririn üzerinde münakaşa yapabilmek, gerekse Şevket Asbuzoğlu - eğer yine hâfızamda yanlış kalmadıysa - tarafından verilen takrirde, iş güvenliği müfettişlerinin üzerinde durmak, gerek Sayın Reşit Ülker Bey tarafından verilen, «İş güvenliğine memur» kelimesi yerine «İş emniyeti mühendisleri» tâbirinin ne derecede kadar yer alıp almıyacağı keyfiyeti yanında, bundan evvel kabul ettiğiniz 74 ncü madde ile yüzde yüz irtibatı olan, bilhassa 74 ncü maddenin son fıkrası ile yüzde yüz irtibatı olan 75 nci maddenin tek-

rar tanzim edilmek suretiyle huzurunuza getirilmesinde komisyonun göstermiş olduğu anlayışa Muhterem Heyetinizin de iştirak ederek, anlattığım kısa tafsilât içerisinde bir taraftan işverenlerin üzerinde bir Demokles'in kılıcının dönmemesi, diğer taraftan da işyerinde iş emniyetinin teminine mâtuf, işçilerin hayatlarının teminat altına alınmasına mâtuf bir anlayışı getirecek olan çalışmalara imkân verilmesini rica ederim. Hürmetlerimle.

KEMAL NEBİOĞLU (Tekirdağ) — Soru soracağım.

BAŞKAN — Efendim, müsaade buyurun; komisyon maddeyi geri istediğine göre, artık bu müzakerelerin bir mânası kalmıyor.

KEMAL NEBİOĞLU (Tekirdağ) — Sual soracağım.

BAŞKAN — Sual soracaksınız efendim, ben de onu arz ediyorum; bilâhara madde gelsin, gene o zaman sorarsınız. Yani yanlış bir istikamete soktuk müzakereleri, bunun düzeltmek istiyorum. Çünkü geri almak istiyor komisyon.

İHSAN ATAÖV (Antalya) — Ben de onu söylemiştim.

BAŞKAN — Haklısınız efendim. Sizin tavsiyenize uyduk Sayın Ataöv, onun için böyle oldu bu.

Şimdi efendim komisyon bir önerge veriyor, okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

75 nci maddenin Komisyona geriverilmesine müsaadelerinizi saygı ile arz ederim.

Geçici Komisyon Sözcüsü
Burdur
İsmail Boyacıoğlu

BAŞKAN — Efendim, 75 nci maddenin, önergeleriyle birlikte olacak tabii, önergeleriyle birlikte geriverilmesini kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

76 nci maddeyi okutuyorum.

İşçi sağlığı ve iş güvenliği kurulu

Madde 76. — Çalışma Bakanlığınca lüzum görülecek işyerlerinde işçi sağlığı ve iş güvenliği ile ilgili çalışmalarda bulunmak üzere birer «İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Kurulu» kurulur. Bu kurulların hangi işyerlerinde kurulacağı, teşekkül tarzları, çalışma usulleri, ödev ve yetkileri Çalışma Bakanlığınca çıkarılacak bir tüzükte tesbit edilir.

BAŞKAN — Madde üzerinde değişiklik önergesi yoktur. Bu itibarla, maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler.... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

77 nci maddeyi okutuyorum.

İçki yasağı

Madde 77. — İşyerine sarhoş olarak gelmek ve işyerinde içki kullanmak esas itibariyle yasaktır.

Ancak işyeri müştemilâtından sayılan kısımlarda ne gibi hallerde ve ne zamanlarda hangi şartlarla içki içilebileceği işveren tarafından tâyin ve tesbit olunabilir.

Şu kadar ki, birinci fıkra gereğince işyerlerinde ispirtolu içki bulundurulması yasak olması hükmü, ispirtolu içki yapılan yerlerde, nitelikleri dolayısiyle müşterilerine kapalı kablarda veya açık olarak yahut kadehle içki satmak üzere izin almış olmak suretiyle işletilmekte bulunan veya içersinde müşteriler veya işin niteliği icabı belirli işçiler tarafından ispirtolu içki içilmesi mümkün olan işyerlerinde uygulanmaz.

BAŞKAN — Efendim, 77 nci madde ile ilgili bir önerge vardır.

RIZA KUAS (Ankara) — Önergemi geri alıyorum.

BAŞKAN — Efendim, sahibi tarafından geri alınmıştır, geri verilmiştir.

77 nci maddeyi oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

78 nci maddeyi okutuyorum.

Ağır ve tehlikeli işler

Madde 78. — 16 yaşını doldurmamış çocuklar ağır ve tehlikeli şilerde çalıştırılamaz.

Hangi işlerin ağır ve tehlikeli işlerden sayılacağı kadınlarla 16 yaşını doldurmuş fakat 18 yaşını bitirmemiş çocukların hangi çeşit ağır ve tehlikeli işlerde çalıştırılabilecekleri, Çalışma ve Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlıklarınca hazırlanacak bir tüzükte gösterilir.

BAŞKAN — 78 nci madde ile ilgili bir değişiklik önergesi var, okutuyorum.

Millet Meclisi Başkanlığına

78 nci maddenin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

«18 yaşını doldurmamış çocuklar ve her yaştaki kadınlar, ağır ve tehlikeli işlerde çalıştırılamaz.

Hangi işlerin ağır ve tehlikeli işlerden sayılacağı, Çalışma ve Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlıklarınca hazırlanacak bir tüzükte gösterilir»

Ankara Hatay
Rıza Kuas Yahya Kanbolat
Tekirdağ
Kemal Nebioğlu

BAŞKAN — Madde lehinde buyurun Sayın Enver Turgut.

ENVER TURGUT (İzmir) — Vazgeçiyorum.

BAŞKAN — Madde aleyhinde Sayın Rıza Kuas, buyurun.

Sayın Köseoğlu madde lerinde, aleyhinde?

TALÂT KÖSEOĞLU (Hatay) — Lehinde.

RIZA KUAS (Ankara) — Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 78 nci madde 16 yaşı esas almıştır. Bizim getirdiğimiz önergede 18 yaşını esas almaktadır. Bugüne kadar Türkiye'de yapılan asgari ücret tesbitlerinde, daima iş kollarında 18 yaşından küçüklere, meselâ lâstik - iş kolunda 18 yaşından küçüklere 100 kuruş, 18 yaşından büyüklere 125 kuruş. Buna benzer daima 18 yaş kıstas alınmakta ve 18 yaşından yukarı olanlara verilen ücretler biraz farklı saat başına 25 - 30 kuruş gibi farklarla tesbit edilmektedir. İşverenler 25 - 30 kuruş saat ücreti farkını ödememek için, ağır ve tehlikeli işlerde 18 yaşından aşağı olan kimseleri alıp çalıştırmaktadırlar. Ağır ve tehlikeli işlerde, Türkiye'de 4 - 5 milyon civarında işsiz var iken. 18 yaşından küçük işçileri alıp çalıştırmalarının gayesi, maksadı, 25 - 30 kuruş gibi saat ücretindeki farkını ödememek içindir. Binaenaleyh, bizim getirdiğimiz değişiklik tasarısında 18 yaşını bir kere kıstas almaktadır. 18 yaşından aşağıya ve her yaştaki kadınların ağır ve tehlikeli işlerde çalıştırılmamasını öngörmektedir.

Getirilen maddede ağır ve tehlikeli işlerin nelerden ibaret alduğu Çalışma Bakanlığınca tesbit edilir deniyor. Aynı paragrafı biz; hangi işlerin ağır ve tehlikeli işlerden sayılacağı Çalışma ve Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı tarafından hazırlanır. İkinci paragrafa aynen iştirak ediyoruz. Ancak 18 yaşını doldurmamış çocukların ve her yaştaki kadınların ağır ve tehlikeli işlerde çalıştırılmasının doğru olmıyacağı kanaatindeyiz. Bu bakımdan, 18 yaşından aşağı olanların her türlü ağır ve tehlikeli işlerde çalıştırılmamasını öngören önergemizin kabulünü arz eder, saygılarımı sunarım.

BAŞKAN — Sayın Akdoğan, buyurun.

ABDÜLBÂRİ AKDOĞAN (Ağrı) — Sayın arkadaşlar, maddenin birinci fıkrasında «16 yaşını doldurmamış çocuklar ağır ve tehlikeli işlerde çalıştırılamaz.» Bu zaten gayet sarih. Fakat 16 yaşını doldurmuş fakat 18 yaşını bitirmemiş çocukların hangi çeşit ağır ve tehlikeli işlerde çalıştırılabilecekleri teknik ve sağlık yönünden tesbit edilmiş olan ilgili bakanlar tarafından zaten tesbit edilerek o şartlar altında çalıştırılacak. Bunun yanında sanayide öyle ağır işler vardır ki, ağır iş kolları vardır ki hakikaten 18 yaşında, 17 yaşında çocukların çalıştırılmasına cevaz vermektedir ve bu tatbikatta da böyledir. Farz edelim, bir maden sahasına gidin. Maden sahası normal olarak ağır sanayi, ağır bir işyeri sayıldığına göre, diğer taraftan 17 yaşındaki bir işçi, lâmbahanede pekâlâ işyeri lâmbasının şarjında ve sairesinde çalıştırılabilmek imkânına sahibolabilmelidir, niçin olmasın? Ama, 17 yaşındaki bir çocuğu siz tutup, ağır sanayide yeraltı ocağına sokup çalıştırırsanız o zaman tehlikelidir. Aşağıda belirttiği gibi Çalışma ve Sağlık Bakanlıkları tarafından bu zaten menedilmiştir, yasaktır. İşyeri talimatnamesi de bunlara cevaz vermez. Bu bakımdan, bir maden ocağı civarında, bir lâmbahanede, yahut her hangi bir taş ocağında bir kompresörün çalıştırılmasına yol vermekte, bir makinanın çalıştırılmasına yol vermek işinde, ağır sanayi işyeri olmasına rağmen hiçbir zaman bu 17 yaşındaki çocuğun hayatiyle ilgili, çocuğun gelişmesine mâni olacak hiçbir hal tarzı yok. Bu bakımdan, bu gibi işyerlerinde çalışması elbette ki müsaidolur, buna aykırı bir hüküm olmasa gerek. Saygılarımla.

BAŞKAN — Sayın Talât Köseoğlu buyurun, madde lehinde.

TALÂT KÖSEOĞLU (Hatay) — Efendim bu madde, memleketimizin sosyal şartlarını, coğrafi durumunu, iklim şartlarını göz önüne alarak ağır işte çalışmayı muayyen bir yaşa inhisar ettirmiştir. Bu yaş 16 yaştır. Değişiklik önergesinde 18 e çıkarılması istenmektedir. Memleketin gerçeklerine bu uygun değildir. Memleketimizde 16 yaşındaki delikanlılar tam mâna-

siyle ağır hizmetlerde çalışabilecek duruma gelmektedirler. Bu bakımdan maddenin olduğu şekilde kabul edilmesi hem memleketimizin şartlarına uygundur, hem de işçilerimizin lehinedir. Değişiklik önergesi işverenin aleyhinedir. Çünkü 18 yaşının altında esas çalışma çağında bulunan genç işçilerimize iş verilmiyecektir, önerge kabul edilirse. Bu bakımdan önergenin reddi gerekir. Saygılarımla.

BAŞKAN — Sayın Özarda.

REŞAT ÖZARDA (Aydın) — Vazgeçtim.

BAŞKAN — Sayın Ülker.

REŞİT ÜLKER (İstanbul) — Vazgeçtim.

BAŞKAN — Sayın Kırbaşlı.

FAİK KIRBAŞLI (Burdur) — Vazgeçtim.

BAŞKAN — Başka söz istiyen yok. Önergeye Komisyon katılıyor mu?

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ İSMAİL HAKKI BOYACIOĞLU (Burdur) — Hayır.

BAŞKAN — Tadil önergesine Komisyon katılmıyor, önergeyi oyunuza sunuyorum.. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmemiştir.

Maddeyi oyunuza sunuyorum?.. Kabul edenler... Etmiyenler... Madde kabul edilmiştir.

Muhterem arkadaşlar, açık oylamalar için oy kullanmıyan arkadaşlar varsa, lûtfen kullansınlar biraz sonra sırası ile açık oylama işlemine nihayet vereceğiz. 79 ncu maddeyi okutuyorum.

Rapor

Madde 79. — Ağır ve tehlikeli işlerde çalışacak işçilerin işe giriş ve işin devamı süresinde bedence bu işlere elverişli ve dayanıklı oldukları; işçi sağlığı dispanserleri, bunların bulunmadığı yerlerde sırası ile en yakın Sosyal Sigortalar Kurumu, sağlık ocağı, Hükümet veya belediye doktorları tarafından verilmiş işe giriş ve işin devamı müddetince yapılacak periyodik muayene raporları olmadıkça; bu gibilerin işe alınmaları veya işte çalıştırılmaları yasaktır.

Yetkili memurlar isteyince, bu raporları işveren kendilerine göstermek zorundadır.

Bu raporlar her türlü resim ve haretan bağışıktır.

BAŞKAN — 79 ncu madde ile ilgili Komisyon şimdi bir tadil teklifinde bulunuyor, okutuyorum.

Meclis Başkanlığına

Tasarının 79 ncu maddesinde (. . . . dayanıklı oldukları) deyiminden sonra «işyeri hekimi» ibaresinin yer almak suretiyle kabulünü arz ve teklif ederim.

Komisyon Sözcüsü
Burdur
İsmail Hakkı Boyacıoğlu

BAŞKAN — Komisyonun önergesini oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir. Maddeyi, kabul buyurduğunuz bu değişiklik önergesiyle birlikte oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi muhterem arkadaşlarım 97 nci maddeye kadar, 97 hariç, tadil önergesi yoktur. Bu sebeple maddeleri teker teker okutup oyunuza sunacağım. Komisyondan gelirse bilmiyorum.

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ İSMAİL HAKKI BOYACIOĞLU (Burdur) — 80 nci madde de var efendim.

BAŞKAN — 80 e bir değişiklik getiriyorsunuz. 80 nci maddeyi okutuyorum efendim.

Rapor

Madde 80. — 12 den 18 yaşına kadar (18 dâhil) çocukların her hangi bir işe alınmalarından önce; işçi sağlığı dispanserleri, bunların bulunmadığı yerlerde sırası ile en yakın Sosyal Sigortalar Kurumu, sağlık ocağı, Hükümet ve belediye tabiplerine muayene ettirilerek işin niteliğine ve şartlarına göre yapılarının dayanıklı olduğunun raporla belirtilmesi ve bunların 18 yaşı doldurıncaya kadar en az her altı ayda bir aynı şekilde doktor muayenesinden geçirilerek bu işte çalışmaya devamlarında bir sakınca olup olmadığının kontrol ettirilmesi ve bütün bu raporların işyerinde muhafaza ettirilerek yetkili memurların isteği üzerine kendilerine gösterilmesi zorunludur.

Bu raporlar her çeşit resim ve haretan bağışıktır.

BAŞKAN — Efendim 80 nci madde ile ilgili komisyonun bu değişiklik teklifi hakkındaki önergesini okutuyorum.

Millet Meclisi Başkanlığına

Tasarının 80 nci maddesindeki «bir işe alınmalarından önce» deyiminden sonra «işyeri hekimi» ibaresinin yer almasını arz ederim.

Geçici Komisyon Sözcüsü
Burdur
İsmail Hakkı Boyacıoğlu

BAŞKAN — Komisyonun tadil teklifini oyunuza sunuyorum.

RIZA KUAS (Ankara) — Efendim, komisyonun tadil teklifini pek anlıyamadık, lûtfen açıklasınlar.

BAŞKAN — Buyurun Sayın Çalışma Bakanı Ali Naili Erdem.

ÇALIŞMA BAKANI ALİ NAİLİ ERDEM (İzmir) — Sayın Başkan muhterem milletvekilleri, işyerlerinde iş güvenliğinin sağlanması, ve işçilerin hayatlarının istenilen şekilde devam edebilmesi hususu işyeri hekimliği müessesesinin ihdasına bağlıdır. Bugüne kadar tatbikatta gördüğümüz şey odur ki, işyerlerinden uzak bulunan dispanserlerin mevcudiyeti işyerlerinde işçilerin tehlikelerden kurtarılmasını mümkün kılamamıştır. Fransa'da uzun yıllardır devam eden ve İkinci Cihan Harbinden bu yana Batı demokrasi ülkelerinde yer almış olan işyeri hekimliği müessesesini Türkiyemiz'de de gerçekleştirmek, mutlak surette işyerinde çalışmaların iş emniyetini teminat altına almanın zaruri bir neticesidir. Maddeyi tetkik ettiğimiz zaman görüyoruz ki, işyeri hekimliği düşünülmemiş, sadece işçi sağlığı ile alâkalı dispanser ve diğer sağlık tesisleri düşünülmüştür. Oysa ki eğer bir işyerinde işyeri hekimliği müessesesini ihdas edip oturtamazsak bu şu demektir: İşveren bir işyerinde işyeri hekimini bulundurduğu zaman, veyahut tehlikeden kurtarılması için işyeri hekimi müessesesi olsa dahi, muayenesini yaptıramıyacaksınız, kendisini yetkili kılamıyacaksınız, bir dispansere, bir sağlık yurduna bir hastaneye göndermek mecburiyetinde kalacaksınız ki, işte bir işyerinde çalışanların hayatlariyle ilgili olan hususu tanzim etmek için boşluk kalan bir hususu tamamlamaya mutazammın olan bir keyfiyettir. Arz ederim. Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Efendim, komisyonun önergesini oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

80 nci maddeyi kabul buyurduğunuz değişiklikle oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

81 nci maddeyi okutuyorum.

Tüzük

Madde 81. — Gebe veya emzikli kadınların hangi dönemlerde ne gibi işlerde çalıştırılmalarının yasak olduğu ve bunların çalışmalarında sakınca almıyan işlerde hangi şartlar ve usullere uyacakları ne suretle emzirme odaları veya çocuk bakım yurdu (Kreş) kurulması gerektiği Çalışma, Sağlık ve Sosyal Yardım bakanlıkları tarafından birlikte düzenlenecek bir tüzükte gösterilir.

BAŞKAN — Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

82 nci maddeyi okutuyorum.

Çeşitli tüzükler

Madde 82. — Çalışma veya Sağlık ve Sosyal Yardım bakanlıklarından birinin göstereceği lüzum üzerine, bu bakanlıklar tarafından beraberce hazırlanmak suretiyle,

a) Ağır ve tehlikeli olarak gösterilmiş işlerden başka işler için de işçilerin ilk önce doktora gösterilmelerini,

b) Bâzı işlerde çalışan işçilerin belirli sürelerde genel olarak sağlık muayenesinden geçirilmelerini,

c) Çeşitli veya bir kısım işlerde çalışan işçilerin sağlık durumlarının aksaması, yaptıkları işin ürünlerine ve genel sağlığa yahut birlikte çalıştıkları öteki işçilere zararlı olursa, bu gibilerin o işlerden çıkarılmalarını,

ç) Ne durumda ve ne gibi şartları haiz olan işyerlerinde banyo, uyku, dinlenme ve yemek yerleri ile işçi evleri ve işçi eğitimi yerleri yapılmasını,

Tesbit eden tüzükler çıkarılabilir.

BAŞKAN — 82 nci maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

83 ncü maddeyi okutuyorum.

ALTINCI BÖLÜM

İş ve işçi bulma

İş ve işçi bulma görevi

Madde 83. — İşçilerin elverişli oldukları işlere yerleşmelerine ve çeşitli işler için elverişli işçiler bulunmasına aracılık etmek husus-

larının düzenlenmesi; kamu görevi olarak Devletçe yapılır.

Bu görev 4837 sayılı Kanunla kurulan İş ve İşçi Bulma Kurumunca yapılır.

BAŞKAN — Efendim, bir matbaa hatası vardır, 2 nci satırdaki «bulmasına» kelimesi «bulunmasına» olacaktır. Bu şekilde tavzih ediyorum ve bu şekilde okuttuk zaten. Bu şekli ile 83 ncü maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

84 ncü maddeyi okutuyorum.

İş ve İşçi Bulma Kurumunun görevi

Madde 84. — İş ve İşçi Bulma Kurumu, her çeşit ekonomik işletmelerle serbest sanat niteliğinde olan öbür işler için bilgi toplamak, işçi isteme ve iş aramanın düzene bağlanması yolunda gerekli çalışmaları yapmak ve işçi ücretlerinin iniş - çıkışlarını izleyip, geçim şartlarındaki yükseklikle karşılaştırılarak sosyal sıkıntıların önüne geçmek için bütün yurtta yahut bir bölgede veya belediye çevresinde alınması gereken tedbirleri tesbit ve bunların uygulanmasına yardım etmek, çeşitli iş kollarındaki işverlenlerle işçileri gösteren cetvelleri yayımlamak, mesleke yöneltmek, işçilerin meslekî eğitimlerinin yükselmesi ve usta (kalifiye) işçi yetiştirilmesi için gerekli olan tedbirler üzerinde çalışmak ve hizmet akidlerinin yapılmasına aracılık etmek ödevlerini bir ücret karşılığı olmaksızın yapmakla yükümlüdür.

Bu ödevlerin yapılış şekilleri bir tüzükle belirtilir.

BAŞKAN — Maddeyi oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Madde kabul edilmiştir.

85 nci maddeyi okutuyorum.

Yasaklar

Madde 85. — İşçilere iş ve işlere işçi bulmak için kazanç amaciyle çalışılması veya özel büro açılması yasaktır.

Ancak, tarım işlerinde ücretli iş ve işçi bulma aracılığına İş ve İşçi Bulma Kurumu izin verebilir.

Çeşitli iş ve sanat kollarındaki işverenlerin veya işçilerin kendi aralarında yahut çeşitli teşekküllerince veyahut kamu yararına yardımcı olan ve böyle olmayıp da yalnız hayır işleriyle uğraşan derneklerce, iş ve işçi bulma işleriyle uğraşılması ve bunun için kendi çevreleri içinde kuracakları teşkilâtın çalışması ancak İş ve İşçi Bulma Kurumundan izin almak ve bu kurumca her zaman denetlenmek kaydiyle mümkündür. Şu kadar ki; bu yolda açılacak büroların yapacakları işlere karşılık, işçilerden her hangi bir ücret almaları yasaktır.

BAŞKAN — Maddeyi oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Tüzük

Madde 86. — İş ve İşçi Bulma Kurumunca belirtilecek lüzum ve ihtiyaca göre, işverenlerin işçi isteklerini ve bâzı özel vasıfları bulunan işçilerin her halde İş ve İşçi Bulma Kurumuna bildirmeleri ve genel olarak veya bâzı özel vasıfları bulunan bir kısım işçilerin her hangi bir işe alınmazdan önce mutlaka İş ve İşçi Bulma Kurumuna başvurarak kendilerini kaydettirmeleri ve «İşçi karneleri» almaları usulleriyle tarımda aracılığın işçi ve işveren teşekküllerinin yahut derneklerin yaptıkları iş ve işçi bulma işlerinde, İş ve İşçi Bulma Kurumunca muntazam surette rapor vermeleri zorunluğu çıkarılacak tüzüklerde gösterilir.

BAŞKAN — Maddeyi oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Taşımada öncelik

Madde 87. — İş ve İşçi Bulma Kurumunun aracılığı ile iş bulmuş olan işçilerin çalışacakları yerlere topluca gidişleri sırasında mümkün olan kolaylıklar öncelikle ele alınır.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Efendim yapılan açık oylamalarda sıra ile 1, 2, 3 ncü kutularda yapılan açık oylama işlemi bitmiştir, bu üç kutuyu lûtfen kaldırınız.

88 nci maddeyi okutuyorum.

YEDİNCİ BÖLÜM

İş hayatının denetim ve teftişi

Devlet yetkisi

Madde 88. — Çalışma hayatı ile ilgili mevzuatın uygulanmasını Devlet izler, denetler ve teftiş eder.

Bu ödev Çalışma Bakanlığına bağlı ihtiyaca yetecek sayı ve özellikte teftiş ve denetlemeye yetkili memurlarca yapılır.

Askerî işyerleriyle yurt emniyeti için gerekli maddeler imal olunan işyerlerinin denetim ve teftiş konusu ve neticelerine ait işlemler Millî Savunma Bakanlığı ile Çalışma Bakanlığınca müştereken tanzim olunacak bir tüzüğe göre yürütülür.

BAŞKAN — Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

89 ncu maddeyi okutuyorum.

Yetkili makam ve memurlar

Madde 89. — 88 nci madde hükmünün uygulanması için işhayatının izlenmesi, denetlenmesi ve teftişi ile ödevli olan makamlar veya yetkili memurlar, işyerlerini işin yürütülmesi tarzını ve ilgili defter, evrak ve hesapları, alet, edevat, cihaz ve makinaları ham ve işlenmiş maddelerle, iş için gerekli olan malzeme ve eklentilerini, 90 ncı maddede yazılı esaslara uyularak, gerektiği zamanlarda ve işçilerin hayatına, sağlığına güvenliğine ilerleyip yetişmesine, dinlenmesine veya oturup yatmasına ilişkin tesis ve tertipleri her zaman görmek, araştırmak ve incelemek ve bu kanunla suç sayılan eylemlere rastladığı zaman bu hususta Çalışma Bakanlığı tarafından çıkarılacak «İş teftişi tüzüğü» nde açıklanan şekillerde yalnız bu halleri önlemek yetkisine sahiptirler.

Teftiş ve denetleme sırasında işverenler, işçiler ve bu işle ilgili görülen başka kişiler izleme, denetleme ve teftişle ödevli makamlar veya memurlar tarafından çağrıldıkları zaman gelmek, ifade ve bilgi vermek, gerekli olan belge ve kanıtları getirip göstermek ve vermek ve birinci bendde yazılı yetkilerin içinde görevlerini yapmak için kendilerine karşı her çeşit kolaylığı göstermek ve bu yoldaki emir ve isteklerini geciktirmeksizin yerine getirmekle ödevlidirler.

İş hayatını izleme, denetleme ve teftişe yetkili memurlar tarafından tutulan tutanaklar, aksi sabit oluncaya kadar muteberdir.

BAŞKAN — Maddeyi oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Yetkili memurların ödevi

Madde 90. — İş hayatını izleme, denetleme ve teftiş yetkisi olan makamlar veya memurlar bu görevlerini yaparlarken işin normal gidişini ve işyerinin işlemesini, inceledikleri kanunun niteliğine göre mümkün olduğu kadar, sekteye uğratmamak, durdurmamak ve güçleştirmemekle ve resmî işlemlerin yürütülüp sonuçlandırılması için, açıklanması gerekmedikçe, işverenin ve işyerinin meslek sırları ve şartları, ekonomik ve ticari hal ve durumları hakkında gördükleri ve öğrendikleri hususları tamamen gizli tutmak ve kendileri tarafından bilgileri ve ifadeleri alınan yahut kendilerine başvuran veya ihbarda bulunan işçilerin ve başka kişilerin isimlerini ve kimliklerini açıklamakla yükümlüdürler.

BAŞKAN — Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

91 nci maddeyi okutuyorum.

Resim bağışıklığı

MADDE 91. — İşçi ve işverenlerle bunların meslek kuruluşları tarafından kendilerini ilgilendiren ve iş hayatına ilişkin işlerde Çalışma Bakanlığına yazı ile başvurma halinde bu dilekçeler ve bunlarla ilgili tutanak, evrak, defter ve işlemler her çeşit resimden bağışıktır.

BAŞKAN — Maddeyi oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Sair merciler tarafından yapılan teftişler

Madde 92. — Devlet, il yahut belediye teşkilâtı, işyerlerinde yapacakları, işçi sağlığı ve iş güvenliği ile ilgili teftiş ve denetlemelerin sonuçlarını ve bu yolda yapacakları işlemlerin o yer için yetkili çalışma müdürlüğüne bildirir.

İşyerinin kurulup açılmasına izin vermeye yetkili belediyelerle diğer ilgili makamlar her ay bu hususta izin verdikleri, işveren ve işyerinin isim ve adresini ve yapılan işin çeşidini gösterir listeleri gelecek ayın 15 ine kadar o yerin bağlı bulunduğu çalışma müdürlüğüne bildirirler.

BAŞKAN — Maddeyi oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

93 ncü maddeyi okutuyorum.

Teftiş defteri

Madde 93. — İşverenler, işlettikleri işyerlerinde ve bunların ilgili kollarında yetkili makamlarca yapılan teftişlerin sonuçlarının yazılması için özel bir defter bulundurmakla yükümlüdür. Bu defterlerin şekli, ne yolda doldurulacağı ve bununla ilgili işlemlerin usulleri «İş teftişi tüzüğü» nde gösterilir.

İş denetimi ve teftişine yetkili mercilerin bu kanunun uygulanması ile ilgili olarak gönderdikleri belgeleri işverenler süresi içinde cevaplandırıp geri çevirmek zorundadırlar.

Bu konu ile ilgili diğer hususlar yukarıda sözü geçen tüzükte belirtilir.

BAŞKAN — Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

İşçi ve işverenin sorumluluğu

Madde 94. — İş denetimi ve teftişine yetkili makamlar veya memurlar tarafında ifade ve bilgilerine başvurulan işçilere, işverenlerin gerek doğrudan doğruya ve gerek dolayısiyle telkinlerde bulunmaları, işçileri gerçeği saklamaya yahut değiştirmeye sevk veya her hangi bir suretle zorlamaları veyahut işçilerin ilgili makamlara başvurmaları haber ve ifade vermeleri üzerine, bunlara karşı kötü davranışlarda bulunmaları yasaktır.

İşçilerin çalıştıkları veya ayrıldıkları işyerleriyle işverenleri hakkında ilgili makamlar ve memurlara gerçeğe uygun olmıyan haberler vererek ilgili makam ve memurları lüzumsuz işlemlerle uğraştırmaları veya işverenleri haksız yere kötü duruma düşürmeye kalkışmaları ve ilgili makamlarca kendilerinden sorulan hususlar için doğru olmıyan cevaplar vererek denetim ve teftişin yapılmasını güçleştirmek veya yanlış bir sonuca vardırmak gibi kötü niyetli davranışlarda bulunmaları yasaktır.

BAŞKAN — Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

95 nci maddeyi okutuyorum.

Zabıtanın yardımı

MADDE 95. — Bu kanun hükümlerini tam ve gerektiği gibi uygulanabilmesi için işyerlerini teftiş ve denetlemeye yetkili makamlar veya memurların gerekli görmeleri ve istemeleri halinde, zabıta kuvvetleri, bu makamlar veya memurların görevlerini iyi bir şekilde yapabilmelerini sağlamak üzere kendilerine her türlü yardımda bulunmakla yükümlüdürler.

BAŞKAN — Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

96 ncı maddeyi okutuyorum.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Sosyal Sigortalar

Devletin fonksiyonu

Madde 96. — Sosyal Sigortalar Devlet tarafından kanunla düzenlenir ve denetlenir.

BAŞKAN — Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Ceza hükümleri

Genel hükümlere ilişkin cezalar

Madde 97. — Bu kanunun 3 ncü maddesine aykırı hareket edenlere aşağıda yazılı cezalar hükmolunur.

A) Üş kişiye kadar işçi çalıştıranlar hakkında 250 liradan az olmamak,

B) Daha fazla işçi çalıştıranlar hakkında 500 liradan az olmamak üzere ağır para cezası,

C) Bu maddede yazılı fiilerin tekerrürü halinde yukarda yazılı para cezalarının iki katı hükmolunmakla beraber, ağır ve tehlikeli işyerlerine taallûk eden hallerde ayrıca bir hafta müddetle hafif hapis cezası hükmolunur.

BAŞKAN — 97 nci madde ile ilgili üç tane tadil önergesi vardır, okutuyorum.

Sayın Başkanlığa

Tasarının 97 nci maddesinin... (C) bendinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

97 (C) bendi: Bu maddede yazılı fiillerin tekerrürü halinde yukarıda yazılı para cezalarının iki katı hükmolunur.

Eskişehir
Şevket Asbuzoğlu

Sayın Başkanlığa

97 nci maddedeki hapis cezasının kaldırılmasını arz ve teklif ederim.

Eskişehir
Aziz Zeytinoğlu

Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan İş Kanunun 97 nci maddesinin A, B, C, bendlerinin aşağıdaki yazılı şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

A) Üç kişiye kadar işçi çalıştıranlar hakkında işçi başına 250 liradan az olmamak üzere,

B) Daha fazla işçi çalıştıranlar hakkında işçi başına 500 liradan az olmamak üzere ağır para cezası ve bir günden bir aya kadar hapis cezası,

C) Bu maddede yazılı fiillerin tekerrürü halinde yukarıda yazılı para cezalarının iki katı hükmolunmakla beraber ağır ve tehlikeli işyerlerine taallûk eden hallerde ayrıca bir aydan altı aya kadar hapis cezası hükmolunur.

Konya	Ankara
Yusuf Koçak	Rıza Kuas

FAİK KIRBAŞLI (Burdur) — Sayın Başkan, maddenin üzerinde söz istiyorum.

BAŞKAN — Efendim, bâzı arkadaşların isimleri hizalarında yazılmamış istedikleri söz niteliği.

Şimdi, Sayın Köseoğlu, sizin?

ENVER TURGUT (İzmir) — Ben lehinde istiyorum.

BAŞKAN — Siz lehinde.

Sayın Hilmi İşgüzar? Burada yok.

Efendim, söz sırası, maddenin lehinde Sayın Enver Turgut'undur.

Size mi verdi, Sayın Kırbaşlı. Siz üzerinde istediniz. Lehinde Sayın Köseoğlu, buyurun.

Efendim, 4 - 5 ve 6 numaralı kutularda yapılan açık oylama işlemi bitmiştir. 4 - 5 ve 6 numaralı kutuları kaldırın lûtfen.

TALÂT KÖSEOĞLU (Hatay) — Bu maddeye göre üçüncü maddedeki bir işyerini kuran, çalışma konusunu değiştiren, çalışmayı bırakan bir işveren, işçisini, vekilini, unvanını vesairesini muayyen müddetler içinde Bölge Çalışma Müdürlüğüne bildirmezse cezalandırılacaktır. Maddenin esası, esprisi budur. Bu madde üzerinde birisi Şevket Asbuzoğlu tarafından, diğeri de İşçi Partililer tarafından verilen iki değişiklik önergesi mevcuttur.

Asbuzoğlu maddenin «C» bendinde yazılı bulunan bir haftalık hapis cezasının kaldırılmasını istemektedir.

İşçi Partisine mensup arkadaşlarımız ise, bu cezanın bir aydan altı aya kadar artırılmasını istemektedirler.

Bir ceza hükmü getirilirken memleketin şartlarını göz önünde tutmaya mecburuz. İş hayatı bakımından henüz gelişen memleektimizde üçüncü maddedeki hususları biraz geç olarak bildirdi diye o iş sahibini bir ay veya altı ay hapis yatmaya mahkûm etmek doğru olmaz.

Asbuzoğlu'nun önergesinde olduğu gibi cezaları büsbütün ortadan kaldırmak da doğru değildir. Bildiriyi yapmıyan ve bunu da tekrar eden iş sahiplerinin bir kısmı hüsnüniyet sahibi, bir kısmı suiniyet sahibi olabilirler. Madde metninde olduğu gibi mücerret tekerrüre hapis cezasının verilmesi doğru değildir. Bu işin takdirini mahkemeye bırakmak en doğru hareket olur. O halde, maddenin «c» bendinin şöyle olması gerekir. Sayın Komisyondan bunu dikkatle izlemelerini rica etmekteyim. «Bu maddede yazılı fiillerin tekerrürü halinde yukarıda yazılı para cezalarının iki misli hükmolunmakla beraber ağır ve tehlikeli işyerlerine taallûk eden hallerde hâkim lüzum görürse ayrıca bir haftaya kadar hafif hapis cezası verebilir» şeklinde düzeltilmesini de istirham etmekteyim.

REŞAT ÖZARDA (Aydın) — Usul hakkında söz istiyorum.

BAŞKAN — Ne usulü efendim?

REŞAT ÖZARDA (Aydın) — Bu maddenin görüşülemiyeceğini izah edeceğim.

HAMDİ ORHON (Trabzon) — Efendim Komisyon 5 nci maddeyi geri aldığına göre bu madde görüşülemez.

BAŞKAN — Böyle midir sayın Komisyon sözcüsü?

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ İSMAİL HAKKI BOYACIOĞLU (Burdur) — Efendim bu maddeyi geri alıyoruz.

BAŞKAN — Efendim bunu bize evvelce söylemeli idiniz. Bunu bize peşinen söylemeniz lâzım. Beşinci madde ve diğer bâzı maddeler ko-

misyon tarafından geri alındı, binaenaleyh bu durum mütaakip maddeler içinde görüşülmeye engel bir durum yaratıyorsa, bunu bize haber vermeniz lâzım.

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ İSMAİL HAKKI BOYACIOĞLU (Burdur) — Hazırlıyoruz efendim.

BAŞKAN — Efendim, Komisyonun önergesini okutuyorum :

Yüksek Başkanlığa

Müzakere konusu 97, 98. 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107 nci maddelerin geriverilmesini arz ederim.

Geçici Komisyon Sözcüsü
Burdur
İsmail Boyacıoğlu

BAŞKAN — Efendim, Komisyonun teklifi üzerine 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106 ve 107 nci maddelerin Komisyona geriverilmesi hususunu oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi bu durum muvacehesinde diğer maddelerin şu anda görüşülmesine engel bir hal var mı Sayın Boyacıoğlu, bu durum muvacehesinde 108 nci maddeden itibaren diğer maddelerin görüşülmesine mâni bir hal var mı efendim?

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ İSMAİL HAKKI BOYAÇIOĞLU (Burdur) — Yok efendim.

BAŞKAN — Yok. Şu halde 108 nci maddeyi okutuyorum.

Onuncu bölüm
Son hükümler

Madde 108. — Yürürlükten kaldırılan 3008 sayılı İş Kanununun 13 ncü maddesi hükümleri haklarında uygulanmıyanlar için, kanunun 14 ncü maddesinde sözü geçen kıdem tazminatı hakkı bu kanunun yürürlüğe giriş tarihinden itibaren başlar.

BAŞKAN — Efendim madde ile ilgili bir tadil önergesi yok. Bu itibarla maddeyi oylarıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler.. Kabul edilmiştir.

Madde 109. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği günden başlıyarak :

A) 3008 sayılı Kanun ve bu kanunu değiştiren; 3516, 3612, 5518, 5842, 5868, 6298, 7284, 7285, sayılı kanunlar,

B) 5837 sayılı Kanun ve bu kanunu değiştiren 6734 sayılı Kanun,

C) 6032 sayılı Kanun,

Ç) 7467 sayılı Kanun,

D) 5953 sayılı Kanunu değiştiren 6253 sayılı Kanuna ek 2 nci maddesi,

E) 6379 sayılı Kanunun 41 nci maddesi Yürürlükten kaldırılmıştır.

BAŞKAN — Maddeyi oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Geçici birinci maddeyi okutuyorum :

Geçici Madde 1. — A) Bu kanunun 35, 61, 66, 74, 78, 81, 82 ve 84 ncü maddelerinde sözü geçen tüzükler çıkarılıncaya kadar yürürlükten kaldırılan 3008 sayılı İş Kanununun 35, 36, 37, 47, 55, 58, 61 ve 64 ncü maddelerine dayanılarak çıkarılan tüzüklerin aynı konulara ilişkin hükümleri yürürlükte kalır.

B) Bu kanunun 33 ncü maddesinde sözü geçen tüzük çıkarılıncaya kadar bu kanunun anılan maddesine göre kurulacak olan, «Asgari ücret tesbit Komisyonu», yürürlükten kaldırılan 3008 sayılı İş Kanununun 32 nci maddesine dayanılarak çıkarılmış bulunan yönetmelik esasları çevresinde çalışır.

Bu komisyonun başkan, üye ve raportörlerine ödenecek huzur ücretleri, Çalışma Bakanlığı bütçesinin bu konuya ilişkin kısmından Çalışma Bakanı tarafından belirtilecek tutarlar üzerinden ödenir.

C) Bu kanunda sözü geçen tüzük ve yönetmelikler kanunun yürürlük tarihinden başlıyarak iki yıl içinde çıkarılır.

BAŞKAN — Madde üzerinde bir tadil önergesi yoktur.

Hükümet adına buyurun Sayın Çalışma Bakanı.

ÇALIŞMA BAKANI ALİ NAİLİ ERDEM (İzmir) — Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; Türkiye'de mer'i asgari ücretlerle ilgili çalışmaları düzenliyen bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren, bâzı komplikasyonlar bâzı yanlış anlamalar meydana çıkabileceği kanaatı içindeyiz. Muhterem Heyetin malûmları olduğu veçhile asgari ücret tesbitleri illerce yapılmakta ve vâkı itirazlar ancak yüksek asgari ücret tesbiti komisyonlarına intikal etmektedir. Oysaki bu kanunda getirilen husus, mahallerde yapılan, il çevresinde yapılan asgari üc-

ret tesbitlerini, merkezi bir sistemin içerisine getirmekte ve böylece asgari ücretlerin bir yerde, Ankara'da, merkezde tesbiti keyfiyeti düzenlenmektedir.

Ancak, bu müzakeresini yaptığımız geçici maddenin (B) bendinde mevcut olan hali kabul ettiğimiz takdirde birçok anlaşmazlıklar ortaya çıkacaktır. Bu maddeye vuzuh vermek icabetmektedir. Bu çalışanlar hayat ile çok yakından ilgili olan bir konudur. Bu itibarla bu maddenin komisyona iadesi zarureti vardır. Vuzuh vermek için bu maddeyi istemekteyiz. Bu itibarla, muhterem heyetin, muhterem milletvekili arkadaşlarımızın, maddenin geri alınmasına nâtık Komisyonca verilecek önergeye iltifat etmelerini rica ve istirham ederim.

Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Bu konuda Komisyonun bir önergesi vardır, okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

Kanunun geçici 1 nci maddesinin komisyona geriverilmesini saygılarımla arz ederim.

Geçici Komisyon Sözcüüs
Burdur
İ. Hakkı Boyacıoğlu

BAŞKAN — Komisyonun önergesini oyuza sunuyorum, yani geçici 1 nci maddenin Komisyona verilmesini kabul edenler... Kabul etmiyenler.. Kabul edilmiştir.

Geçici 2 nci maddeyi okutuyorum.

Geçici Madde 2. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte, yürürlükten kaldırılan 3008 sayılı İş Kanununa göre İş Kanunu kapsamına alınmış olan işyerleri işverenleri bu kanunun 3 ncü maddesine göre ayrıca işyerlerini bildirmek zorunda değildirler.

Ancak bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte çalışmakta olan işyerlerinden, yürürlükten kaldırılan 3008 sayılı İş Kanununun kapsamına alınmamış olan işyerlerinin işveren veya işveren vekilleri bu kanunun 3 ncü maddesindeki bildirme mecburiyetini kanun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki ay içinde yerine getirmeye mecburdurlar.

BAŞKAN — Efendim, geçici ikinci madde üzerinde tadil önergesi yoktur. Bu itibarla maddeyi oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler.. Kabul edilmiştir.

Geçici üçüncü maddeyi okutuyorum :

Geçici Madde 3. — Bu kanun yürürlüğe girmeden önce 3008 sayılı İş Kanunu kapsamında olan işyerlerinde, anılan kanunun değişik 29 ncu maddesine uyularak yapılmış olan içyönetmeliklerde yer alan veya iş ihtilâfları yahut hakem heyetleri kararı ile veya sair şekillerde kesinleşmiş olup yürürlükte bulunan iş şartları ile iş düzeni ve sosyal yardımların uygulanmasına toplu iş sözleşmesi veya hizmet akitleri ile yeni iş şartları kuruluncaya kadar devam olunur.

BAŞKAN — Geçici üçüncü madde üzerinde de tadil önergesi yoktur. Maddeyi oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Geçici dördüncü maddeyi okutuyorum :

Geçici Madde 4. — 5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanununun 2 nci maddesi uyarınca bu mahkemelere işçi ve işveren üye olarak seçilmiş olan, işçi ve işveren temsilcilerinin görev sürelerinin sona ermesi halinde, bu mahkemelere katılacak işçi üyeler mensubolduklari işçi sayısı en çok olan konfederasyonca, işveren üyeler ise varsa en çok işveren mensubu olan işveren konfederasyonunca yoksa o yerdeki sanayi odası yoksa Ticaret ve Sanayi Odası Meclisince seçilecek 6 şar aday arasından bir asıl ve üç yedek olmak üzere Adalet ve Çalışma bakanlıklarınca tâyin olunur.

BAŞKAN — Madde üzerinde tadil önergesi yoktur. Geçici 4 ncü maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer son iki maddenin görüşülmesi, komisyona iade edilen maddelere intizaren geri kalıyor. 110 ncu maddede kaldık efendim.

7 - 8 - 9 numaralı kutularda yapılan oylama işlemi bitmiştir. Kutuları lûtfen kaldırınız.

HASAN TÜRKAY (Ankara) — Efendim, bir önerge verdim. Yine İş Kanununun devamıdır. 7 ye kadar çıkaralım. Yer altında çalışan işçilerle ilgilidir. Sayın Bakan da muvafakat ediyor. 7 ye kadar çıkmış olur bu kanun.

BAŞKAN — Önergeyi bir kere tetkik edelim. Biliyorsunuz, Meclisçe ittihaz edilen bir karar vardır. Bugün görüşülecek kanunların nelerden ibaret olduğu 31 Mart 1967 Cuma günkü 78 nci Birleşimde Heyeti Umum'yeye

arz edildi. Nitekim aynı şekilde bugün de 4 Nisan 1967 Perşembe günü görüşülecek kanunları anons ettik.

Şimdi Heyeti Umumiyenin, grupların, onların tâyin ettiği sözcülerin haberi olmadan bir kanunun görüşülmesi mahzurlu olabilir.

HASAN TÜRKAY (Ankara) — Efendim, görüşülen kanunun bir devamıdır.

BAŞKAN — Bir dakika efendim, tetkik edeyim.

Sayın Hasan Türkay, bunun bugün görüşülmesine imkân görmüyorum. Çünkü Sayın Meclis Başkanının başkanlığında grup temsilcilerinin yaptığı ve 31 Mart tarihli Birleşimde Yüksek Heyetinizin tasvibine mazhar olan karar gereğince bir program yapılmış, bir karar ittihaz edilmiştir. Buna göre, İş Kanununun müzakeresi devam ederken her gün Birleşim başında bir saatin muayyen kanunlara hasredilmesi kabul edildi. Bu önce bir maddelik kanunların, sonra iki, üç ilâhir. maddelik kanun tasarılarının müzakeresi şeklinde olacaktır. Bunun programı Başkanlıkça yapılmış ve görüşülecek kanunlar daima bir Birleşim önce anons edilecek. Şimdi zatıâlinizin de teklif sahipleri arasında bulunduğu kanuna yapılan program gereğince, 17 nisan Pazartesi günü sıra geliyor.

Binaenaleyh, bu düzende bir değişiklik yaparsak, ondan sonra bir diğer arkadaş da kalkacak, benim bir önergem vardı, benim kanunum var diyecek, iş iğlâk edilecek. Onun için istirham ediyorum, ısrar etmeyiniz ki, şu programı çabucak bitirelim efendim.

Yapılan açık oylamaların sonuçlarını sırasiyle arz ediyorum :

Ceza İşlerinde Karşılıklı Adlî Yardım Avrupa Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunduğu hakkındaki kanun tasarısı için yapılan açık oylamaya 226 arkadaşımız katılmış, sonuçta, 214 kabul, 5 ret, 7 çekinser oy çıkmıştır. Tasarı Meclisimizce kabul edilmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Halk Cumhuriyeti Hükümeti arasında Hava Ulaştırmasına dair 28 Haziran 1966 tarihli Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğu hakkındaki kanun tasarısı için yapıla açık oylamaya 226 üye katılmış, 211 kabul, 7 ret, 8 çekinser oy çıkmıştır. Tasarı Meclisimizce kabul edilmiştir.

Nükleer Enerji Sahasında Hukukî Mesuliyete dair Sözleşmeyi tadil eden Ek Protokolün onaylanmasının uygun bulunduğu hakkındaki kanun tasarısı için yapılan açık oylamaya 226 sayın üye katılmış, sonuçta, 209 kabul, 11 ret, 6 çekinser oy çıkmıştır. Tasarı Meclisimizce kabul edilmiştir.

Milletlerarası Sağlık Tüzüğünün bâzı hükümlerini değiştiren Ek Tüzüğün onaylanması hakkındaki kanun tasarısı için yapılan açık oylamaya 229 sayın üye katılmış sonuçta 218 kabul, 4 ret, 7 çekinser oy çıkmıştır. Tasarı Meclisimizce kabul edilmiştir.

Yabancı memleketlerde yapılan evlenme merasimlerinin kolaylaştırılması hakkındaki sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısının yapılan açık oylamasına 226 sayın üye katılmış, sonuçta 210 kabul, 10 ret, 6 çekinser oy çıkmıştır. Tasarı Meclisimizce kabul edilmiştir.

Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Genel Konferansının kırkbeşinci toplantı dönemi sırasında kabul edilen 116 sayılı Sözleşmeye dair yapılan açık oylamaya 226 üye katılmış sonuçta 215 kabul, 5 ret, 6 çekinser oy çıkmıştır. Tasarı Meclisimizce kabul edilmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti ile Belçika Krallığı arasında imzalanan Sosyal Güvenlik hakkında Genel Sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı için yapılan açık oylamaya 236 üye katılmış, sonuçta 225 kabul, 4 ret, 4 çekinser oy çıkmıştır. Tasarı Meclisimizce kabul edilmiştir.

Makinalardan korunma ile ilgili 119 sayılı Milletlerarası Çalışma Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı için yapılan açık oylamaya 197 üye iştirak etmiş sonuçta, 187 kabul, 4 ret, 6 çekinser oy çıkmıştır. Gerekli çoğunluk elde edilemediği için bu açık oylama tekrarlanacaktır.

Türkiye Cumhuriyeti ile Hollânda Kırallığı arasında imzalanan Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı için yapılan açık oylamaya 198 sayın üye iştirak etmiş, sonuçta 188 kabul, 4 ret ve 6 çekinser oy çıkmıştır. Gerekli çoğunluk elde edilemediğinden açık oylamada işlemi tekrarlanacaktır.

Muhterem arkadaşlarım, vakit gecikmiş bulunduğundan 5 Nisan Çarşamba günü saat 15,00 de toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma saati : 18,40

Ceza işlerinde karşılıklı adlî yardım Avrupa Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısına verilen oyların sonucu

(Kabul edilmiştir.)

Üye sayısı : 450
Oy verenler : 226
Kabul edenler : 214
Reddedenler : 5
Çekinserler : 7
Oya katılmıyanlar : 221
Açık üyelikler : 3

[Kabul edenler]

ADANA
Hasan Aksay
Sabahattin Baybura
Mahmut Bozdoğan
Ali Bozdoğanoğlu
Kasım Gülek
Bekir Tünay
Tahir Yücekök

ADIYAMAN
Süleyman Arif Emre

AFYON KARAHİSAR
Mustafa Akalın
Mehmet Göbekli

AĞRI
Kasım Küfrevi

AMASYA
Nevzat Şener
Ali Celâlettin Topala

ANKARA
İsmail Rüştü Aksal
Orhan Alp
Hüseyin Balan
Ali Rıza Çetiner
Musa Kâzım Coşkun
Ahmet Dallı
İ. Sıtkı Hatipoğlu
Rıza Kuas
Emin Paksüt
Zühtü Pehlivanlı
Hasan Tez
H. Turgut Toker
Hasan Türkay

ANTALYA
Hasan Akçalıoğlu
İhsan Ataöv
Hasan Fehmi Boztepe
Ahmet Torgay

ARTVİN
Sabit Osman Avcı
Mustafa Rona

AYDIN
Reşat Özarda
İsmet Sezgin

BALIKESİR
Adnan Akın
İbrahim Aytaç
Süreyya Koç
Mevlüt Yılmaz
Mehmet Zeki Yücetürk

BİLECİK
İsmail Selçuk Çakıroğlu

BİNGÖL
M. Emin Gündoğdu
Cemal Yavuz

BİTLİS
Cevdet Geboloğlu
Zarife Koçak

BOLU
Halil İbrahim Çop
Ahmet Çakmak
Kemal Demir

BURDUR
İ. Hakkı Boyacıoğlu
Fethi Çelikbaş
Faik Kırbaşlı

BURSA
Cemal Külâhlı

ÇANAKKALE
Ahmet Nihat Akay
Cihad Baban
Muammer Baykan
Şefik İnan

ÇANKIRI
Dursun Akçaoğlu
Tahir Akman

ÇORUM
Abdurrahman Güler
Hilmi İncesulu
Nejdet Yücer

DENİZLİ
Fuat Avcı
Mehmet Salih Baydil
Hüdai Oral
Zafer Nihat Özel
Remzi Şenel

DİYARBAKIR
Metin Cizreli
Tarık Ziya Ekinci
Feyzi Kalfagil

EDİRNE
Ahmet Bilgin
Türkân Seçkin

ELÂZIĞ
Kevni Nedimoğlu
Kemal Satır

ERZİNCAN
Hüsamettin Atabeyli
Nafiz Giray

ERZURUM
Nihat Diler
Ahmet Mustafaoğlu
Cevat Önder
Nihat Pasinli
Adnan Şenyurt

ESKİŞEHİR
Mehmet İsmet Angı
Şevket Asbuzoğlu
Hayri Başar
Ertuğrul Gazi Sakarya

GAZİANTEP
Ali İhsan Göğüş
Kâmil Ocak
Naşit Sarıca
Mahmut Uygur
Hüseyin Yılmaz

GİRESUN
M. Kemal Çilesiz

GÜMÜŞANE
Ali İhsan Çelikkan
Sabri Özcan San

HAKKÂRİ
Ali Karahan

HATAY
Talât Köseoğlu
Şemsettin Mursaloğlu

ISPARTA
Tahsin Argun
Ali İhsan Balım

İÇEL
Kadir Çetin
C. Sadık Kutlay

İSTANBUL
Orhan Birgit
Ali Esat Birol
Tekin Erer
Orhan Erkanlı
Nuri Eroğan
Mustafa Ertuğrul
Orhan Eyüboğlu
Muhiddin Güven
Osman Özer

İlhami Sancar
Selim Sarper
Fuad Sirmen
Ahmet Tahtakılıç
Osman Nuri Ulusay
Reşit Ülker
Mehmet Yardımcı

İZMİR

Şükrü Akkan
Mehmet Ali Aytaş
Şeref Bakşık
Muzaffer Döşemeci
Ali Naili Erdem
İhsan Gürsan
Cemal Hakkı Selek
Enver Turgut
Mustafa Uyar

KARS

Abbas Ali Çetin
Sevinç Düşünsel
Cengiz Ekinci
Âdil Kurtel
Muzaffer Şamiloğlu

KASTAMONU

A. Muzaffer Akdoğanlı
Ahmet Şevket Bohça
Sabri Keskin
Âdil Toközlü
İ. Hakkı Yılanlıoğlu

KAYSERİ

Mehmet Ateşoğlu
A. Atıf Hacıpaşaoğlu

KIRKLARELİ

Mehmet Atagün
Mehmet Orhan Türkkan

KIRŞEHİR

Mehmet Güver
Süleyman Onan

KOCAELİ

Sedat Akay

KONYA

Selçuk Aytan
M. Ziyaeddin İzerdem
İhsan Kabadayı
Mehmet Necati Kalaycı
İsmet Kapısız
Mekki Keskin
Yunus Koçak
Sait Sına Yücesoy

KÜTAHYA

Ahmet Can Bilgin
Himmet Erdoğmuş
Mesut Erez
Mehmet Ersoy
Kemal Kacar
İsmail Hakkı Yıldırım

MALATYA

Hamit Fendoğlu

MANİSA

Neriman Ağaoğlu
Süleyman Çağlar
Muammer Dirik
Şevket Raşit Hatipoğlu
Mustafa Ok

MARAŞ

Veysi Kadıoğlu
Enver Kaplan
Vefik Pirinççioğlu

MARDİN

Esat Kemal Aybar
İbrahim Aysoy
Nazmi Oğuz

MUĞLA

İlhan Tekinalp

MUŞ

Kemal Aytaç
Kâmil Özsarıyıldız

NEVŞEHİR

İbrahim Boz
Ali Baran Numanoğlu

ORDU

Raif Aybar
Arif Hikmet Onat
Kemal Şensoy

RİZE

Erol Yılmaz Akçal
İsmail Sarıgöz
Cevat Yalçın

SAKARYA

Muslihittin Gürer

SAMSUN

Melâhat Gedik
Osman Şahinoğlu
Namık Kemal Tülezoğlu
Süreyya Uluçay
Şevki Yücel

SİİRT

Abdülhalim Aras
Misbah Ongan
Adil Yaşa

SİNOP

Cemil Karahan

SİVAS

Tevfik Koraltan
Seyfi Kurtbek
Gültekin Sakarya
Tahsin Türkay

TEKİRDAĞ

Halil Başol
Kemal Nebioğlu

TOKAT

M. Şükrü Çavdaroğlu
Osman Hacıbaloğlu
Bedrettin Karaerkek
Osman Saraç

TRABZON

Ahmet Çebi
Osman Turan

TUNCELİ

Hasan Ünlü

URFA

Halil Balkıs
Behice Hatko (Boran)
Mahmut Çetin
Ramazan Tekeli

UŞAK

Ali Rıza Akbıyıkoğlu
M. Fahri Uğrasızoğlu

VAN

Mehmet Emin Erdinç
Muslih Görentaş
M. Salih Yıldız

YOZGAT

Turgut Nizamoğlu

ZONGULDAK

S. Ekmel Çetiner
Cahit Karakaş
S. Tekin Müftüoğlu
Kemal Doğan Sungun

[Reddedenler]

GÜMÜŞANE

Necati Akagün

KIRKLARELİ

Hasan Tahsin Uzun

KONYA

Nazif Kurucu

NİĞDE

Oğuzdemir Tüzün

SİVAS

Gıyasettin Duman

[Çekinserler]

AMASYA

Kâzım Ulusoy

ÇORUM

Hasan Lâtif Sarıyüce

ERZURUM

Necati Güven

KASTAMONU

Adil Aydın

NİĞDE

Ruhi Soyer

SAMSUN

Bahattin Uzunoğlu

TRABZON

Hamdi Orhon

[Oya katılmıyanlar]

ADANA
Turhan Dilligil
Ali Karcı
Kemal Sarıibrahimoğlu
İbrahim Tekin (B.)
Ahmet Topaloğlu (B.)

ADIYAMAN
M. Arif Atalay
Nazım Bayılmoğlu
Ali Turanlı

AFYON KARAHİSAR
Osman Attila
Şevki Güler
Murat Öner
Muzaffer Özdağ
Ali İhsan Ulubahşi

AĞRI
Abdülbâri Akdoğan
Nevzat Güngör

AMASYA
Ahmet Demiray

ANKARA
Kemal Bağcıoğlu
Osman Bölükbaşı
Orhan Eren
Recai Ergüder
İlyas Seçkin
Alparslan Türkeş
Ahmet Üstün
Mustafa Kemal Yılmaz

ANTALYA
Hüseyin Avni Akın (Yüzbaşı)
Rafet Eker
Osman Zeki Yüksel

ARTVİN
Turgut Altunkaya

AYDIN
Sinan Bosna
Mustafa Şükrü Koç
Yüksel Menderes
Nahit Menteşe
Kemal Ziya Öztürk
M. Kemal Yılmaz

BALIKESİR
Cihat Bilgehan (B.)
Enver Güreli
Fennî İslimyeli
Ahmet İhsan Kırımlı
Mesut Ozansü
Cihat Turgut

BİLECİK
Şadi Binay

BOLU
Ş. Nihat Bayramoğlu
Hasan Özcan
Hami Tezkan

BURSA
Sadrettin Çanga
Nilüfer Gürsoy
Barlas Küntay
Kasım Önadım
İbrahim Öktem
Ö. Doğan Öztürkmen
Mustafa Tayyar
Mehmet Turgut (B.)
Ahmet Türkel (B.)
Bahri Yazır

ÇANAKKALE
Refet Sezgin (B.)

ÇANKIRI
Mehmet Ali Arsan
Nurettin Ok (Bşk. V.)

ÇORUM
Arslan Topçubaşı
Ahmet Uysal

DENİZLİ
Muzaffer Karan
Âtıf Şohoğlu

DİYARBAKIR
Yusuf Azizoğlu
Hasan Değer
Recai İskenderoğlu

EDİRNE
İlhami Ertem (B.)
Nazmi Özoğul

ELÂZIĞ
Nurettin Ardıçoğlu
Ömer Eken
Samet Güldoğan

ERZİNCAN
Sadık Perinçek
Âdil Sağıroğlu

ERZURUM
Turhan Bilgin
Gıyasettin Karaca
İsmail Hakkı Yıldırım

ESKİŞEHİR
Seyfi Öztürk (B.)
Aziz Zeytinoğlu

GAZİANTEP
Hüseyin İncioğlu
Süleyman Ünlü

GİRESUN
Kudret Bosuter
Ali Cüceoğlu
Nizamettin Erkmen
İbrahim Etem Kılıçoğlu
Ali Köymen

GÜMÜŞANE
Sabahattin Savacı

HATAY
Sabahattin Adalı
Abdullah Cilli
Yahya Kanbolat
Reşat Mursaloğlu
Hüsnü Özkan

ISPARTA
İrfan Aksu
Süleyman Demirel (Başbakan)

İÇEL
Mazhar Arıkan
Kemal Ataman
Burhan Bozdoğan
İsmail Çataloğlu
Celâl Kılıç

İSTANBUL
Çetin Altan
Sadun Aren
Hüseyin Ataman
Mehmet Ali Aybar
Ali Fuat Başgil (İ.)
Suphi Baykam
Sadettin Bilgiç (B.)
Ferruh Bozbeyli (Başkan)
Nurettin Bulak
A. Coşkun Kırca
Abdurrahman Şeref Lâç
Orhan Seyfi Orhon
Kaya Özdemir
İ. Hakkı Tekinel
Aydın Yalçın

İZMİR
Şevket Adalan
Osman Zeki Efeoğlu
Arif Ertunga
Hüsamettin Gümüşpala
Settar İksel
Nihad Kürşad (B.)
Şinasi Osma
Lebit Yurdoğlu

KARS
Lâtif Aküzüm
Turgut Göle
Celâl Nuri Koç
Osman Yeltekin

KASTAMONU
Osman Zeki Oktay

KAYSERİ
Fehmi Cumalıoğlu
Turhan Feyzioğlu
Feyyaz Köksal
Cengiz Nayman
Vedat Âli Özkan (B.)
Mehmet Yüceler

KIRKLARELİ
Arif Hikmet Güner

KIRŞEHİR
Memduh Erdemir

KOCAELİ
İsmail Arar (Bşk. V.)
Nihat Erim
Süreyya Sofuoğlu (İ.)
Şevket Ustaoğlu

KONYA
Lütfi Akdoğan
Bahri Dağdaş (B.)
Hasan Dinçer (B.)
Seyit Faruk Önder
Fakih Özfakih
Faruk Sükan (B.)
Vefa Tanır

MALATYA
Mehmet Delikaya
Hüseyin Doğan
Şaban Erik
Lûtfi Evliyaoğlu
İsmet İnönü

MANİSA
Ertuğrul Akça
Sami Binicioğlu
Mithat Dülge
Muammer Erten
Önol Şakar
Nahit Yenişehirlioğlu

MARAŞ
Kemalî Bayazıt
Hacı Ahmet Özsoy
Hüseyin Yaycıoğlu

MARDİN
Rifat Baykal
Seyfi Güneştan
Fuat Uluç

MUĞLA
Adnan Akarca
İzzet Oktay (İ. Ü.)
Seyfi Sadi Pencap
Turan Şahin

MUŞ
Nermin Neftçi

NEVŞEHİR
S. Hakkı Esatoğlu

NİĞDE
Mehmet Altınsoy
Yaşar Arıbaş
Haydar Özalp

ORDU
Ata Bodur
Feridun Cemal Erkin
Ferda Güley
Hamdi Mağden
Şadi Pehlivanoğlu

RIZE
Mazhar Basa

SAKARYA
Ekrem Alican
Nuri Bayar
Kadri Eroğan
Şerafettin Paker
Hayrettin Uysal

SAMSUN
Ali Fuat Alişan
Yaşar Akal
Kâmran Evliyaoğlu
Salâhattin Kılıç
İlyas Kılıç

SİİRT
Hüseyin Hüsnü Oran

SİNOP
Hilmi İşgüzar
Mustafa Kaptan
Niyazi Özgüç

SİVAS
Nasuh Nazif Arslan
Nihat Doğan
Orhan Kabibay
Kâzım Kangal
Cevad Odyakmaz
M. Kemal Palaoğlu

TEKİRDAĞ
İlyas Demir
Orhan Öztrak

TOKAT
Fethi Alacalı
Cevdet Aykan
İrfan Solmazer

TRABZON
A. İhsan Birincioğlu
Ekrem Dikmen
Selâhattin Güven
Ahmet Şener
Ömer Usta
Ali Rıza Uzuner

TUNCELİ
Kenan Aral

URFA
Necmettin Cevheri
Cemal Güven

UŞAK
Orhan Dengiz

VAN
Kinyas Kartal

YOZGAT
İsmail Hakkı Akdoğan
Yusuf Ziya Bahadınlı
Nuri Kodamanoğlu
Celâl Sungur (İ. Ü.)
Neşet Tanrıdağ

ZONGULDAK
Talât Asal
Bülent Ecevit
Kenan Esengin
Fevzi Fırat
Kâmil Kırıkoğlu

[Açık üyelikler]

Çorum	1
Diyarbakır	1
Urfa	1
Yekûn	3

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Halk Cumhuriyeti Hükümeti arasında Hava Ulaştırmasına dair 28 Haziran 1966 tarihli Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısına verilen oyların sonucu

(Kabul edilmiştir.)

Üye sayısı	: 450
Oy verenler	: 226
Kabul edenler	: 211
Reddedenler	: 7
Çekinserler	: 8
Oya katılmıyanlar	: 221
Açık üyelikler	: 3

[Kabul edenler]

ADANA
Hasan Aksay
Sabahattin Baybura
Mahmut Bozdoğan
Ali Bozdoğanoğlu
Kasım Gülek
Bekir Tünay
Tahir Yücekök

ADIYAMAN
Süleyman Arif Emre
Ali Turanlı

AFYON KARAHİSAR
Mustafa Akalın
Mehmet Göbekli

AĞRI
Kasım Küfrevi

AMASYA
Nevzat Şener
Ali Celâlettin Topala

ANKARA
İsmail Rüştü Aksal
Hüseyin Balan
Ali Rıza Çetiner
Musa Kâzım Coşkun
Ahmet Dallı
Recai Ergüder
İ. Sıtkı Hatipoğlu
Rıza Kuas
Emin Paksüt
Zühtü Pehlivanlı
Hasan Tez
H. Turgut Toker
Hasan Türkay

ANTALYA
Hasan Akçalıoğlu
İhsan Ataöv
Ahmet Torgay

ARTVİN
Sabit Osman Avcı
Mustafa Rona

AYDIN
Yüksel Menderes
Reşat Özarda
İsmet Sezgin

BALIKESİR
Adnan Akın
İbrahim Aytaç
Süreyya Koç
Mevlüt Yılmaz
Mehmet Zeki Yücetürk

BİLECİK
İsmail Selçuk Çakıroğlu

BİNGÖL
M. Emin Gündoğdu
Cemal Yavuz

BİTLİS
Cevdet Geboloğlu
Zarife Koçak

BOLU
Halil İbrahim Cop
Ahmet Çakmak
Kemal Demir

BURDUR
İ. Hakkı Boyacıoğlu
Fethi Çelikbaş
Faik Kırbaşlı

BURSA
Cemal Külâhlı
Ö. Doğan Öztürkmen

ÇANAKKALE
Ahmet Nihat Akay
Cihad Baban
Muammer Baykan
Şefik İnan

ÇANKIRI
Dursun Akçaoğlu
Tahir Akman

ÇORUM
Abdurrahman Güler
Hilmi İncesulu
Nejdet Yücer

DENİZLİ
Fuat Avcı
Mehmet Salih Baydil
Zafer Nihat Özel
Remzi Şenel

DİYARBAKIR
Metin Cizreli
Tarık Ziya Ekinci
Feyzi Kalfagil

EDİRNE
Ahmet Bilgin
Türkân Seçkin

ELÂZIĞ
Kevni Nedimoğlu
Kemal Satır

ERZİNCAN
Hüsamettin Atabeyli
Nafiz Giray

ERZURUM
Nihat Diler
Ahmet Mustafaoğlu
Cevat Önder
Nihat Pasinli
Adnan Şenyurt

ESKİŞEHİR
Mehmet İsmet Angı
Şevket Asbuzoğlu
Hayri Başar
Ertuğrul Gazi Sakarya

GAZİANTEP
Ali İhsan Göğüş
Kâmil Ocak
Naşit Sarıca
Mahmut Uygur
Hüseyin Yılmaz

GİRESUN
M. Kemal Çilesiz

GÜMÜŞANE
Ali İhsan Çelikkan
Sabri Özcan San

HAKKÂRİ
Ali Karahan

HATAY
Talât Köseoğlu

ISPARTA
Tahsin Argun
Ali İhsan Balım

İÇEL
Kadir Çetin
C. Sadık Kutlay

İSTANBUL
Orhan Birgit

Ali Esat Birol
Tekin Erer
Orhan Erkanlı
Nuri Eroğan
Mustafa Ertuğrul
Orhan Eyüboğlu
Muhiddin Güven
Osman Özer
İlhami Sancar
Selim Sarper
Fuad Sirmen
Ahmet Tahtakılıç
Reşit Ülker
Mehmet Yardımcı

İZMİR
Şükrü Akkan
Mehmet Ali Aytaş
Şeref Bakşık
Muzaffer Döşemeci
Ali Naili Erdem
İhsan Gürsan
Cemal Hakkı Selek
Enver Turgut
Mustafa Uyar

KARS
Abbas Ali Çetin
Sevinç Düşünsel
Cengiz Ekinci
Âdil Kurtel

KASTAMONU
A. Muzaffer Akdoğanlı
Ahmet Şevket Bohça
Sabri Keskin
Âdil Toközlü
İ. Hakkı Yılanlıoğlu

KAYSERİ
Mehmet Ateşoğlu
A. Atıf Hacıpaşaoğlu

KIRKLARELİ
Mehmet Atagün
Mehmet Orhan Türkkan

KIRŞEHİR
Mehmet Güver
Süleyman Onan

KOCAELİ
Sedat Akay

KONYA
Selçuk Aytan
M. Ziyaeddin İzerdem
İhsan Kabadayı
Mehmet Necati Kalaycı
İsmet Kapısız
Mekki Keskin
Yunus Koçak
Vefa Tanır
Sait Sına Yücesoy

KÜTAHYA
Ahmet Can Bilgin
Himmet Erdoğmuş
Mesut Erez
Mehmet Ersoy
Kemal Kacar
İsmail Hakkı Yıldırım

MALATYA
Hamit Fendoğlu

MANİSA
Neriman Ağaoğlu
Süleyman Çağlar
Muammer Dirik
Şevket Raşit Hatipoğlu

MARAŞ
Veysi Kadıoğlu
Enver Kaplan
Vefik Pirinççioğlu

MARDİN
Esat Kemal Aybar
İbrahim Aysoy
Nazmi Oğuz
Fuat Uluç

MUĞLA
İlhan Tekinalp

MUŞ
Kemal Aytaç
Kâmil Özsarıyıldız

NEVŞEHİR
İbrahim Boz
Ali Baran Numanoğlu

ORDU
Raif Aybar
Arif Hikmet Onat
Kemal Şensoy

RİZE
Erol Yılmaz Akçal
Cevat Yalçın

SAKARYA
Muslihiddin Gürer

SAMSUN
Melâhat Gedik
Namık Kemal Tülezoğlu
Süreyya Uluçay
Şevki Yücel

SİİRT
Abdülhalim Aras
Misbah Ongan
Adil Yaşa

SİNOP
Cemil Karahan

SİVAS
Tevfik Koraltan
Seyfi Kurtbek
Gültekin Sakarya
Tahsin Türkay

TEKİRDAĞ
Halil Başol
Kemal Nebioğlu

TOKAT
M. Şükrü Çavdaroğlu
Osman Hacıbaloğlu
Bedrettin Karaerkek
Osman Saraç

TRABZON
Ahmet Çebi
Osman Turan

URFA
Halil Balkıs
Behice Hatko (Boran)
Mahmut Çetin
Ramazan Tekeli

UŞAK
Ali Rıza Akbıyıkoğlu
M. Fahri Uğrasızoğlu

VAN
Mehmet Emin Erdinç
Muslih Görentaş
M. Salih Yıldız

YOZGAT
Turgut Nizamoğlu

ZONGULDAK
Talât Asal
S. Ekmel Çetiner
Cahit Karakaş
S. Tekin Müftüoğlu
Kemal Doğan Sungun

[Reddedenler]

GÜMÜŞANE
Necati Akagün

KARS
Muzaffer Şamiloğlu

KIRKLARELİ
Hasan Tahsin Uzun

KONYA
Nazif Kurucu

NİĞDE
Oğuzdemir Tüzün

SİVAS
Giyasettin Duman

TUNCELİ
Hasan Ünlü

[Çekinserler]

AMASYA
Kâzım Ulusoy

ÇORUM
Hasan Lâtif Sarıyüce

ERZURUM
Necati Güven

KASTAMONU
Adil Aydın

MANİSA
Mustafa Ok

NİĞDE
Ruhi Soyer

SAMSUN
Bahattin Uzunoğlu

TRABZON
Hamdi Orhon

[Oya katılmıyanlar]

ADANA
Turhan Dilligil
Ali Karcı
Kemal Sarıibrahimoğlu
İbrahim Tekin (B.)
Ahmet Topaloğlu (B.)

ADIYAMAN
M. Arif Atalay
Nazım Bayıllıoğlu

AFYON KARAHİSAR
Osman Attila
Şevki Güler
Murat Öner
Muzaffer Özdağ
Ali İhsan Ulubahşi

AĞRI
Abdülbâri Akdoğan
Nevzat Güngör

AMASYA
Ahmet Demiray

ANKARA
Orhan Alp (B.)
Kemal Bağcıoğlu
Osman Bölükbaşı
Orhan Eren
İlyas Seçkin
Alparslan Türkeş
Ahmet Üstün
Mustafa Kemal Yılmaz

ANTALYA
Hüseyin Avni Akın (Yüzbaşı)
Hasan Fehmi Boztepe
Rafet Eker
Osman Zeki Yüksel

ARTVİN
Turgut Altunkaya

AYDIN
Sinan Bosna
Mustafa Şükrü Koç
Nahit Menteşe
Kemal Ziya Öztürk
M. Kemal Yılmaz

BALIKESİR
Cihat Bilgehan (B.)
Enver Güreli
Fennî İslimyeli
Ahmet İhsan Kırımlı
Mesut Ozansü
Cihat Turgut

BİLECİK
Şadi Binay

BOLU
Ş. Nihat Bayramoğlu
Hasan Özcan
Hami Tezkan

BURSA
Sadrettin Çanga
Nilüfer Gürsoy
Barlas Küntay
İbrahim Öktem
Kasım Önadım
Mustafa Tayyar
Mehmet Turgut (B.)
Ahmet Türkel (B.)
Bahri Yazır

ÇANAKKALE
Refet Sezgin (B.)

ÇANKIRI
Mehmet Ali Arsan
Nurettin Ok (Bşk. V.)

ÇORUM
Arslan Topçubaşı
Ahmet Uysal

DENİZLİ
Muzaffer Karan
Hüdai Oral
Âtıf Şohoğlu

DİYARBAKIR
Yusuf Azizoğlu
Hasan Değer
Recai İskenderoğlu

EDİRNE
İlhami Ertem (B.)
Nazmi Özoğul

ELÂZIĞ
Nurettin Ardıçoğlu
Ömer Eken
Samet Güldoğan

ERZİNCAN
Sadık Perinçek
Âdil Sağıroğlu

ERZURUM
Turhan Bilgin
Gıyasettin Karaca
İsmail Hakkı Yıldırım

ESKİŞEHİR
Seyfi Öztürk (B.)
Aziz Zeytinoğlu

GAZİANTEP
Hüseyin İncioğlu
Süleyman Ünlü

GİRESUN
Kudret Bosuter
Ali Cüceoğlu
Nizamettin Erkmen
İbrahim Etem Kılıçoğlu
Ali Köymen

GÜMÜŞANE
Sabahattin Savacı

HATAY
Sabahattin Adalı
Abdullah Cilli
Yahya Kanbolat
Reşat Mursaloğlu
Şemsettin Mursaloğlu
Hüsnü Özkan

ISPARTA
İrfan Aksu
Süleyman Demirel (Başbakan)

İÇEL
Mazhar Arıkan
Kemal Ataman
Burhan Bozdoğan
İsmail Çataloğlu
Celâl Kılıç

İSTANBUL
Çetin Altan
Sadun Aren
Hüseyin Ataman
Mehmet Ali Aybar
Ali Fuat Başgil (İ.)
Suphi Baykam
Sadettin Bilgiç (B.)
Ferruh Bozbeyli (Başkan)
Nurettin Bulak
A. Coşkun Kırca
Abdurrahman Şeref Lâç
Orhan Seyfi Orhon
Kaya Özdemir
İ. Hakkı Tekinel
Osman Nuri Ulusay
Aydın Yalçın

İZMİR
Şevket Adalan
Osman Zeki Efeoğlu
Arif Ertunga
Hüsamettin Gümüşpala
Settar İksel
Nihad Kürşad (B.)
Şinasi Osma
Lebit Yurdoğlu

KARS
Lâtif Aküzüm
Turgut Göle
Celâl Nuri Koç
Osman Yeltekin

KASTAMONU
Osman Zeki Oktay

KOCAELİ
Fehmi Cumalıoğlu
Turhan Feyzioğlu
Feyyaz Köksal
Cengiz Nayman
Vedat Âli Özkan (B.)
Mehmet Yüceler

KIRKLARELİ
Arif Hikmet Güner

KIRŞEHİR
Memduh Erdemir

KOCAELİ
İsmail Arar (Bşk. V.)
Nihat Erim
Süreyya Sofuoğlu (İ.)
Şevket Ustaoğlu

KONYA
Lütfi Akdoğan
Bahri Dağdaş (B.)
Hasan Dinçer (B.)
Seyit Faruk Önder
Fakih Özfakih
Faruk Sükan (B.)

MALATYA
Mehmet Delikaya
Hüseyin Doğan
Şaban Erik
Lûtfi Evliyaoğlu
İsmet İnönü

MANİSA
Ertuğrul Akça
Sami Binicioğlu
Mithat Dülge
Muammer Erten
Önol Şakar
Nahit Yenişehirlioğlu

MARAŞ
Kemalî Bayazıt
Hacı Ahmet Özsoy
Hüseyin Yaycıoğlu

MARDİN
Rifat Baykal
Seyfi Güneştan

MUĞLA
Adnan Akarca
İzzet Oktay (İ. Ü.)
Seyfi Sadi Pencap
Turan Şahin

MUŞ
Nermin Neftçi

NEVŞEHİR
S. Hakkı Esatoğlu

NİĞDE
Mehmet Altınsoy
Yaşar Arıbaş
Haydar Özalp

ORDU
Ata Bodur
Feridun Cemal Erkin
Ferda Güley
Hamdi Mağden
Şadi Pehlivanoğlu

RİZE
Mazhar Basa
İsmail Sarıgöz

SAKARYA
Ekrem Alican
Nuri Bayar
Kadri Eroğan
Şerafettin Paker
Hayrettin Uysal

SAMSUN
Ali Fuat Alişan
Yaşar Akal
Kâmran Evliyaoğlu
İlyas Kılıç
Salâhattin Kılıç
Osman Şahinoğlu

SİİRT
Hüseyin Hüsnü Oran

SİNOP
Hilmi İşgüzar
Mustafa Kaptan
Niyazi Özgüç

SİVAS
Nasuh Nazif Arslan
Nihat Doğan
Orhan Kabibay
Kâzım Kangal
Cevad Odyakmaz
M. Kemal Palaoğlu

TEKİRDAĞ
İlyas Demir
Orhan Öztrak

TOKAT
Fethi Alacalı
Cevdet Aykan
İrfan Solmazer

TRABZON
A. İhsan Birincioğlu
Ekrem Dikmen
Selâhattin Güven
Ahmet Şener
Ömer Usta
Ali Rıza Uzuner

TUNCELİ
Kenan Aral

URFA
Necmettin Cevheri
Cemal Güven

UŞAK
Orhan Dengiz

VAN
Kinyas Kartal

YOZGAT
İsmail Hakkı Akdoğan
Yusuf Ziya Bahadınlı
Nuri Kodamanoğlu
Celâl Sungur (İ. Ü.)
Neşet Tanrıdağ

ZONGULDAK
Bülent Ecevit
Kenan Esengin
Fevzi Fırat
Kâmil Kırıkoğlu

[Açık üyelikler]

Çorum	1
Diyarbakır	1
Urfa	1
Yekûn	3

Nükleer enerji sahasındaki hukukî mesuliyete dair Sözleşmeyi tadil eden Ek Protokolün onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısına verilen oyların sonucu

(Kabul edilmiştir.)

Üye sayısı : 450
Oy verenler : 226
Kabul edenler : 209
Reddedenler : 11
Çekinserler : 6
Oya katılmıyanlar : 226
Açık üyelikler : 3

[Kabul edenler]

ADANA
Hasan Aksay
Sabahattin Baybura
Mahmut Bozdoğan
Ali Bozdoğanoğlu
Kasım Gülek
Bekir Tünay
Tahir Yücekök

ADIYAMAN
Süleyman Arif Emre

AFYON KARAHİSAR
Mustafa Akalın
Mehmet Göbekli

AĞRI
Abdülbâri Akdoğan
Kasım Küfrevi

AMASYA
Nevzat Şener
Ali Celâlettin Topala

ANKARA
İsmail Rüştü Aksal
Orhan Alp
Hüseyin Balan
Ali Rıza Çetiner
Musa Kâzım Coşkun
Ahmet Dallı
Recai Ergüder
İ. Sıtkı Hatipoğlu
Rıza Kuas
Emin Paksüt
Zühtü Pehlivanlı
Hasan Tez
H. Turgut Toker

ANTALYA
Hasan Akçalıoğlu
İhsan Ataöv
Hasan Fehmi Boztepe

ARTVİN
Sabit Osman Avcı
Mustafa Rona

AYDIN
Reşat Özarda
İsmet Sezgin

BALIKESİR
Adnan Akın
İbrahim Aytaç
Süreyya Koç
Mevlüt Yılmaz
Mehmet Zeki Yücetürk

BİLECİK
Şadi Binay
İsmail Selçuk Çakıroğlu

BİNGÖL
M. Emin Gündoğdu
Cemal Yavuz

BİTLİS
Cevdet Geboloğlu
Zarife Koçak

BOLU
Halil İbrahim Cop
Ahmet Çakmak
Kemal Demir

BURDUR
İ. Hakkı Boyacıoğlu
Faik Kırbaşlı

BURSA
Cemal Külâhlı

ÇANAKKALE
Ahmet Nihat Akay
Cihad Baban
Muammer Baykan
Şefik İnan

ÇANKIRI
Dursun Akçaoğlu
Tahir Akman

ÇORUM
Abdurrahman Güler
Hilmi İncesulu
Nejdet Yücer

DENİZLİ
Fuat Avcı
Mehmet Salih Baydil
Hüdai Oral
Zafer Nihat Özel
Remzi Şenel

DİYARBAKIR
Metin Cizreli
Tarık Ziya Ekinci

EDİRNE
Ahmet Bilgin

ELÂZIĞ
Kevni Nedimoğlu
Kemal Satır

ERZİNCAN
Hüsamettin Atabeyli
Nafiz Giray
Sadık Perinçek

ERZURUM
Nihat Diler
Ahmet Mustafaoğlu
Cevat Önder
Nihat Pasinli
Adnan Şenyurt

ESKİŞEHİR
Mehmet İsmet Angı
Hayri Başar
Ertuğrul Gazi Sakarya

GAZİANTEP
Ali İhsan Göğüş
Kâmil Ocak
Naşit Sarıca
Mahmut Uygur
Hüseyin Yılmaz

GİRESUN
M. Kemal Çilesiz
Nizamettin Erkmen

GÜMÜŞANE
Ali İhsan Çelikkan
Sabri Özcan San

HAKKÂRİ
Ali Karahan

HATAY
Talât Köseoğlu
Şemsettin Mursaloğlu

ISPARTA
Tahsin Argun
Ali İhsan Balım

İÇEL
Kemal Ataman
C. Sadık Kutlay

İSTANBUL
Orhan Birgit
Ali Esat Birol
Nurettin Bulak
Orhan Erkanlı
Nuri Eroğan
Mustafa Ertuğrul
Orhan Eyüboğlu

Muhiddin Güven
Osman Özer
İlhami Sancar
Selim Sarper
Fuad Sirmen
Osman Nuri Ulusay
Reşit Ülker
Mehmet Yardımcı

İZMİR
Şükrü Akkan
Mehmet Ali Aytaş
Şeref Bakşık
Muzaffer Döşemeci
İhsan Gürsan
Cemal Hakkı Selek
Enver Turgut
Mustafa Uyar

KARS
Abbas Ali Çetin
Sevinç Düşünsel
Cengiz Ekinci
Âdil Kurtel

KASTAMONU
A. Muzaffer Akdoğanlı
Ahmet Şevket Bohça
Sabri Keskin
Âdil Toközlü
İ. Hakkı Yılanlıoğlu

KAYSERİ
Mehmet Ateşoğlu
A. Atıf Hacıpaşaoğlu

KIRKLARELİ
Mehmet Atagün
Mehmet Orhan Türkkan

KIRŞEHİR
Mehmet Güver
Süleyman Onan

KOCAELİ
Sedat Akay

KONYA
Selçuk Aytan
Hasan Dinçer
M. Ziyaeddin İzerdem
İhsan Kabadayı
Mehmet Necati Kalaycı
İsmet Kapısız
Mekki Keskin
Vefa Tanır
Sait Sına Yücesoy

KÜTAHYA
Ahmet Can Bilgin
Himmet Erdoğmuş
Mesut Erez
Mehmet Ersoy
Kemal Kacar
İsmail Hakkı Yıldırım

MALATYA
Hamit Fendoğlu

MANİSA
Neriman Ağaoğlu
Süleyman Çağlar
Muammer Dirik
Şevket Raşit Hatipoğlu

MARAŞ
Veysi Kadıoğlu
Enver Kaplan
Vefik Pirinççioğlu

MARDİN
Esat Kemal Aybar
İbrahim Aysoy
Nazmi Oğuz
Fuat Uluç

MUĞLA
İlhan Tekinalp

MUŞ
Kemal Aytaç
Kâmil Özsarıyıldız

NEVŞEHİR
İbrahim Boz
Ali Baran Numanoğlu

ORDU
Raif Aybar
Arif Hikmet Onat
Kemal Şensoy

RİZE
Erol Yılmaz Akçal
İsmail Sarıgöz
Cevat Yalçın

SAKARYA
Muslihiddin Gürer

SAMSUN
Melâhat Gedik
Namık Kemal Tülezoğlu
Süreyya Uluçay

SİİRT
Abdülhalim Aras
Misbah Ongan
Adil Yaşa

SİNOP
Cemil Karahan

SİVAS
Tevfik Koraltan
Seyfi Kurtbek
Gültekin Sakarya
Tahsin Türkay

TEKİRDAĞ
Halil Başol
Kemal Nebioğlu

TOKAT
M. Şükrü Çavdaroğlu
Osman Hacıbaloğlu
Bedrettin Karaerkek
Osman Saraç

TRABZON
Ahmet Çebi
Osman Turan

URFA
Halil Balkıs
Behice Hatko (Boran)
Mahmut Çetin
Ramazan Tekeli

UŞAK
Ali Rıza Akbıyıkoğlu
M. Fahri Uğrasızoğlu

VAN
Mehmet Emin Erdinç
Muslih Görentaş
M. Salih Yıldız

YOZGAT
Turgut Nizamoğlu

ZONGULDAK
Talât Asal
S. Ekmel Çetiner
Cahit Karakaş
S. Tekin Müftüoğlu
Kemal Doğan Sungun

[Reddedenler]

DİYARBAKIR
Feyzi Kalfagil

EDİRNE
Türkân Seçkin

ESKİŞEHİR
Şevket Asbuzoğlu

GÜMÜŞANE
Necati Akagün

KIRKLARELİ
Hasan Tahsin Uzun

KONYA
Nazif Kurucu

MANİSA
Mustafa Ok

NİĞDE
Oğuzdemir Tüzün

SİVAS
Gıyasettin Duman

TRABZON
Hamdi Orhon

TUNCELİ
Hasan Ünlü

[*Çekinserler*]

AMASYA
Kâzım Ulusoy

ÇORUM
Hasan Lâtif Sarıyüce

ERZURUM
Necati Güven

KASTAMONU
Adil Aydın

NİĞDE
Ruhi Soyer

SAMSUN
Bahattin Uzunoğlu

[Oya katılmıyanlar]

ADANA
Turhan Dilligil
Ali Karcı
Kemal Sarıibrahimoğlu
İbrahim Tekin (B.)
Ahmet Topaloğlu (B.)

ADIYAMAN
M. Arif Atalay
Nazım Bayıllıoğlu
Ali Turanlı

AFYON KARAHİSAR
Osman Attila
Şevki Güler
Murat Öner
Muzaffer Özdağ
Ali İhsan Ulubahşi

AĞRI
Nevzat Güngör

AMASYA
Ahmet Demiray

ANKARA
Kemal Bağcıoğlu
Osman Bölükbaşı
Orhan Eren
İlyas Seçkin
Hasan Türkay
Alparslan Türkeş
Ahmet Üstün
Mustafa Kemal Yılmaz

ANTALYA
Hüseyin Avni Akın (Yüzbaşı)
Rafet Eker
Ahmet Torgay
Osman Zeki Yüksel

ARTVİN
Turgut Altunkaya

AYDIN
Sinan Bosna
Mustafa Şükrü Koç
Yüksel Menderes
Nahit Menteşe
Kemal Ziya Öztürk
M. Kemal Yılmaz

BALIKESİR
Cihat Bilgehan (B.)
Enver Güreli
Finnî İslimyeli
Ahmet İhsan Kırımlı
Mesut Ozansü
Cihat Turgut

BOLU
Ş. Nihat Bayramoğlu
Hasan Özcan
Hami Tezkan

BURDUR
Fethi Çelikbaş

BURSA
Sadrettin Çanga
Nilüfer Gürsoy
Barlas Küntay
İbrahim Öktem
Kasım Önadım
Ö. Doğan Öztürkmen
Mustafa Tayyar
Mehmet Turgut (B.)
Ahmet Türkel (B.)
Bahri Yazır

ÇANAKKALE
Refet Sezgin (B.)

ÇANKIRI
Mehmet Ali Arsan
Nurettin Ok (Bşk. V.)

ÇORUM
Arslan Topçubaşı
Ahmet Uysal

DENİZLİ
Muzaffer Karan
Âtıf Şohoğlu

DİYARBAKIR
Yusuf Azizoğlu
Hasan Değer
Recai İskenderoğlu

EDİRNE
İlhami Ertem (B.)
Nazmi Özoğul

ELÂZIĞ
Nurettin Ardıçoğlu
Ömer Eken
Samet Güldoğan

ERZİNCAN
Âdil Sağıroğlu

ERZURUM
Turhan Bilgin
Gıyasettin Karaca
İsmail Hakkı Yıldırım

ESKİŞEHİR
Seyfi Öztürk (B.)
Aziz Zeytinoğlu

GAZİANTEP
Hüseyin İncioğlu
Süleyman Ünlü

GİRESUN
Kudret Bosuter
Ali Cüceoğlu
İbrahim Etem Kılıçoğlu
Ali Köymen

GÜMÜŞANE
Sabahattin Savacı

HATAY
Sabahattin Adalı
Abdullah Cilli
Yahya Kanbolat
Reşat Mursaloğlu
Hüsnü Özkan

ISPARTA
İrfan Aksu
Süleyman Demirel (Başbakan)

İÇEL
Mazhar Arıkan
Kadir Çetin
Burhan Bozdoğan
İsmail Çataloğlu
Celâl Kılıç

İSTANBUL
Çetin Altan
Sadun Aren
Hüseyin Ataman
Mehmet Ali Aybar
Ali Fuat Başgil (İ.)
Suphi Baykam
Sadettin Bilgiç (B.)
Ferruh Bozbeyli (Başkan)
Tekin Erer
A. Coşkun Kırca
Abdurrahman Şeref Lâç
Orhan Seyfi Orhon
Kaya Özdemir
Ahmet Tahtakılıç
İ. Hakkı Tekinel
Aydın Yalçın

İZMİR
Şevket Adalan
Osman Zeki Efeoğlu
Ali Naili Erdem (B.)
Arif Ertunga
Hüsamettin Gümüşpala
Settar İksel
Nihad Kürşad (B.)
Şinasi Osma
Lebit Yurdoğlu

KARS
Lâtif Aküzüm
Turgut Göle
Celâl Nuri Koç
Muzaffer Şamiloğlu
Osman Yeltekin

KASTAMONU
Osman Zeki Oktay

KAYSERİ
Fehmi Cumalıoğlu
Turhan Feyzioğlu
Feyyaz Köksal
Cengiz Nayman
Vedat Âli Özkan (B)
Mehmet Yüceler

KIRKLARELİ
Arif Hikmet Güner

KIRŞEHİR
Memduh Erdemir

KOCAELİ
İsmail Arar (Bşk. V.)
Nihat Erim
Süreyya Sofuoğlu (İ.)
Şevket Ustaoğlu

KONYA
Lütfi Akdoğan
Bahri Dağdaş (B.)
Yunus Koçak
Seyit Faruk Önder
Fakih Özfakih
Faruk Sükan (B.)

MALATYA
Mehmet Delikaya
Hüseyin Doğan
Şaban Erik
Lûtfi Evliyaoğlu
İsmet İnönü

MANİSA
Ertuğrul Akça
Sami Binicioğlu
Mithat Dülge
Müammer Erten
Önol Şakar
Nahit Yenişehirlioğlu

MARAŞ
Kemalî Bayazıt
Hacı Ahmet Özsoy
Hüseyin Yaycıoğlu

MARDİN
Rifat Baykal
Seyfi Güneştan

MUĞLA
Adnan Akarca
İzzet Oktay (İ. Ü.)
Seyfi Sadi Pencap
Turan Şahin

MUŞ
Nermin Neftçi

NEVŞEHİR
S. Hakkı Esatoğlu

NİĞDE
Mehmet Altınsoy
Yaşar Arıbaş
Haydar Özalp

ORDU
Ata Bodur
Feridun Cemal Erkin
Ferda Güley
Hamdi Mağden
Şadi Pehlivanoğlu

RİZE
Mazhar Basa

SAKARYA
Ekrem Alican
Nuri Bayar
Kadri Eroğan
Şerafettin Paker
Hayrettin Uysal

SAMSUN
Ali Fuat Alişan (B.)
Yaşar Akal
Kâmran Evliyaoğlu
İlyas Kılıç
Salâhattin Kılıç
Osman Şahinoğlu
Şevki Yücel

SİİRT
Hüseyin Hüsnü Oran

SİNOP
Hilmi İşgüzar
Mustafa Kaptan
Niyazi Özgüç

SİVAS
Nasuh Nazif Arslan
Nihat Doğan
Orhan Kabibay
Kâzım Kangal
Cevad Odyakmaz
M. Kemal Palaoğlu

TEKİRDAĞ
İlyas Demir
Orhan Öztrak

TOKAT
Fethi Alacalı
Cevdet Aykan
İrfan Solmazer

TRABZON
A. İhsan Birincioğlu
Ekrem Dikmen
Selâhattin Güven
Ahmet Şener
Ömer Usta
Ali Rıza Uzuner

TUNCELİ
Kenan Aral

URFA
Necmettin Cevheri
Cemal Güven

UŞAK
Orhan Dengiz (B.)

VAN
Kinyas Kartal

YOZGAT
İsmail Hakkı Akdoğan
Yusuf Ziya Bahadınlı
Nuri Kodamanoğlu
Celâl Sungur (İ. Ü.)
Neşet Tanrıdağ

ZONGULDAK
Bülent Ecevit
Kenan Esengin
Fevzi Fırat
Kâmil Kırıkoğlu

[Açık üyelikler]

Çorum	1
Diyarbakır	1
Urfa	1
Yekûn	3

Milletlerarası Sağlık Tüzüğünün bâzı hükümlerini değiştiren Ek Tüzüğün onaylanması hakkındaki kanun tasarısına verilen oyların sonucu

(Kabul edilmiştir.)

Üye sayısı :	450
Oy verenler :	229
Kabul edenler :	218
Reddedenler :	4
Çekinserler :	7
Oya katılmıyanlar :	218
Açık üyelikler :	3

[Kabul edenler]

ADANA
Hasan Aksay
Sabahattin Baybura
Mahmut Bozdoğan
Ali Bozdoğanoğlu
Kasım Gülek
İbrahim Tekin
Bekir Tünay
Tahir Yücekök

ADIYAMAN
Süleyman Arif Emre

AFYON KARAHİSAR
Mustafa Akalın
Mehmet Göbekli

AĞRI
Abdülbâri Akdoğan
Kasım Küfrevi

AMASYA
Nevzat Şener
Ali Celâlettin Topala

ANKARA
İsmail Rüştü Aksal
Orhan Alp
Kemal Bağcıoğlu
Hüseyin Balan
Ali Rıza Çetiner
Musa Kâzım Coşkun
Ahmet Dallı
Orhan Eren
Recai Ergüder
İ. Sıtkı Hatipoğlu
Rıza Kuas
Emin Paksüt
Zühtü Pehlivanlı
Hasan Tez
H. Turgut Toker
Hasan Türkay
M. Kemal Yılmaz

ANTALYA
Hasan Akçalıoğlu
İhsan Ataöv

ARTVİN
Sabit Osman Avcı
Mustafa Rona

AYDIN
Reşat Özarda
İsmet Sezgin

BALIKESİR
Adnan Akın
Süreyya Koç
Mevlüt Yılmaz
Mehmet Zeki Yücetürk

BİLECİK
Şadi Binay
İsmail Selçuk Çakıroğlu

BİNGÖL
M. Emin Gündoğdu
Cemal Yavuz

BİTLİS
Zarife Koçak

BOLU
Halil İbrahim Cop
Ahmet Çakmak
Kemal Demir

BURDUR
İ. Hakkı Boyacıoğlu
Fethi Çelikbaş
Faik Kırbaşlı

BURSA
Cemal Külâhlı
Mehmet Turgut

ÇANAKKALE
Ahmet Nihat Akay
Cihad Baban
Muammer Baykan
Şefik İnan

ÇANKIRI
Dursun Akçaoğlu
Tahir Akman

ÇORUM
Abdurrahman Güler
Hasan Lâtif Sarıyüce
Nejdet Yücer

DENİZLİ
Fuat Avcı
Mehmet Salih Baydil
Zafer Nihat Özel
Remzi Şenel

DİYARBAKIR
Metin Cizreli
Tarık Ziya Ekinci
Feyzi Kalfagil

EDİRNE
Ahmet Bilgin
Türkân Seçkin

ELÂZIĞ
Kevni Nedimoğlu
Kemal Satır

ERZİNCAN
Hüsamettin Atabeyli
Nafiz Giray
Sadık Perinçek

ERZURUM
Nihat Diler
Ahmet Mustafaoğlu
Cevat Önder
Nihat Pasinli
Adnan Şenyurt

ESKİŞEHİR
Mehmet İsmet Angı
Şevket Asbuzoğlu
Hayri Başar
Ertuğrul Gazi Sakarya

GAZİANTEP
Ali İhsan Göğüş
Kâmil Ocak
Naşit Sarıca
Mahmut Uygur
Hüseyin Yılmaz

GİRESUN
Nizamettin Erkmen

GÜMÜŞANE
Ali İhsan Çelikkan
Sabri Özcan San

HAKKÂRİ
Ali Karahan

HATAY
Talât Köseoğlu
Şemsettin Mursaloğlu

ISPARTA
Tahsin Argun
Ali İhsan Balım

İÇEL
Kadir Çetin
C. Sadık Kutlay

İSTANBUL
Orhan Birgit
Ali Esat Biröl

Nurettin Bulak
Tekin Erer
Orhan Erkanlı
Nuri Eroğan
Mustafa Ertuğrul
Orhan Eyüboğlu
Muhiddin Güven
İlhami Sancar
Selim Sarper
Fuad Sirmen
Ahmet Tahtakılıç
Osman Nuri Ulusay
Reşit Ülker
Mehmet Yardımcı

İZMİR

Şükrü Akkan
Mehmet Ali Aytaş
Şeref Bakşık
Muzaffer Döşemeci
Ali Naili Erdem
İhsan Gürsan
Cemal Hakkı Selek
Enver Turgut
Mustafa Uyar

KARS

Abbas Ali Çetin
Sevinç Düşünsel
Cengiz Ekinci
Âdil Kurtel

KASTAMONU

A. Muzaffer Akdoğanlı
Ahmet Şevket Bohça
Sabri Keskin
Âdil Toközlü
İ. Hakkı Yılanlıoğlu

KAYSERİ

Mehmet Ateşoğlu
A. Atıf Hacıpaşaoğlu

KIRKLARELİ

Mehmet Atagün
Mehmet Orhan Türkkan

KIRŞEHİR

Mehmet Güver
Süleyman Onan

KOCAELİ

Sedat Akay

KONYA

Selçuk Aytan
Hasan Dinçer
M. Ziyaeddin İzerdem
İhsan Kabadayı
Mehmet Necati Kalaycı
İsmet Kapısız
Mekki Keskin
Nazif Kurucu
Vefa Tanır
Sait Sına Yücesoy

KÜTAHYA

Ahmet Can Bilgin
Himmet Erdoğmuş
Ali Mesut Erez
Mehmet Ersoy
Kemal Kacar
İ. Hakkı Yıldırım

MALATYA

Hamit Fendoğlu

MANİSA

Neriman Ağaoğlu
Süleyman Çağlar
Muammer Dirik
Şevket Raşit Hatipoğlu

MARAŞ

Veysi Kadıoğlu
Enver Kaplan
Hacı Ahmet Özsoy
Vefik Pirinççioğlu

MARDİN

Esat Kemal Aybar
İbrahim Aysoy
Nazmi Oğuz
Fuat Uluç

MUĞLA

İlhan Tekinalp

MUŞ

Kemal Aytaç
Nermin Neftçi
Kâmil Özsarıyıldız

NEVŞEHİR

İbrahim Boz
Ali Baran Numanoğlu

ORDU

Raif Aybar
Arif Hikmet Onat
Kemal Şensoy

RİZE

Erol Yılmaz Akçal
İsmail Sarıgöz

SAKARYA

Muslihittin Gürer

SAMSUN

Molâhat Gedik

SİİRT

Abdülhalim Aras
Misbah Ongan
Âdil Yaşa

SİNOP

Cemil Karahan

SİVAS

Tevfik Koraltan
Seyfi Kurtbek
Cevad Odyakmaz
Gültekin Sakarya
Tahsin Türkay

TEKİRDAĞ

Halil Başol
Kemal Nebioğlu

TOKAT

M. Şükrü Çavdaroğlu
Osman Hacıbaloğlu
Bedrettin Karaerkek

TRABZON

Ahmet Çebi
Hamdi Orhon
Osman Turan

TUNCELİ

Hasan Ünlü

URFA

Halil Balkıs
Behice Hatko (Boran)
Mahmut Çetin
Ramazan Tekeli

UŞAK

Ali Rıza Akbıyıkoğlu
M. Fahri Uğrasızoğlu

VAN

Mehmet Emin Erdinç
Muslih Görentaş
M. Salih Yıldız

YOZGAT

Turgut Nizamoğlu

ZONGULDAK

Talât Asal
S. Ekmel Çetiner
Cahit Karakaş
Sadık Tekin Müftüoğlu
Kemal Doğan Sungun

[Reddedenler]

GÜMÜŞANE

Necati Akagün

KIRKLARELİ

Hasan Tahsin Uzun

NİĞDE

Oğuzdemir Tüzün

SİVAS

Gıyasettin Duman

[Çekinserler]

AMASYA

Kâzım Ulusoy

ÇORUM

Hilmi İncesulu

ERZURUM

Necati Güven

KASTAMONU

Adil Aydın

KONYA

Yunus Koçak

NİĞDE

Ruhi Soyer

SAMSUN

Bahattin Uzunoğlu

[Oya katılmıyanlar]

ADANA
Turhan Dilligil
Ali Karcı
Kemal Sarıibrahimoğlu
Ahmet Topaloğlu (B.)

ADIYAMAN
M. Arif Atalay
Nazım Bayıllıoğlu
Ali Turanlı

AFYON KARAHİSAR
Osman Attila
Şevki Güler
Murat Öner
Muzaffer Özdağ
Ali İhsan Ulubahşi

AĞRI
Nevzat Güngör

AMASYA
Ahmet Demiray

ANKARA
Osman Bölükbaşı (İ.)
İlyas Seçkin
Alparslan Türkeş
Ahmet Üstün

ANTALYA
Hüseyin Avni Akın (Yüzbaşı)
Hasan Fehmi Boztepe
Rafet Eker
Ahmet Torgay
Osman Zeki Yüksel

ARTVİN
Turgut Altunkaya

AYDIN
Sinan Bosna
Mustafa Şükrü Koç
Yüksel Menderes
Nahit Menteşe
Kemal Ziya Öztürk
M. Kemal Yılmaz

BALIKESİR
İbrahim Aytaç
Cihat Bilgehan (B.)
Enver Güreli
Fennî İslimyeli
Ahmet İhsan Kırımlı
Mesut Ozansü
Cihat Turgut

BİTLİS
Cevdet Geboloğlu

BOLU
Ş. Nihat Bayramoğlu
Hasan Özcan
Hami Tezkan

BURSA
Sadrettin Çanga
Nilüfer Gürsoy
Barlas Küntay
İbrahim Öktem
Kasım Önadım
Ö. Doğan Öztürkmen
Mustafa Tayyar
Ahmet Türkel (B.)
Bahri Yazır

ÇANAKKALE
Refet Sezgin (B.)

ÇANKIRI
Mehmet Ali Arsan
Nurettin Ok (Bşk. V.)

ÇORUM
Arslan Topçubaşı
Ahmet Uysal

DENİZLİ
Muzaffer Karan
Hudai Oral
Âtıf Şohoğlu

DİYARBAKIR
Yusuf Azizoğlu (İ.)
Hasan Değer
Recai İskenderoğlu

EDİRNE
İlhami Ertem (B.)
Nazmi Özoğul

ELÂZIĞ
Nurettin Ardıçoğlu
Ömer Eken
Samet Güldoğan

ERZİNCAN
Âdil Sağıroğlu

ERZURUM
Turhan Bilgin
Giyasettin Karaca
İsmail Hakkı Yıldırım

ESKİŞEHİR
Seyfi Öztürk (B.)
Aziz Zeytinoğlu

GAZİANTEP
Hüseyin İncioğlu
Süleyman Ünlü

GİRESUN
Kudret Bosuter
Ali Cüceoğlu
M. Kemal Çilesiz
İ. Etem Kılıçoğlu
Ali Köymen

GÜMÜŞANE
Sabahattin Savacı

HATAY
Sabahattin Adalı
Abdullah Cilli
Yahya Kanbolat
Reşat Mursaloğlu
Hüsnü Özkan

ISPARTA
İrfan Aksu
Süleyman Demirel (Başbakan)

İÇEL
Mazhar Arıkan
Kemal Ataman
Burhan Bozdoğan
İsmail Çataloğlu
Celâl Kılıç

İSTANBUL
Çetin Altan
Sadun Aren
Hüseyin Ataman
Mehmet Ali Aybar
Ali Fuat Başgil
Suphi Baykam
Sadettin Bilgiç (B.)
Ferruh Bozbeyli (Başkan)
A. Coşkun Kırca
Abdurrahman Şeref Lâç
Orhan Seyfi Orhon
Osman Özer
Kaya Özdemir
İ. Hakkı Tekinel
Aydın Yalçın

İZMİR
Şevket Adalan
Osman Zeki Efeoğlu
Arif Ertunga
Hüsamettin Gümüşpala
Settar İksel
Nihad Kürşad (B.)
Şinasi Osma
Lebit Yurdoğlu

KARS
Lâtif Aküzüm
Turgut Göle
Celâl Nuri Koç
Muzaffer Şamiloğlu
Osman Yeltekin

KASTAMONU
Osman Zeki Oktay

KAYSERİ
Fehmi Cumalıoğlu
Turhan Feyzioğlu
Feyyaz Köksal
Cengiz Nayman
Vedat Âli Özkan (B.)
Mehmet Yüceler

KIRKLARELİ
Arif Hikmet Güner

KIRŞEHİR
Memduh Erdemir

KOCAELİ
İsmail Arar (Bşk. V.)
Nihat Erim
Süreyya Sofuoğlu (İ.)
Şevket Ustaoğlu

KONYA
Lütfi Akdoğan
Bahri Dağdaş (B.)
Seyit Faruk Önder
Fakih Özfakih
Faruk Sükan (B.)

MALATYA
Mehmet Delikaya
Hüseyin Doğan
Şaban Erik
Lûtfi Evliyaoğlu
İsmet İnönü

MANİSA
Ertuğrul Akça

Sami Binicioğlu
Mithat Dülge
Muammer Erten
Mustafa Ok
Önol Şakar
Nahit Yenişehirlioğlu

MARAŞ

Kemalî Bayazıt
Hüseyin Yaycıoğlu

MARDİN

Rifat Baykal
Seyfi Güneştan

MUĞLA

Adnan Akarca
İzzet Oktay (İ. Ü.)
Seyfi Sadi Pencap
Turan Şahin

NEVŞEHİR

S. Hakkı Esatoğlu

NİĞDE

Mehmet Altınsoy
Yaşar Arıbaş
Haydar Özalp

ORDU

Ata Bodur
Feridun Cemal Erkin
Ferda Güley
Hamdi Mağden
Şadi Pehlivanoğlu

RİZE

Mazhar Basa
Cevat Yalçın

SAKARYA

Ekrem Alican
Nuri Bayar
Kadri Eroğan
Şerafeddin Paker
Hayrettin Uysal

SAMSUN

Ali Fuat Alişan
Yaşar Akal
Kâmran Evliyaoğlu
İlyas Kılıç
Salâhattin Kılıç
Osman Şahinoğlu
Namık Kemal Tülezoğlu
Süreyya Uluçay
Şevki Yücel

SİİRT

Hüseyin Hüsnü Oran

SİNOP

Hilmi İşgüzar
Mustafa Kaptan
Niyazi Özgüç

SİVAS

Nasuh Nazif Arslan
Nihat Doğan
Orhan Kabibay
Kâzım Kangal
M. Kemal Palaoğlu

TEKİRDAĞ

İlyas Demir
Orhan Öztrak

TOKAT

Fethi Alacalı
Cevdet Aykan
Osman Saraç
İrfan Solmazer

TRABZON

A. İhsan Birincioğlu
Ekrem Dikmen
Selâhattin Güven
Ahmet Şener
Ömer Usta
Ali Rıza Uzuner

TUNCELİ

Kenan Aral (İ.)

URFA

Necmettin Cevheri
Cemal Güven

UŞAK

Orhan Dengiz

VAN

Kinyas Kartal

YOZGAT

İsmail Hakkı Akdoğan
Yusuf Ziya Bahadınlı
Nuri Kodamanoğlu
Celâl Sungur (İ. Ü.)
Neşet Tanrıdağ

ZONGULDAK

Bülent Ecevit
Kenan Esengin
Fevzi Fırat
Kâmil Kırıkoğlu

[Açık üyelikler]

Çorum	1
Diyarbakır	1
Urfa	1
Yekûn	3

Yabancı memleketlerde yapılan evlenme merasimlerinin kolaylaştırılması hakkındaki Sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanuna verilen oyların sonucu

(Kabul edilmiştir.)

Üye sayısı : 450
Oy verenler : 226
Kabul edenler : 210
Reddedenler : 10
Çekinserler : 6
Oya katılmıyanlar : 221
Açık üyelikler : 3

[Kabul edenler]

ADANA
Hasan Aksay
Sabahattin Baybura
Mahmut Bozdoğan
Ali Bozdoğanoğlu
Kasım Gülek
Bekir Tünay
Tahir Yücekök

ADIYAMAN
Süleyman Arif Emre

AFYON KARAHİSAR
Mustafa Akalın
Mehmet Göbekli

AĞRI
Abdülbâri Akdoğan
Kasım Küfrevi

AMASYA
Nevzat Şener
Ali Celâlettin Topala

ANKARA
İsmail Rüştü Aksal
Orhan Alp
Kemal Bağcıoğlu
Hüseyin Balan
Ali Rıza Çetiner
Musa Kâzım Coşkun
Ahmet Dallı
Orhan Eren
Recai Ergüder
İ. Sıtkı Hatipoğlu
Rıza Kuas
Emin Paksüt
Zühtü Pehlivanlı
Hasan Tez
Hasan Türkay
Mustafa Kemal Yılmaz

ANTALYA
Hasan Akçalıoğlu
İhsan Ataöv

ARTVİN
Sabit Osman Avcı
Mustafa Rona

AYDIN
Reşat Özarda
İsmet Sezgin

BALIKESİR
Adnan Akın
Süreyya Koç
Mevlüt Yılmaz
Mehmet Zeki Yücetürk

BİLECİK
İsmail Selçuk Çakıroğlu

BİNGÖL
M. Emin Gündoğdu
Cemal Yavuz

BİTLİS
Cevdet Geboloğlu
Zarife Koçak

BOLU
Halil İbrahim Cop
Ahmet Çakmak
Kemal Demir

BURDUR
İ. Hakkı Boyacıoğlu
Fethi Çelikbaş
Faik Kırbaşlı

BURSA
Cemal Külâhlı

ÇANAKKALE
Ahmet Nihat Akay
Cihad Baban
Muammer Baykan
Şefik İnan

ÇANKIRI
Dursun Akçaoğlu
Tahir Akman

ÇORUM
Abdurrahman Güler
Hilmi İncesulu
Nejdet Yücer

DENİZLİ
Fuat Avcı
Mehmet Salih Baydil
Zafer Nihat Özel
Remzi Şenel

DİYARBAKIR
Metin Cizreli
Tarık Ziya Ekinci
Feyzi Kalfagil

EDİRNE
Ahmet Bilgin
Türkân Seçkin

ELÂZIĞ
Kevni Nedimoğlu
Kemal Satır

ERZİNCAN
Hüsamettin Atabeyli
Nafiz Giray
Sadık Perinçek

ERZURUM
Nihat Diler
Ahmet Mustafaoğlu
Cevat Önder
Nihat Pasinli
Adnan Şenyurt

ESKİŞEHİR
Mehmet İsmet Angı
Şevket Asbuzoğlu
Hayri Başar
Ertuğrul Gazi Sakarya

GAZİANTEP
Ali İhsan Göğüş
Kâmil Ocak
Naşit Sarıca
Mahmut Uygur
Hüseyin Yılmaz

GİRESUN
Nizamettin Erkmen

GÜMÜŞANE
Ali İhsan Çelikkan
Sabri Özcan San

HAKKÂRİ
Ali Karahan

HATAY
Talât Köseoğlu
Şemsettin Mursaloğlu

ISPARTA
Tahsin Argun
Ali İhsan Balım

İÇEL
Kadir Çetin
C. Sadık Kutlay

İSTANBUL
Orhan Birgit
Ali Esat Birol
Nurettin Bulak
Tekin Erer
Orhan Erkanlı
Nuri Eroğan
Mustafa Ertuğrul
Orhan Eyüboğlu
Muhiddin Güven

Osman Özer
İlhami Sancar
Selim Sarper
Fuad Sirmen
Osman Nuri Ulusay
Reşit Ülker
Mehmet Yardımcı

İZMİR
Şükrü Akkan
Mehmet Ali Aytaş
Şeref Bakşık
Muzaffer Döşemeci
Ali Naili Erdem
İhsan Gürsan
Cemal Hakkı Selek
Enver Turgut
Mustafa Uyar

KARS
Abbas Ali Çetin
Sevinç Düşünsel
Cengiz Ekinci
Âdil Kurtel

KASTAMONU
A. Muzaffer Akdoğanlı
Ahmet Şevket Bolıça
Sabri Keskin
Âdil Toközlü

KAYSERİ
Mehmet Ateşoğlu
A. Atıf Hacıpaşaoğlu

KIRKLARELİ
Mehmet Atagün
Mehmet Orhan Türkkan

KIRŞEHİR
Mehmet Güver
Süleyman Onan

KOCAELİ
Sedat Akay

KONYA
Selçuk Aytan
Hasan Dinçer
M. Ziyaeddin İzerdem
İhsan Kabadayı
Mehmet Necati Kalaycı
İsmet Kapısız
Mekki Keskin
Yunus Koçak
Vefa Tanır
Sait Sına Yücesoy

KÜTAHYA
Ahmet Can Bilgin
Himmet Erdoğmuş
Mesut Erez
Mehmet Ersoy
Kemal Kacar
İsmail Hakkı Yıldırım

MALATYA
Hamit Fendoğlu

MANİSA
Neriman Ağaoğlu
Süleyman Çağlar
Muammer Dirik
Şevket Raşit Hatipoğlu

MARAŞ
Veysi Kadıoğlu
Enver Kaplan
Hacı Ahmet Özsoy
Vefik Pirinççioğlu

MARDİN
Esat Kemal Aybar
Fuat Uluç

MUĞLA
İlhan Tekinalp

MUŞ
Kemal Aytaç
Nermin Neftçi
Kâmil Özsarıyıldız

NEVŞEHİR
İbrahim Boz
Ali Baran Numanoğlu

ORDU
Arif Hikmet Onat
Kemal Şensoy

RİZE
Erol Yılmaz Akçal
İsmail Sarıgöz
Cevat Yalçın

SAKARYA
Muslihittin Gürer

SAMSUN
Melâhat Gedik

SİİRT
Abdülhalim Aras
Misbah Ongan
Adil Yaşa

SİNOP
Cemil Karahan

SİVAS
Tevfik Koraltan
Seyfi Kurtbek
Cevad Odyakmaz
Gültekin Sakarya
Tahsin Türkay

TEKİRDAĞ
Halil Başol
Kemal Nebioğlu

TOKAT
M. Şükrü Çavdaroğlu
Osman Hacıbaloğlu
Bedrettin Karaerkek
Osman Saraç

TRABZON
Ahmet Çebi
Osman Turan

URFA
Halil Balkıs
Behice Hatko (Boran)
Mahmut Çetin
Ramazan Tekeli

UŞAK
Ali Rıza Akbıyıkoğlu
M. Fahri Uğrasızoğlu

VAN
Mehmet Emin Erdinç
Muslih Görentaş
M. Salih Yıldız

YOZGAT
Turgut Nizamoğlu

ZONGULDAK
S. Ekmel Çetiner
Cahit Karakaş
S. Tekin Müftüoğlu
Kemal Doğan Sungun

[Reddedenler]

GÜMÜŞANE
Necati Akagün

KASTAMONU
İ. Hakkı Yılanlıoğlu

KIRKLARELİ
Hasan Tahsin Uzun

KONYA
Nazif Kurucu

MARDİN
İbrahim Aysoy
Nazmi Oğuz

NİĞDE
Oğuzdemir Tüzün

SİVAS
Gıyasettin Duman

TRABZON
Hamdi Orhon

TUNCELİ
Hasan Ünlü

[Çekinser]

AMASYA
Kâzım Ulusoy

ÇORUM
Hasan Lâtif Sarıyüce

ERZURUM
Necati Güven

KASTAMONU
Adil Aydın

NİĞDE
Ruhi Soyer

SAMSUN
Bahattin Uzunoğlu

[Oya katılmıyanlar]

ADANA
Turhan Dilligil
Ali Karcı
Kemal Sarıibrahimoğlu
İbrahim Tekin (B.)
Ahmet Topaloğlu (B.)

ADIYAMAN
M. Arif Atalay
Nazım Bayıllıoğlu
Ali Turanlı

AFYON KARAHİSAR
Osman Attila
Şevki Güler
Murat Öner
Muzaffer Özdağ
Ali İhsan Ulubahşi

AĞRI
Nevzat Güngör

AMASYA
Ahmet Demiray

ANKARA
Osman Bölükbaşı
İlyas Seçkin
H. Turgut Toker (B.)
Alparslan Türkeş
Ahmet Üstün

ANTALYA
Hüseyin Avni Akın (Yüzbaşı)
Hasan Fehmi Boztepe
Rafet Eker
Ahmet Torgay
Osman Zeki Yüksel

ARTVİN
Turgut Altunkaya

AYDIN
Sinan Bosna
Mustafa Şükrü Koç
Yüksel Menderes
Nahit Menteşe
Kemal Ziya Öztürk
M. Kemal Yılmaz

BALIKESİR
İbrahim Aytaç
Cihat Bilgehan (B.)
Enver Güreli
Fennî İslimyeli
Ahmet İhsan Kırımlı
Mesut Ozansü
Cihat Turgut

BİLECİK
Şadi Binay

BOLU
Ş. Nihat Bayramoğlu
Hasan Özcan
Hami Tezkan

BURSA
Sadrettin Çanga
Nilüfer Gürsoy
Barlas Küntay
İbrahim Öktem
Kasım Önadım
Ö. Doğan Öztürkmen
Mustafa Tayyar
Mehmet Turgut (B.)
Ahmet Türkel (B.)
Bahri Yazır

ÇANAKKALE
Refet Sezgin (B.)

ÇANKIRI
Mehmet Ali Arsan
Nurettin Ok (Bşk. V.)

ÇORUM
Arslan Topçubaşı
Ahmet Uysal

DENİZLİ
Muzaffer Karan
Hüdai Oral
Âtıf Şohoğlu

DİYARBAKIR
Yusuf Azizoğlu
Hasan Değer
Recai İskenderoğlu

EDİRNE
İlhami Ertem (B.)
Nazmi Özoğul

ELÂZIĞ
Nurettin Ardıçoğlu
Ömer Eken
Samet Güldoğan

ERZİNCAN
Âdil Sağıroğlu

ERZURUM
Turhan Bilgin
Gıyasettin Karaca
İsmail Hakkı Yıldırım

ESKİŞEHİR
Seyfi Öztürk (B.)
Aziz Zeytinoğlu

GAZİANTEP
Hüseyin İncioğlu
Süleyman Ünlü

GİRESUN
Kudret Bosuter
Ali Cüceoğlu
M. Kemal Çilesiz
İbrahim Etem Kılıçoğlu
Ali Köymen

GÜMÜŞANE
Sabahattin Savacı

HATAY
Sabahattin Adalı
Abdullah Cilli
Yahya Kanbolat
Reşat Mursaloğlu
Hüsnü Özkan

ISPARTA
İrfan Aksu
Süleyman Demirel (Başbakan)

İÇEL
Mazhar Arıkan
Kemal Ataman
Burhan Bozdoğan
İsmail Çataloğlu
Celâl Kılıç

İSTANBUL
Çetin Altan
Sadun Aren
Hüseyin Ataman
Mehmet Ali Aybar
Ali Fuat Başgil (İ.)
Suphi Baykam
Sadettin Bilgiç (B.)
Ferruh Bozbeyli (Başkan)
A. Coşkun Kırca
Abdurrahman Şeref Lâç
Orhan Seyfi Orhon
Kaya Özdemir
Ahmet Tahtakılıç
İ. Hakkı Tekinel
Aydın Yalçın

İZMİR
Şevket Adalan
Osman Zeki Efeoğlu
Arif Ertunga
Hüsamettin Gümüşpala
Settar İksel
Nihad Kürşad (B.)
Şinasi Osma
Lebit Yurdoğlu

KARS
Lâtif Aküzüm
Turgut Göle
Celâl Nuri Koç
Muzaffer Şamiloğlu
Osman Yeltekin

KASTAMONU
Osman Zeki Oktay

KAYSERİ
Fehmi Cumalıoğlu
Turhan Feyzioğlu
Feyyaz Köksal
Cengiz Nayman
Vedat Âli Özkan (B.)
Mehmet Yüceler

KIRKLARELİ
Arif Hikmet Güner

KIRŞEHİR
Memduh Erdemir

KOCAELİ
İsmail Arar (Bşk. V.)
Nihat Erim
Süreyya Sofuoğlu (İ.)
Şevket Ustaoğlu

KONYA
Lütfi Akdoğan
Bahri Dağdaş (B.)
Seyit Faruk Önder
Fakih Özfakih
Faruk Sükan (B.)

MALATYA
Mehmet Delikaya
Hüseyin Doğan
Şaban Erik
Lûtfi Evliyaoğlu
İsmet İnönü

MANİSA
Ertuğrul Akça

Sami Binicioğlu
Mithat Dülge
Muammer Erten
Mustafa Ok
Önol Şakar
Nahit Yenişehirlioğlu

MARAŞ
Kemalî Bayazıt
Hüseyin Yaycıoğlu

MARDİN
Rifat Baykal
Seyfi Güneştan

MUĞLA
Adnan Akarca
İzzet Oktay (İ. Ü.)
Seyfi Sadi Pencap
Turan Şahin

NEVŞEHİR
S. Hakkı Esatoğlu

NİĞDE
Mehmet Altınsoy
Yaşar Arıbaş
Haydar Özalp

ORDU
Raif Aybar
Ata Bodur
Feridun Cemal Erkin
Ferda Güley
Hamdi Mağden
Şadi Pehlivanoğlu

RİZE
Mazhar Basa

SAKARYA
Ekrem Alican
Nuri Bayar
Kadri Eroğan
Şerafettin Paker
Hayrettin Uysal

SAMSUN
Ali Fuat Alişan
Yaşar Akal
Kâmran Evliyaoğlu
İlyas Kılıç
Salâhattin Kılıç
Osman Şahinoğlu
Namık Kemal Tülezoğlu
Süreyya Uluçay

Şevki Yücel

SİİRT
Hüseyin Hüsnü Oran

SİNOP
Hilmi İşgüzar
Mustafa Kaptan
Niyazi Özgüç

SİVAS
Nasuh Nazif Arslan
Nihat Doğan
Orhan Kabibay
Kâzım Kangal
M. Kemal Palaoğlu

TEKİRDAĞ
İlyas Demir
Orhan Öztrak

TOKAT
Fethi Alacalı
Cevdet Aykan
İrfan Solmazer

TRABZON
A. İhsan Birincioğlu
Ekrem Dikmen
Selâhattin Güven

Ahmet Şener
Ömer Usta
Ali Rıza Uzuner

TUNCELİ
Kenan Aral

URFA
Necmettin Cevheri
Cemal Güven

UŞAK
Orhan Dengiz

VAN
Kinyas Kartal

YOZGAT
İsmail Hakkı Akdoğan
Yusuf Ziya Bahadınlı
Nuri Kodamanoğlu
Celâl Sungur (İ. Ü.)
Neşet Tanrıdağ

ZONGULDAK
Talât Asal
Bülent Ecevit
Kenan Esengin
Fevzi Fırat
Kâmil Kırıkoğlu

[Açık üyelikler]

Çorum	1
Diyarbakır	1
Urfa	1
Yekûn	3

Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Genel Konferansının 45 nci toplantı dönemi sırasında kabul edilen 116 sayılı Sözleşmeye dair kanun tasarısına verilen oyların sonucu

(Kabul edilmiştir.)

Üye sayısı :	450
Oy verenler :	226
Kabul edenler :	215
Reddedenler :	5
Çekinserler :	6
Oya katılmıyanlar :	230
Açık üyelikler :	3

[Kabul edenler]

ADANA
Hasan Aksay
Sabahattin Baybora
Mahmut Bozdoğan
Ali Bozdoğanoğlu
Kasım Gülek
İbrahim Tekin
Bekir Tünay
Tahir Yücekök

ADIYAMAN
Süleyman Arif Emre

AFYON KARAHİSAR
Mustafa Akalın
Mehmet Göbekli

AĞRI
Abdülbari Akdoğan
Kasım Küfrevi

AMASYA
Nevzat Şener
Ali Celâlettin Topala

ANKARA
İsmail Rüştü Aksal
Orhan Alp
Hüseyin Balan
Ali Rıza Çetiner
Musa Kâzım Coşkun
Ahmet Dallı
Orhan Eren
Recai Ergüder
İ. Sıtkı Hatipoğlu
Emin Paksüt
Zühtü Pehlivanlı
Hasan Tez
H. Turgut Toker
Hasan Türkay
M. Kemal Yılmaz

ANTALYA
Hasan Akçalıoğlu
İhsan Ataöv

ARTVİN
Sabit Osman Avcı
Mustafa Rona

AYDIN
Reşat Özarda
İsmet Sezgin

BALIKESİR
Adnan Akın
Süreyya Koç
Mevlüt Yılmaz
Mehmet Zeki Yücetürk

BİLECİK
Şadi Binay
İsmail Selçuk Çakıroğlu

BİNGÖL
M. Emin Gündoğdu
Cemal Yavuz

BİTLİS
Cevdet Geboloğlu
Zarife Koçak

BOLU
Halil İbrahim Cop
Ahmet Çakmak
Kemal Demir

BURDUR
İ. Hakkı Boyacıoğlu
Fethi Çelikbaş
Faik Kırbaşlı

BURSA
Cemal Külâhlı
Mehmet Turgut

ÇANAKKALE
Ahmet Nihat Akay
Cihad Baban
Muammer Baykan
Şefik İnan

ÇANKIRI
Dursun Akçaoğlu
Tahir Akman

ÇORUM
Abdurrahman Güler
Hilmi İncesulu
Nejdet Yücer

DENİZLİ
Fuat Avcı
Mehmet Salih Baydil
Zafer Nihat Özel
Remzi Şenel

DİYARBAKIR
Metin Cizreli
Tarık Ziya Ekinci
Feyzi Kalfagil

EDİRNE
Ahmet Bilgin
Türkân Seçkin

ELÂZIĞ
Kevni Nedimoğlu
Kemal Satır

ERZİNCAN
Hüsamettin Atabeyli
Sadık Perinçek

ERZURUM
Nihat Diler
Ahmet Mustafaoğlu
Cevat Önder
Nihat Pasinli
Adnan Şenyurt

ESKİŞEHİR
Mehmet İsmet Angı
Şevket Asbuzoğlu
Hayri Başar
Ertuğrul Gazi Sakarya

GAZİANTEP
Ali İhsan Göğüş
Kâmil Ocak
Naşit Sarıca
Mahmut Uygur
Hüseyin Yılmaz

GİRESUN
Nizamettin Erkmen

GÜMÜŞANE
Ali İhsan Çelikkan
Sabri Özcan San

HAKKÂRİ
Ali Karahan

HATAY
Talât Köseoğlu

İSPARTA
Tahsin Argun
Ali İhsan Balım

İÇEL
Kadir Çetin
C. Sadık Kutlay

İSTANBUL
Sadettin Bilgiç
Orhan Birgit
Ali Esat Birol
Nurettin Bulak
Tekin Erer
Orhan Erkanlı
Nuri Eroğan

Mustafa Ertuğrul
Orhan Eyüboğlu
Muhiddin Güven
Osman Özer
İlhami Sancar
Selim Sarper
Fuad Sirmen
Osman Nuri Ulusay
Reşit Ülker
Mehmet Yardımcı

İZMİR

Şükrü Akkan
Mehmet Ali Aytaç
Şeref Bakşık
Muzaffer Döşemeci
İhsan Gürsan
Cemal Hakkı Selek
Enver Turgut
Mustafa Uyar

KARS

Abbas Ali Çetin
Sevinç Düşünsel
Cengiz Ekinci
Âdil Kurtel

KASTAMONU

A. Muzaffer Akdoğanlı
Ahmet Şevket Bohça
Sabri Keskin
Âdil Toközlü
İ. Hakkı Yılanlıoğlu

KAYSERİ

Mehmet Ateşoğlu
A. Atıf Hacıpaşaoğlu

KIRKLARELİ

Mehmet Atagün
Orhan Türkkan

KIRŞEHİR

Mehmet Güver
Süleyman Onan

KOCAELİ

Sedat Akay

KONYA

Selçuk Aytan
Hasan Dinçer
M. Ziyaeddin İzerdem
İhsan Kabadayı
Mehmet Necati Kalaycı
İsmet Kapısız
Mekki Keskin
Yunus Koçak
Vefa Tanır
Sait Sına Yücesoy

KÜTAHYA

Ahmet Can Bilgin
Himmet Erdoğmuş
Ali Mesut Erez
Mehmet Ersoy
Kemal Kacar
İ. Hakkı Yıldırım

MALATYA

Hamit Fendoğlu

MANİSA

Neriman Ağaoğlu
Süleyman Çağlar
Muammer Dirik
Şevket Raşit Hatipoğlu

MARAŞ

Veysi Kadıoğlu
Enver Kaplan
Hacı Ahmet Özsoy
Vefik Pirinççioğlu

MARDİN

Esat Kemal Aybar
İbrahim Aysoy
Nazmi Oğuz
Fuat Uluç

MUĞLA

İlhan Tekinalp

MUŞ

Kemal Aytaç
Nermin Neftçi
Kâmil Özsarıyıldız

NEVŞEHİR

İbrahim Boz
Ali Baran Numanoğlu

ORDU

Raif Aybar
Arif Hikmet Onat
Kemal Şensoy

RİZE

Erol Yılmaz Akçal
İsmail Sarıgöz
Cevat Yalçın

SAKARYA

Muslihittin Gürer

SAMSUN

Melâhat Gedik

SİİRT

Abdülhalim Aras
Misbah Ongan
Âdil Yaşa

SİNOP

Cemil Karahan

SİVAS

Seyfi Kurtbek
Cevad Odyakmaz
Gültekin Sakarya
Tahsin Türkay

TEKİRDAĞ

Halil Başol
Kemal Nebioğlu

TOKAT

M. Şükrü Çavdaroğlu
Osman Hacıbaloğlu
Bedrettin Karaerkek
Osman Saraç

TRABZON

Ahmet Çebi
Hamdi Orhon
Osman Turan

TUNCELİ

Hasan Ünlü

URFA

Halil Balkıs
Behice Hatko (Boran)
Mahmut Çetin
Ramazan Tekeli

UŞAK

Ali Rıza Akbıyıkoğlu
M. Fahri Uğrasızoğlu

VAN

Mehmet Emin Erdinç
M. Salih Yıldız

YOZGAT

Turgut Nizamoğlu

ZONGULDAK

Talât Asal
S. Ekmel Çetiner
Cahit Karakaş
S. Tekin Müftüoğlu
Kemal Doğan Sungun

[Reddedenler]

GÜMÜŞANE

Necati Akagün

KIRKLARELİ

Hasan Tahsin Uzun

KONYA

Nazif Kurucu

NİĞDE

Oğuzdemir Tüzün

SİVAS

Gıyasettin Duman

[Çekinserler]

AMASYA

Kâzım Ulusoy

ÇORUM

Hasan Lâtif Sarıyüce

ERZURUM

Necati Güven

KASTAMONU

Adil Aydın

NİĞDE

Ruhi Soyer

SAMSUN

Bahattin Uzunoğlu

[Oya katılmıyanlar]

ADANA
Turhan Dilligil
Ali Karcı
Kemal Sarıibrahimoğlu
Ahmet Topaloğlu (B.)

ADIYAMAN
M. Arif Atalay
Nazım Bayrıoğlu
Ali Turanlı

AFYON KARAHİSAR
Osman Attila
Şevki Güler
Murat Önder
Muzaffer Özdağ
Ali İhsan Ulubahşi

AĞRI
Nevzat Güngör

AMASYA
Ahmet Demiray

ANKARA
Kemal Bağcıoğlu
Osman Bölükbaşı
Rıza Kuas
İlyas Seçkin
Alparslan Türkeş
Ahmet Üstün

ANTALYA
Hüseyin Avni Akın (Yüzbaşı)
Hasan Fehmi Boztepe
Rafet Eker
Ahmet Torgay
Osman Zeki Yüksel

ARTVİN
Turgut Altunkaya

AYDIN
Sinan Bosna
Mustafa Şükrü Koç
Yüksel Menderes
Nahit Menteşe
Kemal Ziya Öztürk
M. Kemal Yılmaz

BALIKESİR
İbrahim Aytaç
Cihat Bilgehan (B.)
Enver Güreli
Fenni İslimyeli
Ahmet İhsan Kırımlı
Mesut Ozansü
Cihat Turgut

BOLU
Ş. Nihat Bayramoğlu
Hasan Özcan
Hami Tezkan

BURSA
Sadrettin Çanga
Nilüfer Gürsoy
Barlas Kuntay
İbrahim Öktem
Kasım Önadım
Ö. Doğan Öztürkmen
Mustafa Tayyar
Ahmet Türkel (B.)
Bahri Yazır

ÇANAKKALE
Refet Sezgin (B.)

ÇANKIRI
Mehmet Ali Arsan
Nurettin Ok (Bşk. V.)

ÇORUM
Arslan Topçubaşı
Ahmet Uysal

DENİZLİ
Muzaffer Karan
Hüdai Oral
Âtıf Şohoğlu

DİYARBAKIR
Yusuf Azizoğlu
Hasan Değer
Recai İskenderoğlu

EDİRNE
İlhami Ertem (B.)
Nazmi Özoğul

ELÂZIĞ
Nurettin Ardıçoğlu
Ömer Eken
Samet Güldoğan

ERZİNCAN
Nafiz Giray
Âdil Sağıroğlu

ERZURUM
Turhan Bilgin
Giyasettin Karaca
İsmail Hakkı Yıldırım

ESKİŞEHİR
Seyfi Öztürk (B.)
Aziz Zeytinoğlu

GAZİANTEP
Hüseyin İncioğlu
Süleyman Ünlü

GİRESUN
Kudret Bosuter
Ali Köymen
M. Kemal Çilesiz
İ. Etem Kılıçoğlu
Ali Cüceoğlu

GÜMÜŞANE
Sabahattin Savacı

HATAY
Sabahattin Adalı
Abdullah Cilli
Yahya Kanbolat
Reşat Mursaloğlu
Semsettin Mursaloğlu
Hüsnü Özkan

ISPARTA
İrfan Aksu
Süleyman Demirel (Başbakan)

İÇEL
Mazhar Arıkan
Kemal Ataman
Burhan Bozdoğan
İsmail Çataloğlu
Celâl Kılıç

İSTANBUL
Çetin Altan
Sadun Aren
Hüseyin Ataman
Mehmet Ali Aybar
Ali Fuat Başgil (İ.)
Suphi Baykam
Ferruh Bozbeyli (Başkan)
A. Coşkun Kırca
Abdurrahman Şeref Lâç
Orhan Seyfi Orhon
Kaya Özdemir
Ahmet Tahtakılıç
İ. Hakkı Tekinel
Aydın Yalçın

İZMİR
Şevket Adalan
Osman Zeki Efeoğlu
Ali Naili Erdem (B.)
Arif Ertunga
Hüsamettin Gümüşpala
Settar İksel
Nihad Kürşad (B.)
Şinasi Osma
Lebit Yurdoğlu

KARS
Lâtif Aküzüm
Turgut Göle
Celâl Nuri Koç
Muzaffer Şamiloğlu
Osman Yeltekin

KASTAMONU
Osman Zeki Oktay

KAYSERİ
Fehmi Cumalıoğlu
Turhan Feyzioğlu
Feyyaz Köksal
Cengiz Nayman
Vedat Âli Özkan (B.)
Mehmet Yüceler

KIRKLARELİ
Arif Hikmet Güner

KIRŞEHİR
Memduh Erdemir

KOCAELİ
İsmail Arar (Bşk. V.)
Nihat Erim
Süreyya Sofuoğlu (İ.)
Şevket Ustaoğlu

KONYA
Lütfi Akdoğan
Bahri Dağdaş
Seyit Faruk Önder
Fakih Özfakih
Faruk Sükan (B.)

MALATYA
Mehmet Delikaya
Hüseyin Doğan
Şaban Erik
Lûtfi Evliyaoğlu
İsmet İnönü

MANİSA
Ertuğrul Akça
Sami Binicioğlu
Mithat Dülge
Muammer Erten
Mustafa Ok
Önol Şakar
Nahit Yenişehirlioğlu

MARAŞ
Kemali Bayazıt
Hüseyin Yaycıoğlu

MARDİN
Rifat Baykal
Seyfi Güneştan

MUĞLA
Adnan Akarca
İzzet Oktay (İ. Ü.)
Seyf Sadi Pencap
Turan Şahin

NEVŞEHİR
S. Hakkı Esatoğlu

NİĞDE
Mehmet Altınsoy
Yaşar Arıbaş
Haydar Özalp

ORDU
Ata Bodur
Feridun Cemal Erkin
Ferda Güley
Hamdi Mağden
Şadi Pehlivanoğlu

RİZE
Mazhar Basa

SAKARYA
Ekrem Alican
Nuri Bayar
Kadri Eroğan
Şerafeddin Paker
Hayrettin Uysal

SAMSUN
Ali Fuat Alişan
Yaşar Akal
Kâmran Evliyaoğlu
İlyas Kılıç
Salâhattin Kılıç
Osman Şahinoğlu
Namık Kemal Tülezoğlu
Süreyya Uluçay
Şevki Yücel

SİİRT
Hüseyin Hüsnü Oran

SİNOP
Hilmi İşgüzar
Mustafa Kaptan
Niyazi Özgüç

SİVAS
Nasuh Nazif Arslan
Nihat Doğan
Orhan Kabibay
Kâzım Kargal
Tevfik Koraltan
M. Kemal Paksoğlu

TEKİRDAĞ
İlyas Demir
Orhan Öztrak

TOKAT
Fethi Alacalı
Cevdet Aykan
İrfan Solmazer

TRABZON
A. İhsan Birincioğlu
Ekrem Dikmen
Selâhattin Güven
Ahmet Şener
Ömer Usta
Ali Rıza Uzuner

TUNCELİ
Kenan Aral

URFA
Necmettin Cevheri
Cemal Güven

UŞAK
Orhan Dengiz

VAN
Muslih Görentaş (İ. Ü.)
Kinyas Kartal

YOZGAT
İsmail Hakkı Akdoğan
Yusuf Ziya Bahadınlı
Nuri Kodamanoğlu
Celâl Sungur (İ. Ü.)
Neşet Tanrıdağ

ZONGULDAK
Bülent Ecevit
Kenan Esengin
Fevzi Fırat
Kâmil Kırıkoğlu

[Açık üyelikler]

Diyarbakır	1
Çorum	1
Urfa	1
Yekûn	3

Türkiye Cumhuriyeti ile Belçika Kırallığı arasında imzalanan Sosyal Güvenlik hakkında Genel Sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısına verilen oyların sonucu

(Kabul edilmiştir.)

Üye sayısı : 450
Oy verenler : 236
Kabul edenler : 228
Reddedenler : 4
Çekinserler : 4
Oya katılmıyanlar : 211
Açık üyelikler : 3

[Kabul edenler]

ADANA
Hasan Aksay
Mahmut Bozdoğan
Ali Bozdoğanoğlu
Kasım Gülek
Bekir Tünay
Tahir Yücekök

ADIYAMAN
Süleyman Arif Emre

AFYON KARAHİSAR
Mustafa Akalın
Mehmet Göbekli

AĞRI
Abdülbâri Akdoğan
Kasım Küfrevi

AMASYA
Nevzat Şener
Ali Celâlettin Topala

ANKARA
İsmail Rüştü Aksal
Kemal Bağcıoğlu
Hüseyin Balan
Ali Rıza Çetiner
Musa Kâzım Coşkun
Ahmet Dallı
Orhan Eren
Recai Ergüder
İ. Sıtkı Hatipoğlu
Rıza Kuas
Emin Paksüt
Zühtü Pehlivanlı
Hasan Tez
Hasan Türkay
Mustafa Kemal Yılmaz

ANTALYA
Hasan Akçalıoğlu
İhsan Ataöv
Ahmet Torgay

ARTVİN
Sabit Osman Avcı
Mustafa Rona

AYDIN
Reşat Özarda
İsmet Sezgin

BALIKESİR
Adnan Akın
Süreyya Koç
Cihat Turgut
Mehmet Zeki Yücetürk

BİLECİK
İsmail Selçuk Çakıroğlu

BİNGÖL
M. Emin Gündoğdu
Cemal Yavuz

BİTLİS
Cevdet Geboloğlu
Zarife Koçak

BOLU
Halil İbrahim Cop
Ahmet Çakmak
Kemal Demir

BURDUR
İ. Hakkı Boyacıoğlu
Fethi Çelikbaş
Faik Kırbaşlı

ÇANAKKALE
Ahmet Nihat Akay
Cihad Baban
Muammer Baykan
Şefik İnan
Refet Sezgin

ÇANKIRI
Dursun Akçaoğlu
Tahir Akman

ÇORUM
Hilmi İncesulu
Nejdet Yücer

DENİZLİ
Fuat Avcı
Mehmet Salin Baydil
Zafer Nihat Özel
Remzi Şenel

DİYARBAKIR
Metin Cizreli
Tarık Ziya Ekinci
Feyzi Kalfagil

EDİRNE
Ahmet Bilgin
İlhami Ertem
Türkân Seçkin

ELÂZIĞ
Kevni Nedimoğlu

ERZİNCAN
Hüsamettin Atabeyli

ERZURUM
Nihat Diler
Necati Güven
Ahmet Mustafaoğlu
Cevat Önder
Nihat Pasinli
Adnan Şenyurt

ESKİŞEHİR
Mehmet İsmet Angı
Şevket Asbuzoğlu
Ertuğrul Gazi Sakarya

GAZİANTEP
Ali İhsan Göğüş
Kâmil Ocak
Naşit Sarıca
Mahmut Uygur
Hüseyin Yılmaz

GÜMÜŞANE
Ali İhsan Çelikkan
Sabri Özcan San

HAKKÂRİ
Ali Karahan

HATAY
Talât Köseoğlu

ISPARTA
Tahsin Argun
Ali İhsan Balım
Süleyman Demirel

İÇEL
Kadir Çetin
C. Sadık Kutlay

İSTANBUL
Sadettin Bilgiç
Orhan Birgit
Ferruh Bozbeyli
Orhan Erkanlı
Nuri Eroğan
Mustafa Ertuğrul
Orhan Eyüboğlu
Muhiddin Güven
İlhami Sancar
Selim Sarper
Fuad Sirmen
Ahmet Tahtakılıç
Osman Nuri Ulusay
Reşit Ülker
Mehmet Yardımcı

İZMİR
Şükrü Akkan

Mehmet Ali Aytaş
Şeref Bakşık
Ali Naili Erdem
İhsan Gürsan
Cemal Hakkı Selek
Enver Turgut
Mustafa Uyar

KARS
Abbas Ali Çetin
Sevinç Düşünsel
Cengiz Ekinci
Âdil Kurtel

KASTAMONU
A. Muzaffer Akdoğanlı
Ahmet Şevket Bohça
Sabri Keskin
Âdil Toközlü
İ. Hakkı Yılanlıoğlu

KAYSERİ
Mehmet Ateşoğlu
A. Atıf Hacıpaşaoğlu
Vedat Âli Özkan

KIRKLARELİ
Mehmet Atagün

KIRŞEHİR
Memduh Erdemir
Süleyman Onan

KOCAELİ
Sedat Akay

KONYA
Selçuk Aytan
Bahri Dağdaş
Mehmet Necati Kalaycı
İsmet Kapısız
Mekki Keskin
Yunus Koçak
Nazif Kurucu
Faruk Sükan
Vefa Tanır
Sait Sına Yücesoy

KÜTAHYA
Ahmet Can Bilgin
Himmet Erdoğmuş
Ali Mesut Erez
Mehmet Ersoy
Kemal Kacar
İsmail Hakkı Yıldırım

MALATYA
Hamit Fendoğlu

MANİSA
Süleyman Çağlar
Muammer Dirik
Şevket Raşit Hatipoğlu

MARAŞ
Veysi Kadıoğlu
Hacı Ahmet Özsoy
Vefik Pirinççioğlu

MARDİN
Esat Kemal Aybar
İbrahim Aysoy

Nazmi Oğuz
Fuat Uluç

MUĞLA
İlhan Tekinalp

MUŞ
Kemal Aytaç
Kâmil Özsarıyıldız

NEVŞEHİR
İbrahim Boz
Ali Baran Numanoğlu

ORDU
Raif Aybar
Arif Hikmet Onat

RİZE
Erol Yılmaz Akçal
İsmail Sarıgöz
Cevat Yalçın

SAMSUN
Melâhat Gedik
Bahattin Uzunoğlu

SİİRT
Abdülhalim Aras
Misbah Ongan
Adil Yaşa

SİNOP
Cemil Karahan

SİVAS
Seyfi Kurtbek
Cevad Odyakmaz
Gültekin Sakarya
Tevfik Koraltan

TEKİRDAĞ
Halil Başol
Kemal Nebioğlu

TOKAT
M. Şükrü Çavdaroğlu
Osman Hacıbaloğlu
Bedrettin Karaerkek

TRABZON
Ahmet Çebi
Hamdi Orhon

TUNCELİ
Hasan Ünlü

URFA
Halil Balkıs
Behice Hatko Boran
Mahmut Çetin
Ramazan Tekeli

UŞAK
Ali Rıza Akbıyıkoğlu
M. Fahri Uğrasızoğlu

VAN
Mehmet Emin Erdinç
M. Salih Yıldız

YOZGAT
Turgut Nizamoğlu

ZONGULDAK
Talât Asal
S. Ekmel Çetiner
Cahit Karakaş
S. Tekin Müftüoğlu
Kemal Doğan Sungun

[Reddedenler]

GÜMÜŞANE
Necati Akagün

KIRKLARELİ
Hasan Tahsin Uzun

NİĞDE
Oğuzdemir Tüzün

SİVAS
Gıyasettin Duman

[Çekinserler[

AMASYA
Kâzım Ulusoy

ÇORUM
Hasan Lâtif Sarıyüce

KASTAMONU
Adil Aydın

NİĞDE
Ruhi Soyer

[Oya katılmıyanlar]

ADANA
Sabahattin Baybura
Turhan Dilligil
Ali Karcı
Kemal Sarıibrahimoğlu
İbrahim Tekin (B.)

Ahmet Topaloğlu (B.)

ADIYAMAN
M. Arif Atalay
Nazım Bayıllıoğlu
Ali Turanlı

AFYON KARAHİSAR
Osman Attila
Şevki Güler
Murat Öner
Muzaffer Özdağ
Ali İhsan Ulubahşi

AĞRI
Nevzat Güngör

AMASYA
Ahmet Demiray

ANKARA
Orhan Alp (B.)

Osman Bölükbaşı (İ.)
İlyas Seçkin
H. Turgut Toker (B.)
Alparslan Türkeş
Ahmet Üstün

ANTALYA

Hüseyin Avni Akın (Yüzbaşı)
Hasan Fehmi Boztepe
Rafet Eker
Osman Zeki Yüksel

ARTVİN

Turgut Altunkaya

AYDIN

Sinan Bosna
Mustafa Şükrü Koç
Yüksel Menderes
Nahit Menteşe
Kemal Ziya Öztürk
M. Kemal Yılmaz

BALIKESİR

İbrahim Aytaç
Cihat Bilgehan (B.)
Enver Güreli
Fennî İslimyeli
Ahmet İhsan Kırımlı
Mesut Ozansü
Mevlüt Yılmaz

BİLECİK

Şadi Binay

BOLU

Ş. Nihat Bayramoğlu
Hasan Özcan
Hami Tezkan

BURSA

Sadrettin Çanga
Nilüfer Gürsoy
Cemal Külâhlı
Barlas Küntay
İbrahim Öktem
Kasım Önadım
Ö. Doğan Öztürkmen
Mustafa Tayyar
Mehmet Turgut (B.)
Ahmet Türkel (B.)
Bahri Yazır

ÇANKIRI

Mehmet Ali Arsan
Nurettin Ok (Bşk. V.)

ÇORUM

Abdurrahman Güler
Arslan Topçubaşı
Ahmet Uysal

DENİZLİ

Muzaffer Karan
Hüdai Oral
Âtıf Şohoğlu

DİYARBAKIR

Yusuf Azizoğlu (İ.)
Hasan Değer
Recai İskenderoğlu

EDİRNE

Nazmi Özoğul

ELÂZIĞ

Nurettin Ardıçoğlu
Samet Güldoğan
Ömer Eken
Kemal Satır

ERZİNCAN

Nafiz Giray
Sadık Perinçek
Âdil Sağıroğlu

ERZURUM

Turhan Bilgin
Gıyasettin Karaca
İsmail Hakkı Yıldırım

ESKİŞEHİR

Hayri Başar
Seyfi Öztürk (B.)
Aziz Zeytinoğlu

GAZİANTEP

Hüseyin İncioğlu
Süleyman Ünlü

GİRESUN

Kudret Bosuter
Ali Cüceoğlu
M. Kemal Çilesiz
Nizamettin Erkmen
İbrahim Etem Kılıçoğlu
Ali Köymen

GÜMÜŞANE

Sabahattin Savacı

HATAY

Sabahattin Adalı
Abdullah Cilli
Yahya Kanbolat
Reşat Mursaloğlu
Şemsettin Mursaloğlu
Hüsnü Özkan

ISPARTA

İrfan Aksu

İÇEL

Mazhar Arıkan
Kemal Ataman
Burhan Bozdoğan
İsmail Çataloğlu
Celâl Kılıç

İSTANBUL

Çetin Altan
Sadun Aren
Hüseyin Ataman
Mehmet Ali Aybar
Ali Fuat Başgil
Suphi Baykam
Ali Esat Birol
Nurettin Bulak
Tekin Erer
A. Coşkun Kırca
Abdurrahman Şeref Lâç
Orhan Seyfi Orhon
Osman Özer
Kaya Özdemir
İ. Hakkı Tekinel
Aydın Yalçın

İZMİR

Şevket Adalan
Muzaffer Döşemeci
Osman Zeki Efeoğlu
Arif Ertunga
Hüsamettin Gümüşpala
Settar İksel
Nihad Kürşad (B.)
Şinasi Osma
Lebit Yurdoğlu

KARS

Lâtif Aküzüm
Turgut Göle
Celâl Nuri Koç
Muzaffer Şamiloğlu
Osman Yeltekin

KASTAMONU

Osman Zeki Oktay

KAYSERİ

Fehmi Cumalıoğlu
Turhan Feyzioğlu
Feyyaz Köksal
Cengiz Nayman
Mehmet Yüceler

KIRKLARELİ

Arif Hikmet Güner
Mehmet Orhan Türkkan

KIRŞEHİR

Mehmet Güver

KOCAELİ

İsmail Arar (Bşk. V.)
Nihat Erim
Sürreyya Sofuoğlu (İ.)
Şevket Ustaoğlu

KONYA

Lütfi Akdoğan
Hasan Dinçer (B.)
M. Ziyaeddin İzerdem
İhsan Kabadayı
Seyit Faruk Önder
Fakih Özfakih

MALATYA

Mehmet Delikaya
Hüseyin Doğan
Şaban Erik
Lütfi Evliyaoğlu
İsmet İnönü

MANİSA

Neriman Ağaoğlu
Ertuğrul Akça
Sami Binicioğlu
Mithat Dülge
Muammer Erten
Mustafa Ok
Önol Şakar
Nahit Yenişehirlioğlu

MARAŞ

Kemalî Bayazıt
Enver Kaplan
Hüseyin Yaycıoğlu

MARDİN

Rifat Baykal
Seyfi Güneştan

MUĞLA

Adnan Akarca
İzzet Oktay (İ. Ü.)
Seyfi Şadi Pencap
Turan Şahin

MUŞ

Nermin Neftçi

NEVŞEHİR

S. Hakkı Esatoğlu

NİĞDE

Mehmet Altınsoy

Yaşar Arıbaş
Haydar Özalp

ORDU

Ata Bodur
Feridun Cemal Erkin
Ferda Güley
Hamdi Mağden
Şadi Pehlivanoğlu
Kemal Şensoy

RİZE

Mazhar Basa

SAKARYA

Ekrem Alican
Nuri Bayar
Kadri Eroğan
Muslihittin Gürer
Şeraffettin Paker
Hayrettin Uysal

SAMSUN

Ali Fuat Alişan
Yaşar Akal
Kâmuran Evliyaoğlu
İlyas Kılıç
Salâhattin Kılıç
Osman Şahinoğlu
Namık Kemal Tülezoğlu
Süreyya Uluçay
Şevki Yücel

SİİRT

Hüseyin Hüsnü Oran

SİNOP

Hilmi İşgüzar
Mustafa Kaptan
Niyazi Özgüç

SİVAS

Nasuh Nazif Arslan
Nihat Doğan
Orhan Kabibay
Kâzım Kangal
Tahsin Türkay
M. Kemal Palaoğlu

TEKİRDAĞ

İlyas Demir
Orhan Öztrak

TOKAT

Fethi Alacalı
Cevdet Aykan
İrfan Solmazer

TRABZON

A. İhsan Birincioğlu
Ekrem Dikmen
Selâhattin Güven
Ahmet Şener
Osman Turan
Ömer Usta
Ali Rıza Uzuner

TUNCELİ

Kenan Aral (İ.)

URFA

Necmettin Cevheri
Cemal Güven

UŞAK

Orhan Dengiz

VAN

Muhlis Görentaş (İ. Ü.)
Kinyas Kartal

YOZGAT

İsmail Hakkı Akdoğan
Yusuf Ziya Bahadınlı
Nuri Kodamanoğlu
Celâl Sungur (İ. Ü.)
Neşet Tanrıdağ

ZONGULDAK

Bülent Ecevit
Kenan Esengin
Fevzi Fırat
Kâmil Kırıkoğlu

[Açık üyelik]

Çorum	1
Diyarbakır	1
Urfa	1
Yekûn	3

Makinalardan korunma ile ilgili 119 sayılı Milletlerarası Çalışma Sözleşmesinin onalyanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısına verilen oyların sonucu

(Çoğunluk yok.)

Üye sayısı :	450
Oy verenler :	197
Kabul edenler :	187
Reddedenler :	4
Çekinserler :	6
Oya katılmıyanlar :	250
Açık üyelikler :	3

[Kabul edenler]

ADANA
Hasan Aksay
Sabahattin Baybura
Mahmut Bozdoğan
Ali Bozdoğanoğlu
Kasım Gülek
Bekir Tünay
Tahir Yücekök

ADIYAMAN
Süleyman Arif Emre

AFYON KARAHİSAR
Mustafa Akalın
Mehmet Göbekli

AĞRI
Abdülbâri Akdoğan
Kasım Küfrevi

AMASYA
Nevzat Şener
Ali Celâlettin Topala

ANKARA
İsmail Rüştü Aksal
Hüseyin Balan
Ali Rıza Çetiner
Musa Kâzım Coşkun
Ahmet Dallı
Recai Ergüder
İ. Sıtkı Hatipoğlu
Rıza Kuas
Emin Paksüt
Zühtü Pehlivanlı
Hasan Tez

ANTALYA
Hasan Akçalıoğlu
İhsan Ataöv
Ahmet Torgay
Sabit Osman Avcı
Mustafa Rona

AYDIN
İsmet Sezgin

BALIKESİR
Adnan Akın
Süreyya Koç
Cihat Turgut
Mehmet Zeki Yücetürk

BİLECİK
İsmail Selçuk Çakıroğlu

BİNGÖL
M. Emin Gündoğdu
Cemal Yavuz

BİTLİS
Cevdet Geboloğlu
Zarife Koçak

BOLU
Halil İbrahim Çop
Ahmet Çakmak
Kemal Demir

BURDUR
İ. Hakkı Boyacıoğlu
Fethi Çelikbaş
Faik Kırbaşlı

BURSA
Cemal Külâhlı

ÇANAKKALE
Ahmet Nihat Akay
Cihad Baban
Muammer Baykan
Şefik İnan

ÇANKIRI
Dursun Akçaoğlu
Tahir Akman

ÇORUM
Hilmi İncesulu
Nejdet Yücer

DENİZLİ
Fuat Avcı
Mehmet Salih Baydil
Zafer Nihat Özel
Remzi Şenel

DİYARBAKIR
Metin Cizreli
Tarık Ziya Ekinci
Feyzi Kalfagil

EDİRNE
Ahmet Bilgin
Türkân Seçkin

ELÂZIĞ
Kevni Nedimoğlu

ERZİNCAN
Hüsamettin Atabeyli

ERZURUM
Nihat Diler
Ahmet Mustafaoğlu
Cevat Önder
Nihat Pasinli
Adnan Şenyurt

ESKİŞEHİR
Mehmet İsmet Angı
Şevket Asbuzoğlu
Hayri Başar
Ertuğrul Gazi Sakarya

GAZİANTEP
Ali İhsan Göğüş
Kâmil Ocak
Naşit Sarıca
Mahmut Uygur
Hüseyin Yılmaz

GÜMÜŞANE
Ali İhsan Çelikkan
Sabri Özcan San

HAKKÂRİ
Ali Karahan

HATAY
Talât Köseoğlu

ISPARTA
Ali İhsan Balım

İÇEL
Kadir Çetin

İSTANBUL
Ali Esat Birol
Orhan Erkanlı
Nuri Eroğan
Mustafa Ertuğrul
Orhan Eyüboğlu
Muhiddin Güven
Osman Özer
Selim Sarper
Fuad Sirmen
Osman Nuri Ulusay
Reşit Ülker

İZMİR
Şükrü Akkan
Mehmet Ali Aytaş
Şeref Bakşık
Muzaffer Döşemeci
İhsan Gürsan
Cemal Hakkı Selek
Enver Turgut
Mustafa Uyar

KARS
Abbas Ali Çetin
Sevinç Düşünsel

Cengiz Ekinci
Âdil Kurtel

KASTAMONU

A. Muzaffer Akdoğanlı
Ahmet Şevket Bohça
Sabri Keskin
Âdil Toközlü
İ. Hakkı Yılanlıoğlu

KAYSERİ

Mehmet Ateşoğlu
A. Atıf Hacıpaşaoğlu

KIRKLARELİ

Mehmet Atagün
Orhan Türkkan

KIRŞEHİR

Mehmet Güver
Süleyman Onan

KOCAELİ

Sedat Akay

KONYA

Selçuk Aytan
M. Ziyaeddin İzerdem
Mehmet Necati Kalaycı
İsmet Kapısız
Mekki Keskin
Sait Sına Yücesoy

KÜTAHYA

Ahmet Can Bilgin
Himmet Erdoğmuş
Mesut Erez
Mehmet Ersoy
Kemal Kacar
İ. Hakkı Yıldırım

MALATYA

Hamit Fendoğlu

MANİSA

Neriman Ağaoğlu
Süleyman Çağlar
Muammer Dirik
Şevket Raşit Hatipoğlu

MARAŞ

Vefik Pirinççioğlu
Hacı Ahmet Özsoy
Veysi Kadıoğlu

MARDİN

Esat Kemal Aybar
İbrahim Aysoy
Nazmi Oğuz
Fuat Uluç

MUĞLA

İlhan Tekinalp

MUŞ

Kemal Aytaç
Nermin Neftçi
Kâmil Özsarıyıldız

NEVŞEHİR

İbrahim Boz
Ali Baran Numanoğlu

ORDU

Raif Aybar
Arif Hikmet Onat
Kemal Şensoy

RİZE

Erol Yılmaz Akçal
İsmail Sarıgöz
Cevat Yalçın

SAMSUN

Melâhat Gedik

SİİRT

Abdülhalim Aras
Misbah Ongan
Âdil Yaşa

SİNOP

Cemil Karahan

SİVAS

Tevfik Koraltan
Seyfi Kurtbek
Cevad Odyakmaz
Gültekin Sakarya
Tahsin Türkay

TEKİRDAĞ

Halil Başol
Kemal Nebioğlu

TOKAT

Osman Hacıbaloğlu
Bedrettin Karaerkek
Osman Saraç

TRABZON

Ahmet Çebi
Hamdi Orhon

URFA

Halil Balkıs
Behice Hatko (Boran)
Ramazan Tekeli

UŞAK

Ali Rıza Akbıyıkoğlu
M. Fahri Uğrasızoğlu

VAN

Mehmet Emin Erdinç
M. Salih Yıldız

YOZGAT

Turgut Nizamoğlu

ZONGULDAK

Talât Asal
S. Ekmel Çetiner
Cahit Karakaş
Sadık Tekin Müftüoğlu
Kemal Doğan Sungun

[Reddedenler]

KIRKLARELİ
Hasan Tahsin Uzun

KONYA
Nazif Kurucu

NİĞDE
Oğuzdemir Tüzün

SİVAS
Gıyasettin Duman

[Çekinserler]

AMASYA
Kâzım Ulusoy

ÇORUM
Hasan Lâtif Sarıyüce

ERZURUM
Necati Güven

KASTAMONU
Adil Aydın

NİĞDE
Ruhi Soyer

SAMSUN
Bahattin Uzunoğlu

[Oya katılmıyanlar]

ADANA
Turhan Dilligil
Ali Karcı
Kemal Sarıbrahimoğlu
İbrahim Tekil (B.)
Ahmet Topaloğlu (B.)

ADIYAMAN
M. Arif Atalay
Nazım Bayıllıoğlu
Ali Turanlı

AFYON KARAHİSAR
Osman Attila
Şevki Güler
Murat Öner
Muzaffer Özdağ
Ali İhsan Ulubahşi

AĞRI
Nevzat Güngör

AMASYA
Ahmet Demiray

ANKARA
Orhan Alp (B.)
Kemal Bağcıoğlu
Osman Bölükbaşı
Orhan Eren
İlyas Seçkin
H. Turgut Toker (B.)
Hasan Türkay
Alparslan Türkeş
Ahmet Üstün
M. Kemal Yılmaz

ANTALYA
Hüseyin Avni Akın (Yüzbaşı)
Hasan Fehmi Boztepe
Rafet Eker
Osman Zeki Yüksel

ARTVİN
Turgut Altunkaya

AYDIN
Sinan Bosna
Mustafa Şükrü Koç
Yüksel Menderes
Nahit Menteşe
Reşat Özarda
Kemal Ziya Öztürk
M. Kemal Yılmaz

BALIKESİR
İbrahim Aytaç
Cihat Bilgehan (B.)
Enver Güreli
Fenni İslimyeli
Ahmet İhsan Kırımlı
Mesut Ozansü
Mevlüt Yılmaz

BİLECİK
Şadi Binay

BOLU
Ş. Nihat Bayramoğlu
Hasan Özcan
Hami Tezkan

BURSA
Sadrettin Çanga
Nilüfer Gürsoy
Barlas Küntay
İbrahim Öktem
Kasım Önadım
Ö. Doğan Öztürkmen
Mustafa Tayyar
Mehmet Turgut (B.)
Ahmet Türkel (B.)
Bahri Yazır

ÇANAKKALE
Refet Sezgin (B.)

ÇANKIRI
Mehmet Ali Arsan
Nurettin Ok (Bşk. V.)

ÇORUM
Abdurrahman Güler
Arslan Topçubaşı
Ahmet Uysal

DENİZLİ
Muzaffer Karan
Hüdai Oral
Âtıf Şohoğlu

DİYARBAKIR
Yusuf Azizoğlu
Hasan Değer
Recai İskenderoğlu

EDİRNE
İlhami Ertem (B.)
Nazmi Özoğul

ELÂZIĞ
Nurettin Ardıçoğlu
Ömer Eken
Samet Güldoğan
Kemal Satır

ERZİNCAN
Nafiz Giray
Sadık Perinçek
Âdil Sağıroğlu

ERZURUM
Turhan Bilgin
Giyasettin Karaca
İsmail Hakkı Yıldırım

ESKİŞEHİR
Seyfi Öztürk (B.)
Aziz Zeytinoğlu

GAZİANTEP
Hüseyin İncioğlu
Süleyman Ünlü

GİRESUN
Kudret Bosuter
Ali Cüceoğlu
M. Kemal Çilesiz
Nizamettin Erkmen
İ. Etem Kılıçoğlu
Ali Köymen

GÜMÜŞANE
Necati Akagün
Sabahattin Savacı

HATAY
Sabahattin Adalı
Abdullah Cilli
Yahya Kanbolat
Reşat Mursaloğlu
Semsettin Mursaloğlu
Hüsnü Özkan

ISPARTA
İrfan Aksu
Tahsin Argun
Süleyman Demirel (Başbakan)

İÇEL
Mazhar Arıkan
Kemal Ataman
Burhan Bozdoğan
İsmail Çataloğlu
Celâl Kılıç
C. Sadık Kutlay

İSTANBUL
Çetin Altan
Sadun Aren
Hüseyin Ataman
Mehmet Ali Aybar
Ali Fuat Başgil (İ.)
Suphi Baykam
Sadettin Bilgiç (B.)
Orhan Birgit
Ferruh Bozbeyli (Başkan)
Nurettin Bulak
Tekin Erer
A. Coşkun Kırca
Abdurrahman Şeref Lâç
Orhan Seyfi Orhon
Kaya Özdemir
İlhami Sancar
Ahmet Tahtakılıç
İ. Hakkı Tekinel
Aydın Yalçın
Mehmet Yardımcı

İZMİR
Şevket Adalan
Osman Zeki Efeoğlu
Ali Naili Erdem (B.)
Arif Ertunga
Hüsamettin Gümüşpala
Settar İksel
Nihad Kürşad (B.)
Şinasi Osma
Lebit Yurdoğlu

KARS
Lâtif Aküzüm
Turgut Göle
Celâl Nuri Koç
Muzaffer Şamiloğlu
Osman Yeltekin

KASTAMONU
Osman Zeki Oktay

KAYSERİ
Fehmi Cumalıoğlu
Turhan Feyzioğlu
Feyyaz Köksal
Cengiz Nayman
Vedat Âli Özkan (B.)
Mehmet Yüceler

KIRKLARELİ
Arif Hikmet Güner

KIRŞEHİR
Memduh Erdemir

KOCAELİ
İsmail Arar (Bşk. V.)
Nihat Erim
Süreyya Sofuoğlu (İ.)
Şevket Ustaoğlu

KONYA
Lütfi Akdoğan
Bahri Dağdaş (B.)
Hasan Dinçer (B.)
İhsan Kabadayı
Yunus Koçak
Seyit Faruk Önder
Fakih Özfakih
Faruk Sükan (B.)
Vefa Tanır

MALATYA
Mehmet Delikaya
Hüseyin Doğan
Şaban Erik
Lütfi Evliyaoğlu
İsmet İnönü

MANİSA
Ertuğrul Akça
Sami Binicioğlu
Mithat Dülge
Muammer Erten
Mustafa Ok
Önol Şakar
Nahit Yenişehirlioğlu

MARAŞ
Kemalî Bayazıt
Enver Kaplan
Hüseyin Yaycıoğlu

MARDİN
Rifat Baykal
Seyfi Güneştan

MUĞLA
Adnan Akarca
İzzet Oktay (İ. Ü.)

Seyf Sadi Pencap
Turan Şahin

NEVŞEHİR

S. Hakkı Esatoğlu

NİĞDE

Mehmet Altınsoy
Yaşar Arıbaş
Haydar Özalp

ORDU

Ata Bodur
Feridun Cemal Erkin
Ferda Güley
Hamdi Mağden
Şadi Pehlivanoğlu

RİZE

Mazhar Basa

SAKARYA

Ekrem Alican
Nuri Bayar
Kadri Eroğan
Muslihiddin Gürer
Şerafeddin Paker
Hayrettin Uysal

SAMSUN

Ali Fuat Alişan
Yaşar Akal
Kâmran Evliyaoğlu
İlyas Kılıç
Salâhattin Kılıç
Osman Şahinoğlu
Namık Kemal Tülezoğlu
Süreyya Uluçay
Şevki Yücel

SİİRT

Hüseyin Hüsnü Oran

SİNOP

Ulmi İşgüzar
Mustafa Kaptan
Niyazi Özgüç

SİVAS

Nasuh Nazif Arslan
Nihat Doğan
Orhan Kabibay
Kâzım Kargal
M. Kemal Palaoğlu

TEKİRDAĞ

İlyas Demir
Orhan Öztrak

TOKAT

Fethi Alacalı
Cevdet Aykan
M. Şükrü Çavdaroğlu
İrfan Solmazer

TRABZON

A. İhsan Birincioğlu
Ekrem Dikmen
Selâhattin Güven
Ahmet Şener
Osman Turan
Ömer Usta
Ali Rıza Uzuner

TUNCELİ

Kenan Aral
Hasan Ünlü

URFA

Necmettin Cevheri
Mahmut Çetin
Cemal Güven

UŞAK

Orhan Dengiz

VAN

Muslih Görentaş (İ. Ü.)
Kinyas Kartal

YOZGAT

İsmail Hakkı Akdoğan
Yusuf Ziya Bahadınlı
Nuri Kodamanoğlu
Celâl Sungur (İ. Ü.)
Neşat Tanrıdağ

ZONGULDAK

Bülent Ecevit
Kenan Esengin
Fevzi Fırat
Kâmil Kırıkoğlu

[Açık üyelik]

Çorum	1
Diyarbakır	1
Urfa	1
Yekûn	3

Türkiye Cumhuriyeti ile Holânda Kırallığı arasında imzalanan Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanuna verilen oyların sonucu

(Çoğunluk yoktur.)

Üye sayısı :	450
Oy verenler :	198
Kabul edenler :	188
Reddedenler :	4
Çekinserler :	6
Oya katılmıyanlar :	249
Açık üyelikler :	3

[Kabul edenler]

ADANA
Hasan Aksay
Sabahattin Baybura
Mahmut Bozdoğan
Ali Bozdoğanoğlu
Kasım Gülek
Bekir Tünay
Tahir Yücekök

ADIYAMAN
Süleyman Arif Emre

AFYON KARAHİSAR
Mustafa Akalın
Mehmet Göbekli

AĞRI
Abdülbâri Akdoğan
Kasım Küfrevi

AMASYA
Nevzat Şener
Ali Celâlettin Topala

ANKARA
İsmail Rüştü Aksal
Hüseyin Balan
Ali Rıza Çetiner
Musa Kâzım Coşkun
Ahmet Dallı
Orhan Eren
Recai Ergüder
İ. Sıtkı Hatipoğlu
Rıza Kuas
Emin Paksüt
Zühtü Pehlivanlı
Hasan Tez
M. Kemal Yılmaz

ANTALYA
Hasan Akçalıoğlu
İhsan Ataöv
Ahmet Torgay

ARTVİN
Sabit Osman Avcı
Mustafa Rona

AYDIN
Reşat Özarda
İsmet Sezgin

BALIKESİR
Adnan Akın
Cihat Turgut
Mehmet Zeki Yücetürk

BİLECİK
İsmail Selçuk Çakıroğlu

BİNGÖL
M. Emin Gündoğdu

BİTLİS
Cevdet Geboloğlu
Zarife Koçak

BOLU
Halil İbrahim Cop
Ahmet Çakmak
Kemal Demir

BURDUR
İ. Hakkı Boyacıoğlu
Fethi Çelikbaş
Faik Kırbaşlı

BURSA
Cemal Külâhlı

ÇANAKKALE
Ahmet Nihat Akay
Cihad Baban
Muammer Baykan
Şefik İnan

ÇANKIRI
Dursun Akçaoğlu
Tahir Akman

ÇORUM
Hilmi İncesulu
Nejdet Yücer

DENİZLİ
Fuat Avcı
Mehmet Salih Baydil
Zafer Nihat Özel
Remzi Şenel

DİYARBAKIR
Metin Cizreli
Tarık Ziya Ekinci
Feyzi Kalfagil

EDİRNE
Ahmet Bilgin
Türkân Seçkin

ELÂZIĞ
Kevni Nedimoğlu

ERZİNCAN
Hüsamettin Atabeyli

ERZURUM
Nihat Diler
Ahmet Mustafaoğlu
Cevat Önder
Nihat Pasinli
Adnan Şenyurt

ESKİŞEHİR
Mehmet İsmet Angı
Şevket Asbuzoğlu
Hayri Başar
Ertuğrul Gazi Sakarya

GAZİANTEP
Ali İhsan Göğüş
Kâmil Ocak
Naşit Sarıca
Mahmut Uygur
Hüseyin Yılmaz

GÜMÜŞANE
Ali İhsan Çelikkan
Sabri Özcan San

HAKKÂRİ
Ali Karahan

HATAY
Talât Köseoğlu

ISPARTA
Ali İhsan Balım

İÇEL
Kadir Çetin

İSTANBUL
Orhan Birgit
Ali Esat Birol
Orhan Erkanlı
Nuri Eroğan
Mustafa Ertuğrul
Orhan Eyüboğlu
Muhiddin Güven
Osman Özer
Selim Sarper
Fuad Sirmen
Osman Nuri Ulusay
Reşit Ülker

İZMİR
Şükrü Akkan
Mehmet Ali Aytaş
Şeref Bakışık
Muzaffer Döşemeci
Ali Naili Erdem
İhsan Gürsan

Cemal Hakkı Selek
Enver Turgut
Mustafa Uyar

KARS
Sevinç Düşünsel
Cengiz Ekinci
Âdil Kurtel

KASTAMONU
A. Muzaffer Akdoğanlı
Ahmet Şevket Bohça
Sabri Keskin
Âdil Toközlü
İ. Hakkı Yılanlıoğlu

KAYSERİ
Mehmet Ateşoğlu
A. Atıf Hacıpaşaoğlu

KIRKLARELİ
Mehmet Atagün
Orhan Türkkan

KIRŞEHİR
Mehmet Güver
Süleyman Onan

KOCAELİ
Sedat Akay

KONYA
Selçuk Aytan
M. Ziyaeddin İzerdem
Mehmet Necati Kalaycı
İsmet Kapısız
Mekki Keskin
Sait Sına Yücesoy

KÜTAHYA
Ahmet Can Bilgin
Himmet Erdoğmuş
Mesut Erez
Mehmet Ersoy
Kemal Kacar
İ. Hakkı Yıldırım

MALATYA
Hamit Fendoğlu

MANİSA
Neriman Ağaoğlu
Süleyman Çağlar
Muammer Dirik
Şevket Raşit Hatipoğlu

MARAŞ
Veysi Kadıoğlu
Hacı Ahmet Özsoy
Vefik Pirinççioğlu

MARDİN
Esat Kemal Aybar
İbrahim Aysoy
Nazmi Oğuz
Fuat Uluç

MUĞLA
İlhan Tekinalp

MUŞ
Kemal Aytaç
Nermin Neftçi
Kâmil Özsarıyıldız

NEVŞEHİR
İbrahim Boz
Ali Baran Numanoğlu

ORDU
Arif Hikmet Onat
Kemal Şensoy

RİZE
Erol Yılmaz Akçal
İsmail Sarıgöz
Cevat Yalçın

SAMSUN
Melâhat Gedik

SİİRT
Abdülhalim Aras
Misbah Ongan
Âdil Yaşa

SİNOP
Cemil Karahan

SİVAS
Tevfik Koraltan
Seyfi Kurtbek
Cevad Odyakmaz
Gültekin Sakarya
Tahsin Türkay

TEKİRDAĞ
Halil Başol
Kemal Nebioğlu

TOKAT
Osman Hacıbaloğlu
Bedrettin Karaerkek
Osman Saraç

TRABZON
Ahmet Çebi
Hamdi Orhon

URFA
Halil Balkıs
Behice Hatko (Boran)
Mahmut Çetin
Ramazan Tekeli

UŞAK
Ali Rıza Akbıyıkoğlu
M. Fahri Uğrasızoğlu

VAN
Mehmet Emin Erdinç
M. Salih Yıldız

YOZGAT
Turgut Nizamoğlu

ZONGULDAK
S. Ekmel Çetiner
Cahit Karakaş
Sadık Tekin Müftüoğlu
Kemal Doğan Surgun

[Reddedenler]

SİVAS
Gıyasettin Duman

NİĞDE
Oğuzdemir Tüzün

KONYA
Nazif Kurucu

KIRKLARELİ
Hasan Tahsin Uzun

[Çekinserler]

NİĞDE
Ruhi Soyer

SAMSUN
Bahattin Uzunoğlu

ERZURUM
Necati Güven

KASTAMONU
Adil Aydın

AMASYA
Kâzım Ulusoy

ÇORUM
Hasan Lâtif Sarıyüce

[Oya katılmıyanlar]

ADANA
Turhan Dilligil
Ali Karcı
Kemal Sarıibrahimoğlu
İbrahim Tekin (B.)
Ahmet Topaloğlu (B.)

ADIYAMAN
M. Arif Atalay
Nazım Bayıllıoğlu
Ali Turanlı

AFYON KARAHİSAR
Osman Attila
Şevki Güler
Murat Öner
Muzaffer Özdağ
Ali İhsan Ulubahşi

AĞRI
Nevzat Güngör

AMASYA
Ahmet Demiray

ANKARA
Orhan Alp (B.)
Kemal Bağcıoğlu
Osman Bölükbaşı
İlyas Seçkin
H. Turgut Tokcr (B.)
Hasan Türkay
Alparslan Türkeş
Ahmet Üstün

ANTALYA
Hüseyin Avni Akın (Yüzbaşı)
Hasan Fehmi Boztepe
Rafet Eker
Osman Zeki Yüksel

ARTVİN
Turgut Altunkaya

AYDIN
Sinan Bosna
Mustafa Şükrü Koç
Yüksel Menderes
Nahit Menteşe
Kemal Ziya Öztürk
M. Kemal Yılmaz

BALIKESİR
İbrahim Aytaç
Cihat Bilgehan (B.)
Enver Güreli
Fenni İslimyeli
Ahmet İhsan Kırımlı
Süreyya Koç
Mesut Ozansü
Mevlüt Yılmaz

BİLECİK
Şadi Binay

BİNGÖL
Cemal Yavuz

BOLU
Ş. Nihat Bayramoğlu
Hasan Özcan
Hami Tezkan

BURSA
Sadrettin Çanga
Nilüfer Gürsoy
Barlas Küntay
İbrahim Öktem
Kasım Önadım
Ö. Doğan Öztürkmen
Mustafa Tayyar
Mehmet Turgut (B.)
Ahmet Türkel (B.)
Bahri Yazır

ÇANAKKALE
Refet Sezgin (B.)

ÇANKIRI
Mehmet Ali Arsan
Nurettin Ok (Bşk. V.)

ÇORUM
Abdurrahman Güler
Arslan Topçubaşı
Ahmet Uysal

DENİZLİ
Muzaffer Karan
Hüdai Oral
Âtıf Şohoğlu

DİYARBAKIR
Yusuf Azizoğlu
Hasan Değer
Recai İskenderoğlu

EDİRNE
İlhami Ertem (B.)
Nazmi Özoğul

ELÂZIĞ
Nurettin Ardıçoğlu
Ömer Eken
Samet Güldoğan
Kemal Satır

ERZİNCAN
Nafiz Giray
Sadık Perinçek
Âdil Sağıroğlu

ERZURUM
Turhan Bilgin
Giyasettin Karaca
İsmail Hakkı Yıldırım

ESKİŞEHİR
Seyfi Öztürk (B.)
Aziz Zeytinoğlu

GAZİANTEP
Hüseyin İncioğlu
Süleyman Ünlü

GİRESUN
Kudret Bosuter
Ali Cüceoğlu
M. Kemal Çilesiz
Nizamettin Erkmen
İ. Etem Kılıçoğlu
Ali Köymen

GÜMÜŞANE
Necati Akagün
Sabahattin Savacı

HATAY
Sabahattin Adalı
Abdullah Cilli
Yahya Kanbolat
Reşat Mursaloğlu
Şemsettin Mursaloğlu
Hüsnü Özkan

ISPARTA
İrfan Aksu
Tahsin Argun
Süleyman Demirel (Başbakan)

İÇEL
Mazhar Arıkan
Kemal Ataman
Burhan Bozdoğan
İsmail Çataloğlu
Celâl Kılıç
C. Sadık Kutlay

İSTANBUL
Çetin Altan
Sadun Aren
Hüseyin Ataman
Mehmet Ali Aybar
Ali Fuat Başgil (İ.)
Suphi Baykam
Sadettin Bilgiç (B.)
Ferruh Bozbeyli (Başkan)
Nurettin Bulak
Tekin Erer
A. Coşkun Kırca
Abdurrahman Şeref Lâç
Orhan Seyfi Orhon
Kaya Özdemir
İlhami Sancar
Ahmet Tahtakılıç
İ. Hakkı Tekinel
Aydın Yalçın
Mehmet Yardımcı

İZMİR
Sevket Adalan
Osman Zeki Efeoğlu
Arif Ertunga
Hüsamettin Gümüşpala
Settar İksel
Nihad Kürşad (B.)
Sinasi Osma
Lebit Yurdoğlu

KARS
Lâtif Aküzüm
Abbas Ali Çetin
Turgut Göle
Celâl Nuri Koç
Muzaffer Şamiloğlu
Osman Yeltekin

KASTAMONU
Osman Zeki Oktay

KAYSERİ
Fehmi Cumalıoğlu
Turhan Feyzioğlu
Feyyaz Köksal
Cengiz Nayman
Vedat Âli Özkan (B.)
Mehmet Yüceler

KIRKLARELİ
Arif Hikmet Güner

KIRŞEHİR
Memduh Erdemir

KOCAELİ
İsmail Arar (Bşk. V.)
Nihat Erim
Süreyya Sofuoğlu (İ.)
Şevket Ustaoğlu

KONYA
Lütfi Akdoğan
Bahri Dağdaş (B.)
Hasan Dinçer (B.)
İhsan Kabadayı
Yunus Koçak
Sevit Faruk Önder
Fakih Özfakih
Faruk Sükan (B.)
Vefa Tanır

MALATYA
Mehmet Delikaya
Hüseyin Doğan
Şaban Erik
Lûtfi Evliyaoğlu
İsmet İnönü

MANİSA
Ertuğrul Akça
Sami Binicioğlu
Mithat Dülge
Muammer Erten

Mustafa Ok
Önol Şakar
Nahit Yenişehirlioğlu

MARAŞ

Kemalî Bayazıt
Enver Kaplan
Hüseyin Yaycıoğlu

MARDİN

Rifat Baykal
Seyfi Güneştan

MUĞLA

Adnan Akarca
İzzet Oktay (İ. Ü.)
Seyfi Sadi Pencap
Turan Şahin

NEVŞEHİR

S. Hakkı Esatoğlu

NİĞDE

Mehmet Altınsoy
Yaşar Arıbaş
Haydar Özalp

ORDU

Raif Aybar
Ata Bodur

Feridun Cemal Erkin
Ferda Güley
Hamdi Mağden
Şadi Pehlivanoğlu

RİZE

Mazhar Basa

SAKARYA

Ekrem Alican
Nuri Bayar
Kadri Eroğan
Muslihiddin Gürer
Şerafeddin Paker
Hayrettin Uysal

SAMSUN

Ali Fuat Alişan
Yaşar Akal
Kâmran Evliyaoğlu
İlyas Kılıç
Salâhattin Kılıç
Osman Şahinoğlu
Namık Kemal Tülezoğlu
Süreyya Uluçay
Şevki Yücel

SİİRT

Hüseyin Hüsnü Oran

SİNOP

Hilmi İşgüzar
Mustafa Kaptan
Niyazi Özgüç

SİVAS

Nasuh Nazif Arslan
Nihat Doğan
Orhan Kabibay
Kâzım Kangal
M. Kemal Palaoğlu

TEKİRDAĞ

İlyas Demir
Orhan Öztrak

TOKAT

Fethi Alacalı
Cevdet Aykan
M. Şükrü Çavdaroğlu
İrfan Solmazer

TRABZON

A. İhsan Birincioğlu
Ekrem Dikmen
Selâhattin Güven
Ahmet Şener
Osman Turan
Ömer Usta

Ali Rıza Uzuner

TUNCELİ

Kenan Aral
Hasan Ünlü

URFA

Necmettin Cevheri
Cemal Güven

UŞAK

Orhan Dengiz

VAN

Muslih Görentaş (İ. Ü.)
Kinyas Kartal

YOZGAT

İsmail Hakkı Akdoğan
Yusuf Ziya Bahadınlı
Nuri Kodamanoğlu
Celâl Sungur (İ. Ü.)
Neşat Tanrıdağ

ZONGULDAK

Talât Asal
Bülent Ecevit
Kenan Esengin
Fevzi Fırat
Kâmil Kırıkoğlu

[Açık üyelikler]

Çorum	1
Diyarbakır	1
Urfa	1
Yekûn	3

Millet Meclisi
GÜNDEMİ

79 NCU BİRLEŞİM

3 . 4 . 1967 Pazartesi

Saat : 15,00

I

A - BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI

B - İKİNCİ DEFA OYA KONULACAK İŞLER

II

SORULAR, GENSORULAR VE GENEL GÖRÜŞME

III

ÖNCELİKLE GÖRÜŞÜLMESİ KARARLAŞTIRILAN İŞLER

× 1. — İş kanunu tasarısı ve Tarım, Ulaştırma, Sanayi, Millî Savunma, Sağlık ve Sosyal Yardım, Bayındırlık, İçişleri, Ticaret, Adalet, Çalışma ve Plân komisyonlarından seçilen 2 şer üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/232) (S. Sayısı : 160) [Dağıtma tarihi : 1 . 12 . 1966]

2. — Cumhuriyet Senatosu Eskişehir Üyesi Ömer Ucuzal ve 6 arkadaşının, gece öğretimi yapan İktisadi ve Ticari İlimler akademileri öğretim üyeleri ile öğretim yardımcılarına ve diğer personeline ek ücret verilmesine dair kanun teklifi ve Millî Eğitim ve Plân komisyonları raporları (2/368) (S. Sayısı : 177) [Dağıtma tarihi : 29 . 12 . 1966]

3. — 45 sayılı Yüksek Hâkimler Kurulu Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesine ve bâzı fıkralar eklenmesine dair kanun tasarısı ve Adalet Komisyonu raporu (1/268) (S. Sayısı : 157) [Dağıtma tarihi : 24 . 11 . 1966]

4. — 6974 sayılı Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Kanununun 2 nci maddesinin (B) fıkrasının değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve Ticaret, Enerji ve Tabiî Kaynaklar ve Plân komisyonları raporları (1/144) (S. Sayısı : 124) [Dağıtma tarihi : 2 . 7 . 1966]

× 5. — Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel kanunu tasarısı ve Millî Savunma, Maliye ve Plân komisyonlarından 5 er üye seçilerek kurulan Geçici Komisyon raporu (1/234) (S. Sayısı : 156) [Dağıtma tarihi : 24 . 11 . 1966]

IV

A - HAKLARINDA İVEDİLİK KARARI VERİLEN İŞLER

B - TÜZÜK GEREĞİNCE BİR DEFA GÖRÜŞÜLECEK İŞLER

1. — Cumhuriyet Senatosu Bolu Üyesi Sırrı **Uzunhasanoğlu ve 9 arkadaşının, Ateşli silâh**lar ve bıçaklar hakkındaki 10 . 7 . 1953 tarih ve 6136 sayılı Kanunun 13 ncü maddesiyle 15 nci madesinin ilk fıkrasının değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/146) (S. Sayısı : 23) [Dağıtma tarihi 1 . 2 . 1966]

2. — Cumhuriyet Senatosu Aydın Üyesi Fikret **Turhangil ve 9 arkadaşının, Tababet ve** şuabatı sanatlarının tarzı icrasına dair 1219 sayılı Kanuna bir geçici madde eklenmesi hakkında kanun teklifi ve Sağlık ve Sosyal Yardım ve Adalet Komisyonu raporları (2/140) (S. Sayısı : 90) [Dağıtma tarihi: 24 . 3 . 1966]

3. — Gaziantep Milletvekili Ali İhsan Göğüş ve 12 arkadaşının, 5680 sayılı Basın Kanununun 31 nci maddesinin yürürlükten kaldırılmasına dair kanun teklifi ve İçişleri, Turizm ve Tanıtma ve Adalet komisyonları raporları (2/41) (S. Sayısı : 128) [Dağıtma tarihi: 9 . 7 . 1966]

× 4. — Umumi hayata müessir âfetler dolayısiyle alınacak tedbirlerle yapılacak yardımlara dair 15 . 5 . 1959 gün ve 7269 sayılı Kanunun bâzı maddelerinin değiştirilmesi ve bu kanuna bâzı maddeler eklenmesi hakkında kanun tasarısı ve İmar ve İskân, İçişleri ve Plân komisyonlarından 5 er üye seçilerek kurulan

Geçici Komisyon raporu. (1/231) (S. Sayısı : 159) [Dağıtma tarihi : 28 . 11 . 1966]

× 5. — Karayolları Genel Müdürlüğü 1962 bütçe yılı Kesinhesabına ait uygunluk bildiriminin sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi ile Karayolları Genel Müdürlüğü 1962 bütçe yılı Kesinhesap kanunu tasarısı ve Sayıştay Komisyonu raporu (3/151, 1/34) (S. Sayısı : 149) [Dağıtma tarihi : 3 . 8 . 1966]

× 6. — Karayolları Genel Müdürlüğü 1963 bütçe yılı Kesinhesabına ait uygunluk bildiriminin sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi ile Karayolları Genel Müdürlüğü 1963 bütçe yılı Kesinhesap kanunu tasarısı ve Sayıştay Komisyonu raporu. (3/251, 1/49) (S. Sayısı : 148) [Dağıtma tarihi : 3 . 8 . 1966]

× 7. — Vakıflar Genel Müdürlüğünün 1963 bütçe yılı Kesinhesabına ait uygunluk bildiriminin sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi ile Vakıflar Genel Müdürlüğü 1963 bütçe yılı Kesinhesap kanunu tasarısı ve Sayıştay Komisyonu raporu (3/390, 1/52) (S. Sayısı : 150) [Dağıtma tarihi : 3 . 8 . 1966]

× 8. — Devlet Üretme Çiftlikleri Genel Müdürlüğü 1963 bütçe yılı Kesinhesabına ait uygunluk bildiriminin sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi ile Devlet Üretme Çiftlikleri Genel Müdürlüğü 1963 bütçe yılı Kesinhesap kanunu tasarısı ve Sayıştay Komisyonu raporu (3/115, 1/46) (S. Sayısı : 151) [Dağıtma tarihi : 3 . 8 . 1966]

× 9. — Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğünün 1962 bütçe yılı Kesinhesabına ait uygunluk bildiriminin sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi ile Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü 1962 bütçe yılı Kesinhesap kanunu tasarısı ve Sayıştay Komisyonu raporu (3/155, 1/35) (S. Sayısı : 152) [Dağıtma tarihi : 2 . 8 . 1966]

× 10. — Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğünün 1963 bütçe yılı Kesinhesabına ait uygunluk bildiriminin sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi ile Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü 1963 bütçe yılı Kesinhesap kanunu tasarısı ve Sayıştay Komisyonu raporu (3/372, 1/54) (S. sayısı : 153) [Dağıtma tarihi : 3 . 8 . 1966]

11. — Cumhuriyet Senatosu Bursa Üyesi Cahit Ortaç ve 78 arkadaşının, 6183 sayılı Âmme alacaklarının tahsili usulü hakkındaki Kanuna 23 . 10 . 1962 tarihli ve 85 sayılı Kanunla ilâve edilen geçici 5 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/118) (S. Sayısı : 103) [Dağıtma tarihi : 26 . 4 . 1966]

12. — Başbakanlık Basımevi döner sermaye işletmesi kuruluşu hakkında kanun tasarısına dair Cumhuriyet Senatosu Başkanlığı tezkeresi ve Cumhuriyet Senatosunca yapılan değişiklikler hakkında Millet Meclisi Plân Komisyonu raporu (Millet Meclisi 1/3, Cumhuriyet Senatosu 1/368) (S. Sayısı : 102) (Cumhuriyet Senatosu S. Sayısı : 436; Millet Meclisi 1 nci Dönem S. Sayısı 255) [Dağıtma tarihi : 26.4.1966]

13. — Yozgat Milletvekili Celâl Sungur'un, 6023 sayılı Türk Tabipleri Birliği Kanununun 28 nci maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun teklifi ve Sağlık ve Sosyal Yardım ve Adalet komisyonları raporları (2/131) (S. Sayısı: 170) [Dağıtma tarihi: 23 . 12 . 1966]

14. — Hendek kazası Kemaliye mahallesi nüfusunda kayıtlı Mustafaoğlu 1329 doğumlu Faik Özer'in bakıye cezasının affı hakkında kanun tasarısı ve Adalet Komisyonu raporu (1/244) (S. Sayısı: 172) [Dağıtma tarihi: 23 . 12 . 1966]

15. — Cumhuriyet Senatosu Üyesi Ragıp Üner'in Medeni Kanunun 253 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/346) (S. Sayısı: 173) [Dağıtma tarihi: 23 . 12 . 1966]

16. — İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, Avukatlık Kanununun 7 nci maddesinin kaldırılması ve 114 ncü maddesinin değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/348) (S. Sayısı: 174) [Dağıtma tarihi: 23 . 12 . 1966]

17. — Cumhuriyet Senatosu Bolu Üyesi Sırrı Uzunhasanoğlu ve Tunceli Üyesi Mehmet Ali Demir'in, 5965 sayılı Kanuna bir madde eklenmesine dair kanun teklifi ve Millî Eğitim Komisyonu raporu (2/349) (S. Sayısı : 176) [Dağıtma tarihi : 26 . 12 . 1966]

18. — Eski Siirt Milletvekili Süreyya Öner, eski Amasya Milletvekili Reşat Arpacıoğlu, eski Diyarbakır Milletvekili Hilmi Gündoğan ve İs-

tanbul Milletvekili İlhami Sancar'ın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 12.3.1964 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 1316 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergeleri ve Dilekçe Karma Komisyonu raporu (Millet Meclisi : 5/4; Cumhuriyet Senatosu : 4/66) (S. Sayısı : 20) [Dağıtma tarihi : 27 . 1 . 1966]

19. — Amasya Milletvekili Nevzat Şener'in, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 1 . 7 . 1963 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 399 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporu (Millet Meclisi : 5/5; Cumhuriyet Senatosu : 4/68) (S. Sayısı : 21) [Dağıtma tarihi : 27 . 1 . 1966]

20. — Eski Mardin Milletvekili Talât Oğuz'un, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 30 . 4 . 1964 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 1494 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporu (Millet Meclisi 5/6; Cumhuriyet Senatosu 4/69) (Millet Meclisi S. Sayısı : 19; Cumhuriyet Senatosu S. Sayısı : 522) [Dağıtma tarihi : 28 . 1 . 1966]

21. — Yeniden kurulacak vakıflar hakkında kanun tasarısı ve Adalet, İçişleri, Maliye ve Plân komisyonlarından seçilen 3 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/239) (S. Sayısı : 183) [Dağıtma tarihi : 17 . 1 . 1967]

22. — Polis vazife ve salâhiyet Kanununun 25 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve İçişleri Komisyonu raporu (1/163) (S. Sayısı : 188) [Dağıtma tarihi : 21.1.1967]

23. — Millet Meclisi, Cumhurbaşkanlığı ve Sayıştay Başkanlığı 1965 yılı Kesinhesabı hakkında Meclis Hesapları İnceleme Komisyonu raporları (5/25) (S. Sayısı : 190) [Dağıtma tarihi : 7 . 2 . 1967]

24. — Cumhuriyet Senatosu Kastamonu Üyesi Ahmet Nusret Tuna ve 9 arkadaşının, Mehmetoğlu Murat Çalışkan'a vatani hizmet tertibinden aylık bağlanmasına dair kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları 2/302) (S. Sayısı : 216) [Dağıtma tarihi : 21 . 2 . 1967]

25. — T. B. M. Meclisi Saymanlığının, Haziran, Temmuz ve Ağustos 1966 ayları hesabı hakkında Hesapları İnceleme Komisyonu raporu. (5/26) (S. Sayısı : 225) [Dağıtma tarihi : 2 . 3 . 1967]

26. — T. B. M. Meclisi Saymanlığının, Eylül, Ekim ve Kasım 1966 ayları hesabı hakkında Hesapları İnceleme Komisyonu raporu. (5/27) (S. Sayısı : 226) [Dağıtma tarihi : 2 . 3 . 1967]

V

İKİ DEFA GÖRÜŞÜLECEK İŞLER

A - İKİNCİ GÖRÜŞMESİ YAPILACAK İŞLER

B - BİRİNCİ GÖRÜŞMESİ YAPILACAK İŞLER

1. — 17 . 7 . 1965 tarihli ve 507 sayılı Esnaf ve küçük sanatkârlar Kanununun 111 ve 112 nci maddeleriyle geçici 1 nci maddesinin değiştirilmesine ve bu kanuna geçici 4, 5 ve 6 ncı maddelerin eklenmesine dair kanun tasarısı ve Adalet, İçişleri, Ticaret ve Sanayi komisyonlarından üçer üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu. (1/85) (S. Sayısı : 88) [Dağıtma tarihi : 17 . 3 . 1966]

2. — 1111 sayılı Askerlik Kanununun 35 nci maddesinin (c) fıkrasına 4092 sayılı Kanunla eklenen hükümleri değiştiren ve bu kanuna geçici bir madde ekliyen 350 sayılı Kanunun değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu raporu (1/68) (S. Sayısı : 31) [Dağıtma tarihi : 8 . 2 . 1966]

3. — 1111 sayılı Askerlik Kanununun 41 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu raporu (1/110) (S. Sayısı : 94) [Dağıtma tarihi : 18 . 4 . 1966]

4. — Karayolları Trafik Kanununun 232 sayılı Kanunla değişik 26 ncı maddesinin (A) fıkrasının değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı ve Ulaştırma ve Millî Savunma komisyonları raporları (1/94) (S. Sayısı : 143) [Dağıtma tarihi: 22 . 7 . 1966]

5. — 1076 sayılı İhtiyat Subayları ve İhtiyat

Askerî Memurları Kanununun 14 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu raporu (1/77) (S. Sayısı : 158) [Dağıtma tarihi : 24 . 11 . 1966]

6. — 5584 sayılı Posta Kanununun 1, 3, 25, 26 ve 40 ncı maddelerinden «İş kâğıtları» kelimelerinin çıkarılması hakkında kanun tasarısı ve Ulaştırma Komisyonu raporu. (1/127) (S. Sayısı : 63) [Dağıtma tarihi : 19 . 2 . 1966]

7. — Hafta tatili hakkındaki 394 sayılı Kanunun 4 ncü maddesinin (D) fıkrasına bâzı ilâveler yapılmasına dair kanun tasarısı ve İçişleri ve Çalışma Komisyonları raporları (1/62) (S. Sayısı : 62) [Dağıtma tarihi : 19 . 2 . 1966]

× 8. — Ceza işlerinde karşılıklı adlî yardım Avrupa Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı ve Adalet ve Dışişleri komisyonları raporları (1/147) (S. Sayısı: 145) [Dağıtma tarihi: 26 . 7 . 1966]

× 9. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Halk Cumhuriyeti Hükümeti arasında Hava Ulaştırmasına dair 28 Haziran 1966 tarihli Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı ve Ulaştırma ve Dışişleri komisyonları raporları (1/264) (S. Sayısı: 166) [Dağıtma tarihi: 14 . 12 . 1966]

× 10. — Nükleer enerji sahasında hukukî mesuliyete dair Sözleşmeyi tadil eden Ek Protokolün onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı ve Dışişleri Komisyonu raporu (1/261) (S. Sayısı: 167) [Dağıtma tarihi : 14 . 12 . 1966]

× 11. — 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun değişik geçici 5 ve 6 ncı maddelerinin değiştirilmesi hakkındaki 11 . 2 . 1966 tarihli ve 724 sayılı Kanuna ek kanun tasarısı ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (1/156) (S. Sayısı : 112) [Dağıtma tarihi : 7 . 5 . 1966]

12. — T. C. Emekli Sandığı Kanununun 32 nci maddesine 6842 sayılı Kanunla eklenen (g) fıkrasının değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (1/152) (S. Sayısı : 123) [Dağıtma tarihi : 4 . 7 . 1966]

13. — 6234 sayılı Köy enstitüleri ile İlköğretmen okullarının birleştirilmesi hakkındaki kanunun 2 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve Millî Eğitim ve Plân komisyonları raporları (1/89) (S. Sayısı : 127) [Dağıtma tarihi : 5 . 7 . 1966]

14. — Otuzbir kişiye vatani hizmet tertibinden aylık bağlanması hakkında kanun tasarısı ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (1/64) (S. Sayısı : 131) [Dağıtma tarihi : 14 . 7 . 1966]

15. — Cumhuriyet Senatosu Tunceli Üyesi Mehmet Ali Demir ve 10 arkadaşı ile İzmir Milletvekili Mustafa Uyar ve 11 arkadaşının Tarım Kredi Kooperatifleri Kanununa bâzı maddelerin eklenmesine ve bu kanunun bir maddesinin kaldırılmasına dair kanun teklifi ve Ticaret, Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/75) (S. Sayısı : 132) [Dağıtma tarihi : 14 . 7 . 1966]

16. — 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 22 nci maddesine bir fıkra eklenmesi hakkında kanun tasarısı ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (1/145) (S. Sayısı : 134) [Dağıtma tarihi : 14 . 7 . 1966]

× 17. — Cezaların infazı sırasında ve infazdan sonraki korunmaya ait kanun tasarısı ve Adalet ve Plân komisyonları raporları (1/113) (S. Sayısı : 135) [Dağıtma tarihi : 14 . 7 . 1966]

18. — İzmir Milletvekili Hüsamettin Gümüşpala ve 50 arkadaşının, T. C. Devlet Demiryolları İşletmesinde çalışan bir kısım memurların kıdemlerinin tanınması hakkında kanun teklifi ve Maliye, Ulaştırma ve Plân komisyonları raporları (2/123) (S. Sayısı: 155) [Dağıtma tarihi : 3 . 8 . 1966]

× 19. — 6368 sayılı Kanunla onaylanan Milletlerarası Sağlık Tüzüğünün bâzı hükümlerini değiştiren 12 Mayıs 1965 tarihli Ek Tüzüğün onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı ve Dışişleri ve Sağlık ve Sosyal Yardım komisyonları raporları (1/269) (S. Sayısı : 175) [Dağıtma tarihi : 26 . 12 . 1966]

20. — Cumhuriyet Senatosu Tabiî Üyesi Kadri Kaplan ve 4 arkadaşının, 97 sayılı Kanunla değiştirilen 1076 sayılı Kanunun 3 ncü maddesine 5 fıkra eklenmesine dair ek kanun teklifi ile Mardin Milletvekili Rifat Baykal ve 3 arkadaşının, 1963 ders yılında Harb Okulu öğrencilerinden okuldan ihracolunanların askerlik mükellefiyetlerini düzenliyen kanun teklifi

ve Millî Savunma Komisyonu raporu. (2/2, 2/66) (S. Sayısı : 22 ye 2 nci ek) [Dağıtma tarihi : 29 . 12 . 1966]

21. — Uşak Milletvekili Fahri Uğrasızoğlu'nun. 27 . 5 . 1935 tarih ve 2739 sayılı Ulusal Bayram ve Genel tatiller hakkındaki Kanunun 2 nci maddesinin (D) ve (E) fıkralarının değiştirilmesine dair kanun teklifi ve İçişleri Komisyonu raporu (2/258) (S. Sayısı : 178) [Dağıtma tarihi : 30 . 12 . 1966]

× 22. — Tekel Genel Müdürlüğü döner sermayesinin (1 750 000 000) liraya çıkarılması hakkında kanun tasarısı ve Gümrük ve Tekel ve Plân komisyonları raporu (1/263) (S. Sayısı : 184) [Dağıtma tarihi : 17 . 1 . 1967]

23. — Rize Milletvekili Erol Yılmaz Akçal ve 2 arkadaşının, 13 . 7 . 1965 tarih ve 647 sayılı cezaların infazı hakkındaki Kanunun 7 nci maddesinin (B) bendinin değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu. (2/116) (S. Sayısı : 191) [Dağıtma tarihi: 3 . 2 . 1967]

24. — Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları Türk Anonim Şirketi kâr hisseleri hakkında kanun tasarısı ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (1/162) (S. Sayısı : 192) [Dağıtma tarihi : 10 . 2 . 1967]

25. — Ankara Milletvekili Hasan Türkay ve 3 arkadaşının. 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 60 ncı maddesine bir fıkra eklenmesi ile yine 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa bir madde ilâve edilmesine dair kanun teklifi ve Sağlık ve Sosyal Yardım, Çalışma ve Plân Komisyonları raporları (2/203) (S. Sayısı : 193) [Dağıtma tarihi : 11 . 2 . 1967]

× 26. — Ankara ve İstanbul şehirlerine içme, kullanma ve endüstri suyu temini hakkında kanun tasarısı ile İstanbul Milletvekili Reşit Ülker ile 9 arkadaşının teklifi ve İçişleri, Enerji ve Tabiî Kaynaklar ve Plân komisyonları raporları (1/197, 2/235) (S. Sayısı : 209) [Dağıtma tarihi : 14 . 2 . 1967]

× 27. — Su ürünleri kanunu tasarısı ile Cumhuriyet Senatosu İstanbul Üyesi Rifat Öztürkçine; Trabzon Milletvekili Ahmet Şener ve 10 arkadaşı ile Cumhuriyet Senatosu Zonguldak Üyesi Tevfik İnci'nin, Su ürünleri kanunu teklifleri ve Gümrük ve Tekel, İçişleri, Ticaret, Maliye, Adalet, Tarım ve Plân komisyonlarından 4 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/190, 2/26, 2/42, 2/83) (S. Sayısı : 210) [Dağıtma tarihi : 17 . 2 . 1967]

28. — Çanakkale Milletvekili Cihad Baban'ın Salih Sıtkı Fıstıkeri'ne vatani hizmet tertibinden aylık bağlanmasına dair kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/119) (S. Sayısı : 211) [Dağıtma tarihi : 21 . 2 . 1967]

29. — Cumhuriyet Senatosu Tabiî Üyesi Fahri Özdilek ve 5 arkadaşının Ali Rızaoğlu 1314 doğumlu Abdurrahman Özgen'e vatani hizmet tertibinden maaş bağlanması hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/264) (S. Sayısı : 212) [Dağıtma tarihi : 21 . 2 . 1967]

30. — Samsun Milletvekili Kâmran Evliyaoğlu ile Hatay Milletvekili Hüsnü Özkan'ın, Abdullah Oğuz'a vatani hizmet tertibinden aylık bağlanmasına dair kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/326) (S. Sayısı: 213) [Dağıtma tarihi: 21 . 2 . 1967]

31. — İki kişiye vatani hizmet tertibinden aylık bağlanması hakkında kanun tasarısı ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (1/226) (S. Sayısı: 214) [Dağıtma tarihi: 21 . 2 . 1967]

32. — Cumhuriyet Senatosu Tabiî Üyesi Sami Küçük ve 3 arkadaşının Mehmetoğlu İsmail Borazan'a vatani hizmet tertibinden maaş bağlanması hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/356) (S. Sayısı : 215) [Dağıtma tarihi : 21 . 2 . 1967]

× 33. — Yabancı memleketlerde yapılan evlenme merasimlerinin kolaylaştırılması hakkındaki sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı ve Adalet, İçişleri ve Dışişleri komisyonları raporları (1/181) (S. Sayısı : 222) [Dağıtma tarihi : 25 . 2 . 1967]

34. — 30 . 12 . 1960 tarihli 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununda değişiklikler yapılmasına dair 19 . 2 . 1963 tarihli ve 202 sayılı Kanunun 642 sayılı Kanunla değişik geçici 4 ncü ve 26 . 6 . 1964 tarihli ve 484 sayılı Kanunun 10 ncu maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı ve Maliye ve Plân komisyonları raporu (1/258) (S. Sayısı : 224) [Dağıtma tarihi : 25 . 2 . 1967]

35. — **Tarım Bakanlığı Ziraat İşleri Genel Müdürlüğü ile Zirai Mücadele ve Zirai Karantina Genel Müdürlüğüne bağlı kurum, okul ve kuruluşlara döner sermaye verilmesi hakkında kanun tasarısı ile Cumhuriyet Senatosu Tunceli Üyesi Mehmet Ali Demir ve 9 arkadaşının kanun teklifi ve Tarım ve Plân komisyonlarından 7 şer üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/259,) (2/71) (S. Sayısı : 227) [Dağıtma tarihi : 8 . 3 . 1967]**

× 36. — Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Genel Konferansının kırkbeşinci toplantı dönemi sırasında kabul edilen 116 sayılı Sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı ve Dışişleri ve Çalışma komisyonları raporları. (1/309) (S. Sayısı : 228) [Dağıtma tarihi : 13 . 3 . 1967]

× 37. — Türkiye Cumhuriyeti ile Belçika Kırallığı arasında imzalanan Sosyal Güvenlik hakkında Genel Sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı ve Dışişleri ve Çalışma komisyonları raporları. (1/315) (S. Sayısı : 229) [Dağıtma tarihi : 14 . 3 . 1967]

× 38. — Makinalardan korunma ile ilgili 119 sayılı Milletlerarası Çalışma Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı ve Dışişleri ve Çalışma komisyonları raporları. (1/319) (S. Sayısı : 230) [Dağıtma tarihi : 14 . 3 . 1967]

× 39. — Türkiye Cumhuriyeti ile Holânda Kırallığı arasında imzalanan Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı ve Sağlık ve Sosyal Yardım, Dışişleri ve Çalışma komisyonları raporları. (1/293) (S. Sayısı : 231) [Dağıtma tarihi : 15 . 3 . 1967]

40. — Ankara Üniversitesi Kuruluş kadroları hakkındaki 5239 sayılı kanuna ek kanun tasarısı ve Millî Eğitim ve Plân Komisyonları raporları (1/312) (S. Sayısı : 232) [Dağıtma tarihi : 31 . 3 . 1967]

Dönem : 2
Toplantı : 1

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 145

Ceza işlerinde karşılıklı Adlî yardım Avrupa Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı ve Adalet ve Dışişleri komisyonları raporları (1/147)

T.C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Tetkik Dairesi
Sayı : 71/167/1312

4 . 3 . 1966

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 28.2.1966 tarihinde kararlaştırılan «Ceza İşlerinde Karşılıklı Adlî Yardım Avrupa Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı» gerekçesi ve ilişikleriyle birlikte bağlı olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

Süleyman Demirel
Başbakan

GEREKÇE

Avrupa Konseyine üye devletler arasında Strasburg'da 20 Nisan 1959 tarihinde «Ceza İşlerinde Karşılıklı Adlî Yadım Avrupa Sözleşmesi» imzalanmıştır.

Hükümet tarafından da Adalet Bakanlığının talebettiği beyanlarla birlikte imzalanmış olan işbu Sözleşme, üye memleketler arasında daha sıkı bir birlik gerçekleştirmek gayesiyle, ceza işlerinde karşılıklı adlî yardımlaşmayı temin edecek ortak kuralların kabul ve uygulanmasını âmir bulunmaktadır.

İşbu Sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunması Türkiye Büyük Millet Meclisinin takdirine sunulur.

Adalet Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Adalet Komisyonu
Esas No : 1/147
Karar No : 31

18 . 3 . 1966

Yüksek Başkanlığa

Başkanlığınızca 5.3.1966 tarihinde Komisyonumuza havale edilen «Ceza İşlerinde Karşılıklı Adlî Yardım Avrupa Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı», Adalet ve Dışişleri Bakanlığı temsilcilerinin de iştirakiyle Komisyonumuzca tetkik ve müzakere olunmuştur.

Kanun tasarısı ve gerekçesi Komisyonumuzca uygun mütalâa edilmiş ve Hükümet temsilcileri de tasarının aynen kabul edilmesi görüşünü savunmuşlardır. Komisyonumuzca yapılan müzakere sonunda tasarının aynen kabul edilmesi ittifakla kararlaştırılmıştır.

Dışişleri Komisyonuna havale edilmek üzere işbu rapor Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkan V. ve bu rapor Sözcüsü	
İstanbul	Kars	Denizli
İ. Hakkı Tekinel	*A. Ali Çetin*	*A. Şohoğlu*
Elâzığ	Erzincan	İçel
K. Nedimoğlu	S. Perinçek	*C. Kılıç*
İmzada bulunamadı	İmzada bulunamadı	
İçel	Kayseri	Sivas
M. Arıkan	*A. Atıf Hacıpaşaoğlu*	*N. Nazif Arslan*
Tokat	Kırklareli	
O. Hacıbaloğlu	*M. Atagün*	

Dışişleri Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Dışişleri Komisyonu
Esas No : 1/147
Karar No : 29

22 . 7 . 1966

Yüksek Başkanlığa

Ceza İşlerinde Karşılıklı Adlî Yardım Avrupa Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunduğu hakkındaki kanun tasarısı, ilgili Bakanlık temsilcilerinin iştirakiyle Komisyonumuzda görüşüldü :

Tümü üzerinde yapılan görüşmeler sonunda, gerekçede de sarahaten belirtildiği üzere, Avrupa Konseyine üye devletler arasında, karşılıklı adlî yardımlaşmayı temin maksadına mâtuf olarak yapılan sözleşme prensip itibariyle Komisyonumuzca de uygun mütalâa edilerek maddelerin müzakeresine geçilmiştir.

Adalet ve Dışişleri Bakanlıkları temsilcilerinin müştereken vermiş oldukları mütemmim izahat da nazarı itibara alınarak, tatbikatta gerekli tasarrufu temin ve zamanı değerlendirmek gayesiyle 2 nci maddenin (c), (d) ve (e) bendleri, madde metninden çıkarılmış, 1, 3 ve 4 ncü maddeler metinde olduğu gibi bırakılmış ve yapılan bu değişiklikle tasarı kabul edilmiştir.

Genel Kurula arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Komisyon Başkanı	Başkanvekili	Bu rapor Sözcüsü
Sivas	Manisa	İzmir
S. Kurtbek	*E. Akça*	*S. İksel*
İmzada bulunamadı		
Kâtip		
Diyarbakır	Adana	Bursa
A. T. Artuç	*K. Gülek*	*N. Gürsoy*
Bursa	Çankırı	Çorum
Ömer D. Öztürkmen	*M. Ali Arsan*	A. Topçubaşı
		İmzada bulunmadı
İzmir	Mardin	
Ş. Osma	*R. Baykal*	

HÜKÜMETİN TEKLİFİ	ADALET KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ	DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ
«Ceza İşlerinde Karşılıklı Adlî Yardım Avrupa Sözleşmesi» nin onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı	**«Ceza İşlerinde Karşılıklı Adlî Yardım Avrupa Sözleşmesi» nin onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı**	**«Ceza İşlerinde Karşılıklı Adlî Yardım Avrupa Sözleşmesi» nin onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı**
MADDE 1. — Avrupa Konseyi çerçevesinde 20 Nisan 1959 tarihinde Strasburg'da imzalanan «Ceza İşlerinde Karşılıklı Adlî Yardım Avrupa Sözleşmesi» nin 2 nci maddede yazılı beyanlar yapılmak suretiyle onaylanması uygun bulunmuştur.	MADDE 1. — Aynen kabul edilmiştir.	MADDE 1. — Tasarının birinci maddesi, 1 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.
MADDE 2. — a) Madde 5. Arama veya eşya haczini istihdaf eden istinabelerin 1 nci paragrafın a, b, c fıkralarında yazılı şartlara bağlanması. b) Madde 7. fıkra 3 Türkiye Cumhuriyeti ülkesinde bulunan takibata maruz şahıslara yapılacak tebliğler, ilgili Türk makamlarına, dinleme, tarihinden asgari 40 gün önce vürudedecek şekilde gönderilmelidir. c) Madde 15. fıkra 6 Adlî yardım talepleri Dışişleri Bakanlığı aracılığı ile yapılmalıdır. d) Madde 16. fıkra 2 Yardım talepleri ve ekli belgeler, Avrupa Konseyi resmî dillerinden birinde (Fransızca veya İngilizce) tercümesiyle birlikte gönderilmelidir. e) Madde 21 Suçluların takibi hakkındaki ihbarlar Dışişleri Bakanlıkları aracılığı ile yapılacaktır.	MADDE 2. — Aynen kabul edilmiştir.	MADDE 2. — a) Madde 5 Arama veya eşya haczini istihdaf eden istinabelerin 1 nci paragrafın a, b, c fıkralarında yazılı şartlara bağlanması. b) Madde 7 fıkra 3 Türkiye Cumhuriyeti ülkesinde bulunan takibata mâruz şahıslara yapılacak tebliğler ilgili Türk makamlarına, dinleme tarihinden asgari 40 gün önce vürudedecek şekilde gönderilmelidir.
MADDE 3. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.	MADDE 3. — Aynen kabul edilmiştir.	MADDE 3. — Tasarının 3 ncü maddesi, 3 ncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.
MADDE 4. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür. 28 . 2 . 1966	MADDE 4. — Aynen kabul edilmiştir.	MADDE 4. — Tasarının 4 ncü maddesi, 4 ncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Hükümetin teklifi

Başbakan
S. Demirel
Devlet Bakanı
C. Bilgehan
Devlet Bakanı
R. Sezgin
Devlet Bakanı
K. Ocak
Devlet Bakanı
A F. Alişan
Adalet Bakanı
H. Dinçer
Mil'î Savunma Bakanı
A. Topaloğlu
İçişleri Bakanı
F. Sükan
Dışişleri Bakanı
İ. S. Çağlayangil
Maliye Bakanı
İ. Gürsan
Millî Eğitim Bakanı
O. Dengiz
Bayındırlık Bakanı
E. Erdinç
Ticaret Bakanı
M. Zeren
Sağ. ve Sos. Y. Bakanı
E. Somunoğlu
Gümrük ve Tekel Bakanı
İ. Tekin
Tarım Bakanı
B. Dağdaş
Ulaştırma Bakanı
S. Öztürk
Çalışma Bakanı
A. N. Erdem
Sanayi Bakanı
M. Turgut
Enerji ve Tabiî Kay. Bakanı
İ. Deriner
Turizm ve Tanıtma Bakanı
N. Kürsad
İmar ve İskân Bakanı
H. Menteşeoğlu
Köy İşleri Bakanı
S. O. Avcı

CEZA İŞLERİNDE KARŞILIKLI ADLÎ YARDIM AVRUPA SÖZLEŞMESİ

DİBAÇE

Bu Sözleşmeyi imzalıyan Avrupa Konseyi üyesi hükümetler,

Avrupa Konseyi amacının üyeleri arasında daha sıkı bir birliği gerçekleştirmek olduğunu göz önünde tutarak;

Ceza işlerinde karşılıklı yardım konusunda ortak kurallar kabulünün bu amaca ulaştırıcı nitelikte olduğuna inanarak;

Karşılıklı adlî yardımın, daha önce 13 Aralık 1957 tarihli bir Sözleşmeye konu teşkil etmiş bulunan suçluların geriverilmesi meselesiyle ilgili olduğunu göz önüne alarak,

Aşağıdaki hususlarda anlaşmışlardır :

BÖLÜM - I.

Genel hükümler

Madde — 1.

1. — Cezalandırılması, yardımlaşma talebedildiği anda, yardım istiyen Tarafın, Adlî makamlarının yetkisi içinde bulunan suçlarla ilgili her dâvada, Âkıd Taraflar, işbu Sözleşme hükümleri uyarınca, birbirlerine, karşılıklı olarak en geniş adlî yardımda bulunmayı yüklenirler.

2. — İşbu Sözleşme, tutuklama ve mahkûmiyet kararlarının yerine getirilmesinde ve âdi suç teşkil etmiyen askerî suçlarda uygulanmaz.

Madde — 2.

Adlî yardımlaşma aşağıdaki hallerde reddedilebilir :

a) Talebin ilişkin olduğu suçlar, kendisinden yardım isteyen Tarafça, siyasi suçlarla veya siyasi suçlara murtabıt suçlarla veya malî suçlarla ilgili sayılıyorsa;

b) Kendisinden yardım istenilen Taraf, talebin yerine getirilmesinin, memleketinin egemenlik, güvenlik, kamu düzeni veya diğer özçıkarlarına halel getirecek nitelikte görüyorsa.

BÖLÜM - II

İstinabe

Madde — 3.

1. — Bir ceza dâvasına ilişkin olarak, soruşturma işlemlerinin yürütülmesi veya delillerin, dosya ve belgelerin gönderilmesi hakkında, yardım istiyen Tarafın adlî makamlarınca yapılmış olan istinabe tadeplerini, yardım istenen Taraf, kendi mevzuatında öngörülen şekillere uygun olarak yerine getirtir.

2. — Yardım istiyen Taraf, tanıkların veya bilirkişilerin andlı ifade vermelerini isterse, bu hususu açıkça talebedecek ve yardım istenen Taraf, millî mevzuatında bunu engelliyen bir hüküm yok ise, bu talebi yerine getirecektir.

3. — Yardım istenen Taraf, talebedilen dosya veya belgelerin asıllarına uygunluğu onaylı, örnek veya fotokopilerini göndermekle yetinebilir. Ancak, yardım istiyen Taraf, asıllarının gönderilmesini açıkça isterse, bu talep imkân nisbetinde yerine getirilecektir.

Madde — 4.

Yardım istiyen Taraf açıkça istediği takdirde, yardım istenen Taraf, istinabenin yerine getirilme tarihini ve yerini kendisine bildirecektir. İlgili memur ve kişiler, yardım istenen Tarafça rıza gösterildiği takdirde, istinabenin yerine getirilmesinde hazır bulunabilirler.

Madde — 5.

Âkıd Taraflardan her biri, işbu Sözleşmenin imzası veya onaylama veya katılma belgesinin tevdii sırasında, Avrupa Konseyi Genel Sekreterine yapacağı bir bildiriyle, arama veya tutuklama amacını güden istinabelerin yerine getirilmesini aşağıdaki şartlardan bir veya birkaçına tabi kılıp kılmamak yetkisini saklı tutabilir :

a) İstinabeyi gerektiren suçun hem yardım istenen, hem de yardım istenen Tarafların kanunlarına göre cezalandırılabilir bir suç olması,

b) İstinabeyi gerektiren suçun, yardım istenen Tarafın memleketinde, suçlunun geri verilmesine elverişli bir suç olması.

c) İstinabenin yerine getirilmesi, yardım istenen Tarafın kanunu ile bağdaşması.

2. — Bir Âkıd Taraf, işbu maddenin 1 nci fıkrası uyarınca bildiride bulunduğu zaman diğer Âkıd Taraflardan biri karşılık kuralını uygulayabilir.

Madde — 6.

Yardım istenen Taraf, gönderilmesi istenen eşya, dosya veya belgelerin verilmesini, görülmekte olan bir ceza dâvası için zorunlu olması halinde geciktirebilir.

Yardım istenen Taraf vazgeçmediği takdirde, istinabe yolu ile gönderilmiş olan eşya ile dosya ve belgelerin asılları, yardım istiyen Tarafça, mümkün olan süratle, yardım istenen Tarafa geri verilir.

BÖLÜM - III.

Usule ait işlemlerin ve adlî kararların tebliği

Tanıkların, bilirkişilerin ve kovuşturulan kişilerin mahkeme önüne çıkmaları

Madde — 7.

1. — Yardım istenen Taraf, tebliğ edilmek üzere yardım istiyen Tarafça kendisine gönderilmiş olan usule ait işlemler ve adlî kararları tebliğ edecektir.

Bu tebliğ hükmün veya usule ait kararın sadece muhataba intikalini sağlamak suretiyle yerine getirilebilir.

Yardım istiyen Taraf açıkça istediği takdirde, yardım istenen Taraf işbu bildiriyi kendi mevzuatında benzeri bildiriler için öngörülen şekillerden birine veya mevzuatı ile bağdaşan diğer özel bir şekle uyarak yerine getirir.

2. — Tebligatın yapıldığının delili, tarihli ve muhatabı tarafından imzalı bir makbuzla veya yardım istenen Tarafın tebliğin vukuunu, şeklini ve tarihini belirten bir bildirisi ile olur. Bu belgelerin biri veya diğeri yardım istenen Tarafa derhal intikal ettirilir. Yardım istiyen Tarafın isteği üzerine, yardım istenen Taraf, bildirinin, kendi kanununa uygun olarak yapılıp yapılmadığını tasrih edecektir. Bildirinin yerine getirilmesi mümkün olamamış ise, yardım istenen Taraf bunun sebebini, yardım istiyen Tarafa derhal bildirir.

3. — Âkıd Taraflardan her biri, işbu Sözleşmenin imzası veya onaylama veya katılma belgesinin tevdiî anında Avrupa Konseyi Genel Sekreterine yapacağı bir bildiri ile, kendi ülkesinde bulunan ve kovuşturulan bir kişi ile ilgili celpnamenin, mahkeme önüne çıkmak için tesbit edilen tarih-

ten bir süre önce, kendi makamlarına verilmesini istiyebilir. İşbu süre bahis konusu bildiride tasrih edilecek ve 50 günü aşamıyacaktır.

Mahkeme önüne çıkma tarihinin tesbitinde ve celpnamenin intikal ettirilmesinde bu süre göz önünde tutulacaktır.

Madde — 8.

Celbi talebolunup da celpnameye icabet etmiyen bir tanık veya bilirkişi, işbu celpname ceza ihtarını ihtiva etse dahi, yardım istiyen Tarafın ülkesine kendi iradesiyle gitmediği ve orada usulüne uygun olarak yeniden celbedilmediği takdirde, hiçbir müeyyideye veya zorlayıcı tedbire tabi tutulamaz.

Madde — 9.

Yardım istiyen Tarafça tanık veya bilirkişiye ödenecek tazminat ile yol ve oturma giderleri, konut yerinden itibaren hesaplanacak ve kendilerinin dinlenileceği memlekette yürürlükte olan tarife ve yönetmeliklerde öngörülen miktarlardan az olmıyacaktır.

Madde — 10.

Yardım istiyen Taraf bir tanık veya bilirkişinin kendi adlî makamları önüne bizzat çıkmasını özellikle gerekli addediyorsa, bu hususu celbin tebliği ile ilgili talebinde belirtir ve yardım istenen Taraf bu tanık veya bilirkişiyi söz konusu adlî makamlar önüne çıkmaya davet eder.

Yardım istenen Taraf tanığın veya bilirkişinin cevabını yardım istiyen Tarafa bildirir.

2. — İşbu maddenin birinci fıkrasında öngörülen halde, talepname veya celpname, ödenecek tazminatın, yolluk ve oturma giderlerinin yaklaşık toplamını kapsar.

3. — Bu amaçla kendisinden bir talepte bulunulduğu takdirde, yardım istenen Taraf tanığa veya bilirkişiye bir avans verebilir. Bu avans celpnamede zikredilecek ve yardım istiyen Tarafça yardım istenen Tarafa ödenecektir.

Madde — 11.

1. — Yardım istiyen Tarafça, tanık sıfatiyle veya yüzleştirilmek amaciyle, mahkeme önüne şahsan çıkması istenilen her tutuklu kişi, yardım istenen Tarafça, belirtilen süre içinde geri gönderilmek ve uygulanabileceği ölçüde 12 nci madde hükümleri saklı kalmak şartiyle, dinlenmenin vukubulacağı ülkeye geçici olarak gönderilir.

Gönderme talebi aşağıdaki hallerde reddolunabilir :

a) Tutuklu kişinin gönderilmeye razı olmaması,

b) Yardım istenen Tarafın ülkesinde görülmekte olan bir ceza dâvasında, tutuklunun mevcudiyetinin zorunlu olması,

c) Gönderilmesinin tutukluluk halini uzatır nitelikte bulunması,

d) Tutuklu kişinin yardım istiyen Tarafın ülkesine gönderilmesine engel diğer önemli sebeplerin var olması.

2. — 2 nci madde hükmü saklı kalmak şartiyle, yukardaki fıkrada öngörülen durumda, ülkesinden transit geçişin istendiği işbu Sözleşmeye Taraf olan Üçüncü bir Devletin Adalet Bakanlığına gerekli bütün belgelerle birlikte, yardım istiyen Taraf Adalet Bakanlığınca yapılan bir talep üzerine, tutuklu kişinin o Devlet ülkesinden transit geçmesine müsaade olunur. Her Âkid Taraf kendi uyruklarının transit geçmesi için gerekli müsaadeyi vermekten imtina edebilir.

3. — Yardım istenen Taraf gönderilen kişinin serbest bırakılmasını istemediği takdirde, bu kişi yardım istiyen Taraf ülkesinde ve gerektiğinde transit geçiş için müsaade istenilen Tarafın ülkesinde, tutuklu kalacaktır.

Madde — 12.

1. — Hangi uyrukta olursa olsun, bir celp üzerine yardım istenen Tarafın adlî makamları önüne çıkacak olan tanık veya bilirkişi, yardım istenen Tarafın ülkesinden ayrıldığı tarihten önceki eylem veya mahkûmiyetleri için, yardım istenen Taraf ülkesinde ne kovuşturulabilir ne tutuklanabilir ne de kişisel hürriyetlerinin her hangi bir şekilde sınırlanmasına tabi tutulabilir.

2. Aleyhine kovuşturma konusu teşkil eden eylemler sebebiyle yardım istiyen Tarafın adlî makamları önüne celbedilen bir kişi, hangi uyruktan olursa olsun, yardım istenen Taraf ülkesinden ayrıldığı tarihten önce var olup, celpnamede söz konusu edilmiyen eylem veya mahkûmiyetleri yüzünden, yardım istiyen Taraf ülkesinde, ne kovuşturulabilir ne tutuklanabilir ne de bu kimsenin kişisel hürriyeti başka bir şekilde sınırlanmaya tabi tutulabilir.

3. — Yardım istiyen Taraf ülkesinde, yardım istiyen Taraf adlî makamlarınca, bu Tarafın ülkesinde bulunması gerekli sayılmadığı tarihten itibaren 15 gün içinde, tanık bilirkişi veya kovuşturulan kişi, bu ülkeyi terk etmek imkânına sahibolduğu halde, terk etmediği veya terk edip de geri döndüğü takdirde, işbu maddede öngörülen dokunulmazlık son bulur.

BÖLÜM - IV.

Adlî sicil

Madde — 13.

1. — Bir ceza dâvası için zorunlu olup da, Âkid Taraflardan birinin adlî makamlarınca talebedilecek adlî sicil örnekleri ve bu hususa ilişkin her çeşit bilgi, yardım istenen Tarafça, kendi adlî makamlarının benzeri hallerde sağlıyabilecekleri ölçüde, yardım istiyen Tarafa gönderilir.

2. — İşbu maddenin 1 nci fıkrasında öngörülenlerin dışındaki hallerde, benzer talepler, yardım istenen Tarafın mevzuatının, yönetmeliklerinin ve uygulamasının öngördüğü şartlar içinde sonuçlandırılır.

BÖLÜM - V.

Usul

Madde — 14.

1. — Yardımlaşma talepleri aşağıdaki hususları kapsamalıdır :

a) Talebi yapan makam,

b) Talebin konusu ve gerekçesi,

c) Mümkün olduğu ölçüde, ilgili kişinin kimliği ve tabiiyeti,

d) Gerekiyorsa muhatabın adı ve adresi.

2. — 3, 4 ve 5 nci maddelerde öngörülen istinabe taleplerinde, diğer hususların dışında, isnadedilen suç hakkında bilgi verilecek ve olayların kısa bir izahı yapılacaktır.

Madde — 15.

1. — 3, 4 ve 5 nci maddelerde öngörülen istinabe talepleriyle 11 nci maddede bahis konusu edilen talepler, yardım istiyen Tarafın Adalet Bakanlığınca, yardım istenen Tarafın Adalet Bakanlığına gönderilecek ve aynı yoldan iade edilecektir.

2. — İvedi hallerde, sözü geçen istinabe talepnameleri, yardım istiyen Tarafın adlî makamlarınca, yardım istenen Taraf adlî makamlarına gönderilebilir. İstinabe evrakı, istinabenin yerine getirilmesi ile ilgili belgelerle birlikte, işbu maddenin 1 nci fıkrasında öngörülen yoldan geri gönderilir.

8. — 13 ncü maddenin 1 nci fıkrasında öngörülen talepnameler, yardım istiyen Taraf adlî makamlarınca doğrudan doğruya yardım istenen Tarafın yetkili mercilerine gönderilebilir. Ve cevaplar doğrudan doğruya bu merci tarafından verilebilir. 13 ncü maddenin 2 nci fıkrasında öngörülen talepnameler, yardım istiyen Taraf Adalet Bakanlığınca yardım istenen Taraf Adalet Bakanlığına gönderilir.

4. İşbu maddenin 1 nci ve 3 ncü fıkralarında öngörülenler dışındaki, adlî yardım ve özellikle hazırlık soruşturması ile ilgili talepnameler, adlî makamlar arasında doğrudan doğruya yazışma konusu teşkil edebilirler.

5. — İşbu Sözleşmede müsaade edilen doğrudan doğruya yazışmalar, Milletlerarası Polis Teşkilâtı (İnterpol) aracılığı ile yapılabilir.

6. — Âkıd Taraflardan her biri, işbu Sözleşmenin imzası veya onaylama veya katılma belgesinin tevdii anında Avrupa Konseyi Genel Sekreterine yapacağı bir bildiri ile, adlî yardım taleplerinin tümünün veya bâzılarının, kendisine, işbu maddede öngörülenlerden başka bir yolla yapılmasını bildirebileceği gibi, işbu maddenin 2 nci fıkrasında öngörülen halde istinabe talepnamesinin bir örneğinin aynı zamanda kendi Adalet Bakanlığına gönderilmesini de istiyebilir.

7. — İşbu madde Âkıd Taraflar arasında yürürlükte bulunan iki Taraflı Anlaşmaların, adlî yardım taleplerinin iki Taraf makamları arasında doğrudan doğruya yapılmasını öngören hükümlerine dokunmaz.

Madde — 16.

1. — İşbu maddenin 2 nci fıkrasının hükümleri saklı kalmak şartiyle talepnamelerin ve bunlara ek belgelerin tercümeleri istenmiyecektir.

2. — Âkıd Taraflardan her biri, Sözleşmenin imzası veya onaylama veya katılma belgesinin tevdii anında, Avrupa Konseyi Genel Sekreterine yapacağı bir bildiri ile talepnamelerin ve bunlara ek belgelerin, kendi dilinde bir tercümesi veya Avrupa Konseyi resmî dillerinden birine veya Avrupa Konseyi resmî dillerinden tercih edeceği bir dile çevrilmiş metinleri ile birlikte kendisine gönderilmesini istemek hakkını saklı tutabilir. Diğer Taraflar karşılık kuralını uygulıyabilirler.

3. — İşbu madde iki veya daha çok Âkıd Taraf arasında yürürlükte olan veya ileride yapılacak olan anlaşmaların, talepnamelerin ve bunlara ek belgelerin tercümesi ile ilgili hükümlerine dokunmaz.

Madde — 17.

İşbu Sözleşmenin uygulanması ile ilgili olarak, gönderilen evrak ve belgeler her türlü onaylama işlemlerinden muaftır.

Madde — 18.

Bir yardımlaşma talebi ile kendisine müracaat edilen bir makam, bunu sonuçlandırmaya yetkili değilse, bu talepnameyi re'sen, memleketinin yetkili makamına gönderecek ve talep kendisine doğrudan doğruya yapıldığı takdirde, yardım istiyen Tarafa aynı yoldan bilgi verecektir.

Madde — 19.

Adlî yardım talebinin her türlü reddi gerekçeli olmalıdır.

Madde — 20.

9 ncu madde hükümleri saklı kalmak şartiyle, yardımlaşma taleplerinin yerine getirilmesi, yardım istenen Taraf ülkesinde bilirkişilerin müdahalesinin ve 11 nci madde gereğince, tutuklu kişilerin naklinin doğurduğu masraflar dışında hiçbir masrafın ödenmesini gerektirmez.

BÖLÜM - VI.

Kovuşturma ile ilgili ihbar

Madde — 21.

1 — Bir Âkıd Tarafça diğer bir Tarafın mahkemelerindeki kovuşturmalarla ilgili olarak yapılan her ihbar Adalet Bakanlıkları yolu ile yapılır. Bununla beraber, Âkıd Taraflar, 15 nci maddenin 6 ncı fıkrasında öngörülen yetkiyi kullanabilirler.

2 — Yardım istenen Taraf bu ihbar hakkında yapılan işlemi bildirecek ve gerekiyorsa, alınan kararın örneğini gönderecektir.

3 — 16 ncı madde hükümleri, işbu maddenin 1 nci fıkrasında öngörülen ihbarlara uygulanır.

BÖLÜM - VII.

Adlî sicillerle ilgili bilgi mübadelesi

Madde — 22.

Âkıd Taraflardan her biri, diğer Taraf tebalarına ilişkin olup adlî sicile kaydedilmiş bulunan cezaî hükümler ve sonraki tedbirler hakkında ilgili Tarafa bilgi verir. Adalet Bakanlıkları bu bilgileri yılda en az bir kere birbirlerine göndereceklerdir. Bahis konusu kişinin iki veya daha çok Âkıd Taraf tebası addedilmesi halinde, bu bilgi, kişi, ülkesinde mahkûm olduğu Tarafın tabiiyetini taşımıyorsa, ilgili Taraflardan her birine verilir.

BÖLÜM - VIII.

Nihaî hükümler

Madde — 23.

1 — Âkıd Taraflardan her biri, işbu Sözleşmenin imzası veya onaylama veya katılma belgesinin tevdii anında, Sözleşmenin belirli bir veya birkaç hükmünü saklı tutabilir.

2 — Bâzı hükümler hakkında ihtirazi kayıt ileri süren her Âkıd Taraf, şartlar müsaade ederetmez, bunu geri alacaktır. İhtirazi kayıtların geri alınması Avrupa Konseyi Genel Sekreterine yapılacak bir bildiri ile olur.

3 — Sözleşmenin bir hükmü hakkında ihtirazi kayıt ileri sürmüş olan bir Âkıd Taraf, bu hükmün diğer Tarafça uygulanmasını, ancak hükmü kendisinin kabul ettiği ölçüde istiyebilir.

Madde — 24.

Âkıd Taraflardan her ibiri Sözleşmenin imzası veya onaylama veya katılma belgesinin tevdii anında Avrupa Konseyi Genel Sekreterine yapacağı bir bildiri ile, işbu Sözleşmenin uygulanması bakımından, hangi makamları adlî makamlar olarak sayacağını bildirebilir.

Madde — 25.

1 — İşbu Sözleşme Âkıd Tarafların anavatan topraklarında uygulanır.

2 — İşbu Sözleşme, Fransa için, Cezayir ve denizaşırı vilâyetlerde, İtalya için, İtalyan İdaresindeki Somali ülkesinde de uygulanır.

3 — Federal Almanya Cumhuriyeti, Avrupa Konseyi Genel Sekreterine yapacağı bir bildiri ile, işbu Sözleşmenin uygulanmasını Berlin Land'ına teşmil edebilir.

4 — İşbu Sözleşme Holânda Kırallığının Avrupa'daki ülkesinde uygulanır. Anılan Kırallık Avrupa Konseyi Genel Sekreterine yapacağı bir bildiri ile Sözleşmenin uygulanmasını Holânda Antillerine, Surinam'a ve Holânda Yeni Gine'sine de teşmil edebilir.

5 — İki veya daha çok Âkıd Taraf arasında doğrudan doğruya varılacak Anlaşma ile işbu Sözleşmenin uygulama alanı, bu Anlaşmaya derc edilecek şartlar altında, işbu maddenin 1, 2, 3, ve 4 ncü fıkralarında belirtilen ülkelerden başka, Taraflardan birinin milletlerarası ilişkilerini sağladığı her hangi bir ülkeye teşmil edilebilir

Madde — 26.

1 — 15 nci maddenin 7 nci fıkrası ve 16 ncı maddenin 3 ncü fıkrası hükümleri saklı kalmak üzere, işbu Sözleşme, uygulandığı ülkeler bakımından, iki Taraflı Andlaşma, Sözleşme veya Anlaşmaların, iki Âkıd Taraf arasındaki ceza işlerinde karşılıklı adlî yardımı düzenliyen hükümlerini kaldırır.

2 — İşbu Sözleşme belirli bir alanda, bâzı hallere munhasır Karşılıklı Adlî Yardımlaşmayı düzenliyen veya düzenliyecek iki veya çok Taraflı milletlerarası her hangi bir Anlaşma hükümlerinde yer alan vecibeleri etkilemez.

3 — Âkıd Taraflar, ancak işbu Sözleşmenin hükümlerini tamamlamak veya Sözleşmede yer almış ilkelerin uygulanmasını kolaylaştırmak amacı ile, aralarında Ceza İşlerinde Karşılıklı Adlî Yardım ile ilgili iki veya çok Taraflı Anlaşmalar aktedebilirler.

4 — Ceza İşlerinde Adlî Yardımın iki veya daha çok Âkıd Taraf arasında, ortak bir mevzuat veya ülkelerinde Adlî Yardım Taleplerinin karşılıklı olarak uygulanmasını öngören özel bir rejim esasına dayanarak düzenlenmesi halinde, Taraflar bu alanda karşılıklı münasebetlerini, işbu Sözleşmenin hükümlerine rağmen munhasıran bahis konusu usullere göre, yürütmekte serbest olacaklardır. Bu fıkra hükümlerine uygun olarak karşılıklı ilişkilerinde işbu Sözleşmenin uygulanmasını bertaraf eden veya bertaraf edecek olan Âkıd Tarafların, bu hususu Avrupa Konseyi Genel Sekreterine göndereceklerî bir bildiri ile belirtmeleri gerekir.

Madde — 27.

1 — İşbu Sözleşme, Avrupa Konseyi üyelerinin imzasına açık tutulacaktır. Sözleşme onaylanacak ve onaylama belgeleri Avrupa Konseyi Genel Sekreterine tevdi edilecektir.

2 — Sözleşme 3 ncü onaylama belgesinin tevdiinden itibaren 90 gün sonra yürürlüğe girecektir.

3 — İşbu Sözleşme, Sözleşmeyi sonradan onaylayan imzacılar bakımından, onaylama belgesinin tevdii tarihinden itibaren 90 gün sonra yürürlüğe girecektir.

Madde — 28.

1 — Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi, Konseye üye olmıyan her Devleti, işbu Sözleşmeye katılmaya davet edebilir. Bu davete ilişkin kararın, Sözleşmeyi onaylamış bulunan Konsey Üyelerinin oy birliği ile alınması gerekir.

2. Katılma, tevdiinden itibaren 90 gün sonra hüküm ifade eden bir katılma belgesinin Konsey Genel Sekreterine tevdii ile olur.

Madde — 29.

Her Âkıd Taraf, Avrupa Konseyi Genel Sekreterine göndereceği bir bildiri ile, işbu Sözleşmeyi kendi bakımından feshedebilir. Bu fesih Konsey Genel Sekreterinin bildiriyi aldığı tarihten itibaren 6 ay sonra hüküm ifade eder.

Madde — 30.

Avrupa Konseyi Genel Sekreteri, Konsey üyelerine ve işbu Sözleşmeye katılmış olan her Devlet Hükümetine, aşağıdaki hususları bildirir :

a — İmzacıların adları ve her türlü onaylama veya katılma belgelerinin tevdii;

b — Yürürlüğe giriş tarihi;

c — 5 nci maddenin 1 nci fıkrası, 7 nci maddenin 3 ncü fırkası, 15 nci maddenin 6 ncı fıkrası, 16 ncı maddenin 2 nci fıkrası, 24 ncü madde, 25 nci maddenin 3 ve 4 ncü fıkraları ve 26 ncı maddenin 4 ncü fıkrası gereğince alınan her bildiri;

d — 23 ncü maddenin 1 nci fıkrası hükümlerine uygun olarak yapılan ihtirazi kayıtlar;

e — 23 ncü maddenin 2 nci fıkrası hükümlerine uygun olarak geri alınan ihtirazi kayıtlar;

f — 29 ncu madde hükümleri gereğince alınan fesih bildirileri ve bunların yürürlüğe gireceği tarih.

Yukarıdaki hükümleri onaylama zımnında gereği gibi yetkili kılınmış, aşağıda imzaları bulunanlar, işbu Sözleşmeyi imzalamışlardır.

İşbu Sözleşme, Fransızca ve İngilizce dillerinde ve her iki metin de aynı derecede geçerli olmak üzere, tek nüsha halinde, Strasburg'da, 20 Nisan 1959 tarihinde yapılmıştır. Avrupa Konseyi arşivlerine konacak olan bu tek nüshanın aslına uygun, onaylanmış örneklerini Genel Sekreter, imzacı veya Sözleşmeyi imzalayan veya katılmış Devletlere gönderecektir.

Dönem : 2
Toplantı : 2

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 166

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Halk Cumhuriyeti Hükümeti arasında Hava ulaştırmasına dair 28 Haziran 1966 tarihli Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı ve Ulaştırma ve Dışişleri komisyonları raporları (1/264)

T. C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Tetkik Dairesi
Sayı : 71-430/4917

24 . 8 . 1966

Millet Meclisi Başkanlığına

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 22 . 8 . 1966 tarihinde kararlaştırılan «Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Halk Cumhuriyeti Hükümeti arasında Hava ulaştırmasına dair 28 Haziran 1966 tarihli Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı» gerekçesi ve ilişiği ile birlikte sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

Süleyman Demirel
Başbakan

GEREKÇE

Memleketimizin coğrafi durumu milletlerarası hava servislerinin memleketimizden geçmesinin sağlıyacağı menfaatler göz önünde tutarak ve aynı zamanda millî sivil havacılığımızı teşvik ve kalkındırmak gayesiyle bugüne kadar 27 devletle hava ulaştırmasına dair ikili anlaşmalar yapılmış bulunmaktadır. Bu meyanda, Macaristan Hükümeti tarafından bir hava ulaştırma anlaşması akdi hususunda vâkı teklif de kabul edilmiş ve yapılan görüşmeler 28 Haziran 1966 günü bir Anlaşma ile neticelenmiştir.

Bu Anlaşma hükümleri geniş ölçüde 1944 Şikago Sivil Havacılık Konferansında tesbit edilen standart anlaşmadan mülhem olup mütekabiliyet esasına dayanmaktadır. Hava seyrüseferi ile ilgili millî kanun ve nizamlara riayet edilmek suretiyle her iki memleket arasında tarifeli hava servisi işletilebilecektir. Bu Anlaşma, memleketimizi Macaristan'dan havayolu ile yabancı turist nakli, Türk Havayolları uçaklarının bu memleket üzerinden Orta - Avrupa'ya yapacağı seferlerde uçuş zamanının kısalması sebebiyle malî yönden tasarruf sağlanması ve Macaristanla ekonomik bağlarımızın gelişmesi bakımlarından faydalı görülmektedir.

Bu faydalara ilâveten, Şimal Hava Yolunun açılması, yabancı hava şirketlerinin de daha kısa ve ekonomik olan bu yolu peyderpey tercih etmeleri suretiyle, Avrupa ile Asya arasındaki hava irtibatının siklet merkezinin Yeşilköy Hava Meydanı üzerinde teksifini mümkün ve zaruri kılacaktır ki, bu da memleketimize maddi ve mânevi sahalarda büyük avantajlar temin edecektir.

Anlaşma, onaylanmasının uygun bulunması zımnında, Türkiye Büyük Millet Meclisinin takdirine sunulur.

Ulaştırma Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Ulaştırma Komisyonu
Esas No. : 1/264
Karar No. : 3

3 . 12 . 1966

Yüksek Başkanlığa

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 28 . 8 . 1966 tarihinde kararlaştırılan «Türkiye Cumhuriyeti Hükümetiyle Macaristan Halk Cumhuriyeti arasında Hava Ulaştırmasına dair 28 Haziran 1966 tarihli Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğu hakkındaki kanun tasarısı» ilgili Bakanlıklar temsilcileri de hazır oldukları halde tetkik ve müzakere olundu :

Kanun tasarısının gerekçesi ve bununla ilgili olarak Dışişleri ve Ulaştırma Bakanlıkları temsilcilerinin vermiş oldukları izahat yerinde görülerek Anlaşmanın onaylanması hakkındaki kanun tasarısı Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Havalesine uyarak Dışişleri Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Ulaştırma Komisyonu

Başkanı	Sözcü		
Ankara	Bilecik	Erzincan	Gaziantep
Orhan Alp	*Şadi Binay*	*Adil Sağıroğlu*	*Mehmet Uygur*
Hatay	İzmir	Kars	Sinop
Hüsnü Özkan	*H. Gümüşpala*	*Cengiz Ekinci*	*Niyazi Özgüç*

Tokat
İrfan Solmazer

Dışişleri Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Dışişleri Komisyonu
Esas No. : 1/264
Karar No. : 7

9 . 12 . 1966

Yüksek Başkanlığa

Türkiye Cumhuriyeti ile Macaristan Halk Cumhuriyeti Hükümeti arasında hava ulaştırmasına dair 28 Haziran 1966 tarihli Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğu hakkındaki kanun tasarısı, ilgili Bakanlık temsilcilerinin iştirakiyle Komisyonumuzda görüşüldü.

Tümü üzerinde yapılan görüşmeler sonunda, gerekçede de etraflıca belirtildiği üzere, milletlerarası hava servislerinin memleketimizden geçmesinin temin edeceği menfaatler ve millî sivil havacılığımızın inkişaf ve kalkınmasını nazarı itibara alan Komisyonumuz mezkür Anlaşmanın onaylanmasına dair olan tasarının aynen kabulüne karar vermiştir.

Genel Kurula arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü	Kâtip
Manisa	Sivas	Çanakkale	Eskişehir
E. Akça	*C. Odyakmaz*	*M. Baykan*	*E. Gazi Sakarya*

Ankara *R. Ergüder*	Aydın *Y. Menderes*	Bursa N. Gürsoy İmzada bulunamadı.	İstanbul *M. Yardımcı*
İstanbul O. Erkanlı İmzada bulunamadı.	İstanbul *S. Sarper*	İzmir *S. İksel*	Kocaeli *N. Erım*
	Oordu *F. Cemal Erkin*	Urfa *Behice Hatko (Boran)*	

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Halk Cumhuriyeti Hükümeti arasında hava ulaştırmasına dair 28 Haziran 1966 tarihli Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — 28 Haziran 1966 tarihinde Ankara'da imza edilen Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Halk Cumhuriyeti Hükümeti arasında Hava ulaştırmasına dair Anlaşmanın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

22 . 8 . 1966

Başbakan *S. Demirel*	Devlet Bakanı *C. Bilgehan*	Devlet Bakanı *R. Sezgin*
Devlet Bakanı *K. Ocak*	Devlet Bakanı *A.F. Alişan*	Adalet Bakanı *H. Dinçer*
Millî Savunma Bakanı *A. Topaloğlu*	İçişleri Bakanı *F. Sükan*	Dışişleri Bakanı *İ. S. Çağlayangil*
Maliye Bakanı *İ. Gürsan*	Millî Eğitim Bakanı *O. Dengiz*	Bayındırlık Bakanı *E. Erdinç*
Ticaret Bakanı *M. Zeren*	Sağ. ve Sos. Y. Bakanı *E. Somunoğlu*	Gümrük ve Tekel Bakanı *İ. Tekin*
Tarım Bakanı *B. Dağdaş*	Ulaştırma Bakanı *S. Öztürk*	Çalışma Bakanı *A. N. Erdem*
Sanayi Bakanı *M. Turgut*	Enerji ve Tabiî Kay. Bakanı *İ. Deriner*	Turizm ve Tanıtma Bakanı *N. Kürşad*
İmar ve İskân Bakanı *H. Menteşeoğlu*	Köy İşleri Bakanı *S. O. Avcı*	

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE MACAR HALK CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA HAVA ULAŞTIRMA ANLAŞMASI

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Macar Halk Cumhuriyeti Hükümeti - ki, bundan böyle «Âkıd Taraflar» diye anılacaktır, - kendi ülkeleri arasında ve ötesinde hava servisleri kurmak amacı ile bir anlaşma akdetmek istiyerek, aşağıdaki hususlarda anlaşmışlardır :

MADDE : 1.

Bu anlaşma bakımından aksine bir hüküm bulunmadıkça :

(a) «Ülke terimi, Âkıd Taraflardan her birinin hâkimiyeti altında bulunan arazi, ona bitişik kara suları ve üstündeki hava sahası anlamını taşır.

(b) «Yetkili havacılık makamları» terimi, Türkiye Cumhuriyeti bakımından Ulaştırma Bakanlığı veya sözü geçen Bakanlık tarafından yapılan görevleri yerine getirmeye yetkilendirilen her hangi bir kimse veya daire, ve Macar Halk Cumhuriyeti Hükümeti bakımından Posta ve Ulaştırma Bakanı veya bu Bakan tarafından yapılan görevleri yerine getirmeye yetkilendirilen her hangi bir kimse veya daire anlamına gelir.

(c) «Tâyin edilen hava yolu işletmesi» terimi, bu Anlaşmanın (3) maddesi gereğince tâyin edilen ve yetkilendirilen hava yolu işletmesi demektir.

(d) «Hava servisi» terimi, umumi yolcu, posta ve yük nakliyatı için hava nakil vasıtalarının yaptığı tarifeye tabi her hangi bir hava servisi anlamına gelir.

(e) «Uluslararası hava servisi» terimi, birden ziyade devlet ülkesi üzerindeki hava sahasından geçen bir hava servisi anlamını taşır.

(f) «Hava yolu işletmesi» terimi, uluslararası bir hava servisi işleten veya teklif eden bir hava nakliyatı teşebbüsü demektir.

(g) «Trafikten gayrı maksatlar için iniş» (teknik iniş) terimi, yolcu, yük ve posta alıp boşaltmaktan gayrı her hangi bir maksatla iniş anlamını taşır.

(h) «Mutabık kalınan servisler» terimi, işbu Anlaşmanın 1 numaralı Ek'inde belirtilen hatlarda yapılan tarifeli milletlerarası hava servisleri anlamını taşır.

(i) «Tasrih edilen hatlar» terimi, mutabık kalınan servislerin işletilmesi için işbu Anlaşmanın 1 numaralı Ek'inde belirtilen hatlar anlamını taşır.

MADDE : 2.

1. Âkıd Taraflardan her biri diğerine tasrih edilen hatlarda mutabık kalınan servislerin işletilmesi amaciyle, bu Anlaşmada belirtilen hakları tanır. Âkıd Taraflardan her biri tarafından tâyin olunan hava yolu işletmesi veya işletmeleri, tasrih edilen bir hatta mutabık kalınan bir servisi işletirken aşağıdaki haklardan istifade edecektir :

(a) Öteki Âkıd Tarafların ülkesi üzerinden inmeden uçmak,

(b) Sözü geçen ülke içerisinde teknik iniş yapmak,

(c) Yolcu, yük ve posta şeklindeki uluslararası trafiği bırakmak ve almak amaciyle, sözü geçen ülke içerisinde, o hat için bu Anlaşmanın 1 numaralı Ek'inde belirtilen noktalara iniş yapmak.

2. Bu maddenin (1). fıkrasındaki hiçbir husus, bir Âkıd Tarafın hava yolu işletmelerine diğer Âkıd Taraf ülkesindeki bir noktaya bırakılmak üzere o diğer Âkıd Taraf ülkesindeki başka bir noktadan yolcu, yük ve posta almak hakkının verildiğine delâlet etmiyecektir.

MADDE : 3

1. Âkıd Taraflardan her biri, diğer Âkıd Tarafa, tasrih edilen hatlarda mutabık kalınan servisleri işletmesi amacıyla bir veya birkaç havayolu işletmesi tâyin ettiğini yazılı olarak bildirmek hakkına sahibolacaktır.

2. Diğer Âkıd Taraf, böyle bir tâyin bildirisini aldığında, bu maddenin (3) ncü fıkrası hükümleri saklı kalmak üzere, tâyin edilen havayolu işletmesi veya işletmelerine gerekli işletme yetkilerini lüzumsuz gecikmeye sebebiyet vermeden tanıyacaktır.

3. Âkıd Taraflardan birinin yetkili havacılık makamları, diğer Âkıd Tarafın tâyin ettiği bir havayolu işletmesinden :

(a) Uluslararası hava servislerinin işletilmesinde normal ve mâkul bir şekilde uyguladıkları kanun ve nizamlarda gösterilen şartları yerine getirebilecek vasıfları haiz bulunduğu,

(b) Tâyin edilmiş bir havayolu işletmesinin esas mülkiyetinin ve fiilî kontrolunun bu havayolu işletmesini tâyin eden tarafın veya uyruklarının elinde bulunduğu hususlarında kendilerini tatmin etmesini isteyebilir.

4. Bir havayolu işletmesi veya işletmeleri bu Anlaşma hükümleri gereğince böylece tâyin edilip kendilerine yetki verilince, bu Anlaşmanın 10 ncu maddesi hükümlerine göre tesbit edilmiş bir ücret tarifesinin mutabık kalınan seferler bakımından yürürlükte olması kaydiyle bu servislerin tamamını veya bir kısmını işletmeye her hangi bir tarihte başlıyabilir.

MADDE : 4.

1. Âkıd Taraflardan her biri diğer Âkıd Tarafın tâyin ettiği havayolu işletmesi veya işletmelerine verilmiş bulunan işletme yetkisini aşağıdaki hallerde geri almak veya bu Anlaşmanın 2 nci maddesinde kayıtlı hakların kullanılmasını durdurmak veya bu hakların kullanılmasında gerekli gördüğü kayıtları koymak hakkına sahibolacaktır :

(a) O havayolu işletmesinin esas mülkiyetinin veya fiilî kontrolunun havayolunu tâyin eden Âkıd Tarafın veya uyruklarının elinde bulunması, veya

(b) O havayolu işletmesinin, bu hakları tanıyan Âkıd Tarafın kanun ve nizamlarına uymaması, veya

(c) O havayolu işletmesinin başka bir şekilde bu Andlaşmada belirtilen şartlara uygun olarak işletme yapmaması.

2. Bu maddenin 1 nci fıkrasındaki hakları geri alma, tatbikatını durdurma veya kayıtlar koyma hususlarında derhal bir işlem yapılması, kanun ve nizamların daha fazla ihlâl edilmesinin önlenmesi için şart değilse, böyle bir hak ancak diğer Âkıd Tarafla tebliğ tarihinden itibaren 45 günü geçmiyecek bir müddet zarfında yapılacak istişareden sonra kullanılacaktır.

MADDE : 5.

1. Uluslararası hava servislerinde çalışan uçakların Âkıd Taraflardan herbirinin ülkesine giriş ve çıkışları ile veya bu gibi uçakların kendi ülkesinde iken işletme ve seyrüseferleri ile ilgili kanun ve nizamları, diğer Âkıd Tarafın tâyin edilen havayolu işletmesi veya işletmelerinin uçaklarına da uygulanacaktır.

2. Âkıd Taraflardan herbirinin, giriş, müsaade, göç, pasaport, gümrük ve karantinaya dair nizamları ile uçakların yolcu, mürettebat ve yükünün ülkesine giriş ve çıkış ile ilgili kanun ve nizamları ilk Âkıd Tarafın ülkesine giriş veya ülkesinden çıkışta veya ülkesinde bulundukları sırada diğer Âkıd Tarafın tâyin edilen havayolu işletmesi veya işletmeleri uçaklarının yolcu, mürettebat ve yükü hakkında da uygulanır.

MADDE : 6.

1. Âkıd Taraflardan birinin tâyin edilen hava yolu işletmesi veya işletmeleri tarafından uluslararası servislerde işletilen uçaklar ve uçaklarda bulunan mûtat donatım, akar yakıt ve yağlama yağları ve (yiyecek, içecek ve tütün dâhil) uçak kumanyası, diğer Âkıd Taraf ülkesine varışta, tekrar yurt dışına çıkarılıncaya kadar uçakta kalmak veya o diğer taraf ülkesi üzerindeki uçu-

şun bir kısmında kullanılmak kaydiyle, bütün gümrük resimleri, muayene ücretleri ve başkaca resim ve vergilerden bağışık tutulacaktır.

2. (a) Âkıd Taraflardan birinin ülkesinde, bu taraf yetkili makamlarınca tesbit edilen miktarları aşmamak ve diğer Âkıd Tarafın uluslararası bir servisinde çalıştırılan uçaklarda kullanılmak üzere uçağa alınan uçak kumanyaları,

(b) Âkıd Taraflardan birinin ülkesine diğer Âkıd Tarafın tâyin edilen hava yolu işletmesi veya işletmelerinin uluslararası servislerinde kullanılan uçakların bakım ve onarımı için sokulan yedek parçalar,

(c) Uçağa alındığı Âkıd Taraf ülkesi üzerinde yapılacak uçuşun bir kısmında kullanılacak bile olsa, Âkıd Tarafın tâyin edilen hava yolu işletmesi veya işletmeleri tarafından uluslararası servislerde işletilen uçakların ikmaline ayrılmış olan akar yakıt ve yağlama yağları.

Yapılan hizmetler karşılığı alınacak ücretler hariç, aynı resim ve vergilerden bağışık tutulacaktır.

3. Yukardaki 2 nci fıkranın (a), (b) ve (c) tâli fıkralarında sözü geçen maddeler gümrük nezaret kontrolü altında tutulabilir.

MADDE : 7.

Âkıd Taraflardan birinin uçaklarında bulundurulan mûtat havacılık donatımı ile malzeme ve ikmal maddeleri diğer Âkıd Taraf ülkesinde, ancak, o ülkenin gümrük makamlarının müsaadesiyle boşaltılabilir. Böyle bir durumda, bunlar tekrar yurt dışına götürülünceye veya başka bir şekilde gümrük nizamlarına göre elden çıkarılıncaya kadar sözü geçen yetkili makamların nezaretinde bulundurulabilir.

MADDE : 8.

Âkıd Taraflardan birinin ülkesinden transit geçen yolcular çok basitleştirilmiş bir kontroldan daha fazla bir kontrole tâbi tutulmıyacaklardır. Doğrudan doğruya transit geçen bagaj ve yükler gümrük resimleri ve benzeri vergilerden bağışık tutulacaktır.

MADDE : 9.

1. Her iki Âkıd Tarafın hava yolu işletmesi veya işletmelerine, kendi ülkeleri arasında, tasrih edilen hatlarda mutabık kalınan servisleri işletmeleri için âdil ve eşit imkân sağlanacaktır.

2. Âkıd Taraflardan her birinin hava yolu işletmesi veya işletmeleri, mutabık kalınan servisleri işletirken, diğer Âkıd Tarafın hava yolu işletmesi veya işletmelerinin çıkarlarını, bu sonuncu hava yolu işletmelerinin aynı hatların bütününde veya bir kısmında işlettiği servislere haksız olarak tesir etmiyecek şekilde göz önünde bulunduracaktır.

3. Âkıd Tarafların tâyin edilen hava yolu işletmesi veya işletmelerinin sağladığı mutabık kalınan servislerin, tasrih edilen hatlardaki kamu ulaştırma ihtiyaçları ile sıkı ilgisi bulunacak ve bunların ilk amacı, hava yolu işletmesini veya işletmelerini tâyin eden tarafın ülkesine gelen veya ülkesinden giden yolcu, yük ve postaya ait, mevcudolan veya olması mâkul bir tarzda beklenen taşıma ihtiyaçlarını mâkul bir hamule faktörü ile karşılamaya yetecek bir kapasiteyi sağlamak olacaktır.

4. Âkıd Taraflardan birinin tâyin edilen hava yolu işletmesinin diğer Âkıd Taraf ülkesindeki noktalar ile üçüncü memleketlerdeki noktalar arasındaki trafiği, tasrih edilen hatlarda taşıma hakkı, kapasitesinin ilgili bulunduğu aşağıdaki genel ilkeler çerçevesinde uygulanacaktır :

(a) Hava yolu işletmesini veya işletmelerini tâyin eden Âkıd Taraf ülkesine gelecek veya ülkesinden gidecek olan trafik ihtiyaçları;

(b) Hava yolu işletmesinin geçtiği bölgedeki devletlerin hava yolu işletmelerince kurulan başka ulaştırma servisleri de göz önüne alındıktan sonra, o bölgenin trafik ihtiyaçları, ve

(c) Uzak menzilli hava servisleri ihtiyaçları.

5. Yukardaki 4 ncü fıkraya göre tanınacak haklar, nihai olarak, Âkıd Tarafların yetkili havacılık makamlarınca tesbit olunacaktır.

6. Sağlanacak kapasite ve işletilecek servislerin sıklığı hususunda, servislere başlanmadan önce, Âkıd Tarafların yetkili havacılık makamları arasında başlangıçta bir mutabakata varılacaktır. Başlangıçta tesbit edilen bu kapasite ve servis sıklığı, sözü geçen makamların her hangi biri tarafından zaman zaman gözden geçirilebilir.

MADDE : 10.

1. Âkıd Taraflardan birinin hava yolu işletmelerince diğer Âkıd Tarafın ülkesine veya ülkesinden yapılacak nakliyat için uygulanacak ücret tarifeleri; işletme masrafları, mâkul kâr, servislerin hız ve konfor gibi hususiyetleri ve başka hava yolu işletmelerinin ücret tarifeleri de dâhil, bütün ilgili âmiller göz önüne alınarak mâkul hadlerde tesbit olunacaktır.

2. Bu maddenin 1 nci fıkrasında sözü geçen ücret tarifeleri üzerinde, mümkünse, her iki Âkıd Tarafın ilgili hava yolu işletmeleri arasında hattın bütünü veya bir kısmında işliyen başka hava yolu işletmeleriyle de istişarede bulunarak mutabakata varılacak ve böyle bir mutabakat, mümkün oldukça, uluslararası sivil ulaştırma alanındaki tatbikata uygun olarak sağlanacaktır.

3. Böylecce mutabık kalınan ücret tarifeleri, yürürlüğe girmesi tasarlanan tarihten en az otuz (30) gün önce Âkıd Tarafların yetkili havacılık makamlarının onayına sunulacaktır. Özel durumlarda bu süre, sözü geçen makamların mutabakatı ile azaltılabilir.

4. Tâyin edilen hava yolu işletmeleri bu ücret tarifelerinin herhangi biri üzerinde anlaşamazlarsa veya diğer bir sebeple bir ücret tarifesi bu maddenin 2 nci fıkrası hükümlerine göre tesbit edilemezse veyahut bu maddenin 3 ncü fıkrasında sözü geçen 30 günlük sürenin ilk 15 günü içerisinde, bir Âkıd Taraf diğer Âkıd Tarafa, bu maddenin 2 nci fıkrası hükümleri uyarınca mutabık kalınmış herhangi bir ücret tarifesinden memnuniyetsizliğini bildirirse, Âkıd Tarafın yetkili havacılık makamları, ücret tarifesini kendi aralarında anlaşarak tesbit etmeye çalışacaklardır.

5. Yetkili havacılık makamları bu maddenin 3 ncü fıkrası gereğince kendilerine sunulan herhangi bir ücret tarifesinin onaylanması ve 4 ncü fıkradaki herhangi bir ücret tarifesinin tesbitinde anlaşamazlarsa, anlaşmazlık bu Anlaşmanın 17 nci maddesi hükümlerine göre halledilecektir.

6. Bu maddenin 3. ncü fıkrası hükümleri saklı kalmak kaydiyle, hiçbir ücret tarifesi Âkıd Taraflardan birinin yetkili havacılık makamlarınca uygun görülmemişse yürürlüğe giremez.

7. İşbu maddenin hükümlerine göre tesbit edilmiş ücret tarifeleri; gene bu maddenin hükümlerine uygun olarak yeni ücret tarifeleri tesbit edilinceye kadar yürürlükte kalacaktır.

MADDE : 11

Bu Anlaşmanın uygulanmasından doğacak bütün ödemeler, Âkıd Taraflar arasında mer'i Ödeme Anlaşması esasları içinde yürütülür.

MADDE : 12

Âkıd Taraflardan herbirinin tâyin edilen hava yolu işletmesi veya işletmelerine, mutabık kalınan servislerin işletilmesi bakımından, diğer Âkıd Taraf ülkesinde mütekabiliyet şartıyla teknik ve ticari mümessillikler bulundurma hakkı tanınır. Bununla beraber, bu temsilciliklerin memurları bir veya diğer Âkıd Tarafın tebaasından olacaktır.

MADDE : 13

1. Sıkı bir işbirliği ruhu ile, Âkıd Tarafların yetkili havacılık makamları, bu Anlaşma ve ekleri hükümlerinin uygulanmasını ve bunlara tatminkâr bir şekilde riayet edilmesini sağlamak amacıyle zaman zaman birbirleriyle istişare edeceklerdir.

2. Âkıd Taraflardan herbirinin yetkili havacılık makamları, istek üzerine, diğer Âkıd Tarafın yetkili havacılık makamlarına birinci Âkıd Tarafın tâyin edilen Havayolu işletmesi veya işletmelerince mutabık kalınan servislerde sağlanan kapasitenin gözden geçirilmesi amaciyle mâkul bir tarzda istenebilecek periyodik ve başkaca istatistikleri verecektir. Bu istatistikler, o havayolu işletmelerince mutabık kalınan servislerde taşınan trafik miktarlarının ve bu trafiğin ilk çıkış ve son varış yerlerinin tesbiti için gerekli bütün bilgileri içine alacaktır.

MADDE : 14

1. Âkıd Taraflardan biri bu Anlaşmanın herhangi bir hükmünün değiştirilmesini arzu ettiği takdirde; öteki Âkıd Tarafla istişarede bulunmak istiyebilir; yetkili havacılık makamları arasında müzakere ve yazışma yoluyla yapılabilecek olan böyle bir istişare, istek tarihinden itibaren altmış (60) gün içerisinde başlıyacaktır. Mutabakata varılan herhangi bir değişiklik diplomatik yoldan nota teatisiyle teyididildiğinde yürürlüğe girecektir.

2. Bir numaralı ekteki değişiklikler, Âkıd Tarafların yetkili havacılık makamlarının aralarında doğrudan doğruya mutabakata varmalariyle yürürlüğe girecektir.

MADDE : 15.

1. Âkıd Taraflardan herbiri, kendi ülkesinde diğer Âkıd Taraf uçaklarına vâkı olacak bir kaza veya tehlikeli durum halinde millî mevzuatı dâhilinde kendi uçağına göstereceği tarzda kolaylık ve yardım gösterme yükümlülüğünü taal hüdeder.

2. Ülkesi üzerinde hâdise vukubulan Âkıd Taraf, durumdan diğer Âkıd Taraf sivil havacılık makamını derhal haberdar edecek ve kendi makamlarının kontrolu mahfuz kalmak şartiyle ve kanun ve nizamlarının müsaadesi nisbetinde uçağı işleten tâyin edilen hava yolu işletmesinin temsilcilerine ve veya diğer Âkıd Tarafın sivil havacılık makamlarının mümessillerine halin icaplarına göre lüzumlu görülecek yardım tedbirlerini almak müsaadesini verecektir.

3. Ülkesinde kaza olan Âkıd Taraf, kazanın durum ve nedenlerini tetkik etmek için gerekli bütün tedbirleri alacak ve istek üzerine tetkikte gözlemci olarak bulunabilmeleri bakımından uçak imalâtçısının eksperleri dâhil, diğer Âkıd Taraf temsilcilerine gerekli müsaadeyi verecektir.

4. Teknik yönden kaza tetkikini yapan Âkıd Taraf, diğer Âkıd Tarafa bunun sonuçları hakkında bilgi ve kazanın teknik raporunu verecektir. Teknik tetkiki yürüten Âkıd Taraf, kaza ile ilgili belge ve bilgileri kanun ve nizamların müsaadesi nisbetinde ve vâkı istek üzerine diğer Âkıd Tarafa verecektir.

MADDE : 16.

1. Tâyin edilen havayolu işletmesi veya işletmelerinin, mutabık kalınan servislerinde kullanılacak olan uçakları, gerekli milliyet ve tescil markalarını taşıyacaklar ve aşağıdaki belgeleri bulunduracaklardır :

a) Tescil sertifikası,
b) Uçuşa elverişlilik sertifikası,
c) Mürettebatın her bir üyesine ait gerekli lisans ve sertifika,
d) Borda jurnalı veya bunun yerini tutan herhangi bir belge,
e) Uçak telsiz lisansı,
f) Yolcu isim listesi,
g) Uçak yük taşıyorsa, yükün mahiyeti hakkında tafsilât veren ve son varış yerini gösteren şekilde bir yük manifestosu,

h) Uçak taşınması millî ve milletlerarası nizamlarla tahdide tâbi tutulan bir yük taşıyorsa, gerekli permileri,

2. Âkıd Taraflardan herbirinin yetkili havacılık makamları, mutabık kalınan servislerde çalışan diğer Âkıd Taraf uçaklarında yukarıdakilerden başka milletlerarası hava ulaştırma maksatları için kanun ve nizamlarının lüzumlu kılacağı uçak belgelerinin de bulundurulmasını diğer Âkıd Taraf yetkili havacılık makamlarına gereken ihbarı yaptıktan sonra istiyebilirler.

MADDE : 17.

1. Bu anlaşma veya eklerinin yorumlanması veya uygulanması ile ilgili herhangi bir anlaşmazlık, iki Âkıd Tarafın yetkili havacılık makamları arasında doğrudan doğruya yapılacak görüşmelerle halledilecektir.

2. Sözü geçen makamlar, her iki sivil havacılık makamından birinin diğerine vâkı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içinde bir anlaşmaya varamazlar ise anlaşmazlık diplomatik yollarla halledilecektir.

MADDE : 18.

1. Her Âkıd Taraf, ülkesi dâhilinde hava alanları, radyo servisleri, meteorolojik servisler ve sair hava seyrüseferi kolaylıklarını diğer Âkıd Tarafın tâyin edilen havayolu işletmesi veya işletmelerine de sağlayacaktır.

2. Âkıd Taraflardan herbirinin ülkesindeki hava alanlarının, tesislerin ve teknik teçhizatın kullanılması için ödenecek ücret ve başkaca vergiler, o Âkıd Tarafın ilgili Devlet makamlarınca tesbit edilen ücretler uyarınca alınacaktır.

MADDE : 19.

1. Âkıd Taraflardan herbiri, mutabık kalınan servislerin işletilmesi için, diğer Âkıd Tarafça verilen veya muteber sayılan uçuşa elverişlilik sertifikası ile yeterlik belge ve lisanslarını muteber sayacaktır.

2. Ancak, Âkıd Taraflardan herbiri, şimdiki veya önceki uyruklarına diğer Âkıd Tarafça verilmiş sertifika ve başkaca ilgili yeterlik belge ve lisansları tanımama hakkını saklı tutar.

MADDE : 20.

İşbu Anlaşma ve ekleri, her iki Âkıd Tarafı bağlayan çok taraflı herhangi bir sözleşmeye uyacak şekilde değiştirilecektir.

MADDE : 21.

İşbu Anlaşma ve I, II ve III sayılı ekler beş yıl için muteber olup, müddetin hitamından altı ay evvel Âkıd Taraflardan birince diplomatik yoldan feshi ihbar edilmedikçe yıllık süreler için kendiliğinden yenilenmiş olacaktır.

MADDE : 22

İşbu anlaşma, Birleşmiş Milletler Teşkilâtı Genel Sekreteri nezdinde tescil ettirilecektir.

MADDE : 23.

İşbu anlaşma ve onun ayrılmaz parçalarını teşkil eden I, II ve III sayılı ekler onaylama belgelerinin teatisi tarihinde yürürlüğe girecektir.

Yukardakileri tasdikan, aşağıda imzaları bulunan ve Hükûmetleri tarafından usulü dairesinde yetkilendirilmiş olan temsilciler, işbu anlaşmayı imza etmişlerdir.

Ankara'da, İngilizce dilinde, bindokuzyüz altmış altı yılı Haziran ayının yirmisekizinci günü iki nüsha halinde tanzim olunmuştur.

Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti adına	Macar Halk Cumhuriyeti Hükûmeti adına

EK : 1

1. Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti tarafından tâyin edilen havayolu işletmesi veya işletmeleri Budapeşte'de yolcu, yük ve posta şeklindeki uluslararası trafiği aşağıdaki gibi boşaltabilir veya alabilir:

Türkiye'deki noktalardan - ara noktalar - Budapeşte ve ilerisi ve dönüşü.

Ara noktalar, tâyin edilen hava yolu işletmesi veya işletmelerinin arzusuna göre, bir veya birkaç serviste ikmal edilebilir.

2. Macar Halk Cumhuriyeti Hükümeti tarafından tâyin edilen havayolu işletmesi veya işletmeleri Türkiye'de İstanbul'da yolcu, yük ve posta şeklindeki uluslararası trafiği aşağıdaki gibi boşaltabilir veya alabilir :

Macaristan'daki noktalardan - ara noktalar -İstanbul ve ilerisi ve dönüşü.

Ara noktalar, tâyin edilen hava yolu işletmesi veya işletmelerinin arzusuna göre, bir veya birkaç serviste ikmal edilebilir.

3. a) Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin yetkili havacılık makamları tarafından tâyin edilen havayolu işletmesi veya işletmelerine mensup uçaklar mutabık kalınan servislerin işletilmesi sırasında Macar Halk Cumhuriyeti ülkesindeki milletlerarası havayollarını izliyecektir.

b) Macar Halk Cumhuriyeti Hükûmetinin yetkili havacılık makamları tarafından tâyin edilen hava yolu işletmesi veya işletmelerine mensup uçaklar mutabık kalınan servislerin işletilmesi sırasında Türkiye Cumhuriyeti ülkesindeki milletlerarası havayollarını izliyecektir.

EK : II

1. Âkıd Taraflardan herbirinin tâyin edilen hava yolu işletmesi veya işletmeleri, malzeme çeşidi de dâhil, uçuş tarifelerini, tasrih edilen hatlardaki servislere başlamadan en az otuz (30) gün önce öteki Âkıd Tarafın yetkili havacılık makamlarına onay için sunacaklardır.

2. Herhangi bir Âkıd Tarafın tâyin edilen havayolu işletmesi veya işletmelerince, uçuş tarifelerinin, diğer Âkıd Tarafın yetkili havacılık makamlarına sunulmasından önce, her iki Âkıd Tarafın ilgili hava yolu işletmesi veya işletmeleri, aralarında anlaşmak üzere işbirliği yapacaklardır. Bu şekilde uçuş târifeleri alan yetkili havacılık makamları, bunları tasdik edebilir veya herhangi bir değişiklik için telkinde bulunabilir. Her halûkârda, Âkıd Taraflardan birinin tâyin edilen havayolu işletmesi veya işletmelerince, tasrih edilen hatlarda işletilecek servisler, öteki Âkıd Tarafın yetkili havacılık makamlarının onayı alınmadan, başlayamaz veya değiştirilemez.

EK : III.

MADDE : 1.

1. Âkıd Taraflardan her birinin tâyin edilen hava yolu işletmesi veya işletmelerinin diğer Âkıd Taraf ülkesindeki genel satış acentalığı, bu sonuncu Âkıd Tarafın tâyin edilen hava yolu işletmesine ve işletmelerinden birine verilecektir.

2. Âkıd Taraflardan her birinin tâyin edilen hava yolu işletmesi veya işletmelerinin diğer Âkıd Taraf ülkesindeki ticari, meydan ve teknik hendlingi, bu sonuncu Âkıd Tarafın tâyin edilen hava yolu işletmesi veya işletmelerince veya bu sonuncu hava yolu işletmesi veya işletmelerinin görevlendireceği başka bir yetkili kurum tarafından yapılacaktır.

MADDE : 2.

1. Âkıd Taraflarca tâyin edilen hava yolu işletmesi veya işletmeleri tarafından yapılacak tarifesiz uçuşlar önceden müsaadeye bağlı olacaktır. Âkıd Taraflardan her birinin tâyin edilen hava yolu işletmesi veya işletmelerinin bu gibi uçuşlarla ilgili müracaatları diğer Âkıd Tarafın sivil havacılık makamına yapılacak ve o diğer Âkıd Tarafın havacılık mevzuatına uygun olacaktır.

2. Her iki Âkıd Tarafa mensup tâyin edilen hava yolu işletmesi veya işletmelerinin tarifesiz hava servislerinde kullanacakları, uçaklar, diğer Âkıd Taraf ülkesinde bu Anlaşmaya göre tarifeli seferlere tanınan bütün teknik ve hukukî kolaylıklardan faydalanacaktır.

MADDE : 3.

Her iki Âkıd Tarafın tâyin edilen hava yolu işletmesi veya işletmelerince posta taşınması Uluslararası Posta Sözleşmesi talimatına göre yapılacaktır.

MADDE : 4.

Âkıd Taraflar, havacılık enformasyon neşriyatı, NOTAM ve mutabık kalınan servislerin işletilmesine yarıyacak başkaca bilgileri kendi aralarında teati etmeyi taahhüdederler.

MADDE : 5.

Âkıd Taraflardan her birinin tâyin edilen hava yolu işletmesi veya işletmeleri, mutabık kalınan servislerin işletilmesi sırasında diğer Âkıd Taraf ülkesinde veya ülkesi üzerinde iken, uçak teçhizatı olarak uçaklarında her hangi bir fotoğraf ve keşif teçhizatı bulundurmıyacaktır.

MADDE : 6.

Âkıd Taraflardan her birinin yetkili makamları, haddinden fazla bir gecikmeye yer vermeksizin, mutabık kalınan servislerin işletilmesi sırasında, diğer Âkıd Tarafın tâyin edilen hava yolu işletmesi veya işletmelerinin uçaklarını aramak hakkına sahiptir.

Dönem : 2
Toplantı : 2

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 167

Nükleer enerji sahasında hukukî mesuliyete dair Sözleşmeyi tadil eden Ek Protokolün onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı ve Dışişleri Komisyonu raporu (1/261)

T. C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Tetkik Dairesi
Sayı : 71/426-4700

8 . 8 . 1966

Millet Meclisi Başkanlığına

Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 1 . 8 . 1966 tarihinde kararlaştırılan «Nükleer enerji sahasında hukukî mesuliyete dair Sözleşmeyi tadil eden Ek Protokolün onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı» ile gerekçesi ve Ek Protokol ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

Süleyman Demirel
Başbakan

GEREKÇE

Avrupa İktisadi İşbirliği Teşkilâtı tarafından kabul edilip, memleketimizce 28 . 10 . 1960 tarihinde imzalanan «Nükleer enerji alanında hukuî mesuliyete dair Sözleşme» 13 . 5 . 1961 tarihinde 299 sayılı Kanunla yürürlüğe girmiştir.

Avrupa İktisadi İşbirliği dâhilinde teessüs etmiş ve halen OECD (İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilâtı) çerçevesinde faaliyette bulunan Avrupa Nükleer Enerji Ajansı (ENEA) nın patronajı altında hazırlanan Sözleşme, üye memleketler arasında nükleer enerji ve hassaten atomik tehlikelere karşı sigorta ve hukukî mesuliyet ile ilgili mevzuatın tekemmül ve âhenkleştirilmesi gayesini gerçekleştirmektedir.

OECD tarafından Sözleşmeye ek olarak kabul edilen işbu Protokol Sözleşmeye açıklık vermek ve bilhassa Sözleşmenin şâmil olmadığı iyonizan radyasyonların sebebiyet verdiği kazaları kapsamadığını belirtmek suretiyle esas ve şekil bakımından Sözleşmeyi mükemmelleştirmektedir.

Sözleşme ve Ek Protokol, ayrıca nükleer enerji istihsalinin geliştirilmesi ve sulhçu gayelerle kullanılmasının nükleer kazalar dolayısiyle geri kalmamasını temin edecek gerekli tedbirleri almak ve bu kazalardan mutazarrır olacak şahıslara uygun ve münasip tazminatın ödenmesini sağlamak gayesine de mâtuftur.

Sözleşmede bu Ek Protokolle birlikte yapılan değişiklikler ve sebepleri aşağıda maddeler itibariyle gösterilmiştir :

A) Başlangıcın son paragrafına «bu Sözleşmenin kavramadığı iyonizan radyasyonları» ibaresi konularak, Sözleşmenin mütaakıp maddelerine sarahat verilmiş iyonizan radyasyonlarının vereceği hasarlara Sözleşmenin şâmil olmıyacağı beyan edilmiştir.

B) Sözleşmenin 2 nci maddesi :

Sözleşmede «millî mevzuat başka bir hüküm dermeyan etmedikçe» denilmektedir. Ek protokolde «mesul bir işleteni bulunan nükleer tesisin kurulduğu Âkıd Tarafın millî mevzuatında ak-

sine hüküm olmadıkça» şeklinde bir ilâve yapılarak hangi tarafın millî mevzuatına atıf yapıldığı açık bir şekilde izah edilmiştir.

C) Sözleşmenin 3 ncü maddesi :

Maddenin terekküp tarzı Ek Protokol ile değiştirilmiş ve (b) fıkrası altında hasara nükleer kaza ile nükleer kazadan gayri bir kazanın müştereken sebebiyet verdiği haller incelenmiştir. Ek Protokolün (C) fıkrası ile de başka bir kaynaktan intişar eden iyonizan radyasyonlarına sebebolduğu haller için hüküm vaz'edilmiştir.

Ayrıca, Ek Protokolde (a) (ii) (ı) fıkrası haline gelen eski (b) (i) fıkrası, nükleer tesis de işletenin mesuliyetinin dışında tutulmak suretiyle değiştirilmiştir. Bu değişiklikle işletenin mesuliyeti daraltılmıştır.

D) Sözleşmenin 4 ncü maddesi :

Ek Protokolle 4 ncü maddenin hem terekküp tarzında hem de muhtevasında bir değişiklik yapılmıştır. Depolama da dâhil olmak üzere nükleer maddelerin naklinde devreden işletenin mesuliyeti ile malları alanın mesuliyeti (a) ve (b) fıkralarında iki kısım halinde maddeleşmiştir.

2 (a) (i) de eski sözleşmeden farklı olarak nükleer malların nakli halinde mesuliyetin bu hususta yapılacak mukavele ile bir işletenden diğerine geçeceği, ancak mukavele olmadığı takdirde teslim şartının aranacağı öngörülmüştür. [(2 (a) (ii)]

2 (a) (iii) ve 2 (a) (iv) de ise nükleer malların nakil vastasının aksamını teşkil eden bir reaktörü tam yetkiyle işletene ve Âkid olmıyan bir memleket ülkesindeki bir şahsa gönderilmesi halinde mesuliyetin sınırları gösterilmiştir.

2 (b) fıkrasında ise hukukî mesuliyet 2 (a) ya paralel olarak, kendisine nükleer madde gönderilen bakımından açıklanmıştır.

Eski (d) fıkrası Ek Protokolde (c) fıkrası eski (c) fıkrası ise (d) fıkrası olmuştur.

E) 5 nci madde :

Eski 5 nci maddenin (a), (b) ve (c) fıkralariyle 4 ncü maddeye paralel olarak işletenin mesuliyeti kazanın nükleer tesiste, nakliye anında veya kazanın birden fazla tesiste meydana gelmesi hallerine göre tetkik olunmuştur. (d) fıkrası ise olduğu gibi alınmıştır.

F) Sözleşmenin 6 ncı maddesi :

Maddeye açıklık vermek üzere, (c) fıkrası yeniden düzenlenmiş ve (i), (ii) fıkralarına bölünerek hasar sebebiyle tazminat hakkı 3 (a) (ii) (ı) ve 4 (a) (iii) ve 6 (iii) ile alâkalandırılmıştır.

Eski (f) 3 de kaldırılarak hükümleri diğer maddelerin içine daha iyi bir şekilde yerleştirilmiştir.

G) 7 nci madde :

Değişiklik, maddenin muhtevasında değil, eski 7 nci maddede atıf yapılan madde ve fıkralar değiştiği için âtıf yapılan bu madde ve fıkralarda olmuştur.

H) Madde 8 :

Sözleşme, tazminat için sukûtu hak müddetini 10 yıl olarak öngörülmüştür. Ek Protokolde ise millî mevzuatla bunun değişebileceği (a) fıkrasında peşinen kabul edilmektedir. Halbuki sözleşmede bu (c) fıkrasıdır.

Ek Protokolde hasarın, kaza anında kaybolmuş, çalınmış, denize atılmış nükleer maddelerden doğmuş olması halinde (10) senelik müddetin nükleer kazanın oluş tarihinden itibaren hesaplanacağı vaz'edilmektedir. Eski sözleşmede başlangıç tarihi kaybolmuş, çalınma, denize atılma tarihi olarak alınıyordu.

Eski (a) nın haber alma müddeti ile ilgili son cümlesi Ek Protokolde (c) fıkrası olarak yer almıştır.

Eski (b) fıkrası Ek Protokolde (d) fıkrası; eski (d) fıkrası ise (e) olmuştur.

I. Madde — 9.

Bu maddeye de Ek Protokolle «Ülkesinde nükleer bir tesisin bulunduğu, Âkıd Tarafın mevzuatında aksine hüküm olmadıkça» hükmü ilâve edilerek sarahat verilmiştir.

J. Madde — 13.

Sözleşmede kaza hakkı işletenin ülkesinde nükleer tesis bulundurduğu Âkıd Taraf mevzuatına bırakılmıştı. Ek Protokolde ise kaza hakkı prensibolarak doğrudan doğruya ülkesinde nükleer kazanın vukubulduğu Âkıd Tarafın mahkemelerine tanınmıştır. (b), (c) ve (d) maddelerinde ise nükleer kazanın Âkıd Tarafın ülkesinin dışında bulunması, birden fazla Âkıd Tarafın salâhiyetli olması halleri için hüküm vaz'edilmiştir. Bu fıkralar esas itibariyle eski Sözleşmeden farklı değildir. Ancak sıralanış şekilleri değişiktir. Ek Protokolde eski (c) fıkrası (d), eski (f) fıkrası ise (e) olmuştur.

K. Sözleşmenin muhtelif maddelerine üye memleketler tarafından konulan rezervler Ek Protokolle yapılan gerek muhteva itibariyle gerekse şekil bakımından yeni düzenlemeler sebebiyle değişmiştir.

Dışişleri Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Dışişleri Komisyonu
Esas No. : 1/261
Karar No. : 6

9 . 12 . 1966

Yüksek Başkanlığa

Nükleer enerji sahasında hukukî mesuliyete dair Sözleşmeyi tadil eden Ek Protokolün onaylanmasının uygun bulunduğu hakkındaki kanun tasarısı, ilgili Bakanlık temsilcilerinin iştirakiyle Komisyonumuzda görüşüldü :

Tümü üzerinde cereyan eden müzakereler neticesinde, gerekçede de tafsilen belirtildiği üzere, üye memleketler arasında nükleer enerji ve hassaten atomik tehlikelere karşı sigorta ve hukukî mesuliyet ile ilgili mevzuatın tekemmül ettirilmesi ve ayrıca mezkûr enerji istihsalinin geliştirilmesi ve sulhi gayelerle kullanılmasını temin maksadiyle hazırlanmış olan tasarı, Komisyonumuzca de müspet mütalâa olunarak aynen kabul edilmiştir.

Genel Kurula arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü	Kâtip
Manisa	Sivas	Çanakkale	Eskişehir
E. Akça	*C. Odyakmaz*	*M. Baykan*	*E. Gazi Sakarya*
Ankara	Aydın	Bursa	İstanbul
R. Ergüder	*Y. Menderes*	*N. Gürsoy*	*M. Yardımcı*
İstanbul	İstanbul	İzmir	Kocaeli
O. Erkanlı	*S. Sarper*	*S. İksel*	*N. Erim*

İmzada bulunamadı.

Ordu	Urfa
F. Cemal Erkin	*Behice Hatko (Boran)*

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Nükleer enerji sahasında hukukî mesuliyete dair Sözleşmeyi tadil eden Ek Protokolün onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — 299 sayılı Kanunla onaylanmış olan Nükleer enerji sahasında hukukî sorumluluğa dair Sözleşmeyi tadil eden, İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilâtınca kabul edilip, Hükümetimiz tarafından 10 . 4 . 1964 tarihinde imzalanmış bulunan Ek Protokolün onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

1 . 8 . 1966

Başbakan *Süleyman Demirel*	Devlet Bakanı *C. Bilgehan*	Devlet Bakanı *R. Sezgin*	Devlet Bakanı *K. Ocak*
Devlet Bakanı *A. F. Alişan*	Adalet Bakanı *H. Dinçer*	Millî Savunma Bakanı *A. Topaloğlu*	İçişleri Bakanı *F. Sükan*
Dışişleri Bakanı *İ. Sabri Çağlangil*	Maliye Bakanı *İ. Gürsan*	Millî Eğitim Bakanı *O. Dengiz*	Bayındırlık Bakanı *E. Erdinç*
Ticaret Bakanı *M. Zeren*	Sağ. ve Sos. Y. Bakanı *E. Somunoğlu*	Güm. ve Tekel Bakanı *İ. Tekin*	Tarım Bakanı *B. Dağdaş*
Ulaştırma Bakanı *S. Öztürk*	Çalışma Bakanı *A. N. Erdem*	Sanayi Bakanı *M. Turgut*	En. ve Ta. Kay. Bakanı *İ. Deriner*
Turizm ve Ta. Bakanı *N. Kürşad*	İmar ve İskân Bakanı *H. Menteşeoğlu*	Köy İşleri Bakanı *S. O. Avcı*	

NÜKLEER ENERJİ SAHASINDA HUKUKÎ MESULİYETE DAİR SÖZLEŞMEYE EK PROTOKOL

Avrupa İktisadi İşbirliği Teşkilâtı şimdiki adiyle İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilâtının Avrupa Nükleer Enerji Ajansı çerçevesi içinde, 29 Temmuz 1960 tarihinde Paris'te akdedilen Nükleer enerji sahasında hukukî mesuliyete dair Sözleşmenin imzalıyanları olarak, Federal Almanya Cumhuriyeti, Avusturya Cumhuriyeti, Belçika Kırallığı, Danimarka Kırallığı, İspanya, Fransa Cumhuriyeti, Yunanistan Kırallığı, İtalya Cumhuriyeti, Lüksemburg Büyük Dükalığı, Norveç Kırallığı, Holânda Kırallığı Portekiz Kırallığı, Büyük Britanya ve Kuzey İrlânda Birleşik Kırallığı, İsveç Kırallığı, İsviçre Konfederasyonu ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümetleri;

Milletlerarası Atom Enerjisi Ajansının himayesinde 29 Nisan ile 19 Mayıs 1963 tarihleri arasında Viyana'da toplanan ve imzacı devletlerin temsil edildiği Milletlerarası bir Konferansta Nükleer hasar sahasında hukukî mesuliyetle ilgili bir Milletlerarası sözleşmenin kabul edildiğini göz önünde tutarak;

Adı geçen sözleşmedeki XVII nci maddenin mevcudiyeti hasebiyle, bu sözleşmenin imzacılar arasında münakit Paris Sözleşmesinin uygulanmasına tesir etmiyeceğini kaydederek,

Bununla beraber iki sözleşme arasında mümkün mertebe bir çatışma olmadığını, böylece, karar verildiği takdirde, her iki Sözleşmenin de tarafları olunabileceğini arzu ederek;

Aşağıdaki hususlarda anlaşmaya varmışlardır.

Nükleer enerji sahasında hukukî mesuliyete dair 29 Temmuz 1960 tarihli Sözleşme aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

A — Başlangıcın son paragrafının yerine aşağıdaki metin konulmuştur :

Bu sözleşmenin kavramadığı iyonizan radyasyonların sebebiyet verdiği kazalardan meydana gelen hasarlara da bu sözleşme hükümlerinin uygulanması dâhil olmak üzere, millî sahada gerekli gördükleri tamamlayıcı tedbirleri alma hususunu bu memleketlere bırakmakla beraber, çeşitli memleketlerde bu kabîl zararların tazmini mevzuunda tatbik edilen esas kaidelerin birleştirilmesi gereğine inanarak;

B — 2 nci maddenin yerine aşağıdaki metin konulmuştur.

Madde — 2.

İşbu Sözleşme Ülkesinde, mesul bir işleteni bulunan nükleer tesisin kurulduğu Âkid Tarafın millî mevzuatında aksine hüküm olmadıkça ve 6. (c) de gösterilen haklar baki kalmak şartiyle, akit olmayan devletlerin ülkelerinde ve bu ülkelerde vukubulan hasarlarda uygulanmaz.

C — 3 ncü maddenin yerine aşağıdaki metin konulmuştur;

Madde — 3.

a) Nükleer tesisi işleten, işbu Sözleşme ile ilgili olarak, aşağıdaki hallerde mesuldür.

(i) Şahsın ölümü veya hayatına karşı zarar ika edilmesi; ve

(ii) Aşağıdaki haller haricinde her hangi bir malın yok edilişi veya zarara mâruz bırakılışı.

1) Nükleer tesisin kendisi ve bu tesis bölgesindeki, tesisle ilgili olarak kullanılan veya kullanılacak olan her hangi bir mal,

2) 4 ncü maddede belirtilen hallerde nükleer kazanın vukubulduğu anda nükleer maddeyi taşıyan nakil vasıtaları,

Ancak (i), (ii) bendlerinde bahis konusu haller için bu hasar veya kayıba (bundan böyle hasar diye geçecektir) ya nükleer yakıt veya radyoaktif madde veya artıktan ve yahut, 4 ncü madde ahkâmı hariç, böyle bir tesisten gelen nükleer maddelerden doğan nükleer kazaların sebebolduğunun ispat edilmesi şarttır.

b) Hasar veya kayıba bir nükleer kaza ile nükleer kazadan gayri bir kaza müştereken sebebiyet verdiği takdirde, nükleer kazanın sebebiyet verdiği hasar veya kayıp mâkul bir şekilde tes-

bit edilemez durumda ise, diğer kazanın sebebiyet verdiği hasar veya kayıp da nükleer kazanın sebebiyet verdiği hasar olarak mütalâa edilecektir. Eğer bir hasar, nükleer bir kaza ile bu Sözleşmenin kavramadığı iyonizan radyasyonların intişarı ile müştereken husule gelmişse, bu Sözleşmenin hiçbir hükmü, hiçbir kimsenin iyonizan radyasyonun intişarı ile ilgili mesuliyetini sınırlamaz veya bu mesuliyete başka bir şekilde tesir etmez.

c) Bir Âkıd Taraf mevzuatiyle, kendi ülkesinde bulunan nükleer tesisi işletenin mesuliyetinin, bu tesisin içinde olup bu maddenin (a) fıkrasında atıf yapılan kaynakların dışındaki her hangi bir radyasyon kaynağından intişar eden iyonizan radyasyonlardan husule gelen veya neticelenen hasarlarla ilgili mesuliyeti de kavradığını hükme bağlıyabilir.

D — 4. Maddenin yerine aşağıdaki metin konulmuştur.

Madde — 4.

2 nci madde ahkâmına aykırı olmamak şartiyle, nükleer maddelerin taşınmaları ile ilgili depolama da dâhil, nükleer maddelerin nakli halinde:

(a) İşbu Sözleşme mucibince, bir nükleer kazanın bu tesisin haricinde vukubulduğu ve bu tesisten nakledilmiş nükleer maddelerle alâkalı olduğu ispat edildiği takdirde, bir nükleer tesisin işleteni, kaza ile ilgili aşağıdaki şartların bulunması halinde, hasardan mesuldür.

(i) Nükleer maddelerin sebebiyet verdiği nükleer kazalarla ilgili mesuliyetin, yazılı bir mukavelenin katî şartları gereğince, başka bir nükleer tesisin işleteni tarafından deruhde edilişinden önce kaza vukubulursa,

(ii) Bu kabîl katî şartları haiz bir mukavele mevcut değilse başka bir nükleer tesisi işletenin nükleer maddeleri teslim alışından önce kaza vukubulursa, veya

(iii) Bir nakil vasıtasının aksamını teşkil eden bir reaktörde kullanılmaya tahsis olunan nükleer maddenin, bu reaktörü tam yetkiyle işletecek kimsenin nükleer maddeyi teslim almasından önce kaza vukubulursa,

(iv) Nükleer maddeler Âkıd olmayan bir devlet ülkesinde bulunan bir şahsa gönderilmekte olup, bu Âkıd olmıyan devletin ülkesine getirildikleri nakil vasıtasından boşaltılmadan önce kaza vukubulursa;

(b) İşbu Sözleşme mucibince bir nükleer kazanın o tesisin haricinde vukubulduğu ve o tesisten nakledilmiş maddelerle alâkalı olduğu ispat edildiği takdirde bu nükleer tesisin işleteni kaza ile ilgili aşağıdaki şartların bulunması halinde, zarardan mesuldür.

(i) Başka bir nükleer tesisin işletenin uhdesinde bulunan nükleer maddelerin sebebiyet verdiği nükleer kazalarla ilgili mesuliyetin, yazılı bir mukavelenin sarih şartları gereğince, kendisi tarafından deruhde edilişinden sonra kaza vukubulursa,

(ii) Bu kabîl sarih şartları haiz bir mukavele mevcut değilse nükleer maddeyi teslim aldıktan sonra kaza vukubulursa; veya

(iii) Bir nakil vasıtasının bir kısmını teşkil eden bir reaktörü işletenden nükleer maddeyi teslim aldıktan sonra kaza vukubulursa,

(iv) Nükleer maddenin işletenin yazılı muvafakatiyle Âkıd olmıyan bir devletin ülkesinde bulunan bir şahıs tarafından gönderilmesi halinde bu Âkıd olmıyan taraf ülkesinden nakledilecek nakil vasıtasına yüklenişinden sonra kaza vukubulursa,

(c) Bu Sözleşme gereğince mesuliyet altında bulunan işleten, 10 ncu maddeye göre gerekli teminatı sağlıyan sigortacı veya başka bir malî kefil tarafından veya bunlar namına tanzim olunan bir belgeyi nakliyeciye verir. Bu belge işletenin isim ve adresini garantinin müddetini, tipini ve tutarını ihtiva etmelidir. Belgede kayıtlı olan bilgiye belgeyi tanzim eden veya onun namına veren tarafından itiraz edilemez. Belge, garantisini temin ettiği nükleer maddelerle, nakliyata ait bilgiyi ve salâhiyetli resmî makamların mevzuubahis şahsın işbu Sözleşmede ifade edilen mânada bir işleten olduğunu tasdik eden beyanını da ihtiva etmelidir.

d) Bir Âkıd Taraf millî mevzuatına uygun olarak koyacağı şartlarla ve 10 ncu maddenin (a) fıkrası ile talebedilen şartların yerine getirilmesi halinde nakliyeci, kendi talebi, adı geçen Âkıd Tarafın ülkesinde kurulan nükleer tesisi işletenin muvafakati ve salâhiyetli resmî makamın kararıyle, işletenin yerine, işbu sözleşme gereğince, mesul kılınabileceğini temin edebilir.

Böyle bir halde işbu sözleşme hükümleri gereğince nakliyeci, nükleer maddelerin taşınması esnasında vukubulan kazalarda, mevzuatında bu hususta hüküm olan bahis konusu Âkıd Tarafın ülkesi üzerinde kurulan nükleer tesisin işleteni gibi telâkki olunur.

E. 5. Maddenin yerine aşağıdaki metin konulmuştur.

Madde — 5.

(a) Bir nükleer kaza ile ilgili nükleer yakıt yahut radyoaktif mahsuller veya artık birden ziyade nükleer tesiste bulunmuş olup, hasara sebeboldğu anda bir nükleer tesiste bulunmakta ise, daha önce bunları bulunduran nükleer tesis işletenlerden hiçbiri hasardan mesul olmazlar.

(b) Bununla beraber, nükleer bir tesiste nükleer bir kazadan bir hasar vukubulmuş ve bu hal sadece nakliyat esnasında arızî olarak depolanan nükleer cevher ile ilgili ise, 4 ncü madde gereğince başka bir işleten veya kimse mesul olduğu takdirde, nükleer tesisin işleteni mesul tutulmaz.

(c) Bir nükleer kaza ile ilgili nükleer yakıt yahut radyoaktif mahsuller veya artık birden ziyade nükleer tesiste bulunmuş olup hasara sebebolduğu anda bir nükleer tesiste bulunmamakta ise hasarın vukuundan önceki son nükleer tesisin işleteninden veya bunları en son teslim alan işletenden gayri hiçbir işleten hasardan mesul değildir.

(d) Hasar işbu Sözleşme hükümlerine göre birden ziyade işletene mesuliyet yüklerse bu işletenlerin mesuliyeti aşağıdaki şartlarla müşterek ve birden fazladır. Mesuliyet nükleer maddelerin nakli sırasında tek ve aynı nakil vasıtasında veya arızî depolama halinde tek ve aynı nükleer tesiste nükleer bir kazanın sebebolduğu bir hasar neticesinde ortaya çıkmış ise her işletenin mesul olacağı âzami miktar, 7 nci madde hükümlerine göre onlar hakkında tesbit edilecek en yüksek meblâğdır. Hiçbir işleten hiçbir zaman nükleer kaza hususunda 7 nci madde ile ona tahmil edilenden daha fazlasını ödemeğe mecbur tutulamaz.

E. 6 ncı maddenin yerine aşağıdaki metin konulmuştur.

Madde — 6.

a) Nükleer kazadan doğan hasar sebebiyle tazminat hakkı, işbu Sözleşme mucibince sadece, hasardan dolayı mesul olan işletene, veya, 10 uncu madde ile istenen teminatı veren sigortacı veya malî kefillere karşı millî kanunla doğrudan doğruya bir dâva hakkı tanıyorsa, sigortacı veya diğer malî kefillere karşı kullanılabilir.

b) Bu maddede aksine bir hüküm olmadıkça, nükleer kazaların sebebolduğu hasardan, bunların haricinde kimse mesul tutulamaz.

Fakat bu şart nakil sahasında işbu Sözleşme tarihinde tatbik edilmekte olan veya imzaya açık olan veya iltihak ve tasdik safhasında bulunan milletlerarası anlaşmaların tatbikine tesir etmez.

c) (i) Bu Sözleşmenin hiçbir hükmü:

1) Bir hasara sebebiyet vermek kasdiyle bir şahsın bir fiili veya ihmaliyle husule gelen ve 3 ncü (a), (ii), (1) ve (2) madde ve 9 ncu madde gereğince bu Sözleşmeye göre, işletenin sorumlu tutulamıyacağı bir nükleer kazanın sebebiyet verdiği hasardan dolayı her hangi bir şahsın,

2) 4 ncü maddenin (a), (iii) paragrafı veya (b), (iii) paragrafı gereğince işletenin sorumlu tutulamıyacağı ve bir nakil vasıtasının aksamını teşkil eden bir reaktörü işletmeye tam salâhiyetli olan bir şahsın nükleer bir kaza dolayısiyle husule getirdiği hasarın,

mesuliyetine tesir etmez.

(ii) 7. (c) maddedeki hakkın kullanılması dışında, bir nükleer kazanın sebebiyet verdiği hasar dolayısiyle, işbu Sözleşmenin dışında işletene bir mesuliyet yüklenemez. Bu halde de mesuliyetin hududu millî mevzuatın veya ülkesinde mesul işletenli nükleer tesisin bulunduğu Âkıd Tarafın mevzuatının nakil vasıtalariyle ilgili olarak koyduğu özel hükümlerin çerçevesinde kalır.

d) Bu maddenin (b) paragrafında atıf yapılan milletlerarası bir anlaşma veya Âkıd olmıyan bir devletin mevzuatı gereğince nükleer bir kazanın sebebiyet verdiği bir hasar dolayısiyle tazminat ödiyen bir şahıs, ödediği meblâğ kadar kendisine tazminat ödediği zarara uğramış şahsın bu Sözleşme tahtında sahibolduğu hakları, halefiyet yoliyle iktisabeder.

e) Âkıd olmıyan bir devletin ülkesinde vukubulan, bir nükleer kazanın sebebiyet verdiği hasarı tazmin eden ve esas işyeri Âkıd Taraf ülkesinde bulunan bir şahıs veya böyle bir şahsın emrinde çalışan bir kimse, ödediği meblâğ kadar, bu şekilde tazminat alan şahsın 2 nci madde hükmü mevcudolmasaydı işletene karşı sahibolacak olduğu hakları iktisabeder.

f) İşleten sadece şu hallerde rücu hakkını haizdir.

(i) Nükleer kazanın sebebolduğu hasar, kasıttan doğan bir fiil veya ihmal neticesi ise kasıtla hareket eden faile veya ihmal edene karşı,

(ii) Mukavelede sarahaten belirtildiği takdirde, belirtilen nispet ve şekilde,

g) Eğer işleten bu maddenin (f) fıkrasına göre her hangi bir nispette bir kimseye karşı rücu hakkına sahip ise bu maddenin (d) veya (e) fıkraları mucibince, o şahıs işletene karşı bir hak iddiasında bulunamaz.

h) Millî sağlık sigortası, sosyal sigorta, işçi tazminatı veya iş hastalıkları tazminatı gibi sistemlerdeki hükümler, nükleer kazadan doğan hasar sebebiyle tazminatı da içine alıyorsa, bu gibi sistemlerdeki lehdarların hakları ve bu gibi sistemler sebebiyle rücu hakları Âkıd Tarafın bu gibi sistemlerini kuran kanuna göre tâyin edilir.

G. 7 nci maddenin yerine aşağıdaki metin konulmuştur:

Madde — 7.

a) Bir nükleer kazanın sebebolduğu hasar sebebiyle ödenmesi istenen tazminat bedeli, işbu madde mucibince tesbit olunan, âzami mesuliyetten fazla olamaz.

b) Herhangi bir Âkıd Tarafın işletenin 10 ncu madde gereğince istenen sigorta veya diğer bir malî garantiyi temin edebilmesi imkânlarını gözönünde tutarak hiçbir halde 5 000 000 hesap ünitesinden aşağı olmamak üzere daha yüksek ve alçak bir meblâğı tesbit edebilmesi şartı ile nükleer kazanın sebebolduğu hasar dolayısiyle işletenin âzami mesuliyeti, işbu Sözleşme tarihinde tâyin edildiği üzere 15.000.000 Avrupa Para Anlaşması hesap ünitesidir. (Bundan sonra hesap ünitesi olarak geçecektir) Yukarıda sözü edilen meblâğlar yuvarlak rakamlar olarak millî paraya tahvil olunabilinir.

c) Nakliye vasıtasına yapılan hasar işletenin diğer hasarlardan doğan mesuliyetinin 5 000 000 hesap ünitesinin aşağısına düşmesini hiçbir şekilde intacetmemesi şartı ile Âkıd Taraf 3 (a) (ii) (2) maddesindeki istisnanın tatbikinden millî mevzuatı ile sarfınazar edebilir.

d) Bu maddenin (c) fıkrasına göre Âkıd Taraf mevzuatındaki hükümler olduğu kadar bu maddenin (b) fıkrası mucibince de bir Âkıd Taraf ülkesindeki nükleer tesislerin işletenlerinin mesuliyeti nükleer kaza nerede vuku bulursa bulsun bu gibi işletenlerin mesuliyetine tatbik edilir.

e) Bir Âkıd Taraf nükleer maddelerin kendi ülkesinden geçişini, âzami mesuliyet haddini transit esnasında vukuu muhtemel kaza tehlikelerine göre kifayetsiz bulduğu takdirde, yabancı işletenin âzami mesuliyet haddinin yükseltilmesi şartına bağlıyabilir. Şu şartla ki, bu şekilde yükseltilen âzami mesuliyet haddi, kendi ülkesinde kurulmuş tesislerin işletenlerinin âzamî mesuliyet haddini geçemez.

f) Bu maddenin (e) fıkrasındaki hükümler;

i) Nakliye deniz yolu ile ise, Devletler Hukuku kaideleri mucibince, muhtemel bir tehlikeden dolayı sözü edilen Âkıd Tarafın limanlarına sığınma hakkı veya kara sularından zararsız geçiş hakkı;

ii) Nakliye hava yolu ile ise, bir anlaşma veya Devletler Hukuku mucibince Âkıd Tarafın arazisi üzerinden uçma veya yere inme hakkı, mevzuubahsolduğunda tatbik olunmaz .

g) İşbu Sözleşmeye göre, bir mahkeme tarafından tazminatı mucip bir hâdise sebebiyle hükmedilen fâiz ve bedeller bu sözleşme maksadına mâtuf bir tazminat olarak mütalâa edilmez ve bu madde mucibince işletenin mesul olduğu meblâğa ilâveten işleten tarafından ödenebilir.

Madde — 8.

a) Tazminat hakkı, işbu Sözleşme mucibince, nükleer kaza tarihinden itibaren on sene içinde kulanılmadığı takdirde sukut eder. Bununla beraber, eğer işletenin mesul olduğu nükleer tesisin ülkesinde bulunduğu Âkıd Taraf tarafından 10 yıllık bir sürenin bitiminden sonra da veya bu kadar uzun bir süre zarfında tazminat talepleri hususunda işletenin mesuliyetini karşılayıcı tedbirler alınmışsa, millî mevzuat 10 yıldan fazla süren bir sukutu hak müddeti tesis edebilir. Şu şartla ki sukut müddetinin uzatılması hiçbir hal le bu sözleşme gereğince ölüm veya zarar ziyan dolayısiyle işletene karşı 10 yıllık sürenin bitiminden önce ikame edilen tazminat haklarına hâlel getirmez.

b) Hasarın kaza anında çalınmış, kaybolmuş, denize atılmış veya terkedilmiş ve henüz istirdadedilmemiş nükleer yakıt, radyoaktif mahsuller veya artık ile ilgili nükleer kazadan doğmuş olması halinde bu maddenin (a) fıkrasında bahis konusu edilen süre nükleer kazanın oluşu tarihinden itibaren hesaplanır. Ancak bu süre hiçbir halde çalınma, kaybolma, denize atılma ve terk edilme tarihinden itibaren yirmi yılı geçemez.

c) Bu maddenin (a) ve (b) fıkralarında vaz'edilen süreler geçilmemek şartiyle mevzuat, iki seneden aşağı olmıyacak şekilde, mutazarrırın zarar ve mesul işletenden haberdar olduğu veya mâkul surette haberdar olması icabettiği tarihten itibaren bir müruru zaman veya sukutu hak müddeti tesis edebilir.

d) Ancak, 13 ncü maddenin (c) fıkrasının (ii) bendinin tatbikinin mümkün olduğu hallerde, bu maddenin (a) fıkrasında gösterilen zaman zarfında tazminat hakkı sukut etmez.

(i) 17 nci maddede bahsi geçen mahkeme bir hüküm vermezden evvel bu mahkemenin seçebileceği mahkemelerden birinde dâva açılması halinde, mahkeme dâvanın açılmış olduğu mahkemeden başka bir mahkemenin selâhiyetli olduğuna karar verirse, dâvanın selâhiyetli olduğuna karar verilen mahkemede açılması için bir müddet tesbit edilir; veya

(ii) 13 c (ii) bendine göre selâhiyetli mahkemenin tesbiti zımnında mahkemeden karar istihsali için bir Âkıd Tarafa müracaat vâkı olması ve mahkeme tarafından tesbit edilecek zaman zarfında bu tesbitten sonra dâvanın açılması icabeder.

e) Millî mevzuat aksine hüküm vaz'etmedikçe, bu maddede gösterilen müddet zarfında tazminat dâvası açan nükleer kazanın sebeboldığu hasardan mutazarrır olan şahıs, selâhiyetli mahkemenin nihai karrı almamış olması şartiyle böyle bir müddetin hitamından sonra hasarın ağırlaştığı şeklinde iddiasını tadil edebilir.

İ) 9 ncu maddenin yerine aşağıdaki metin konulmuştur.

Madde — 9.

İşleten, silâhlı çatışma, tecavüz, iç harb, isyan veya ülkesinde nükleer tesisin bulunduğu Akıd Tarafın mevzuatında aksi gösterilmedikçe istisnai karakterde vahim tabiî bir âfet yüzünden doğacak nükleer bir kazanın sebeboldığu hasardan mesul değildir.

J) 13 ncü maddenin yerine aşağıdaki metin konulmuştur.

Madde — 13.

a) Bu maddede aksine hüküm vaz'edilmedikçe, 3, 4, 6 (a) ve 6 (e) maddeleriyle ilgili kaza hakkı sadece ülkesinde nükleer kazanın vukubulduğu Âkıd Tarafın mahkemelerine tanınmıştır.

b) Nükleer bir kaza Âkıd Taraflar ülkesinin, dışında vukubulduğu veya nükleer kazanın vukubulduğu yer katiyetle tâyin edilemediği takdirde kaza hakkı mesul işletenin ülkesinde nükleer tesis bulundurduğu Âkıd Tarafın mahkemelerine tanınmıştır.

c) Bu maddenin (a) veya (b) fıkraları gereğince birden fazla Âkıd Tarafın mahkemeleri selâhiyetli ise, kaza hakkı,

(i) Nükler kaza kısmen herhangi bir Âkıd Tarafın ülkesinin dışında ve kısmen tek bir Âkıd Tarafın ülkesi üzerinde vukubulmuşsa, bu sonuncu Âkıd Tarafın mahkemelerine,

(ii) Diğer bütün hallerde ilgili Âkıd Tarafın müracaatı üzerine, 17 nci maddede atıf yapılan mahkeme tarfından, bahis konusu işle en yakın ilgisi tesbit edilen Âkıd Tarafın mahkemelerine aittir.

d) Bu madde mucibince vicahi veya gıyabi yargılama sonunda selâhiyetli mahkemenin aldığı hükümler mahkemenin tatbik ettiği kanunlar mucibince lâzımülinfaz hale gelince, ilgili Âkıd Tarafın talebettiği formaliteler kabul edilir edilmez diğer Âkıd Tarafın ülkesinde de yürürlüğe girer. Dâvanın esasları başka herhangi bir muameleye tabi tutulmaz. Yukarıdaki hükümler ara kararlara tatbik edilmezler.

e) İşbu sözleşme mucibince Âkıd Taraf aleyhine bir dâva açıldığında, icrai tedbirlerle ilgili hususlar dışında, bu Âkıd Taraf bu madde ile selâhiyetli kılınan mahkeme huzurunda hiçbir kazai muafiyet iddiası ileri süremez.

K. Ek I nci yerine aşağıdaki metin konulmuştur.

Ek — I.

Aşağıdaki ihtirazi kayıtlar işbu sözleşmenin veya ek protoklün imzası sırasında kabul edilmiştir.

1. 6 ncı maddenin (a) ve (e) (i) fıkraları.

Federal Almanya Cumhuriyeti Hükümeti, Avusturya Cumhuriyeti Hükümeti ve Yunan Krallığı Hükümetinin ihtirazî kaydı.

Millî Kanunla işletenden başka diğer şahısların, bu şahısların haksız ikâme edilmiş dâvalar da dâhil, işleten tarafından elde edilen bir garanti veya diğer bir malî garnti ile veya âmme fonlariyle, mesuliyetleri tamamen teminat altına alınmış olmaları şartiyle, nükleer bir kazanın sebebiyet verdiği hasarla ilgili mesuliyetlerinin devam edebilmesine dair haklarını mahfuz tutarlar.

2. 6 ncı maddenin (b) ve (d) fıkraları.

Avusturya Cumhuriyeti Hükümeti, Yunanistan Krallığı Hükümeti, Norveç Krallığı Hükümeti ve İsveç Krallığı Hükümetinin ihtirazî kaydı.

6. (b) maddesinde Milletlerarası Anlaşmalar olarak kabul edilen ve 6 (b) ve (d) maddelerine uygun Milletlerarası Anlaşmalarla aynı hükümleri muhtevi millî kanunların milletlerarası anlaşmalar gibi mütalâa etmek hakkını muhafaza ederler.

3. 8 nci maddenin (a) fıkrası :

Federal Almanya Cumhuriyeti Hükümeti ve Avusturya Cumhuriyeti Hükümetinin ihtirazî kaydı.

Tazminat dâvaları ile ilgili olarak, İşletenin mesuliyetini 10 yıllık bir süre sonunda veya bu kadar uzun bir süre zarfında karşılayıcı tedbirler derpişedilmişse Federal Almanya Cumhuriyeti ve Avusturya Cumhuriyeti nükleer kazalarla ilgili olarak, 10 yıldan fazla süren bir sukutu hak müddeti tesis etme hususundaki haklarını mahfuz tutarlar.

4. 9 ncu madde

Federal Almanya Cumhuriyeti Hükümeti ve Avusturya Cumhuriyeti Hükümetinin ihtirazî kaydı.

Nükleer kaza doğrudan doğruya silâhlı çatışma, tecavüz, içharp, isyan veya istisnai karakterde vahîm tabiî bir âfet neticesinde bir hasara sebebiyet vermişse, Federal Almanya Cumhuriyeti ve Avusturya Cumhuriyetinde vukubulan nükleer kazalardan dolayı işleteni mesul tutmak hususundaki haklarını mahfuz tutarlar.

5. Madde — 19.

Federal Almanya Hükümetinin, Avusturya Cumhuriyeti Hükümetinin ve Yunanistan Kırallığının ihtirazi kaydı.

İşbu Sözleşmenin tasdikinin Devletler Hukukuna göre, işbu Sözleşme hükümleri mucibince nükleer Enerji sahasında hukukî mesuliyet hususunda millî mevzuat kabulü şeklinde telâkki olunması hakkını mahfuz tutmuşlardır.

II

a) Bu Ek Protokolün hükümleri nükleer Enerji sahasında hukukî mesuliyete mütedair 29 Temmuz 1960 tarihli Sözleşmenin (Bundan sonra Sözleşme olarak adlandırılacaktır.) ayrılmaz bir kısmını meydana getirecektir.

b) Bu Ek Protokol tasdik veya teyidedilecektir. Ek Protokolün tasdik belgeleri İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilâtı Genel Sekreterine tevdi edilecektir. Bu Ek Protokolün teyidi halinde ise bu husus Genel Sekretere bildirilecektir.

c) Sözleşmeyi evvelce tasdik etmiş olan bu Ek Protokolün imzacıları, bu Ek Protokolü de en kısa zamanda tasdik veya teyidetmeyi taahhüdederler. Ek Protokolün diğer imzacıları sözleşmeyi tasdik ettikleri veya teyidettikleri zaman Ek Protokolü de tasdik veya teyidetmeyi taahhüdederler, Sözleşmeye katılma aynı zamanda İşbu Ek Protokole de katılma şartı ile kabul edilebilir.

d) Teşkilât Genel Sekreteri, tasdik belgelerinin veya teyit tebliğlerinin alınışından sözleşmeye katılmış hükümetleri ve imzalıyanları haberdar eder.

e) Sözleşmenin yürürlüğe girebilmesi için 19 (b) maddesine göre talebedilen tasdik sayısının hesaplanmasında, sadece Sözleşmeyi tasdik eden ve, bu Ek Protokolü tasdik veya teyidedenler nazarı itibara alınacaktır.

Bu inançla, aşağıda imzaları bulunan tam yetkililer, gereğince yetkili olarak işbu Protokolü imzaladılar.

Paris'te, 28 Ocak 1964 tarihinde İngiliz, Fransız, Alman, İspanyol, İtalyan ve Holânda dillerinden bir nüsha olarak hazırlanmış olup aslı İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilâtı Genel Sekreterinde kalacak ve Genel Sekreter tarafından tasdikli suretleri bütün imzacılara dağıtılacaktır.

Dönem : 2
Toplantı : 2

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 175

6368 sayılı Kanunla onaylanan Milletlerarası Sağlık Tüzüğünün bâzı hükümlerini değiştiren 12 Mayıs 1965 tarihli Ek Tüzüğün onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı ve Dışişleri ve Sağlık ve Sosyal Yardım komisyonları raporları (1/260)

T. C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi
Sayı : 71/429 - 4805

15 . 8 . 1966

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 12 . 8 . 1966 tarihinde kararlaştırılan «6368 sayılı Kanunla onaylanan Milletlerarası Sağlık Tüzüğünün bâzı maddelerini değiştiren 12 Mayıs 1965 tarihli Ek Tüzüğün onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı» ile gerekçesi ve Ek Tüzük ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

Süleyman Demirel
Başbakan

GEREKÇE

Milletlerarası Karantina Komitesi, süratle gelişen milletlerarası seyahatler sebebiyle meydana çıkan karantina hastalıklarının yayılmasına mâni olmak ve günün ihtiyaçlarına cevap verebilecek en uygun tedbirlerin kolaylıkla ve zamanında alınabilmesini teminen, Milletlerarası Sağlık Tüzüğünün bâzı maddelerini değiştirmek lüzumunu duymuştur.

Milletlerarası Sağlık Tüzüğünün bilhassa gemi ve uçakların dezensektizasyonu ile ilgili kısmı ile çiçek ve sarıhumma hastalıklarına karşı milletlerarası aşı ve mükerrer aşı vesikası örneklerinin değişikliğe tabi tutulmasını hedef tutan Ek Tüzük, 12 Mayıs 1965 tarihinde Dünya Sağlık Genel Kurulu tarafından kabul edilmiştir.

6368 sayılı Kanunla tarafımızdan da onaylanmış bulunan Milletlerarası Sağlık Tüzüğü yürürlüğe girdiğinden bu yana tatbikatta görülen bâzı aksaklıkların düzeltilmesi maksadiyle zaman zaman değişikliğe uğramıştır. Nitekim 1955, 1956, 1960 ve 1963 yıllarında dört defa ek tüzüklerle değişikliğe uğrıyan Milletlerarası Sağlık Tüzüğü tarafımızdan da, 6786, 7031, 65 ve 553 sayılı kanunlarla onaylanmış bulunmaktadır.

Bu Ek Tüzüğün onaylanmasının da yerinde ve faydalı olacağı mütâlaasında bulunulduğundan ilişik kanun tasarısı hazırlanmıştır.

Dışişleri Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Dışişleri Komisyonu
Esas No. : 1/260
Karar No. : 5

9 . 12 . 1966

Yüksek Başkanlığa

6368 sayılı Kanunla onaylanan Milletlerarası Sağlık Tüzüğünün bâzı maddelerini değiştiren 12 Mayıs 1965 tarihli Ek Tüzüğün onaylanmasının uygun bulunduğu hakkındaki kanun tasarısı, ilgili Bakanlık temsilcilerinin iştirakiyle Komisyonumuzda görüşüldü :

Tümü üzerinde yapılan etraflı görüşmeler sonunda, gerekçede de açıkça belirtildiği veçhile, süratle gelişen milletlerarası seyahatler sebebiyle, karantina hastalıklarının yayılmasına mâni olmak ve günün ihtiyaçlarına cevap verebilecek tedbirlerin zamanında alınabilmesi maksadına mâtuf olarak yapılan değişiklik, prensip itibariyle Komisyonumuzca da uygun görülerek tasarı aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Sağlık ve Sosyal Yardım Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü	Kâtip
Manisa	Sivas	Çanakkale	Eskişehir
E. Akça	*C. Odyakmaz*	*M. Baykan*	*E. Gazi Sakarya*
Ankara	Aydın	Bursa	İstanbul
R. Ergüder	*Y. Menderes*	*N. Gürsoy*	*M. Yardımcı*
İstanbul	İstanbul	İzmir	Kocaeli
O. Erkanlı	*S. Sarper*	*S. İksel*	*N. Erim*
	Ordu	Urfa	
	F. Cemal Erkin	*B. Hatko (Boran)*	

Sağlık ve Sosyal Yardım Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Sağlık ve Sosyal Yardım Komisyonu
Esas No. 1/260
Karar No. 3

21 . 12 . 1966

Yüksek Başkanlığa

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 12 . 8 . 1966 tarihinde kararlaştırılan, «6368 sayılı Kanunla onaylanan Milletlerarası Sağlık Tüzüğünün bâzı hükümlerini değiştiren 12 Mayıs 1965 tarihli Ek Tüzüğün onaylanmasının uygun bulunduğu hakkındaki kanun» tasarısı Dışişleri Komisyonu raporu ile birlikte Komisyonumuza havale olunmakla, ilgili bakanlıklar temsilcileri de hazır oldukları halde tetkik ve müzakere olundu.

Tümü üzerinde yapılan etraflı görüşmeler sonunda, süratle gelişen milletlerarası seyahatler sebebiyle meydana çıkan karantina hastalıklarının yayılmasına mâni olmak ve günün ihtiyaçlarına cevap verebilecek en uygun tedbirleri almak maksadiyle Milletlerarası Sağlık Tüzüğünün bâzı maddelerinin değiştirilmesini öngören kanun tasarısı, prensip itibariyle Komisyonumuzca uygun görülerek, aynen kabul edilmiştir.

Genel Kurulun yüce tasviplerine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Sağlık ve Sosyal Yardım

Komisyonu Başkanı	Bu Rapor Sözcüsü	Kâtip	
İstanbul	İzmir	Tokat	Ankara
A. E. Birol	*M. Döşemeci*	*C. Aykan*	*R. Ergüder*
Antalya	Balıkesir	Çankırı	Diyarbakır
H. F. Boztepe	*A. İ. Kırımlı*	*D. Akçaoğlu*	*T. Z. Ekinci*
İstanbul	İsparta	Kars	Kayseri
O. N. Ulusay	*A. İ. Balım*	*C. Ekinci*	*F. Cumalıoğlu*
Konya		Tekirdağ	
S. S. Yücesoy		*İ. Demir*	

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

6368 sayılı Kanunla onaylanan Milletlerarası Sağlık Tüzüğünün bâzı hükümlerini değiştiren 12 Mayıs 1965 tarihli Ek Tüzüğün onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — 6368 sayılı Kanunla onaylanan Milletlerarası Sağlık Tüzüğünün bâzı hükümlerini değiştiren 12 Mayıs 1965 tarihli Ek Tüzüğün onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu kanun 1 Ocak 1966 tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

12 . 8 . 1966

Başbakan	Devlet Bakanı	Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
S. Demirel	*C. Bilgehan*	*R. Sezgin*	*K. Ocak*
Devlet Bakanı	Adalet Bakanı	Millî Savunma Bakanı	İçişleri Bakanı
A. F. Alişan	*H. Dinçer*	*A. Topaloğlu*	*F. Sükan*
Dışişleri Bakanı	Maliye Bakanı	Millî Eğitim Bakanı	Bayındırlık Bakanı
İ. S. Çağlayangil	*İ. Gürsan*	*O. Dengiz*	*E. Erdinç*
Ticaret Bakanı	Sağ. ve Sos. Y. Bakanı	Güm. ve Tekel Bakanı	Tarım Bakanı
M. Zeren	*E. Somunoğlu*	*İ. Tekin*	*B. Dağdaş*
Ulaştırma Bakanı	Çalışma Bakanı	Sanayi Bakanı	En. ve Ta. Kay. Bakanı
S. Öztürk	*A. N. Erdem*	*M. Turgut*	*İ. Deriner*
Turizm ve Ta. Bakanı	İmar ve İskân Bakanı	Köy İşleri Bakanı	
N. Kürşad	*H. Menteşeoğlu*	*S. O. Avcı*	

Bilhassa gemi ve uçakların dezensektizasyonu ile 3 ve 4 numaralı ekler (Sarıhumma ve çiçek hastalıklarına karşı milletlerarası aşı ve mükerrer aşı vesikası örnekleri) hususunda Milletlerarası Sağlık Tüzüğünü değiştiren 12 Mayıs 1965 tarihli Ek Tüzük

Onsekizinci Dünya Sağlık Genel Kurulu,

Milletlerarası Sağlık Tüzüğünün bâzı hükümlerini değiştirmek lüzumunu görerek ve Dünya Sağlık Teşkilâtı Anayasanın 2k), 21a) ve 22 nci maddelerini göz önüne alarak,

12 Mayıs 1965 tarihinde aşağıdaki Ek Tüzüğü kabul etmiştir.

Madde - I.

Milletlerarası Sağlık Tüzüğünün aşağıdaki maddeleri ile 3 ve 4 numaralı ekleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 73.

1. Enfekte bir dairede kâin her hava limanı personeli ile bu hava limanından faydalanan bir uçağın bütün mürettebatının muteber bir sarıhumma aşısı vasikasına malik olmaları mecburidir.

2. Enfekte bir dairede kâin bir hava limanından kalkarak sarıhummaya müsait bir bölgeye giden uçaklar sağlık makamının kontrolu altında, techhüre sebebiyet verilmeksizin kalkışından mümkün olduğu kadar az evvel dezensektize edilirler. İlgili devletler uçuş esnasında uçağın ameliyeye müsait kısımlarına tatbik edilen dezensektizasyonu da kabul edebilirler.

3. Aédes aegypti'nin el'an mevcut bulunduğu bir liman veya hava limanından kalkıp Aédes aegypti'nin bertaraf edildiği bir liman veya hava limanına giden gemiler veya uçaklar da aynı şekilde dezensektize edilirler.

Madde 96.

1. Bir ülkenin ilk tevakkuf limanına varmadan evvel, milletlerarası seyahat yapan bir geminin kaptanı gemide bulunan bütün şahısların sağlık durumları hakkında malûmat edinir ve varışta, sağlık idaresinin talebetmediği haller müstesna, bir Deniz Sağlık Beyannamesi doldurarak ve mürettebat arasında mevcutsa gemi tabibine de imzalattıktan sonra bu limanın sağlık makamına tevdi eder.

2. Kaptan ve mevcut ise gemi tabibi sağlık makamı tarafından geminin seyahat esnasındaki sağlık şartları hakkında sorulan bütün sualleri cevaplandırır.

3. Deniz Sağlık Beyannamesi lâhika 5 te verirlen nümuneye uygun olmalıdır.

Madde — 97:

1. Bir hava limanına inişte, bir uçağın kaptanı veya onun yetkili mümessili, uçak genel beyannamesinin sağlık kısmını doldurup bu hava limanının sağlık makamına tevdi eder;Beyannamenin sağlık kısmı Ek 6 daki örneğe uygun olmalıdır.

2. Bir uçağın kaptanı veya onun yetkili mümessili, uçağın seyahat esnasındaki sağlık şartları hakkındaki sağlık makamı tarafından talebedilen bütün bilgileri vermeye mecburdur.

Madde — 102 :

1. Sıtma intikalinin veya sivrisineklerle intikal eden başka bir hastalığın mevcudolduğu veyahut da hastalık vektörleri nakleden ve ensektisidlere karşı mukavim sivrisineklerin bulunduğu bir daireden kalkan gemiler veya uçaklar, kalkışına mümkün olduğu kadar yakın bir zamanda, fakat kalkışını geciktirmiyecek bir şekilde sağlık makamının kotrolu altında dezensektize edilirler.

2. Vektör ithalinini sıtmanın veya sivrisineklerle naklolan diğer bir hastalığın intikaline sebebiyet verebileceği bir bölgeye varışta, sağlık makamı, işbu maddenin 1 nci paragrafı uyarınca yapılan dezensektizasyonu tatminkâr bulmazsa veya gemi veya uçakta canlı sivrisinek mevcudi-

yetini müşahade ederse, iş bu maddenin 1 nci paragrafında anılan gemiler veya uçaklar, dezensektize edilebilir.

3. İlgili devletler, dezensektize edilebilen uçak kısımlarının uçuş esnasında dezensektizasyonunu kabul edebilirler.

Madde — 105 :

1. 107 nci madde hükümleriyle aşağıda belirtilen istisnalar mahfuz kalmak şartiyle iş bu Nizamname, yürürlüğe girdiği andan itibaren, buna tâbi devletler arasında ve bu devletler ile Teşkilât arasında, aşağıda zikredilen Milletlerarası Sağlık Sözleşmelerinin ve aynı mahiyetteki anlaşmaların hükümleri yerine kaim olacaktır:

a) 3 Aralık 1903 te Paris'te imza edilen : Milletlerarası Sağlık Sözleşmesi;

b) 14 Ekim 1905 ve Washington'da imza edilen: Pan Amerikan Sağlık Sözleşmesi;

c) 17 Ocak 1912 de Paris'te imza edilen: Milletlerarası Sağlık Sözleşmesi;

d) 21 Haziran 1926 da Paris'te imza edilen: Milletlerarası Sağlık Sözleşmesi;

e) 12 Nisan 1933 te La Heye'de imza edilen : Hava Ulaştırmaları Milletlerarası Sağlık Sözleşmesi;

f) 22 Aralık 1934 te Paris'te imza edilen: Sağlık patentelerinin ilgasına dair Milletlerarası Anlaşma;

g) 22 Aralık 1934 te Paris'te imza edilen : Sağlık patentelerindeki konsolosluk vizelerinin kaldırılmasına dair Milletlerarası Anlaşma;

h) 31 Ekim 1938 de Paris'te imza edilen : 21 Haziran 1926 tarihli Milletlerarası Sağlık Sözleşmesini tadil eden sözleşme;

i) 15 Aralık 1944 e kadar Washington'da imzaya açık bulundurulan 21 Haziran 1926 tarihli sözleşmeyi tadil eden 1944 Milletlerarası Sağlık Sözleşmesi;

j) 15 Aralık 1944 e kadar Washington'da imzaya açık bulundurulan 12 Nisan 1933 tarihli sözleşmeyi tadil eden 1944 Hava Ulaştırmaları Milletlerarası Sağlık Sözleşmesi;

k) Washington'da imza edilen 1944 Milletlerarası Sağlık Sözleşmesini temdit eden 23 Nisan 1946 tarihli protokol;

1. Washington'da imza edilen, 1944 Hava Ulaştırmaları Milletlerarası Sağlık Sözleşmesini temdit eden 23 Nisan 1946 tarihli protokol;

2. Havana'da 14 Kasım 1924 te imza edilen Pan Amerikan Sağlık Kodu, işbu maddenin 1 nci fıkrasının uygun hükümlerinin tatbik olunduğu, 2, 9, 10, 11, 16 ilâ 53, 61 ve 62 nci maddeleri müstesna olmak üzere yürürlükte kalır.

LÂHİKA : 3

Sarıhumma aşısı veya mükerrer sarıhumma aşısı milletlerarası vesikası

Aşılananın adı ve soyadı . . . . . doğum tarihi . . . . . cinsiyeti . . . . . imzası . . . . .

İşbu vesika, yukarda ismi yazılı şahsın aşağıdaki tarihte sarıhummaya karşı aşılandığını veya mükerrer aşılandığını tasdik eder.

Tarihi	Aşıyı yapanın imzası ve memuriyet unvanı	Tatbik edilen aşının menşei ve tertip No. su	Aşı merkezinin resmî mührü
1			1 2
2			3 4
3			
4			

İşbu vesika ancak, kullanılan aşı Dünya Sağlık Teşkilâtı tarafından kabul edilmiş ve aşı merkezi, kâin bulunduğu ülkenin sağlık idaresi tarafından salâhiyetli kılınmış ise muteber sayılır.

İşbu vesika, aşı tarihinden on gün sonra başlamak üzere on sene müddetle muteberdir veya on yıllık devre içerisinde mükerrer aşı yapılırsa, yapıldığı günden itibaren başlamak üzere on sene müddetle muteberdir.

İşbu vesika üzerinde her hangi bir tashih veya silinti veyahut herhangi bir kısmının doldurulmadan bırakılması kendisini gayrimuteber kılabilir.

LÂHİKA : 4

Çiçek aşısı veya mükerrer çiçek aşısı milletlerarası vesikası
Aşılananın adı ve soyadı
Doğum tarihi :
Cinsiyeti :
İmzası :

İşbu vesika, yukarda ismi yazılı şahsın aşağıdaki tarihte, Dünya Sağlık Teşkilâtının tavsiye ettiği normlara uygunluğu tasdik edilen liyofilize veya mâyi halinde bir aşı ile çiçeğe karşı aşılandığını veya mükerrer aşılandığını tasdik eder.

Tarih	«X» işaretiyle aşağıdaki aşılardan hangisinin tatbik edildiği gösterilecektir.	Aşıyı yapanın imzası ve memuriyet unvanı	Aşının menşei ile aşı imal serisinin numarası	Tevsik mührü	
1 a	Tatbik edilen ilk aşı			1 a	1 b
1 b	Tuttu tutmadı				
2	Mükerrer aşı			2	3
3	Mükerrer aşı				

İşbu vesika, muvaffakiyetle icra edilen (Tutan) ilk aşıdan sekiz gün sonra başlamak üzere veya mükerrer aşı tatbik edilmişse bunun tatbik edildiği günden itibaren, üç sene müddetle muteberdir.

Tevsik mührü, aşı tatbik edilen ülkenin sağlık idaresi tarafından tâyin edilen nümuneye uygun olmalıdır.

İşbu vesika üzerinde her hangi bir tashih veya silinti veyahut her hangi bir kısmının doldurulmadan bırakılması kendisini gayrimuteber kılabilir..

Madde - II

1. İşbu Ek Tüzük yürürlüğe girmesinden evvel verilmiş bulunan sarıhumma aşısı veya mükerrer sarıhumma aşısı milletlerarası vesikalarnn muteberlik süreleri, işbu Tüzük uyarnca, altı yıldan on yıla çıkarılmıştır.

2. İşbu Ek Tüzüğün yürürlüğe girmesinden sonra Milletlerarası Sağlık Tüzüğünün 4 ncü ekini teşkil eden çiçek aşısı veya mükerrer çiçek aşısı milletlerarası vesikalarının verilmesine 1 Ocak 1967 tarihine kadar devam olunabilir. Bu şekilde verilmiş olan aşı vesikaları evvelce kendilerine tanınan sürece muteber olmaya devam ederler.

Madde - III

Teşkilât Anayasasının 22 nci maddesi uyarınca bütün ademi kabulleri veya ihtirazi kayıtları beyan etmek için derpiş edilen mühlet, işbu Ek Tüzüğün Dünya Sağlık Genel Kurulunca kabul olunduğunun Genel Müdür tarafından tebliğ edildiği tarihten itibaren hesaplanmak üzere, üç aydır.

Madde - IV

İşbu Ek Tüzük 1 Ocak 1966 tarihinde yürürlüğe girer.

Madde - V

Milletlerarası Sağlık Tüzüğünün aşağıdaki nihai hükümleri işbu Tüzük hakkında da tatbik olunur : 106 ncı maddenin 3 ncü paragrafı; 107 nci maddenin 1 nci ve 2 nci paragrafları ile 5 nci paragrafın ilk cümlesi; 108 nci madde; 109 ncu maddenin 2 nci paragrafı, bu maddede kayıtlı tarihin işbu Ek Tüzüğün IV ncü maddesinde zikredilen tarihle değiştirilmesi kaydiyle; 110 ilâ 113 ncü (dâhil) maddeleri.

Yukardakileri tasdikan işbu belge Cenevre'de 12 Mayıs 1965 tarihinde imzalanmıştır.

Dr. V. V. Olguin
Onsekizinci Dünya Sağlık
Genel Kurul Başkanı

Dr. M. G. Candau
Dünya Sağlık Teşkilâtı
Genel Müdürü

Dönem : 2
Toplantı : 2

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 190

Millet Meclisi, Cumhurbaşkanlığı ve Sayıştay Başkanlığı 1965 yılı Kesinhesabı hakkında Meclis Hesapları İnceleme Komisyonu raporları (5/25)

MİLLET MECLİSİ 1965 YILI KESİN HESABI
CUMHURBAŞKANLIĞI 1965 YILI KESİN HESABI
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI 1965 YILI KESİN HESABI

TABLOLAR TARANAMAMIŞTIR. TABLO ASILLARI CİLT NÜSHASINDA MEVCUTTUR.

Dönem : 2
Toplantı : 2

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 222

Yabancı memleketlerde yapılan evlenme merasimlerinin kolaylaştırılması hakkındaki Sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı ve Adalet, İçişleri ve Dışişleri komisyonları raporları (1/181)

T. C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Tetkik Dairesi
Sayı : 71-349/3-1880

28 . 3 . 1966

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 24 . 3 . 1966 tarihinde kararlaştırılan «Yabancı memleketlerde yapılan evlenme merasimlerinin kolaylaştırılması hakkında 10 Eylül 1964 tarihinde Paris'te imzalanmış olan Sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı» ve gerekçesi ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

Süleyman Demirel
Başbakan

GEREKÇE

1953 yılından beri resmen üyesi bulunduğumuz Milletlerarası Kişi Halleri Komisyonu, yıllık çalışmaları arasında kuruluşunun amacına uygun olarak, üyeleri, Avusturya, Belçika, Federal Almanya, Fransa, Yunanistan, İtalya, Lüksemburg, Holânda ve İsviçre Konfederasyonu ile birlikte kişi halleri mevzuatından mümkün olduğu kadar birleştirme sağlamak, kanunlarındaki boşlukları doldurmak, vatandaşlarının diğer üye devletler ülkelerinde bulundukları sırada onlara kişi halleri işlemlerinde kolaylık göstermek maksadiyle seri halinde, sözleşmeler akdeylemiş ve bu alanda faaliyetine devam etmekte bulunmuştur.

Bunlardan :

1. Yabancı memleketlerde kullanılmak üzere verilecek Şahsi haller kayıt suretleri hakkındaki Sözleşme 2 Nisan 1958 tarih ve 7111 sayılı,
2. Ad ve soyadlarının değişikliğine ilişkin Sözleşme 6 Temmuz 1962 tarih ve 62 sayılı,
3. Kişi halleri konusunda milletlerarası malûmat teatisi hakkındaki Sözleşme 6 Temmuz 1962 tarih ve 63 sayılı,
4. Kişi halleri ile ilgili belge örneklerinin parasız verilmesi ve tasdikten muaf tutulması hakkındaki Sözleşme 11 Aralık 1962 tarih ve 130 sayılı,
5. Evlilik dışı çocukların tanınmalarını kabule yetkili makamların yetkilerinin genişletilmesi hakkındaki Sözleşme 30 . 4 . 1964 tarih ve 461 sayılı,
6. Sahih nesepli olmıyan çocukların ana bakımından nesebinin tesisine ait Sözleşme 8 . 4 . 1965 tarih ve 578 sayılı,

Kanunlarla tasdik edilmiş ve yürürlüğe girmiştir.

Bu tür sözleşmelerden, son olarak gene Milletlerarası Ahvali Şahsiye Komisyonu tarafından hazırlanıp Hükümetimizce yetkili kılınan Büyükelçimiz tarafından 10 Eylül 1964 tarihinde Paris'te imzalanan «Yabancı memleketlerde yapılan evlenme merasimlerinin kolaylaştırılmasına dair Sözleşme» nin de onaylanmasına izin verilmesi için işbu kanun tasarısı hazırlanmıştır.

12 madde halinde düzenlenmiş olan bu Sözleşmenin birinci bölümünde evlenmenin akdedildiği memleketin yetkili makamlarınca, eşin millî kanunun öngördüğü şartlarla bâzı evlenme engellerinden muaf tutulabilmesi ve adıgeçen makamların yetkilerinin hududu, ikinci bölümünde, ilânların, evlenmenin yapıldığı Âkid Devletlerden birinin kanununa tabi olacağı, üçüncü bölümünde, dinî merasimi mecburi kılan devletlerden birine mensup şahsa ait evlenmenin diğer Âkid Devlet siyasi temsilcisi tarafından icrası şartları, dördüncü bölümünde de işbu Sözleşmenin uygulanmasında bir devlet vatandaşı deyiminin şümulü ve uygulama, onaylama, katılma ve fesih gibi usuli hükümler açıklanmıştır. Bizim hukukumuzda evlenme engellerinden muafiyet kabul edilmediğince ve Âkid Devletler ülkelerinde ikamet eden vatandaşlarımızın bu konuda bir işleme tabi tutulmaları söz konusu olmıyacağına göre bu Sözleşme mevzuatımızda bir değişiklik gerektirmiyecek, buna mukabil Türkiye'de oturan Âkid Devletler vatandaşlarının evlenmeleri ve engel muafiyetinden faydalanmak istemeleri takdirinde onlara bu hükümlerden faydalanma yolu açılmış bulunacaktır.

İşbu Sözleşme yukarda sözü geçen çeşitli Kişi Halleri Anlaşmalarını tamamlayıcı bir nitelik taşıdığından, bu lüzum ve faydası göz önünde bulundurularak imzalanmıştır.

Adalet Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Adalet Komisyonu
Esas No. : 1/181
Karar No. : 35

15 . 4 . 1966

Yüksek Başkanlığa

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 24 . 3 . 1966 tarihinde kararlaştırılan «Yabancı memleketlerde yapılan evlenme merasimlerinin kolaylaştırılması hakkında 10 Eylül 1964 tarihinde Paris'te imzalanmış olan Sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı» Başkanlığınızca Komisyonumuza tevdi edilmiş olup, Dışişleri ve Adalet bakanlıkları temsilcilerinin de iştirakiyle komisyonumuzca tetkik ve müzakere olundu.

Kanun tasarısı ve gerekçesi Komisyonumuzca uygun mütalâa edilmiş ve Hükümet temsilcileri tasarının aynen kabulünü teyidetmişlerdir. Komisyonumuzca yapılan müzakere sonunda kanun tasarısının aynen kabul edilmesi ittifakla kararlaştırılmıştır.

Dışişleri Komisyonuna tevdi edilmek üzere işbu rapor Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkan V.	Sözcü	Kâtip
İstanbul	Kars	Kastamonu	Niğde
İ. Hakkı Tekinel	*Abbas Ali Çetin*	*Sabri Keskin*	*Yaşar Arıbaş*
Denizli	Elâzığ	Kayseri	Kırklareli
Atıf Şohoğlu	*Kevni Nedimoğlu*	*A. Atıf Hacıpaşaoğlu*	*Mehmet Atagün*
İmzada bulunamadı			
	Sivas	Tokat	
	N. Nazif Arslan	*Osman Hacıbaloğlu*	

İçişleri Komisyonu raporu

Millet Meclisi
İçişleri Komisyonu
Esas No. : 1/181
Karar No. : 14

5 . 1 . 1967

Yüksek Başkanlığa

Yabancı memleketlerde yapılan evlenme merasimlerinin kolaylaştırılması hakkındaki Sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair olan kanun tasarısı, ilgili Bakanlık temsilcilerinin iştirakiyle Komisyonumuzda görüşüldü:

Tümü üzerinde yapılan görüşmeler sonunda, gerekçede sarahaten belirtilen hususlar, Komisyonumuzca da müspet mütalâa olunarak, mezkûr tasarı aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Dışişleri Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Komisyon Başkanı	Sözcü	Balıkesir	Eskişehir
Sakarya	Ankara	*İ. Aytaç*	*Ş. Asbuzoğlu*
K. Eroğan	*K. Yılmaz*		
İçel	Mardin	Muş	Ordu
M. Arıkan	*F. Uluç*	K. Özsarıyıldız	*R. Aybar*
		İmzada bulunamadı	
Samsun		Trabzon	
M. Gedik		*H. Orhon*	

Dışişleri Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Dışişleri Komisyonu
Esas No. : 1/181
Karar No. : 11

21 . 2 . 1967

Yüksek Başkanlığa

Yabancı memleketlerde yapılan evlenme merasimlerinin kolaylaştırılması hakkındaki Sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair olan kanun tasarısı, ilgili Bakanlık temsilcilerinin iştirakiyle komisyonumuzda görüşüldü.

Tümü üzerinde yapılan görüşmeler neticesinde gerekçede sarahaten belirtilen hususlar, prensip itibariyle komisyonumuzca da uygun mütalâa edilerek maddelerin müzakeresine geçildi.

Kanun başlığı ile birinci maddedeki (merasimlerinin) ifadesi, maksada uygun hale getirilmek gayesiyle (merasiminin) şeklinde değiştirilmiş ve yapılan bu kelime, değişikliğiyle tasarı kabul edilmiştir.

Genel Kurula arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Komisyon Başkanı	Başkanvekili	Sözcü	Kâtip
Manisa	Sivas	Çanakkale	Eskişehir
E. Akça	*C. Odyakmaz*	*M. Baykan*	*E. G. Sakarya*
Adana	Ankara	Aydın	Bursa
K. Gülek	*R. Ergüder*	*Y. Menderes*	*N. Gürsoy*
İzmir	Konya	Mardin	Sivas
S. İksel	*L. Akdoğan*	*R. Baykal*	*S. Kurtbek*

Urfa
B. Hatko (Boran)

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Yabancı memleketlerde yapılan evlenme merasimlerinin kolaylaştırılması hakkındaki Sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı

MADDE 1. — 10 Eylül 1964 tarihinde Paris'te imzalanan «Yabancı memleketlerde yapılan evlenme merasimlerinin kolaylaştırılmasına dair Sözleşme» nin onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür. 24 . 3 . 1966

Başbakan	Devlet Bakanı
S. Demirel	*C. Bilgehan*
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
R. Sezgin	*K. Ocak*
Devlet Bakanı	Adalet Bakanı
A. F. Alişan	*H. Dinçer*
Millî Savunma Bakanı	İçişleri Bakanı
A. Topaloğlu	*F. Sükan*
Dışişleri Bakanı V.	Maliye Bakanı
F. Sükan	*İ. Gürsan*
Millî Eğitim Bakanı	Bayındırlık Bakanı
O. Dengiz	*E. Erdinç*
Ticaret Bakanı	Sağ. ve Sos. Y. Bakanı
M. Zeren	*E. Somunoğlu*
Güm. ve Tekel Bakanı	Tarım Bakanı
İ. Tekin	*B. Dağdaş*
Ulaştırma Bakanı	Çalışma Bakanı
S. Öztürk	*A. N. Erdem*
Sanayi Bakanı	Enerji ve Tabiî Kay. Bakanı
M. Turgut	*İ. Deriner*
Turz. ve Tanıt. Bakanı	İmar ve İskân Bakanı
N. Kürşad	*H. Menteşeoğlu*

Köy İşleri Bakanı
S. O. Avcı

ADALET KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Yabancı Memleketlerde Yapılan Evlenme Merasimlerinin Kolaylaştırılması hakkındaki Sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanuntasarısı

MADDE 1. — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Aynen kabul edilmiştir.

İÇİŞLERİ KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ	DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ
Yabancı Memleketlerde Yapılan Evlenme Merasimlerinin Kolaylaştırılması hakkındaki Sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanuntasarısı	**Yabancı Memleketlerde Yapılan Evlenme Merasiminin Kolaylaştırılması hakkındaki Sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanuntasarısı**
MADDE 1. — Aynen kabul edilmiştir.	MADDE 1. — 10 Eylül 1964 tarihinde Paris'te imzalanan «Yabancı Memleketlerde Yapılan Evlenme Merasiminin Kolaylaştırılmasına dair Sözleşme» nin onaylanması uygun bulunmuştur.
MADDE 2. — Aynen kabul edilmiştir.	MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.
MADDE 3. — Aynen kabul edilmiştir.	MADDE 3. — Tasarının 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

YABANCI MEMLEKETLERDE YAPILAN EVLENME MERASİMLERİNİN KOLAYLAŞTIRILMASINA DAİR SÖZLEŞME

Milletlerarası Kişi Halleri Komisyonu üyeleri Avusturya Cumhuriyeti, Belçika Kırallığı, Federal Almanya Cumhuriyeti, Fransa Cumhuriyeti, Yunanistan Kırallığı, İtalya Cumhuriyeti, Lüksemburg Büyük Dükalığı, Holânda Kırallığı, İsviçre Konfederasyonu ve Türkiye Cumhuriyeti evlenme engellerinin kaldırılması ve evlenme öncesi ilânları ile ilgili olarak kendi vatandaşlarının diğer Âkıd Devletler ülkelerinde yapacakları evlenme akitlerinin kolaylaştırılması arzusiyle aşağıdaki hükümlerde anlaşmışlardır :

Birinci Bölüm

Madde 1. — Âkıd Devletlerden birinin vatandaşının evlenme akdi, o vatandaşın mûtadolarak oturduğu diğer bir Âkıd Devlet ülkesinde icra edildiği takdirde bu akdin yapıldığı memleketin yetkili makamları, müstakbel eşin şahsi kanununun öngördüğü haller ve şartlarla bu kanunun tesbit ettiği evlenme engellerinden muaf tutulabilirler.

Madde 2. — Birinci maddede anılan muafiyeti tanımaya yetkili evlenme merasiminin yapıldığı memleket makamları, bu memleketin iç kanunları gereğince kendi vatandaşlarına aynı muafiyeti vermeye yetkili bulunan makamlardır.

Mevzuatı kendi vatandaşlarına bu nevi muafiyetler tanımıyan memleket, birinci madde gereğince, diğer Âkıd Devletler vatandaşlarına muafiyet tanıyabilmek için kendi makamlarından birini yetkili kılabilir.

Madde 3. — İşbu Sözleşme, kendi vatandaşı bulunan müstakbel eşe kanunları gereğince muafiyet verecek Devlet makamlarının yetkisine halel getirmez.

İkinci Bölüm

Madde 4. — Âkıd Devletlerden birinin ülkesinde mahallî şekle uygun olarak yapılan evlenme öncesi ilânları munhasıran bu devletin iç kanunlarına tabidir.

Üçüncü Bölüm

Madde 5. — Âkıd Devletlerden birinin kanunu evlenmenin dinî merasimle icrasına mecburi kıldığı takdirde, diğer Âkıd Devletlerin elçilik veya konsolosluk memurları kendi kanunları müsaade ettiği takdirde bu memlekette evlenme akdini icra edebilirler. Şu şartla ki : Eşlerden en az biri elçilik veya konsolosluk memurunu tâyin eden devletin uyrukluğunda bulunmalı ve eşlerden hiçbiri evlenme akdinin yapıldığı devlet vatandaşlığında olmamalıdır.

Bu takdirde evlenme öncesi ilânlar munhasıran elçilik veya konsolosluk memurunu tâyin eden devletin kanununa göre yapılacaktır.

Dördüncü Bölüm

Madde 6. — İşbu Sözleşmenin uygulanmasında, «Bir devlet vatandaşı» terimi, bu devletin uyrukluğunda bulunan kişilerle şahsi halleri adıgeçen devletin kanunları ile idare edilen kişileri kapsar.

Madde 7. — Âkıd Devletler, bu Sözleşmenin kendi ülkelerinde uygulanmasını mümkün kılmak için anayasalarının gerekli kıldığı usullerin yerine getirildiğini, İsviçre Federal Hükümetine tebliğ edeceklerdir.

İsviçre Federal Hükümeti, birinci fıkra uyarınca yapılan her tebliğden Âkıd Devletlerle Milletlerarası Kişi Halleri Komisyonu Genel Sekreterini haberdar edecektir.

Madde 8. — İşbu sözleşme ikinci tebliğin tevdi tarihini kovalıyan 30 ncu gün yürürlüğe girecek ve bu tarihten başlıyarak bu formaliteyi yerine getiren iki devlet arasında sonuç doğuracaktır.

Bundan evvelki maddede öngörülen formaliteyi sonradan yerine getiren her imzacı devlet için, bu sözleşme tebligatın tevdii tarihini kovalıyan 30 ncu günden başlıyarak sonuç doğuracaktır.

Madde 9. — Her Âkıd Devlet imza, 7 nci maddede öngörülen tebliğ veya katılma sırasında işbu sözleşmenin ilk üç bölümünden bir veya ikisini istisna ettiğini beyan edebilecektir.

İşbu maddenin birinci fıkrası hükümlerine uygun olarak bir beyanda bulunan her devlet sonradan her hangi bir anda yazılı bir tebliğ ile istisnadettiği bölüm veya bölümlere katıldığını İsviçre Federal Hükümetine bildirebilir.

İsviçre Federal Hükümeti, bu tebliğden her Âkıd Devleti ve Milletlerarası Kişi Halleri Komisyonu Genel Sekreterini haberdar edecektir.

İşbu maddenin ikinci fıkrasında öngörülen beyan, İsviçre Federal Hükümetinin tebliği aldığı tarihi kovalıyan 30 ncu günden itibaren hüküm ifade edecektir.

Madde 10. — Bu sözleşme, her Âkıd Devletin anavatan topraklarının bütününde hukukan hüküm ifade eder.

Her Âkıd Devlet, işbu sözleşme hükümlerinin anavatan dışı ülkelerinden bir veya birkaçında veyahut milletlerarası münasebetleri kendisi tarafından sağlanan devlet veya ülkelerde de uygulanacağını imza, 7 nci maddede öngörülen tebliğ, katılma sırasında veya daha sonra İsviçre Federal Hükümetine yapacağı tebliğ ile beyan edebilecektir. İsviçre Federal Hükümeti her Âkıd Devleti ve Milletlerarası Kişi Halleri Komisyonu Genel Sekreterini bu son tebliğden haberdar edecektir Bu sözleşme hükümleri tebliğnamenin İsviçre Federal Hükümetince alınmasını kovalıyan 60 ncı gün anılan tebliğnamede gösterilen ülke veya ülkelerde uygulanacaktır.

Bu maddenin ikinci fıkrası hükümlerine uygun olarak bir beyanda bulunmuş olan her devlet, daha sonra her hangi bir anda İsviçre Federal Hükümetine göndereceği bir tebliğ ile bu sözleşmenin beyannamede gösterilen devlet veya ülkelerin bir veya birkaçında uygulanmasına son verildiğini beyan edebilecektir.

İsviçre Federal Hükümeti, her Âkıd Devleti ve Milletlerarası Kişi Halleri Komisyonu Genel Sekreterini bu yeni tebliğden haberdar edecektir.

Sözleşmenin uygulanması, adıgeçen tebliğnamenin İsviçre Federal Hükümetince alınmasını kovalıyan 60 ncı gün bahis konusu ülkede son bulacaktır.

Madde 11. — Milletlerarası Kişi Halleri Komisyonu veya Avrupa Konseyi üyesi her devlet işbu Sözleşmeye katılabilir. Katılmak istiyen Devlet, bu niyetini İsviçre Federal Hükümetine tevdi edilecek bir belge ile tebliğ eder. Adı geçen Hükümet her katılma belgesinin tevdiinden üye Devletlerle Milletlerarası Kişi Halleri Komisyonu Genel Sekreterini haberdar edecektir. Sözleşme, katılan devletler için katılma belgesinin verilmesini kovalıyan 30 ncu gün yürürlüğe girecektir.

Katılma belgesinin tevdii, ancak bu Sözleşmenin yürürlüğe girmesinden sonra mümkün olabilir.

Madde 12. — İşbu Sözleşme, süre tahdidi olmaksızın yürürlükte kalacaktır. Bununla beraber Âkıd Devletlerden her biri, her zaman bu Sözleşmeyi veya onun ilk üç bölümünden bir veya ikisini feshetmek ve yazılı bir tebliğ ile İsviçre Federal Hükümetine bildirmek imkânına sahibolacaktır. İsviçre Federal Hükümeti, keyfiyetten diğer Âkıd Devletleri ve Milletlerarası Kişi Halleri Komisyonu Genel Sekreterini haberdar edecektir.

Fesih ihbarı, bu maddenin birinci fıkrasında öngörülen tebliğ veya katılmadan başlıyarak 5 yıllık müddetin bitiminden evvel kullanılamaz.

Fesih ihbarı, bu maddenin birinci fıkrasında öngörülen tebliğin İsviçre Federal Hükümeti tarafından alındığı tarihten sonra 6 aylık süre sonunda hüküm ifade edecektir.

Usulüne uygun olarak yetkilendirilmiş olan ve imzaları aşağıda bulunan temsilciler, işbu Sözleşmeyi imzalamışlardır.

Paris'te, 10 Eylül 1964 tarihinde, İsviçre Federal Hükümeti arşivlerine tevdi olunmak üzere bir nüsha halinde düzenlenmiş olup, aslına uygunluğu onaylı bir kopyası diplomatik yolla her Âkid Devlete ve Milletlerarası Kişi Halleri Komisyonu Genel Sekreterine gönderilecektir.

Federal Almanya Cumhuriyeti adına :

İhtirazi kayıt : Federal Almanya Cumhuriyeti, 9 ncu maddeye uygun olarak, işbu Sözleşmenin I nci bölümünü istisna ettiğini beyan eder.

İmza

Avusturya Cumhuriyeti adına

İmza yok

Belçika Kıralhığı adına

İmza

Fransa Cumhuriyeti adına

İmza

Yunanistan Kıralhığı adına

İmza

İtalya Cumhuriyeti adına

İmza yok

Lüksemburg Büyük Dükalığı adına

İmza yok

Holânda Kıralhığı adına

İhtirazi kayıt : Holânda Kıralhığı, 9 ncu maddeye uygun olarak, işbu Sözleşmenin I nci bölümünü istisna ettiğini beyan eder.

Holânda Kıralhığı ile ilgili olarak Sözleşme metninde kullanılan Anavatan ve Anavatan dışı ülkeler terimleri, amme hukuku açısından eşit bir statüye sahibolup Avrupa'da bulunan Holânda ile Avrupa dışındaki Surinam ve Holânda Antillerini ifade eder.

İsviçre Konfederasyonu adına

İmza yok

Türkiye Cumhuriyeti adına

İmza

Dönem : 2
Toplantı : 2

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 225

T. B. M. Meclisi Saymanlığının, Haziran, Temmuz ve Ağustos 1966 ayları hesabı hakkında Hesapları İnceleme Komisyonu raporu (5/26)

Millet Meclisi Hesaplarını İnceleme Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Hesaplarını İnceleme Komisyonu *1 . 3 . 1967*
Esas No. :
Karar No. : 6

Yüksek Başkanlığa

3 842 644,34	Haziran 1966 başında bankada mevcut para.
13 630 454,89	Haziran, Temmuz, Ağustos 1966 aylarında Ziraat Bankasının aldığı para.
+	
17 473 099,23	Toplam
16 775 552,71	Haziran, Temmuz, Ağustos 1966 aylarında Ziraat Bankasının harcadığı para.
—	
697 546,52	Eylül 1966 başında bankada mevcut para.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Saymanlığının Haziran, Temmuz, Ağustos 1966 aylarına ait hesapları incelendi.

Haziran 1966 da Ziraat Bankasındaki 3 842 644,34 liralık mevcudu ile Haziran, Temmuz, Ağustos 1966 aylarında Hazineden 13 630 454,89 lira alınarak bankadaki hesaba yatırılan meblâğın cem'an 17 473 099,23 lira olduğu, mevcuttan sarf olunan 16 775 552,71 lira tenzil edildikten sonra Eylül 1966 başında bankadaki kasa mevcudunun 697 546,52 liradan ibaret bulunduğunu Saymanlıktaki defterler ve sarf evrakının kanun ve mevzuata uygun olduğu görülmüştür.

Umumi Heyetin ıttılaına arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü	Kâtip
Zonguldak	İstanbul	Kastamonu	Denizli
F. Fırat	*O. Eyüboğlu*	*M. Akdoğanlı*	*R. Şenel*
Denetçi			
Erzurum	Antalya	Balıkesir	Diyarbakır
T. Bilgin	*İ. Ataöv*	*S. Koç*	*F. Kalfagil*
	Yozgat	Yozgat	
	N. Tanrıdağ	*İ. H. Akdoğan*	

Dönem : 2
Toplantı : 2

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 226

T. B. M. Meclisi Saymanlığının, Eylül, Ekim ve Kasım 1966 ayları hesabı hakkında Hesapları İnceleme Komisyonu raporu (5/27)

Millet Meclisi Hesaplarını İnceleme Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Hesaplarını İnceleme Komisyonu
Esas No. :
Karar No. : 7

1 . 3 . 1967

Yüksek Başkanlığa

697 546,52	Eylül 1966 başında bankada mevcut para.
20 866 129,58	Eylül, Ekim, Kasım 1966 aylarında Ziraat Bankasının aldığı para.
+	
21 563 676,10	Toplam.
14 886 636,61	Eylül, Ekim, Kasım 1966 aylarında Ziraat Bankasının harcadığı para.
—	
6 677 039,49	Aralık 1966 başında bankada mevcut para.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Saymanlığının Eylül, Ekim ,Kasım 1966 aylarına ait hesapları incelendi.

Eylül 1966 da Ziraat Bankasındaki 697 546,52 liralık mevcudu ile Eylül, Ekim, Kasım 1966 aylarında Hazineden 20 866 129, 58 lira alınarak bankadaki hesaba yatırılan meblâğın cem'an 21 653 676,10 lira olduğu, mevcuttan sarf olunan 14 886 636,61 lira tenzil edildikten sonra Aralık 1966 başında bankadaki kasa mevcudunun 6 677 039,49 liradan ibaret bulunduğunu Saymanlıktaki defterler ve sarf evrakının kanun ve mevzuata uygun olduğu görülmüştür.

Umumi Heyetin ıttılaına arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü	Kâtip
Zonguldak	İstanbul	Kastamonu	Denizli
F. Fırat	*O. Eyüboğlu*	*M. Akdoğanlı*	*R. Şenel*
Denetçi			
Erzurum	Antalya	Balıkesir	Diyarbakır
T. Bilgin	*İ. Ataöv*	*S. Koç*	*F. Kalfagil*
	Yozgat	Yozgat	
	N. Tanrıdağ	*İ. H. Akdoğan*	

Dönem : 2
Toplantı : 2

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 228

Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Genel Konferansının kırkbeşinci toplantı dönemi sırasında kabul edilen 116 sayılı Sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı ve Dışişleri ve Çalışma komisyonları raporları (1/309)

T. C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi
Sayı : 71-487/149

10 . 1 . 1967

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Çalışma Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 9 .1 .1967 tarihinde kararlaştırılan «Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Genel Konferansının kırkbeşinci toplantı dönemi sırasında kabul edilen 116 sayılı Sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı» gerekçesi ve ilişiğiyle birlikte sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

Süleyman Demirel
Başbakan

GEREKÇE

116 sayılı ilişik Sözleşme Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının 7 Haziran 1961 tarihinde toplanan 45 nci Genel Konferansında kabul edilmiş ve bugüne kadar 46 üye Devlet tarafından onaylanmış bulunmaktadır.

Tetkikinden de anlaşılacağı üzere, mezkûr sözleşmeyle, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Genel Konferansının ilk otuziki toplantısında kabul edilmiş bulunan sözleşmelerde, sözleşmelerin tatbikatiyle ilgili olarak Büro Yönetim Kurulunca hazırlanacak raporlara dair olan son maddeler değiştirilmektedir.

Bilindiği üzere, söz konusu sözleşmelerin her biri, Milletlerarası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulunun, Konferansa, sözleşmelerin tatbikatiyle ilgili olmak üzere, işbu sözleşmelerde tesbit edilmiş bulunan ve 5 ilâ 10 yıl arasında değişen süreler zarfında bir rapor sunması gerektiğini öngören bir son madde ihtiva etmektedir.

Konferansın ilk otuziki toplantısını takibeden toplantılarda kabul olunan bütün sözleşmelerde, bahis konusu belirli süreler kaydı kaldırılarak, Kurulca lüzum görüldükçe bu şekilde bir raporun Konferansa sunulacağı hükme bağlanmış ve tatbikata buna göre yön verilmiş bulunmaktadır.

Bahsi geçen 116 sayılı Sözleşme, Konferansın ilk otuziki toplantısında kabul edilen sözleşmelerdeki bu son maddeleri değiştirmekte, 1951 yılından sonraki sözleşmelerde esasen yeralmakta olan hükmü, mezkûr tarihten önceki sözleşmelere de teşmil etmektedir.

Böylece bu belge, bu konudaki son maddeye bütün sözleşmelerde aynı şekli vermekte, maddeyi standart hale getirmektedir.

Söz konusu belge Konferansın 45 nci toplantısında oybirliğiyle kabul edilmiştir.

Diğer taraftan, işbu Sözleşme memleketimize her hangi bir malî külfet de yüklememektedir.

İzah edilen sebepler muvacehesinde, yapılan bu değişikliğin memleketimiz tarafından da onaylanmasında bir sakınca görülmemektedir.

Dışişleri Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Dışişleri Komisyonu
Esas No. : 1/309
Karar No. : 12

21 . 2 . 1967

Yüksek Başkanlığa

Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Genel Konferansının kırkbeşinci toplantı dönemi sırasında kabul edilen 116 sayılı sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair olan kanun tasarısı, ilgili bakanlık temsilcilerinin iştirakleriyle komisyonumuzda görüşüldü.

Tümü üzerinde yapılan görüşmeler sonunda, gerekçede tafsilen belirtilen hususlar, komisyonumuzca da müspet mütalâa olunarak tasarı aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Çalışma Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Başkan V.	Sözcü	Kâtip
Manisa	Sivas	Çanakkale	Eskişehir
E. Akça	*Cevad Odyakmaz*	*M. Baykan*	*E. G. Sakarya*
		Aydın	Bursa
Adana	Ankara	*Y. Menderes*	*N. Gürsoy*
K. Gülek	*R. Ergüder*	İstanbul	İzmir
		M. Yardımcı	*S. İksel*

Konya	Sivas	Urfa
L. Akdoğan	*S. Kurtbek*	*B. H. (Boran)*

Çalışma Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Çalışma Komisyonu
Esas No. 1/309
Karar No. 6

9 . 3 . 1967

YÜKSEK BAŞKANLIĞA

Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Genel Konferansının kırkbeşinci toplantı dönemi sırasında kabul edilen 116 sayılı Sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı Dışişleri Komisyonu raporu ile birlikte Komisyonumuza havale olunmakla, ilgili bakanlık temsilcilerinin de iştirakiyle görüşülmüştür.

Kanun tasarısının tümü üzerinde yapılan görüşmeler sonunda, gerekçede belirtilen hususlar ve Hükümet temsilcilerinin vermiş oldukları izahat yerinde görülmüş ve tasarı Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Genel Kurulun tasviplerine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Çalışma Komisyonu Başkanı Bu Rapor Sözcüsü

İstanbul	Ankara	Afyon Karahisar	Ankara
K. Özdemir	*H. Türkay*	*A. İ. Ulubahşi*	*R. Kuas*
Giresun	İstanbul	İstanbul	İzmir
A. Köymen	*M. Ertuğrul*	*N. Bulak*	*E. Turgut*
İzmir	Kütahya	Samsun	İstanbul
M. Döşemeci	*A. C. Bilgin*	*N. K. Tüzeloğlu*	*O. N. Ulusay*

HÜKÜMET TASARISI

Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Genel Konferansının kırkbeşinci toplantı dönemi sırasında kabul edilen 116 sayılı Sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı

MADDE 1. — Sözleşmelerin uygulanmasiyle ilgili olarak Milletlerarası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulu tarafından hazırlanacak raporlara dair hükümlerin yeknesak hale getirilmesi amaciyle, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Genel Konferansının ilk otuziki toplantı döneminde kabul edilen Sözleşmelerin kısmen değiştirilmesi için Konferansın 28 Haziran 1966 tarihinde Cenevre'de yaptığı Kırkbeşinci Toplantı dönemi sırasında kabul edilen 116 sayılı Sözleşmenin onaylanması uygun bulunmuş tur.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

9 . 1 . 1967

Başbakan *S. Demirel*	Devlet Bakanı *R. Sezgin*	Devlet Bakanı *K. Ocak*	Devlet Bakanı *A. F. Alişan*
Adalet Bakanı *H. Dinçer*	Millî Savunma Bakanı *A. Topaloğlu*	İçişleri Bakanı *F. Sükan*	Dışişleri Bakanı *İ. S. Çağlayangil*
Maliye Bakanı *C. Bilgehan*	Millî Eğitim Bakanı *O. Dengiz*	Bayındırlık Bakanı *E. Erdinç*	Ticaret Bakanı *S. T. Müftüoğlu*
Sağ. ve Sos. Y. Bakanı *E. Somunoğlu*	Güm. ve Tekel Bakanı *İ. Tekin*	Tarım Bakanı *B. Dağdaş*	Ulaştırma Bakanı *S. Öztürk*
Çalışma Bakanı *A. N. Erdem*	Sanayi Bakanı *M. Turgut*	En. ve Ta. Kay. Bakanı *İ. Deriner*	Turizm ve Ta. Bakanı *N. Kürşad*
	İmar ve İskân Bakanı *H. Menteşeoğlu*	Köy İşleri Bakanı *S. O. Avcı*	

Sözleşmelerin uygulanmasiyle ilgili olarak Milletlerarası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulu tarafından hazırlanacak raporlara dair hükümlerin yeknasak hale getirilmesi amaciyle Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Genel Konferansının ilk otuziki toplantı döneminde kabul edilen sözleşmelerin kısmen değiştirilmesi hakkında Sözleşme

Milletlerarası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulu tarafından Cenevre'de toplantıya çağrılarak orada 7 Haziran 1961 de 45. dönem toplantısını yapan Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı genel konferansı,

Sözleşmelerin uygulanmasiyle ilgili olarak Milletlerarası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulu tarafından hazırlanacak raporlara dair hükümlerin yeknasak hale getirilmesi amaciyle Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı genel konferansının ilk otuziki toplantı döneminde kabul edilen Sözleşmelerin kısmen değiştirilmesi hakkındaki tekliflerin kabulünü kararlaştırdıktan sonra;

Bu tekliflerin bir Milletlerarası Sözleşme şeklini alması gerektiği hususunu nazarı itibara alarak,

Bin dokuzyüz altmışbir yılının Haziran ayının yirmi altıncı günü, maddelerin değiştirilmesine dair 1961 Sözleşmesi şeklinde adlandırılacak olan aşağıdaki Sözleşmeyi kabul eder :

Madde — 1.

Milletlerarası Çalışma Konferansı tarafından ilk otuziki toplantı döneminde kabul edilmiş olan Sözleşmelerin metinlerindeki, Sözleşmelerin uygulanması hakkında Milletlerarası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulu tarafından Genel Konferansa bir rapor sunulmasını öngören son madde kaldırılarak yerine aşağıdaki madde ikame olunacaktır :

«Milletlerarası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulu, lüzum gördükçe işbu Sözleşmenin uygulanması hakkında Genel Konferansa bir rapor sunacak ve Sözleşmenin tamamen veya kısmen değiştirilmesi konusunun konferans gündemine alınması gerekip gerekmediğini inceliyecektir.»

Madde — 2.

Konferans tarafından ilk otuziki toplantı dönemi sırasında kabul edilmiş olan bir Sözleşmeye ait kesin onama belgesini, işbu Sözleşmenin yürürlüğe giriş tarihinden sonra Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne bildiren teşkilâtın her üyesi, o Sözleşmeyi, işbu Sözleşmeyle değiştirilmiş şekliyle onaylamış sayılacaktır.

Madde — 3.

İşbu Sözleşmenin iki nüshası Konferans Başkanı ve Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü tarafından imza edilecektir. Bu nüshalardan biri Milletlerarası Çalışma Bürosu arşivine tevdi edilecek, diğeri ise Birleşmiş Milletler Andlaşmasının 102 nci maddesi uyarınca tescil edilmek üzere, Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine gönderilecektir. Genel müdür, işbu Sözleşmenin onaylı birer örneğini Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı üyelerine gönderecektir.

Madde — 4.

1. İşbu Sözleşmeye ait kesin onaylama belgeleri, Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne gönderilecektir.

2. İşbu Sözleşme, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının iki üyesinin onaylama belgelerinin Genel müdür tarafından alındığı tarihte yürürlüğe girecektir.

3. Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü, işbu Sözleşme yürürlüğe girer girmez ve yeni onaylama belgelerini alır almaz durumdan Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının bütün üyelerini ve Birleşmiş Milletler Genel Sekreterini haberdar edecektir.

4. Bu sözleşmeyi onaylıyan teşkilâtın her üyesi, konferansın ilk otuziki toplantı döneminde kabul olunan Sözleşmeler gereğince, bu Sözleşmelerde tesbit edilmiş aralıklarla, söz konusu Sözleşmelerden her birinin uygulanması hakkında konferansa bir rapor sunması ve bu Sözleşmelerin tamamen veya kısmen değiştirilmesi konusunda konferans gündemine alınması gerekip gerekmiyeceğini incelemesi yönünden Yönetim Kuruluna tahmil edilen mükellefiyetin yerine, bu Sözleşmenin ilk yürürlüğe giriş tarihinden itibaren, yukarıda 1 nci maddede zikredilen değişik hükmün kaim olduğunu kabul eder.

Madde — 5.

İşbu Sözleşmenin bir üye tarafından onaylanması, konferansın, ilk otuziki toplantı dönemi sırasında kabul etmiş olduğu Sözleşmelerden her hangi birinde mevcut her hangi bir hüküm nazara alınmaksızın, o Sözleşmenin kendiliğinden münfesih olmasını gerektirmiyecek ve işbu Sözleşmenin yürürlüğe girmesi, o Sözleşmenin yeni onaylara kapanması sonucunu doğurmıyacaktır.

Madde — 6.

1. Konferans işbu Sözleşmeyi tamamen veya kısmen değiştiren yeni bir Sözleşme kabul ederse, yeni Sözleşmede aksine bir hüküm bulunmadıkça :

a) Değişik yeni Sözleşmenin teşkilâtın bir üyesi tarafından onaylanması, yeni Sözleşmenin yürürlüğe girmiş olması kayıt ve şartiyle, işbu Sözleşmenin kendiliğinden münfesih sayılmasını gerektirecektir.

b) Değişik yeni Sözleşmenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren işbu Sözleşme üyelerin onayına artık açık bulundurulmıyacaktır.

2. İşbu Sözleşme, onu onaylamış fakat değişik Sözleşmeyi onaylamamış üyeler için, her halde şimdiki şekil ve muhtevasiyle yürürlükte kalmakta devam edecektir.

Madde — 7.

İşbu Sözleşmenin İngilizce ve Fransızca nüshaları aynı derecede muteberdir.

Dönem : 2
Toplantı : 2

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 229

Türkiye Cumhuriyeti ile Belçika Kırallığı arasında imzalanan Sosyal Güvenlik hakkında Genel Sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı ve Dışişleri ve Çalışma komisyonları raporları (1/315)

T. C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Tetkik Dairesi
Sayı : 71-498/370

23 . 1 . 1967

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Çalışma Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 20 . 1 . 1967 tarihinde kararlaştırılan «Türkiye Cumhuriyeti ile Belçika Kırallığı arasında imzalanan Sosyal Güvenlik hakkında Genel Sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı» gerekçesi ve ilişikleriyle birlikte sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

Süleyman Demirel
Başbakan

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE BELÇİKA KIRALLIĞI ARASINDA SOSYAL GÜVENLİK HAKKINDA GENEL SÖZLEŞMENİN ONALANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUNUN GEREKÇESİ

Madde 1. — Kanunun 1 nci maddesi Türkiye Cumhuriyeti ile Belçika Kırallığı arasında Sosyal Güvenlik konusundaki Genel Sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunduğuna dairdir.

4 Temmuz 1966 tarihinde Brüksel'de imzalanmış bulunan Sözleşmenin başlıca gayesi, iki memleket vatandaşlarının, bu memleketlerde uygulanan sosyal güvenlik mevzuatı karşısında hak ve vecibeler bakımından eşit sayılmaları ve bu mevzuata göre hak kazanılacak yardımların tâyininde her iki memlekette geçen sigortalılık sürelerinin birleştirilmesidir.

Sözleşmenin ihtiva ettiği hükümler, aşağıda, Sözleşmedeki madde numaraları sırasiyle izah edilmiştir :

Madde 1. — Sözleşmenin 1 nci maddesi Türk veya Belçika vatandaşı işçilerle sosyal güvenlik mevzuatına göre işçilerle aynı işleme tabi tutulan kimseler ve bunların aile fertlerinin bu memleketlerin sosyal güvenlik tatbikatında hak ve mükellefiyetler bakımından eşit muamele görecekleri hükmünü ihtiva etmektedir.

(Sözleşme metninde kullanılan «İşçiler ve benzerleri» tâbiri bir ücret karşılığı çalışan kimselerle sosyal güvenlik mevzuatına göre bunlarla aynı işleme tabi tutulan diğer çalışanlar gruplarını ifade etmektedir. Bu gerekçenin bundan sonraki maddelerinde «işçiler» tabiri «işçiler ve benzerleri» yerine kullanılmıştır.

Madde 2. — Bu maddede, her iki memlekette Sözleşmenin uygulama alanına giren sosyal güvenlik mevzuatı sayılmaktadır. Ticaret gemilerinde çalışan gemi adamları hakkındaki uygulamanın, işin özelliği dolayısiyle, bir idari anlaşma ile tanzim edilmesi öngörülmüştür. Ayrıca, Sözleşmenin bu maddede sayılan mevzuatı ilerde tadil edecek veya tamamlıyacak olan bütün kanun ve tüzüklere de şâmil olacağı belirtilmektedir. Bununla beraber, Sözleşme :

— Yeni bir sosyal güvenlik koluna ilişkin mevzuata, bu maksatla bir anlaşma yapıldığı takdirde uygulanacak,

— Mevcut Sosyal Güvenlik mevzuatını yeni çalışanlar kategorilerine teşmil edecek olan mevzuata ise, ilgili Hükümet tarafından 3 ay içinde aksine bir bildiride bulunmadığı takdirde uygulanacaktır.

Madde 3. — Bu madde ile, Âkıd Tarafların elçilik ve konsolosluklarındaki meslek memurları ile kançılarya kadrolarında çalışan memurlar Sözleşmenin kapsamı dışında bırakılmışlardır.

Madde 4. — Bu maddede işçilerin hangi memlekette çalışıyorlarsa o memleketin mevzuatına tabi tutulmaları esası vaz'olunmuş, bununla beraber aşağıdaki haller bu kaideden istisna edilmiştir.

a) İş verenleri tarafından geçici olarak diğer memlekette çalıştırılan işçiler, bu memlekketteki çalışma süreleri 12 ayı geçmemek kaydiyle, mutat çalışma yerlerinin bulunduğu ülke mevzuatına tabi olacaklar, bu 12 aylık süre maddede açıklanan şartlarla uzatılabilecektir.

b) Merkezi Âkıd Taraflardan birinde bulunan bir nakliyat müessesesinin çalıştırdığı işçiler müessese merkezinin bulunduğu ülke mevzuatına tabi olacaklar, ancak, müessesenin diğer taraf ülkesinde bir şubesi veya daimî temsilciliği varsa bu şube veya temsilciliğin çalıştırdığı kimseler çalıştıkları yer mevzuatına tabi olacaklardır.

c) Âkıd Taraflardan birinin bir resmî dairesine bağlı iken, geçici olarak ayrılıp diğer taraf ülkesine gönderilen işçiler ayrıldıkları memleket mevzuatına tabi olacaklardır.

Madde 5. — Bu madde ile elçilik ve konsolosluklarda veya buralardaki memurların şahsi hizmetlerinde çalışan işçiler 4 ncü madde şümulünde mütalâa edilmişlerdir. Ancak bu işçiler elçilik veya konsoloslukça temsil edilen memleketin vatandaşı oldukları takdirde bunlara iki memleket mevzuatından birini seçme hakkı tanınmıştır.

Madde 6. — Taraflardan birinin mevzuatında, bir sosyal güvenlik yardımının diğer bir yardımla veya kazanç ile birleşmesi halinde yapılacak işlemleri tanzim eden hükümlerin diğer Âkıd Taraf mevzuatına göre hak kazanılmış bir sosyal güvenlik yardımı veya diğer Âkıd Taraf ülkesinde elde edilen bir kazancın bahis konusu olduğu hallerde de aynen uygulanması öngörülmektedir.

Madde 7 - 8 . — Bu maddelerde, Âkıd Tarafların birinden diğerine giden kimselerin yeni gittikleri memleketin hastalık ve analık sigortaları yardımlarından faydalanabilmeleri için,

1. Yeni gittikleri memlekette işçi olarak çalışmış olmaları,

2. Hastalık yardımı bahis konusu ise, işçilerin bu memlekete son gelişlerinde çalışabilir durumda bulunmaları, şart olarak vaz'olunmuş, ayrıca, yardımlardan faydalanma hakkının doğup doğmadığının tâyininde, gerekirse, her iki memlekette geçen sigortalılık sürelerinin birleştirilmesi esası konulmuştur.

Madde 9. — Sözleşmenin 7 ve 8 nci maddeleri gereğince sigortalılık sürelerinin birleştirilebilmesi için iki memleketteki sigortalılık devreleri arasında bir aydan daha uzun bir aralığın bulunmaması öngörülmüştür.

Madde 10. — Bu maddeye göre, Âkıd Taraflardan birinin hastalık sigortasına tabi olarak çalışan işçilerin diğer taraf ülkesinde ikamet eden aile fertleri de hastalıkları halinde sigorta sağlık yardımlarından faydalanabilmektedirler.

Bu yardımlara hak kazanılıp kazanılmadığı sigortalının çalıştığı memleket mevzuatına göre, aile fertleri, yardımların kapsamı, süresi ve ifa şekilleri ise ikamet edilen memleket mevzuatına göre tâyin olunacaktır.

Bu yardımların yükü, esas itibariyle, işçinin çalıştığı memleketteki kuruma ait olmaktadır. Ancak, sözleşmede, götürü olarak tesbit edilecek olan bu masrafların yalnız dörtte üçünün yetkili kurum tarafından ödenmesi öngörülmüştür. Buna nazaran bahis konusu masrafların dörtte biri ailenin ikamet mahallindeki kuruma yüklenmiş olmaktadır. Avrupa Ekonomik Topluluğuna dâhil memleketler arasındaki sosyal güvenlik münasebetlerini tanzim eden vesikalarda da yer alan bu hüküm, yardımı fiilen ifa eden kurumu tasarruflu hareket etmiye teşvik amacını gütmektedir.

Madde 11. — Madde, bir memleketin mevzuatına tabi sigortalılarla bunların aile fertlerinin geçici olarak diğer memlekette bulundukları sırada da, hastalık ve analık sigortaları sağlık yardımlarından faydalanabilmelerini öngörmektedir.

Bu halde de ilgilinin yardıma müstahak olup olmadığı yetkili kurum mevzuatına göre, yardımın kapsam ve şekli geçici olarak bulunan memleket mevzuatına göre tâyin edilecektir. Yetkili kurum, bu yardımların fiilî tutarının dörtte üçünü yardımı yapmış olan kuruma ödiyecektir.

Madde 12. — Madde, bir memleket mevzuatına göre yardımlardan faydalanmaya başlamış olan işçilerin, yetkili kurumun müsaadesini istihsal etmek şartiyle, ikametgâhlarını diğer memlekete nakletmelerine cevaz vermekte ve bu hallerde yapılacak yardımları tanzim etmektedir.

Madde 13. — Madde, mâlûllük, yaşlılık veya ölüm aylığı almakta olan kimselerin hastalık sigortası yardımlarından faydalanma durumlarını tesbit etmektedir. Bu maddeye göre, kendisine her iki memleket mevzuatına göre aylık bağlanmış olan bir kimse ve ailesi fertleri yalnız ikamet ettikleri memleket mevzuatına göre sağlanan sağlık yardımlarından faydalanacaklar, yalnız bir memleket mevzuatına göre aylık bağlanmış olup, öteki memlekette ikamet eden bir kimse ise, bu aylığı ödiyen taraf mevzuatına göre sağlık yardımlarından faydalanma hakkına sahip bulunduğu takdirde, oturduğu taraf kurumunca sağlanan yardımlardan faydalanabilecektir. Ancak, bu halde yapılacak yardımlara ilişkin giderler yetkili kurumca karşılanacaktır.

Madde 14. — Her iki memlekette de geçmiş sigortalılık süreleri bulunan işçilerin mâlûllükleri halinde yapılacak yardımlara mütaallik olan bu maddede, yardıma hak kazanılıp kazanılmadığının tâyininde veya bu hakkın ihyası veya idamesinde, her iki memlekette geçen sigortalılık sürelerinin birleştirilmesi, fakat para yardımlarının, yalnız, mâlûllükle sonuçlanan işgöremezlik halinin başladığı tarihte sigortalının tabi bulunduğu taraf mevzuatına göre tâyin edilerek aylıkların yalnız bu tarafın kurumunca ödenmesi esası vaz'olunmuştur.

Ancak, mâlûllükle sonuçlanan işgöremezlik hali, sigortalının bir Âkid Taraf ülkesine vardığı tarihten itibaren bir yıllık süre içinde meydana çıktığı takdirde yardımlar sigortalının daha önce tabi bulunduğu mevzuata göre tâyin edilecek ve külfeti de bu mevzuatı uygulayan kuruma aidolacaktır.

Madde 15. — Maden işçilerinin sosyal güvenliği hakkındaki Belçika özel mevzuatında mâlûllük yardımları, genel rejimden farklı olarak, sigortalılık süresine göre hesaplanmaktadır. Madde bu özel durumu göz önünde bulundurularak hazırlanmış ve Türkiye ve Belçika'da madenlerde çalışmış olan bir işçinin mâlûllüğü halinde bağlanacak aylıkların, yaşlılık aylığında olduğu gibi, her iki tarafça ve sürelerle oranlılı olarak tâyin ve tesbit edilmesi öngörülmüştür.

Madde 16. — Yukardaki maddenin uygulanmasında, mâlûllük aylığı bağlanacak sigortalının bu mâlûliyete sebebolan işgöremezlik hali Türkiye'de çalıştığı sırada meydana çıkmış ise, Belçika özel mevzuatına göre bağlanacak aylığın hesabında, sigortalının bu tarihte dâhil bulunduğu meslek sınıfındaki işçilere Belçika'da ödenmekte olan ücretin esas alınacağı belirtilmiştir.

Madde 17. — Maddenin 1 nci fıkrasında her hangi sebeple durdurulan bir mâlûllük aylığının ihyası gerektiğinde, ilk aylığı bağlanmış olan kurumun bu aylığı yeniden ödemeye başlıyacağı, 2 nci fıkrada ise, bir mâlûllük aylığı kesildikten sonra sigortalının yeniden mâlûl duruma düşmesi halinde yardımın Sözleşme esasları dâhilinde yeniden tâyin ve tesbit edileceği hükme bağlanmıştır.

Madde 18. — Bu maddede, mâlûllük yardımının başlamasından önce sigortalılara hastalık sigortasından ödenek verilebilecek olan süre bahis konusu edilmektedir. Bu sürenin, mâlûllükle sonuçlanan işgöremezlik halinin başladığı tarihte sigortalının tabi bulunduğu mevzuata göre tâyin edilmesi hükmü vaz'olunmuştur.

Madde 19. — Maddede, mâlûllük aylığı almakta olan bir kimsenin yaşlılık aylığından faydalanmak için gerekli şartları yerine getirdiğinde, mâlûliyet aylığının yaşlılık aylığına çevrilmesi öngörülmüştür. Mevzuatımıza göre mâlûllük aylığı hayat boyunca ödendiğinden, bu hüküm yalnız Belçika mevzuatının uygulanmasında yer bulacaktır.

Madde 20. — Bu madde, her iki memlekette de geçmiş sigortalılık süreleri bulunan işçilerin yaşlılıklarında yapılacak yardımlarla ilgili hükümleri ihtiva etmektedir.

Maddenin 1 nci fıkrasında, yardım hakkının tesbiti, ihyası veya idamesinde, her iki memlekette geçen sigortalılık sürelerinin birleştirilmesi prensibi vaz'edilmiştir.

2 nci fıkraya göre, Âkid Taraflardan birinde belli meslek gruplarını kapsıyan özel bir sosyal güvenlik rejiminden sağlanacak yardımların tesbitinde, diğer memlekette yalnız bu rejime tekâbül eden özel rejimlere tabi olarak geçmiş süreler veya aynı mesleklerde geçmiş sigortalılık süreleri nazara alınabilecektir. Bu hükmün uygulanması işçiye, bahis konusu özel rejimden sağlanan yardımlara hak kazandıramadığı takdirde, sözü edilen süreler beden işçileri hakkında uygulanan genel rejimden sağlanacak yardımların tâyininde muteber olacaktır.

Maddenin 3 ncü fıkrasında, Belçika'da maden işçilerinin emekliliği hakkındaki özel rejimden sağlanan yardımların tâyininde Türkiye'de hangi işlerde geçen sürelerin nazara alınacağı belirtilmektedir.

Maddenin 4 ncü fıkrasında, yukarda bahis konusu olan durumlarda Âkid Tarafların her birince yapılacak yardımın tâyin ve hesaplanma şekli gösterilmektedir.

Bu fıkraya göre, Âkid Tarafların yetkili kurumlarından her biri, önce, birleştirilen sigortalılık sürelerinin tamamı yalnız bu kurumun uyguladığı mevzuata tabi olarak geçmiş olsaydı ilgilinin hak kazanabileceği yardım tutarının ne olduğunu tâyin edecek ve bu nazari yardım tutarının kendi uyguladığı mevzuata tabi olarak geçmiş olan süreye tekâbül eden kısmını hesabedecektir. Bu son bulunan miktar, bahis konusu kurumun ilgiliye ödiyeceği kısmî yardım tutarını gösterecektir. Âkid Taraflardan birinin mevzuatına tabi olarak geçmiş sigortalılık süresi 1 yıldan daha az olduğu takdirde, bu Taraf kurumunca hiçbir yardım yapılmaması ve birleştirilmiş süreye tekâbül eden yardımın tamamının diğer Âkid Taraf kurumunca ödenmesi kabul edilmiştir.

Nihayet, maddenin 5 nci fıkrasına gelince:

Belçika mevzuatına göre, yaşlılık aylığına hak kazanmak için belirli bir sigortalılık süresi şartı olmayıp sigortalılık süresinin her yılı için belirli bir miktar üzerinden aylık bağlanması öngörülmüştür. Maddenin 5 nci fıkrası Belçika mevzuatındaki bu hükmün uygulanmasına cevaz verecek şekilde kaleme alınmıştır.

Madde 21. — Madde, her iki Âkid Taraf mevzuatına göre gerekli şartların aynı tarihte yerine getirilememiş olması halinde yardımın önce bir, sonra iki taraflı olarak yapılabilmesini öngörmekte, bu durumda yapılacak işlemleri tanzim etmektedir.

Madde 22. — Bu maddede, maden işçileri hakkındaki özel Belçika mevzuatında öngörülen erken yaşlılık aylığı ile ilgili hükümlerin Türk işçileri hakkında da Belçika vatandaşları ile aynı şartlarla uygulanacağı belirtilmektedir.

Madde 23. — Bu madde ile sigortalılara, diledikleri takdirde, her iki Âkid Taraf mevzuatına göre hak kazandıkları yardımların ayrı ayrı yapılmasını talebetme hakkı tanınmaktadır.

Madde 24. — Madde, 20 - 23 ncü maddeler hükümlerinin kıyas yoluyla, ölüm yardımlarına da uygulanacağına dairdir.

Madde 25. — Bu madde, Âkid Taraflar vatandaşlarının Türkiye veya Belçika'da ikamet ettikleri sürece mâlûllük, yaşlılık ve ölüm yardımlarının ödenmesine hiçbir kısıntı yapılmadan devam edileceği hükmünü ihtiva etmektedir.

Ancak, mâlûllük aylık veya ödeneği almakta olan kimselerin ikametgâhlarını değiştirmeden önce ilgili sosyal sigorta kurumunun müsaadesinin alınması öngörülmüştür.

Madde 26. — Hak kazanılan yardım tutarlarının hesaplanmasında belli bir süredeki ortalama kazancın nazara alınması gereken hallerde, her Âkid Tarafın, yalnız kendi ülkesinde geçen sigortalılık süreleri içindeki kazançları nazara alacağı ifade olunmuştur.

Madde 27. — İki Âkid Tarafın mevzuatına göre yardım yapılması gereken hallerde ilgilinin bu Taraflar kurumlarından yalnız birine müracaat etmesi kâfi görülmüştür.

Madde 28. — Maddede, yaşlılık sigortasına tabi işe Türkiye'den önce Belçika'da girmiş olan işçiler hakkında Türk mevzuatının uygulanmasında sigortalılık süresinin başlangıcı olarak Belçika'da böyle bir işe ilk giriş tarihinin alınması hükme bağlanmıştır.

Madde 29. — Aile yardımlarına mütedair olan bu madde ile, Belçika'da çalışan Türk işçilerinin Belçika vatandaşları ile aynı şartlarla çocuk zamlarından faydalanmaları sağlanmaktadır. Ayrıca, bu işçilerin çocuklarının Türkiye'de ikamet etmeleri halinde de, mezkûr yardımların, özel yardımlar ve zamlar haricolmak üzere, ödeneceği maddede belirtilmektedir.

Madde 30. — İş kazalariyle meslek hastalıkları sigorta kolundan bağlanacak yardımların ödenmesinde, diğer sigorta kollarında olduğu gibi, Türk ve Belçika vatandaşı işçilerin, bu memleketlerin birinde veya ötekinde ikamet etmeleri bakımından bir fark gözetilmemesi hükme bağlanmıştır.

Madde 31. — Belçika mevzuatına göre ihtiyaç şartına bağlı olan yardımlar yukardaki 30 ncu madde hükmü dışında mütalâa edilmiştir.

Madde 32. — Madde, ölüm veya daimî iş göremezlikle sonuçlanması muhtemel olan iş kazaları ve meslek hastalıklarının ilgili konsolosluklara haber verilmesini âmirdir.

Madde 33. — Bu madde, meslek hastalığının nüksetmesi ve ilgilinin yetkili kurumun bulunduğu Âkid Taraf ülkesinde değil de diğer taraf ülkesinde ikameti sırasında yardım talebinde bulunması hallerinde yapılacak işlemleri belirtmektedir.

Madde 34. — Madde, bir Âkid Taraf mevzuatına göre meslek hastalığı yardımlarından faydalanabilmek için bu hastalığa sebebolabilecek işlerde belirli bir süre çalışılması gerekli bulunduğu takdirde, diğer memlekette aynı mahiyette işlerde çalışan sürelerin de nazara alınacağı hükmünü ihtiva etmektedir.

Madde 35. — Madde, bir iş kazası veya meslek hastalığı sebebiyle yardım görmeye başlamış olan işçilerin, tıbbî mahzur görülmemek kaydiyle, ikametgâhlarını öteki taraf ülkesine nakledebilmelerine cevaz vermektedir.

Madde 36. — Cenaze yardımlarına mütedair olan bu maddede başlıca :

— Yardımın, sigortalının son işyerinin bulunduğu memleket mevzuatına göre tâyin ve ifa edilmesi, bu maksatla, gerekirse, her iki memlekette geçen sigortalılık sürelerinin birleştirilmesi,

— Aynı zamanda iki taraf mevzuatına göre bağlanmış kısmi aylıklardan faydalanmakta olan kimselerle bunların aile fertlerinin ölümünde, yardımın, işçinin son olarak sigortalı bulunduğu taraf kurumunca ödenmesi,

— Yalnız bir tarafın mevzuatına göre aylık veya gelir almakta olan kimselerle bunların aile fertlerinden birinin ölümünde ise, yardımın, bu aylık veya geliri ödemekte olan kurumca yüklümlenilmesi öngörülmektedir.

Madde 37 - 42. — «İdari yardımlaşma» başlığı altında toplanan bu maddelerde başlıca :

— Her iki tarafın idare makamları ile sosyal güvenlik ve sosyal sigorta kurumlarının bu sözleşmenin uygulanmasında karşılıklı olarak birbirlerine yardım edecekleri,

— Her iki tarafta birbirleri ile yazışabilecek kurumlarla müracaatların kabulü ve ödemelerin merkezîleştirilmesi için yetkili kılınacak kurumların bir idari anlaşma ile tesbit edileceği,

— Âkıd Tarafların elçilik ve konoslosluklarının ilgili kurumlarla temasa geçebileceği,

— Âkıd Taraflardan birinin mevzuatına göre düzenlenen belgeler için tanınan pul, harc ve resim muafiyetlerinin diğer Âkıd Tarafın kurum ve mercilerine verilecek belgelere de teşmil edileceği,

— Sözleşmenin uygulanmasında düzenlenecek belgelerin konsolosluk vizesinden muaf tutulacağı,

— Sözleşmenin uygulanmasında ilgili kimselerle kurum ve idare makamlarınca yazılacak yazıların Âkıd Tarafların resmî dillerinden biriyle yazılabileceği,

— Âkıd Taraflardan birinin yetkili kurum, makam veya kaza mercilerine belirli bir süre içinde yapılması gereken müracaat veya taleplerin aynı süre içinde diğer tarafın kurum, makam veya mercilerine de yapılabileceği;

— Tarafların yüksek idare makamlarının Sözleşmenin uygulanması için gereken bütün tedbirleri alacakları, uygulanan mevzuattaki bütün tadiller veya diğer hususlarda birbirlerine gerekli bilgiyi verecekleri,

hususları yer almakta ve Sözleşmenin uygulanması bakımından her iki tarafın yüksek idare makamlarının kimler olduğu belirtilmektedir.

Madde 43. — Bu madde, Sözleşme ile sağlanan yardımları ödemekle yükümlü olan kurumların bu ödemeyi kendi memleketlerinin parası ile yapabilecekleri ve bu yardımların transferini mümkün kılmak için gerekli tedbirlerin hükümetlerce derhal alınacağı belirtilmektedir. Maddede ayrıca, yüksek idare makamları arasında mutabık kalınacak bir miktarın altındaki aylık ve gelirlerin yıllık, altı aylık ve üç aylık olarak ödenmesine veya toptan ödemeye çevrilerek tasfiye edilmesine cevaz verilmiştir.

Madde 44. — Madde, iki memleket arasındaki yardım transferlerinde takibolunacak usullerin bir idari anlaşma ile tâyin ve tesbit edilmesini öngörmektedir.

Madde 45. — Bu madde ile, iş göremezlik hali ve mâlûllük derecesinin tâyininde diğer Âkıd Taraf kurumlarınca elde olunan bilgi ve hekim raporlarının nazara alınabileceği belirtilmiş, bununla beraber, yetkili kurumların seçecekleri bir hekime ilgiliyi muayene ettirme hakları saklı tutulmuştur.

Madde 46. — Madde, tarafların mevzuatında, sosyal sigorta yardımlarının üçüncü bir devlet ülkesinde ikamet eden kimselere hangi şart ve usullerle ödenebileceği hakkındaki hükümlerin Âkıd Taraf vatandaşlarının bu Sözleşme gereğince hak kazanacakları yardımlara da teşmil edilmesini istihdaf etmektedir.

Madde 47. — Sözleşmenin tefsiri ve uygulanmasında doğacak zorlukların anlaşmak suretiyle halli tarafların yüksek idare makamlarına tevdi edilmiştir.

Madde 48. — Madde, Sözleşmenin tasdikine, tasdik belgelerinin teatisine ve yürürlük tarihine mütedairdir.

Madde 49. — Geçici hükümleri ihtiva eden bu madde, eski işçilerin veya bunların ölümlerinde hak sahibi kimselerinin vatandaşlık durumları, ikamet mahalleri veya iki memleektte geçen sigortalılık sürelerinin birleştirilmemiş olması yüzünden yardıma hak kazanamamış olmaları veya hak kazanılan bir yardımın bu sebeplerle kesilmiş, durdurulmuş veya azaltılmış olması hallerinde bu hakların, Sözleşme hükümlerine göre yeniden tâyin ve tesbit edilmesini öngörmektedir.

İlgililerin Âkıd Tarafların yetkili kurumları aracılığı ile yapacakları müracaat üzerine yeniden tesbit edilecek olan aylık, müracaat tarihini takibeden ay başından itibaren ödenecek, müra-

caat, Sözleşmenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki yıl içinde yapıldığı takdirde, yürürlük tarihinden itibaren ödenecektir.

Maddoe 50. — Madde, Sözleşmenin süresiz olarak akdedildiğini, ancak, bir takvim yılının bitmesinden 6 ay önce karşı tarafa ihbarda bulunmak şartiyle Sözleşmenin fesholuna bileceğini, bu takdirde Sözleşmenin o takvim yılının sonundan itibaren yürürlükten kalkacağını hükme bağlamaktadır. Ayrıca, fesih halinde, daha önce kazanılmış olan hakların saklı tutulacağı, fesihten önceki sigortalılık süreleri dolayısiyle ileride iktisabedilecek olan hakların da taraflar arasında anlaşmak suretiyle tâyin olunacak şartlarla bu Sözleşme hükümlerinin uygulanmasına devam olunacağı hususları maddede yer almış bulunmaktadır. Sözleşme Türkçe, Fransızca ve Flamanca olarak hazırlanmıştır. Bu üç metin aynı derecede muteber olacaktır.

Yukarda tahlil ve izah edilmiş bulunan Sözleşme sosyal sigortalar mevzuatımıza aykırı bir hüküm ihtiva etmemekte ve bu sebeple tasdikine mâni bir cihet bulunmadığı gibi, Sözleşmenin tasdikinin çalışmak üzere yurt dışına giden işçilerimizin sosyal güvenlikleri bakımından faydalı olacağı mütalâa edilmektedir.

Madde 2. — Kanunun yürürlük tarihini tesbit etmektedir.

Madde 3. — Kanunun Bakanlar Kurulu tarafından yürütüleceğini âmirdir.

Dışişleri Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Dışişleri Komisyonu
Esas No. : 1/315
Karar No. : 13

2 . 2 . 1967

Yüksek Başkanlığa

Türkiye Cumhuriyeti ile Belçika Kırallığı arasında imzalanan Sosyal Güvenlik hakkında Genel Sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair olan kanun tasarısı, ilgili Bakanlık temsilcilerinin iştirakiyle Komisyonumuzda görüşüldü.

Tümü üzerinde yapılan görüşmeler sonunda, gerekçede de etraflıca belirtildiği üzere, iki memleket vatandaşlarının bu memleketlerde tatbik olunan soyal güvenlik mevzuatındaki hak ve vecibelerden müsavi surette istifade etmelerini temin maksadına mâtuf olarak hazırlanmış bulunan tasarı, prensip itibariyle Komisyonumuzca da müspet mütalâa olunarak aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Çalışma Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Başkan V.	Sözcü	Kâtip
Manisa	Sivas	Çanakkale	Eskişehir
E. Akça	*C. Odyakmaz*	*M Baykan*	*E. G. Sakarya*
Adana	Ankara	Aydın	Bursa
K. Gülek	*R. Ergüder*	*Y. Menderese*	*N. Gürsoy*
İstanbul	İzmir	Konya	Mardin
M. Yardımcı	*S. İksel*	*L. Akdoğan*	*R. Baykal*
	Sivas	Urfa	
	S. Kurtbek	*B. H. (Boran)*	

Çalışma Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Çalışma Komisyonu
Esas No. : 1/315
Karar No. : 7

9 . 3 . 1967

YÜKSEK BAŞKANLIĞA

Türkiye Cumhuriyeti ile Belçika Kırallığı arasında imzaanan Sosyal Güvenlik hakkında Genel Sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı Dışişleri Komisyonu raporu ile birlikte Komisyonumuza havale olunmakla, ilgili bakanlıklar temsilcileri de hazır oldukları halde tetkik ve müzakere olundu :

Tümü üzerinde yapılan müzakereler neticesinde, gerekçede de bertafsil izah edildiği veçhile, iki memleket vatandaşlarının bu memleketlerde tatbik olunan sosyal güvenlik mevzuatındaki hak ve vecibelerden müsavi surette istifade etmelerini temin maksadiyle hazırlanmış bulunan kanun tasarısı Komisyonumuzca yerinde görülerek aynen kabul edilmiştir.

Genel Kurulun tasviplerine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Çalışma Komisyonu Başkanı
İstanbul
K. Özdemir

Bu rapor Sözcüsü
Ankara
H. Türkay

Çorum
A. Güler

Afyon K.
A. İ. Ulubahşi

Ankara
R. Kuas

Bilecik
İ. S. Çakıroğlu

Giresun
A. Köymen

İstanbul
M. Ertuğrul

İstanbul
N. Bulak

İzmir
M. Döşemeci

İzmir
E. Turgut

Kütahya
A. Can Bilgin

Samsun
N. K. Tülezoğlu

İstanbul
O. N. Ulusay

HÜKÜMET TASARISI

Türkiye Cumhuriyeti ile Belçika Kırallığı arasında imzalanan Sosyal Güvenlik hakkında Genel Sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı

MADDE 1. — Türkiye Cumhuriyeti ile Belçika Kırallığı arasında Brüksel'de, 4 . 7 . 1966 tarihinde imzalanan, «Sosyal Güvenlik hakkında Genel Sözleşme» nin onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

20 . 1 . 1967

Başbakan *S. Demirel*	Devlet Bakanı *R. Sezgin*	Devlet Bakanı *A. F. Alişan*	Devlet Bakanı *K. Ocak*
Adalet Bakanı *H. Dinçer*	Millî Savunma Bakanı *A. Topaloğlu*	İçişleri Bakanı *F. Sükan*	Dışişleri Bakanı V. *F. Sükan*
Maliye Bakanı *C. Bilgehan*	Millî Eğitim Bakanı *O. Dengiz*	Bayındırlık Bakanı *E. Erdinç*	Ticaret Bakanı *S. T. Müftüoğlu*
Sağ. ve Sos. Y. Bakanı *E. Somunoğlu*	Güm. ve Tekel Bakanı *İ. Tekin*	Tarım Bakanı *B. Dağdaş*	Ulaştırma Bakanı *S. Öztürk*
Çalışma Bakanı *A. N. Erdem*	Sanayi Bakanı *M. Turgut*	En. ve Ta. Kay. Bakanı *İ. Deriner*	Turizm ve Ta. Bakanı *N. Kürşad*
	İmar ve İskân Bakanı *H. Menteşeoğlu*	Köy İşleri Bakanı *S. O. Avcı*	

KISIM I

Genel hükümler

Madde — 1.

Türkiye veya Belçika vatandaşı işçiler veya bu Sözleşmenin 2 nci maddesinde yazılı sosyal güvenlik mevzuatı bakımından bunların benzerleri, karşılıklı olarak, Belçika veya Türkiye'de uygulanmakta olan söz konusu mevzuata, bu memleketlerin vatandaşları imiş gibi tabidirler ve gerek kendileri, gerek aile fertleri, bu mevzuat ile sağlanan yardımlardan aynı şartlarla faydalanırlar.

Madde — 2.

1. — Bu Sözleşme aşağıda yazılı sosyal güvenlik mevzuatı hakkında uygulanır :

1) Belçika'da :

a) Beden işçileri, fikir işçileri, maden işçileri ve ticaret gemilerinde çalışan gemiadamlarının hastalık ve mâlûllük sigortasına ilişkin mevzuat;

b) Beden işçileri, fikir işçileri ve ticaret gemilerinde çalışan gemiadamlarının emeklilik ve ölüm aylıklarına ilişkin mevzuat;

c) Maden işçileri ve benzerlerinin emeklilik ve ölüm aylıklarına ilişkin mevzuat;

d) İşçilerin aile yardımlarına ilişkin mevzuat;

e) Gemiadamları hakkındaki mevzuat da dâhil olmak üzere, iş kazalarına ilişkin mevzuat;

f) Meslek hastalıklarına ilişkin mevzuat.

2) Türkiye'de :

a) Sosyal sigortalara ilişkin mevzuat :

i) Hastalık ve analık sigortaları,

ii) Mâlûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları,

iii) İş kazalariyle meslek hastalıkları sigortası;

b) Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü İşçileri Emekli Sandığına ilişkin mevzuat,

c) Askerî Fabrikalar Tekaüt ve Muavenet Sandığına ilişkin mevzuat.

2 — Bu Sözleşme hükümleri, ticaret gemilerinde çalışan gemiadamları hakkında, yapılacak bir idari anlaşmadan sonra uygulanır.

3 — Bu Sözleşme hükümleri, bu maddenin 1 nci fıkrasında yazılı mevzuatı tadil edecek veya tamamlıyacak olan bütün kanun ve tüzüklere de uygulanır.

Şu kadar ki, Sözleşme :

a) Yeni bir sosyal sigorta koluna ilişkin mevzuata, Akid Taraflar arasında bu maksatla bir anlaşma yapıldığı,

b) Mevcut sosyal sigorta rejimlerinin yeni çalışanlar zümrelerine teşmiline müteallik mevzuata, bu hükümlerin yayınlandığı tarihten itibaren 3 ay içinde ilgili Hükümet tarafından diğer Akid Taraf Hükümetine aksine bir bildiride bulunulmadığı,

takdirde uygulanır.

Madde — 3.

Bu Sözleşme hükümleri :

— Kançılarya kadrolarındaki memurlar dâhil elçilik ve konsolosluklardaki meslek memurları,

— İşçiler ve benzerleri dışındaki çalışan kimseler,

hakkında uygulanmaz.

Madde — 4.

1 — Âkıd Taraflardan birinin ülkesinde çalışan işçiler veya bu memlekette uygulanan mevzuat bakımından bunların benzerleri, çalıştıkları yerde yürürlükte olan mevzuata tabidirler.

2 — Aşağıda yazılı haller bu maddenin 1 nci fıkrası hükümlerinden istisna edilmiştir :

a) Kanuni ikametgâhlarının bulunduğu memleketteki bir işyerine bağlı olup işveren müessese tarafından diğer memlekette çalıştırılan işçilerle benzerleri, bu memleketteki çalışma süreleri 12 ayı geçmemek şartiyle, mûtat çalışma yerlerinin bulunduğu memleket mevzuatına tabi olurlar. Bu sürenin, önceden bilinemiyen sebeplerle, 12 ayı aşması halinde, geçici olarak çalışılan memleketin yetkili makamının muvafakati ile, mûtat çalışma yerinin bulunduğu memleket mevzuatının uygulanmasına istisnai olarak devam edilebilir. Uzatma talebinin 12 aylık sürenin sona ermesinden önce yapılması gerekir.

b) Âkıd Taraflardan birinin resmî veya özel bir nakliyat müessesesinde çalışan işçiler veya benzerleri, devamlı veya geçici veyahut gezici olarak diğer Âkıd Taraf ülkesinde çalıştırıldıkları müddetce, munhasıran, müessese merkezinin bulunduğu memlekette yürürlükte bulunan hükümlere tabi olurlar; şu kadar ki, müessesenin, diğer Âkıd Taraf ülkesinde bir şubesi veya daimî temsilciliği varsa, bu şube veya temsilcilik tarafından çalıştırılan kimseler şubenin veya daimî temsilciliğin bulunduğu Âkıd Taraf mevzuatına tabi olurlar.

c) Âkıd Taraflardan birinin resmî bir dairesine bağlı iken geçici olarak ayrılıp diğer Âkıd Taraf ülkesine gönderilen işçiler veya benzerleri hakkında, ayrıldıkları memlekette yürürlükte bulunan mevzuat hükümleri uygulanır.

3 — Âkıd Tarafların yüksek idare makamları, aralarında, anlaşmak suretivle, bu maddenin 1 nci fıkrası hükümlerinden istisnalar yapılmasını öngörebilirler. Bu makamlar, 2 nci fıkrada yer alan istisna hükümlerinin bâzı özel hallerde uygulanmaması hususunda da anlaşabilirler.

Madde — 5.

4 ncü maddenin 1 nci fıkrası hükümleri, vatandaşlık durumları ne olursa olsun, Türkiye veya Belçika elçilikleri ve konsolosluklarında veya buralardaki memurların şahsi hizmetlerinde çalışan işçiler veya benzerleri hakkında da uygulanır.

Şu kadar ki, bu kimseler, elçilik veya konsoloslukla temsil edilen Devletin vatandaşı oldukları takdirde, çalıştıkları memleket mevzuatı ile kendi memleketleri mevzuatından birinin uygulanmasını tercih edebilirler. Bu tercih hakkı yalnız bir defa kullanılabilir.

Madde — 6.

Âkıd Taraflardan birinin mevzuatına göre, bir yardımın diğer bir sosyal güvenlik yardımı veya bir kazançla birleşmesi halinde yardımın azaltılması, kesilmesi veya durdurulması gerektiği takdirde, diğer Âkıd Taraf mevzuatına göre bir sosyal güvenlik yardımına hak kazanılmış olması veya diğer Âkıd Taraf ülkesinde bir kazanç elde edilmesi halinde de aynı hüküm uygulanır.

Şu kadar ki, Âkıd Tarafların ülkelerinde geçen sürelere göre kısmi olarak hesaplanan aynı mahiyetteki iki yardımın birleşmesi halinde bu hüküm uygulanmaz.

KISIM II — ÖZEL HÜKÜMLER

1. Bölüm - Hastalık ve analık yardımları

Madde — 7.

Türkiye'den Belçika'ya veya Belçika'dan Türkiye'ye giden işçiler veya benzerleri ile aile fertleri, yeni işyerinin bulunduğu memleketin hastalık sigortası yardımlarından, aşağıda yazılı şartlarla faydalanırlar :

İşçilerin,

1 — Bu memlekette de işçi olarak çalışmış olmaları;

2 — Bu Âkıd Taraf ülkesinde son defa girdikleri tarihte çalışabilir durumda olmaları;

3 — Ayrıldıkları memlekette geçen sigortalılık süreleri ile geldikleri memlekette çalışmaya başladıktan sonra geçen süreler nazara alınmak suretiyle, yeni işyerinin bulunduğu memleket mevzuatına göre bu yardımlardan faydalanmak için gerekli şartları yerine getirmiş bulunmaları.

Madde — 8.

Türkiye'den Belçika'ya veya Belçika'dan Türkiye'ye giden işçiler veya benzerleri ile aile fertleri, yeni işyerlerinin bulunduğu memlekette analık sigortası yardımlarından, aşağıda yazılı şartlarla faydalanırlar :

İşçilerin,

1 — Bu memlekette de işçi olarak çalışmış olmaları;

2 — Ayrıldıkları memlekette geçen sigortalılık süreleri ile, geldikleri memlekette çalışmaya başladıktan sonra geçen süreler nazara alınmak suretiyle, yeni işyerinin bulunduğu memleket mevzuatına göre bu yardımlardan faydalanmak için gerekli şartları yerine getirmiş bulunmaları.

Madde — 9.

7 nci maddenin 3 ncü fıkrasında ve 8 nci maddenin 2 nci fıkrasında bahis konusu olan sürelerin birleştirilmesi, ancak, işçinin, eski işyerinin bulunduğu memlekketteki işinden ayrıldığı tarihten itibaren bir aylık süre içinde yeni işyerinin bulunduğu memlekette çalışmaya başlamış olması şartiyle mümkündür.

Madde — 10.

Sigortalı bulunduğu memleket mevzuatına göre yardıma hak kazanmış olan bir işçi veya benzerinin aile fertleri, diğer Âkıd Taraf ülkesinde ikamet ettikleri sırada da, ikamet ettikleri memleketin mevzuatına göre sağlık yardımlarından faydalanma hakkına sahip bulunmamak şartiyle, hastalık ve analık sigortasiyle sağlanan sağlık yardımlarından faydalanırlar.

Söz konusu yardımlara hak kazanılıp kazanılmadığı sigortalının çalıştığı memleket mevzuatına göre; aile fertleri, yardımların kapsamı, süresi ve ifa şekli ise aile fertlerinin ikamet ettiği memleket mevzuatına göre tâyin edilir.

Yetkili sosyal sigorta kurumu, bu yardımlar için, iki Âkıd Tarafın yüksek idare makamlarınca tesbit edilecek götürü bir miktarın dörtte üçünü ikamet mahallindeki sosyal sigorta kurumuna öder.

Madde — 11.

İşçiler veya benzerleri ile bunların aile fertleri, Âkıd Taraflardan birinin ülkesinde idari anlaşma ile tesbit edilecek bir süreyi aşmamak üzere geçici olarak bulundukları sırada, sigortalı oldukları memleket mevzuatına göre yardımlardan faydalanma hakkına sahip bulundukları

takdirde, geçici olarak ikamet ettikleri memleket mevzuatına göre sağlanmakta olan hastalık ve analık sigortası sağlık yardımlarından faydalanırlar.

Yetkili sosyal sigorta kurumu, bu yardımların, yardımı yapmış olan müesseselerin muhasebe kayıtlarından çıkarılacak fiilî tutarının dörtte üçünü geçici olarak bulunulan memleketteki sosyal sigorta kurumuna öder.

Madde — 12.

Âkıd Taraflardan birinin mevzuatına göre yardım görmeye başlamış bulunan işçiler veya benzerleri, ikametgâhlarını diğer Âkıd Taraf ülkesine naklettikleri takdirde de, yetkili sosyal sigorta kurumunun bu yer değiştirmeye muvafakat etmiş olması şartiyle, yardımdan faydalanma hakkını muhafaza ederler.

10 ncu maddenin ikinci ve üçüncü bendleri hükümleri kıyas yoluyla, bu halde de uygulanır.

Madde — 13.

1 — Her iki Âkıd Taraf mevzuatına göre mâlûllük, yaşlılık veya ölüm aylığı almakta olan bir kimse, iki memlekette geçen sigortalılık sürelerinin toplamı nazara alınmak suretiyle, ikamet ettiği memleket mevzuatına göre sağlık yardımlarından faydalanma hakkına sahip bulunuyorsa, kendisine veya aile fertlerine yapılacak sağlık yardımları, sanki yalnız bu tarafın mevzuatına göre aylık alıyormuş gibi, bu tarafın sosyal sigorta kurumunca sağlanır.

2 — Âkıd Taraflardan yalnız birinin mevzuatına göre mâlûllük, yaşlılık veya ölüm aylığı almakta olan bir kimsenin diğer Âkıd Taraf ülkesinde ikamet etmesi halinde, kendisine veya aile fertlerine yapılacak sağlık yardımları sanki aylık, ikamet olunan taraf mevzuatına göre ödeniyormuş gibi, bu tarafın sosyal sigorta kurumunca sağlanır.

Söz konusu yardımlara hak kazanılıp kazanılmadığı aylığı ödiyen taraf mevzuatına göre, yardımların kapsamı, süresi ve ifa şekli ise ikamet olunan taraf mevzuatına göre tâyin edilir.

İlgili kimsenin ikamet ettiği memlekette başka bir sıfatla bu yardımlardan faydalanma hakkına sahibolmaması şartiyle, bu yardımların tutarı aylığı bağlanmış olan tarafın yetkili kurumunca ödenir.

3 — Âkıd Tarafların yüksek idare makamları 11 nci madde ile bu maddenin 2 nci fıkrasında öngörülen masraf ödemelerinin, tesbit edecekleri götürü bir miktar üzerinden yapılmasına karar verebilirler.

II. Bölüm - İş kazası veya meslek hastalığı sonucu mâlûllük halleri dışındaki mâlûllük yardımları

Madde — 14.

1 — Birbirini takibeden sürelerde veya münavebeli olarak, her iki Âkıd Taraf ülkesinde bir veya birden fazla mâlûllük sigortasına tabi tutulmuş bulunan Türk veya Belçikalı işçilerle benzerlerinin bu sigortalara tabi olarak geçmiş sigortalılık süreleri ile muadil süreler, sağlık yardımlarına veya para yardımlarına hak kazanılıp kazanılmadığının, veyahut bu hakkın idamesi veya ihyasının gerekip gerekmediğinin tâyini bakımından, 20 nci maddenin 1, 2 ve 3 ncü fıkralarında yazılı şartlarla, birleştirilir.

2. Mâlûllük sebebiyle yapılacak para yardımları, mâlûllükle sonuçlanan iş göremezlik halinin vukua geldiği tarihte ilgilinin tabi bulunduğu mevzuat hükümlerine göre tâyin edilir ve bu yardımlar sözü edilen mevzuatı uygulamakla görevli Sosyal Sigortalar Kurumu tarafından ödenir.

3. Şu kadar ki, işçinin Âkıd Taraflardan birinin ülkesine vardığı tarihten itibaren bir yıldan daha kısa bir süre içinde meydana çıkan bir iş göremezliğin sonucu olan mâlûllük hali, bu Âkıd Tarafça para yardımı yapılmasına hak kazandırmaz; ilgili, daha önce diğer Âkıd Taraf

ülkesinde bir mâlûllük sigortasına tabi olmuş ise, bu taraf mevzuatiyle sağlanan yardımlardan bu mevzuattaki şartlar dâhilinde faydalanır.

Madde — 15.

Türkiye ve Belçika'da madenlerde çalışmış bulunan işçilere yapılacak mâlûllük yardımları 14 ncü maddenin 2 nci fıkrası hükümleri dışında olmak üzere ve 23 ncü madde hükmü uygulanmadığı takdirde, bu memleketlerde geçen sigortalılık süreleri'nin toplamı nazara alınmak suretiyle, maden işçilerinin emekliliği hakkındaki özel Belçika mevzuatında belirtilen şartlar yerine getirilmiş olmak ve bu memleketlerden her birinde geçen sigortalılık süreleri 20 nci maddenin 4 ncü fıkrasında öngörülen bir yıllık süreden daha az olmamak kaydiyle, mezkûr 4 ncü fıkrada yazılı esaslara göre tâyin edilir.

Madde — 16.

15 nci maddede bahis konusu olan sigortalı, mâlûllükle sonuçlanan işgöremezlik halinin meydana çıktığı tarihte Türkiye'deki bir maden ocağında çalışmakta bulunuyorsa, maden işçilerinin emekliliği hakkındaki özel Belçika rejiminden bağlanacak aylığın hesabında, sigortalının bu tarihte dâhil bulunduğu meslek sınıfındaki işçilere Belçika'da ödenmekte olan ücret esas alınır.

Madde — 17.

1. Mâlûllük aylık veya ödeneğinin durdurulmasından sonra sigortalı bu yardıma tekrar hak kazandığı takdirde, mâlûllük halinin ilk yardımın yapılmasına sebebolan işgöremezlik vakıasından ileri gelmiş olması kaydiyle, ilk aylık veya ödeneği bağlamış olan Sosyal Sigorta Kurumu tarafından bu yardımın ödenmesine devam olunur.

2 — Mâlûllük aylık veya ödeneğinin kesilmesinden sonra, sigortalının durumu kendisine yeniden bir mâlûllük aylık veya ödeneği bağlanmasını gerektirdiği takdirde bu yardım, icabında, 15 nci madde hükümleri de göz önünde bulundurulmak suretiyle, 14 ncü maddede belirtilen esaslara göre yeniden tesbit edilir.

Madde — 18.

Mâlûllük aylık veya ödeneğinin ödenmesine başlamadan önce ilgiliye hastalık sigortasından ödenek verilmesi gereken süre, her halde, mâlûllükle sonuçlanan işgörmezlik halinin meydana çıktığı tarihte sigortalının çalışmakta olduğu memleket mevzuatına öngörülen süredir.

Madde — 19.

Mâlûllük aylık veya ödeneği, , icabında, ilgiliye yaşlılık aylığı bağlanması mümkün olan iki memleketten birinin mevzuatında öngörülen şartlar yerine getirildiği tarihte, yaşlılık aylığına çevrilir.

Gerekirse, aşağıdaki III ncü Bölüm hükümleri uygulanır.

III. - Bölüm - Yaşlılık yardımları ve iş kazası veya meslek hastalığı sonucu ölüm halleri dışındaki ölüm (aylık) yardımları

Madde — 20.

1 — Birbirini takibeden sürelerde veya münavebeli olarak, iki Âkid Taraf ülkesinde bir veya birden fazla yaşlılık veya ölüm sigortasına tâbi tutulmuş bulunan Türk veya Bel-

çıkalı işçilerle benzerlerinin bu sigortalara tabi olarak geçen sigortalılık süreleri ile muadil süreler aynı zamana raslamamak şartiyle, yardımlara hak kazanılıp kazanılmadığının veya bu hakkın idamesinin veya ihyasının tâyininde, birleştirilebilir.

Sigortalılık sürelerine muadil olarak nazara alınacak süreler, her Âkıd Taraf mevzuatına göre muadil süre olarak kabul edilen sürelerdir.

Aynı zamanda hem Türkiye hem de Belçika mevzuatına göre muadil süre olarak kabul edilen bir süre, yardımın tâyin ve tesbitinde, ilgilinin bu süreden önce son olarak çalıştığı memleketteki sosyal sigorta kurumu tarafından nazara alınır.

2 — Âkıd Taraflardan birinin mevzuatına göre, bâzı yardımların yapılması sigortalılık sürelerinin özel bir sosyal sigorta rejimine tabi bir meslekte geçmiş olması şartına bağlandığı takdirde, bu yardımlardan faydalanılıp faydalanılmıyacağının tâyininde, diğer memlekette yalnız bu rejime tekabül eden bir veya birden fazla özel rejimlere tâbi olarak geçmiş olan süreler birleştirilir. Bununla beraber, iki memleketten birinde bu meslek için özel bir sigorta rejimi yoksa, yukarıdaki 1 nci fıkrada bahis konusu olan rejimlerden birine tabi olarak aynı meslekte geçmiş olan süreler de toplama katılır.

Âkıd Taraflardan birinin mevzuatına göre bâzı yardımların yapılması sigortalılık sürelerinin özel bir sosyal sigorta, rejimine tabi bir meslekte geçmiş olması şartına bağlandığı ve bu süreler söz konusu mevzuat gereğince sağlanan yardımlardan faydalanma hakkını kazandıramadığı takdirde, sözü edilen süreler, beden işçileri hakkında uygulanan mevzuatta öngörülen yardımların tâyininde muteber sayılır.

3 — Belçika'da maden işçileriyle benzerlerinin emekliliği hakkındaki özel rejimin uygulanmasında :

a) Türkiye'deki maden ocaklarında geçen sürelerden, yalnız, bu özel rejime tâbi olabilecek nitelikteki ocaklarda geçmiş olan süreler, bahis konusu rejime tâbi sigortalılık süreleriyle birleştirilebilir.

b) Âkıd Taraflardan her birinin mevzuatına göre sigortalılık süresine muadil sayılan sürelerden, yalnız, maden ocaklarında geçen bir süreyi takibeden veya maden ocaklarında geçmiş bir süreden hemen önce gelen süreler nazara alınır. Bu süreler, yardımların hesabında, sigortalının bu süreden hemen önce maden ocaklarında çalışmış bulunduğu memleketin sosyal sigorta kurumu tarafından nazara alınır. Sigortalı daha önce madenlerde çalışmamış ise, bahis konusu süreler, sigortalının bu sürelerden hemen sonra madenlerinde çalışmış bulunduğu memleketin sosyal sigorta kurumu tarafından nazara alınır

4. Bir sigortalıya yetkili sosyal sigorta kurumlarının her biri tarafından yapılacak yardımların tutarı, esas itibariyle, yukarıdaki 1 ve 2 nci fıkralarda belirtilen sürelerin tamamı bu sosyal sigorta kurumunun uyguladığı mevzuata tâbi olarak geçmiş bulunsaydı sigortalının hak kazanabileceği yardım tutarı ne olacak idiyse, bu tutar bahis konusu mevzuata tabi olarak geçmiş süreye göre azaltılmak suretiyle tâyin edilir.

Her sosyal sigorta kurumu, sürelerin geçtiği Âkıd Taraf ülkeleri arasında bir fark gözetmeksizin, bu sürelerin toplamını nazara almak suretiyle ve kendi uyguladığı mevzuat hükümlerine göre, ilgilinin bu mevzuatta öngörülen yardımlara hak kazanıp kazanmadığını tesbit eder.

Her sosyal sigorta kurumu, birleştirilen sigortalılık sürelerinin tamamını munhasıran kendi mevzuatına göre geçmiş gibi kabul ederek ilgilinin hak kazanabileceği nazari yardım tutarını hesabeder ve bu tutarın, kendi mevzuatına tabi olarak geçmiş sürelere tekabül eden kısmını tâyin eder.

Şu kadar ki, bir sosyal sigorta kurumunun uyguladığı mevzuata göre geçen sürelerin toplamı, bu mevzuatta öngörülen asgari bir fiilî çalışma günü veya benzeri bir gün sayısını ihtiva etmek üzere, bir yılı doldurmadığı takdirde, bu kurum tarafından hiçbir yardım yapılmaz; bu takdirde, diğer Âkıd Tarafın sosyal sigorta kurumu, sigortalılık sürelerinin toplamı nazara alınmak suretiyle, kendisinin uyguladığı mevzuata göre ilgilinin hak kazanacağı yardımın tamamını öder.

5. Âkıd Taraflardan birinin mevzuatına göre, aylık bağlanmasına hak kazanılması için belirli bir sigortalılık süresi şartı aranmaksızın, sigortalılık süresinin her yılı için belirli bir miktar üzerinden

aylık bağlandığı takdirde, bu Âkıd Tarafın yetkili sosyal sigorta kurumu bağlıyacağı aylığı, doğrudan doğruya ve münhasıran bu memlekette geçen sigortalılık süreleriyle muadil sürelere göre hesaplar; bu halde, ilgili sosyal sigorta kurumu, aylık bağlama kararını muteber olduğu tarihte normal ihtiyarlık yaşına varmış olan sigortalılar hakkında yürürlükte olan mevzuat hükümlerini uygular.

Madde — 21.

1. Bir sigortalı, 20 nci maddenin 1, 2 ve 3 ncü fıkralarında belirtilen sigortalılık sürelerinin toplamı nazara alınmak suretiyle, her iki memleket mevzuatına göre gerekli şartları aynı anda yerine getirmediği takdirde, bahis konusu mevzuatın her biri bakımından yardım hakkı, bu şartlar yerine geldikçe doğar.

2. Bir memleket mevzuatına göre gerekli şartların yerine getirilmiş olması dolayısiyle 1 nci fıkra gereğince aylık ödenmiş bulunan süreler, diğer memleket mevzuatına göre aylığa hak kazanılıp kazanılmadığının tâyininde, aylığı ödiyen taraf ülkesinde geçmiş sigortalılık süreleri imiş gibi kabul edilir.

3. Bu maddenin 1 nci fırkasında bahsolunan hallerde, daha önce bağlanmış olan aylık, diğer Âkıd Taraf mevzuatına göre aylığa hak kazanıldığı tarihten itibaren, 20 nci maddenin 1 - 4 ncü fıkraları hükümlerine uygun olarak yeniden tesbit edilir.

Madde — 22.

1. Belçika özel mevzuatında, erken - aylığın veya yaşlılık aylığının madenlerde elde edilen bir ücretle birleşebilmesini öngören hükümler, bu mevzuatta belirtilen şartlar ve hadler dâhilinde, yalnız Belçika kömür madenlerinde çalışmaya devam eden kimseler hakkında uygulanır.

2. Belçika özel mevzuatında maden işçilerine erken - aylık bağlanmasını öngören hükümler, 20 nci madde hükümleri dışında olmak üzere, yalnız Belçika kömür madenlerinde geçen hizmetler nazara alınmak suretiyle, sözü geçen mevzuata göre gerekli şartları yerine getirmiş olan kimseler hakkında uygulanır.

Madde — 23.

Her sigortalı, aylığa hak kazandığı tarihte, hakkında bu Sözleşmenin 20 nci maddesi hükümlerinin uygulanmamasını istiyebilir. Bu takdirde sigortalının Âkıd Taraflardan her birinin mevzuatına göre hak kazandığı yardımlar, ilgili sosyal sigorta kurumları tarafından, diğer Âkıd Taraf ülkesinde geçen sigortalılık süreleriyle muadil süreler nazara alınmaksızın tesbit edilir.

Madde — 24.

20 - 23 ncü maddeler hükümleri, ölen sigortalının hak sahiplerine bağlanacak aylıklar hakkında da, kıyas yoliyle, uygulanır.

IV. Bölüm - II. ve III. bölümlere ilişkin müşterek hükümler

Madde — 25.

Âkıd Taraflardan birinin mevzuatına göre, mâlûllük, aylık veya ödenekleriyle yaşlılık, ölüm veya aile aylıklarının ödenmesi ikamet şartına bağlı bulunduğu takdirde, gerek 20 nci madde hükümlerine göre, gerekse yalnız bir memleket mevzuatına tabi olarak geçmiş sigortalılık sürelerine göre bağlanan aylıkların ödenmesinde, Âkıd Taraflardan birinin ülkesinde ikamet ettikleri sürece, Türk veya Belçika vatandaşları için bu şart aranmaz.

Şu kadar ki, mâlûliyet aylık veya ödeneği almakta olan kimse diğer Âkıd Taraf ülkesine dönmeden veya ikametgâhını diğer Âkıd Taraf ülkesine nakletmeden önce yetkili kurumun müsaadesini almak zorundadır.

Müsaade talebi, yalnız, ilgilinin yer değiştirmesinin sağlık bakımından mahzurlu olduğunun usulü dairesinde tesbit edilmesi halinde reddolunabilir.

Madde — 26.

Âkıd Taraflardan birinin mevzuatına göre yardım tutarının tâyininde bütün sigortalılık süresi veya bu sürenin bir kısmında elde edilen kazançların ortalaması nazara alındığı takdirde, bu Tarafça ödenecek yardımın hesabında nazara alınacak ortalama kazanç, yalnız bu memlekette geçen sigortalılık süresi içinde elde edilen kazançlara göre tesbit edilir.

Madde — 27.

Sigortalının bağlı bulunduğu sosyal sigorta kurumlarından yalnız birine yapılan müracaat diğer yetkili kurumlara da yapılmış sayılır.

Madde — 28.

Mâlûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları hakkındaki Türk mevzuatının uygulanmasında, sigortalı, Türkiye'de yaşlılık sigortasına tabi işe girmeden önce Belçika'da bir yaşlılık sigortasına tabi olmuş ise, bu sigortaya tabi tutulduğu ilk gün Türk mevzuatına göre sigorta kanunlarına tabi işe ilk defa girdiği gün olarak kabul edilir.

V. Bölüm - Aile yardımları

Madde — 29.

1 — Belçika'da çalışan ve çocukları da Belçika'da ikamet eden Türk işçileri, işçilerin aile yardımlarına ilişkin Belçika mevzuatı ile sağlanan yardımlardan Belçikalı işçilerle aynı şartlarla faydalanırlar.

2 — Millî mevzuata göre aile yardımlarından faydalanma hakkının doğması bir çalışma süresinin veya muadil sürenin tamamlanmış olması şartına bağlı olduğu takdirde, her iki memlekette geçen süreler de nazara alınır.

3 — Belçika'da çalışan Türk işçilerinden çocukları Türkiye'de ikamet edenler, özel yardımlar ve zamlar haricolmak üzere, Belçika mevzuatında «aile yardımları» olarak adlandırılan yardımlardan faydalanırlar.

Hangi çocukların yardımdan faydalanacakları, yardımdan faydalanma şartları ve yardım tutarları ile yardım süreleri bir idari anlaşma ile tesbit olunur.

VI. Bölüm - İş kazası ve meslek hastalığı halinde yapılacak yardımlar

Madde — 30.

Âkıd Taraflardan birinin mevzuatına göre, bir iş kazası veya meslek hastalığı halinde yapılacak yardımların ödenmesi ikamet şartına bağlı olduğu takdirde, Âkıd Taraflardan birinin veya diğerinin ülkesinde ikamet ettikleri sürece, Türk veya Belçika vatandaşları için bu şart aranmaz.

Madde — 31.

Belçika mevzuatına göre ihtiyaç şartına bağlı olarak yapılan yardımlar, yalnız Belçika'da ikamet eden kimselere sağlanır.

Madde — 32.

Türkiye'de çalışan Belçikalı bir işçinin veya Belçika'da çalışan bir Türk işçisinin uğradığı iş kazası veya tutulduğu meslek hastalığı, ölümle yahut tam ve kısmî sürekli iş göremezlikle sonuç-

lanabilecek nitelikte olduğu takdirde, bu iş kazası veya meslek hastalığı, işveren yahut yetkili sosyal sigorta kurumu tarafından, iş kazasına uğrıyan veya meslek hastalığına tutulan kimsenin vatandaşı bulunduğu tarafın mahallî konsolosluk makamlarına bildirilir.

Madde — 33.

1. Âkıd Taraflardan birinin ülkesinde bir meslek hastalığı sebebiyle kendisine yardım yapılmış olan bir sigortalı, aynı mahiyetteki bir meslek hastalığı sebebiyle, yeni iş yerinin bulunduğu memleket mevzuatına göre yardım talebinde bulunduğu takdirde, kendisine daha önce bu hastalık sebebiyle yapılmış olan yardım hakkında bu memleketin yetkili sosyal sigorta kurumuna bilgi vermeye mecburdur. Yeni yardım yapmakla yükümlü olan sosyal sigorta kurumu, daha önce hak kazanılmış olan yardımı, kendisi tarafından yapılmış gibi nazara alır.

2. İlgili kimse, işçinin meslek hastalığına tutulduğu memlekette değil de diğer Âkıd Taraf ülkesin ikamet ediyorsa, yardım talebi, ilgilinin ikamet ettiği memleketteki sosyal sigorta kurumuna verilebilir. Bu takdirde talebin, yardımı ödiyecek olan tarafın mevzuatında belitilen şekil ve şartlara göre yapılması gerekir.

Madde — 34.

Âkıd Taraflardan birinin mevzuatına göre meslek hastalığı sebebiyle yardım yapılabilmesi bu hastalığa sebebolabilecek işlerde belirli bir süre çalışmış olma şartına bağlı bulunduğu takdirde, yardıma hak kazanılıp kazanılmadığının tesbitinde, işçinin diğer Âkıd Taraf ülkesinde aynı mahiyetteki işlerde çalıştığı süreler de nazara alınır.

Madde — 35.

Bir iş kazasına uğrıyan veya meslek hastalığına tutulan ve yetkili kurum hesabına sağlanan yardımlardan faydalanmaya başladıktan sonra diğer Âkıd Taraf ülkesine dönmesine veya ikametgâhını diğer Âkıd Taraf ülkesine nakletmesine yetkili kurumca müsade edilen işçi ve ailesi fertleri hakkında da, 13 ncü maddenin 2 ve 3 ncü fıkraları hükümleri, kıyas yoliyle, uygulanır.

VII. Bölüm - Cenaze yardımları

Madde — 36.

1. Âkıd Taarflardan birinin ülkesinden diğerine giden işçilerin veya benzerlerinin ölümü halinde, yeni iş yerinin bulunduğu memleket mevzuatiyle sağlanan yardımlara, aşağıda yazılı şartlarla hak kazanılır :

1) Bu memlekette işçi veya benzeri olarak çalışmış olmak;

2) Ölüm tarihinde, ayrıldıkları memlekette geçen sigortalılık süreleri ile bu memlekette çalışmaya başladıktan sonra geçen süreler nazara alınmak suretiyle, yeni iş yerinin bulunduğu memleket mevzuatına göre yardımlardan faydalanmak için gerekli şartları yerine getirmiş bulunmak.

2. Sigortalılık sürelerinin birleştirilmesi suretiyle, kendisine her iki memleketin sosyal sigorta kurumlarınca aylık ödenmekte olan bir kimsenin veya ailesi fertlerinden birinin ölümü halinde, cenaze yardımı, sigortalılık sürelerinin toplamı nazara alınmak suretiyle, işçinin son olarak sigortalı bulunduğu memleket mevzuatına göre gerekli şartlar yerine getirilmiş ise, bu memleketteki yetkili sosyal sigorta kurumu tarafından ödenir.

3. Âkıd Taraflardan yalnız birinin sosyal sigorta kurumunca kendisine aylık ödenmekte olan veya iş kazalariyle meslek hastalıkları hakkındaki Türk veya Belçika mevzuatına göre sağlanan yardımlardan faydalanmakta bulunan bir kimsenin veya ailesi fertlerinden birinin ölümü halinde, cenaze yardımı, bu aylık veya geliri ödiyen taraf mevzuatına göre gerekli şartlar yerine getirilmiş ise, bu memleketin yetkili sosyal sigorta kurumu tarafından ödenir.

KISIM III - İDARİ YARDIMLAŞMA

Madde — 37

1 — Her iki Âkıd Tarafın idare makamlariyle sosyal sigorta veya sosyal güvenlik kurumları kendi mevzuatlarının uygulanması bahis konusu imiş gibi, karşılıklı olarak, birbirilerine yardım ederler.

Âkıd Tarafların, birbirleriyle doğrudan doğruya yazışmaya ve gerekirse ilgililerin müracaatlarını ve ödemeleri merkezileştirmeye yetkili sayılacak makam ve kurumları bir idari anlaşma ile tâyin edilir.

2 — Bu makam ve kurumlar, aynı maksatla, diğer Âkıd Tarafın elçilik ve konsolosluklarının da yardımlarını talebedebilirler.

3 — Âkıd taraflardan birinin elçilik ve konsoloslukları, kendi vatandaşlarının menfaatlerinin korunması için lüzumlu bilgileri toplamak maksadiyle, diğer Âkıd Tarafın idare makamları ve millî sosyal sigorta veya sosyal güvenlik kurumları nezdinde doğrudan doğruya teşebbüste bulunabilirler.

Madde — 38.

1 — Âkıd Taraflardan birinin mevzuatına göre, bu tarafın makamlarına, sosyal sigorta kurumlarına ve kaza mercilerine verilecek olan belgeler, kaydiyle, harç, pul ve konsolosluk resimlerinden muaf ise bu muafiyet, bu sözleşmenin uygulanmasında, diğer Âkıd Tarafın makamlarına, sosyal sigorta kurumlarına veya kaza mercilerine verilecek olan belgelere de teşmil olunur.

2 — Bu madde ile 39 ve 40 ncı maddelerin uygulanmasında kaza mercii tâbiri:

Belçika'da: Sosyal güvenlik konusunda yetkili idari kaza mercilerini,

Türkiye'de: Sosyal güvenlik konusunda yetkili kaza mercilerini, ifade eder.

3 — Bu sözleşmenin uygulanmasında düzenlenecek bütün belgeler elçilik ve konsoloslukların tasdikinden muaftır..

Madde — 39.

Bu sözleşmenin uygulanmasında, sözleşmeden faydalanan kimselerle Âkıd Taraflardan birinin idare makamları, sosyal sigorta kurumları veya kaza mercileri tarafından diğer Âkıd Tarafın idare makamlarına, sosyal sigorta kurumlarına veya kaza mercilerine gönderilecek yazılar Âkıd Tarafların resmî dillerinden biriyle yazılır.

Madde — 40.

Âkıd Taraflardan birinin, sosyal güvenlik konusunda yapılacak bir müracaat veya talebi kabul etmeye yetkili bir makamına, sosyal sigorta kurumuna veya kaza merciine belirli bir süre içinde yapılması gereken müracaat veya talepler, aynı süre içinde, diğer Âkıd Tarafın bunlara tekabül eden bir makamına, kurumuna veya merciine yapılabilir. Bu müracaat veya talepleri alan makam kurum veya merciler, bunları gecikmeksizin gerekli yere intikal ettirirler.

Madde — 41.

1 — Âkıd tarafların Yüksek İdare Makamları bu Sözleşmenin icrası ve uygulanması için gerekli bütün tedbirleri alırlar.

Aynı idare makamları 2 nci maddede yazılı sosyal güvenlik mevzuatında yapılacak değişiklikler hakkında birbirlerine zamanında bilgi verirler.

2 — Âkıd Tarafların yetkili makamları, bu Sözleşmenin kendi memleketlerinde icrasiyle ilgili olarak ittihaz olunan hükümler hakkında da birbirlerine bilgi verirler.

Madde — 42.

Bu Sözleşmenin uygulanmasında, Âkıd Tarafların Yüksek İdare Makamları şunlardır :
Türkiye'de: Çalışma Bakanı;
Belçika'da: Sosyal Güvenlik Bakanı.

KISIM IV - ÇEŞİTLİ HÜKÜMLER

Madde — 43.

1 — Bu Sözleşme gereğince yapılacak yardımları ödemekle yükümlü sosyal sigorta kurumları, bu ödemeyi kendi memleketlerinin parasiyle yapmak suretiyle görevlerini yerine getirmiş olurlar.

Âkıd Taraflardan birinin ülkesinde döviz alış - verişini kısıtlayan hükümler yürürlüğe konduğu takdirde, bir veya öbür tarafça ödenecek paraların bu Sözleşme esaslarına göre transfer edilmesini mümkün kılacak tedbirler, iki hükümet arasında mutabık kalınmak suretiyle, derhal alınır.

2 —Âkıd Tarafların yüksek idare makamları arasında mektup teatisi suretiyle tesbit edilecek bir miktarın altındaki aylık veya gelirleri ödemekle görevli sosyal sigorta kurumu, bu aylık veya gelirleri 3 aylık, 6 aylık veya yıllık olarak ödiyebilir.

İlgili sosyal sigorta kurumu, yukarki bentte öngörüldüğü gibi mektup teatisi suretiyle tesbit olunacak bir miktarın altındaki aylık veya gelirleri, bu aylık veya gelirlerin sermaye değerine tekabül eden bir meblâğı toptan ödemek suretiyle, tasfiye edebilir.

Madde — 44.

1 — Sosyal Güvenlik hakkındaki Belçika mevzuatına göre ödenmesi gereken yardımlar Türkiye'de ikamet eden ilgililere, Âkıd Tarafların Yüksek idare makamları arasında aktolunacak bir idari anlaşma ile tâyin edilen usullere göre transfer edilir.

2 — Sosyal güvenlik hakkındaki Türkiye mevzuatına göre ödenmesi gereken yardımlar Belçika'da ikamet eden ilgililere, Âkıd Tarafların yüksek idare makamları arasında aktolunacak idari anlaşma ile tâyin edilen usullere göre transfer edilir.

Madde — 45.

Âkıd Taraflardan birinin sosyal sigorta kurumları işgöremezlik halinin ve mâlûllük derecesinin tesbitinde, diğer Âkıd Tarafın sosyal sigorta kurumlarınca elde olunan bilgileri ve hekim raporlarını nazara alırlar.

Şu kadar ki, sosyal sigorta kurumları, ilgiliyi, seçecekleri bir hekime muayene ettirme hakları saklıdır.

Madde — 46.

Âkıd Taraflardan birinin sosyal sigorta kurumları, tarafından sağlanan yardımların memleket dışında bulunan kimselere ödenebilmesi için bu Âkıd Tarafın mevzuatında öngörülen usuller, bahis konusu yardımlara bu Sözleşme gereğince hak kazanan kimseler hakkında da, bu Âkıd Tarafın vatandaşları imiş gibi, aynı şartlarla uygulanır.

Madde — 47.

Bu Sözleşmenin tefsirinde ve uygulanmasında çıkacak zorluklar, Âkıd Tarafların yüksek idare makamları arasında anlaşmak suretiyle halledilir.

Madde — 48.

1 — Bu Sözleşme tasdik edilir ve tasdik belgeleri en kısa zamanda Ankara'da teati olunur.

2 — Sözleşme, tasdik belgelerinin teati edildiği tarihi takibeden aydan sonraki ayın birinci günü yürürlüğe girer.

Madde — 49.

1 — Eski işçiler veya benzerleriyle bunların ölümlerinde hak sahibi kimselerinin durumları, mâlûllük, yaşlılık veya ölüm hallerinde bağlanan aylıklarla aile aylığına ilişkin haklar bakımından, aşağıdaki hallerde, yeniden tesbit edilir .

1) Vatandaşlık durumları veya ikamet mahalleri sebebiyle aylığın ödenmesi durdurulmuş ise;

2) Vatandaşlık durumları, ikamet mahalleri veya iki memlekette geçmiş sigortalılık süreleriyle muadil sürelerin birleştirilmemiş olması sebebiyle aylık bağlanamamış ise;

3) Vatandaşlık durumları sebebiyle aylıkta bir indirim yapılmış ise;

4) Sözleşmenin uygulanması, halen almakta oldukları veya talepleri halinde alabilecekleri aylığın üstünde bir aylık bağlanmasını gerektirirse,

2 — Yeniden tesbit, ilgililerin, Âkıd Tarafların yetkili sosyal sigorta kurumları aracılığı ile yapacakları müracaat üzerine yapılır.

Bu müracaatlar üzerine yeniden tesbit edilecek aylık, müracaat tarihini takibeden ay başından muteberdir.

Şu kadar ki, bu müracaatlar, Sözleşmenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki yıllık süre içinde yapıldığı takdirde, yeniden tesbit edilen aylık, yürürlük tarihinden muteber olur.

Madde — 50.

1 — Bu Sözleşme süresiz olarak akdedilmiştir. Âkıd Taraflar Sözleşmeyi fesh edebilirler. Fesih için, en geç, takvim yılının bitmesinden 6 ay önce karşı tarafa ihbarda bulunmak şarttır; bu takdirde Sözleşme, o takvim yılının sonunda yürürlükten kalkar.

2 — Fesih halinde, daha önce iktisabedilmiş olan haklar için, Sözleşme hükümlerinin uygulanmasına, ilgilinin yabancı bir memlekette ikamet etmesi halinde mevzuatta öngörülen kısıtlayıcı hükümlere bakılmaksızın, devam olunur.

3 — Sözleşmenin yürürlükten kalktığı tarihten önceki devrelerde geçmiş sigortalılık süreleri dolayısiyle ileride iktisabedilecek olan haklar için, bu Sözleşme hükümlerinin uygulanmasına, Âkıd taraflar arasında anlaşmak suretiyle tâyin ve tesbit olunacak şartlarla devam edilir.

Her iki tarafın usulüne göre yetkili kılınmış temsilcileri, yukarda yazılı hususları tasdik zımnında, bu Sözleşmeyi imzalamış ve mühürlemişlerdir.

4 Temmuz 1966 tarihinde Brüksel'de, Türkçe, Filamanca ve Fransızca ve her üç metin aynı derecede muteber olmak üzere, ikişer nüsha olarak tanzim edilmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Adına
İmza

Belçika Kırallığı Adına
İmza

Dönem : 2
Toplantı : 2

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 230

Makinalardan korunma ile ilgili 119 sayılı Milletlerarası Çalışma Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı ve Dişişleri ve Çalışma komisyonları raporları (1/319)

T. C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Tetkik Dairesi
Sayı : 71 - 499/411

26 . 1 . 1967

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Çalışma Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 20 . 1 . 1967 tarihinde kararlaştırılan «Makinalardan korunmayla ilgili 119 sayılı Milletlerarası Çalışma Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı» gerekçesi ve ilişiğiyle birlikte sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

Süleyman Demirel
Başbakan

Makinalardan korunmayla ilgili 119 sayılı Milletlerarası Çalışma Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı gerekçesi

Bu sözleşme, üyesi bulunduğumuz Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının 1963 Haziran ayında Cenevre'de yaptığı 47 nci Milletlerarası Çalışma Konferansında kabul edilmiştir.

Korunma tertibatiyle techiz edilmemiş makinalar Milletlerarası Çalışma Teşkilâtını 1925 yılından beri meşgul eden önemli bir mesele olmuştur. Sanayiin gelişmesi, bununla paralel olarak kaydedilen teknik ilerlemeler ve nihayet otomasyon, makina miktarının dünya üzerinde her türlü düşüncenin fevkinde artmasını tevlidetmiş, korunma tertibatiyle techiz edilmemiş makinalar hükümetlerin, işveren ve işçilerin üzerinde durdukları, başlıca konu haline gelmiştir. Bu konu, kalifiye işçi miktarı az olan memleketler için daha da önem arz etmektedir. Filhakika, bu gibi memleketlerde iş kazalarının daha geniş mikyasta vukubulduğu istatistiklerle sabitolmaktadır. İş kazalarının vukuunda ilgililere yapılan yardımlar göz önünde tutulursa, meselenin bir de ekonomik yönü olduğu meydana çıkmaktadır. İzah edilen sebeplerle, bu konudaki müşterek esasların Milletlerarası bir Sözleşmeyle tesbitine zaruret görülmüş ve bu Sözleşme bugüne kadar (13) üye Devlet tarafından onaylanmıştır. Bilindiği üzere, memleketimiz kalkınma plânının öngördüğü esaslar dâhilinde hızla sanayileşmeye doğru yönelmiş, teknik alandaki gelişmeler makina miktarının artmasına sebebolmuştur. Diğer taraftan nüfusumuzun gün geçtikçe artmakta olduğu ve kafileye elemanın bu artışı karşılıyamadığı bir vakıadır.

Bu itibarla, iş kazalarını azaltmayı hedef tutan ve millî mevzuatımızla çatışan hükümler ihtiva etmiyen, onu tamamlayıcı bir mahiyet taşıyan mezkûr Sözleşmenin memleketimiz tarafından onaylanmasının fayda sağlıyacağı mütalâa olunmaktadır.

Dışişleri Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Dışişleri Komisyonu
Esas No. : 1/319
Karar No. : 14

21 . 2 . 1967

YÜKSEK BAŞKANLIĞA

Makinalardan korunma ile ilgili 119 sayılı Milletlerarası Çalışma Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair olan kanun tasarısı, ilgili Bakanlık temsilcilerinin iştirakiyle Komisyonumuzda görüşüldü.

Tümü üzerinde cereyan eden müzakereler neticesinde, gerekçede tafsilen arz ve izah olunan hususlar Komisyonumuzca da yerinde görülerek, müzakere mevzuu tasarı aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Çalışma Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan Manisa *E. Akça*	Başkanvekili Sivas *C. Odyakmaz*	Sözcü Çanakkale *M. Baykan*
Kâtip Eskişehir *E. G. Sakarya*	Adana *K. Gülek*	Ankara *R. Ergüder*
Aydın *Y. Menderes*	Bursa *N. Gürsoy*	İstanbul *M. Yardımcı*
İzmir *S. İlksel*	Konya *L. Akdoğan*	Mardin *R. Baykal*
Sivas *S. Kurtbek*		Urfa *B. Hatko (Boran)*

Çalışma Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Çalışma Komisyonu
Esas No. : 1/319
Karar No. : 8

9 . 3 . 1967

YÜKSEK BAŞKANLIĞA

Makinalardan korunma ile ilgili 119 sayılı Milletlerarası Çalışma Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı Dışişleri Komisyonu raporu ile birlikte komisyonumuza havale olunmakla ilgili bakanlıklar temsilcileri de hazır oldukları halde tetkik ve müzakere olundu :

Tümü üzerinde cereyan eden müzakereler neticesinde, gerekçede etraflıca arz ve izah edildiği vechile, tasarı komisyonumuzca da yerinde görülerek aynen kabul edilmiştir.

Genel Kurulun yüce tasviplerine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Çalışma Komisyonu Başkanı İstanbul *K. Özdemir*	Bu Rapor Sözcüsü Ankara *H. Türkay*	Afyon Karahisar *A. İ. Ulubahşi*
Ankara *R. Kuas*	Giresun *A. Köymen*	İstanbul *M. Ertuğrul*
İstanbul *N. Bulak*	İzmir *E. Turgut*	İzmir *M. Döşemeci*
Kütahya *A. C. Bilgin*	Samsun *N. K. Tülezoğlu*	İstanbul *O. N. Ulusay*

HÜKÜMET TASARISI

Makinalardan korunmayla ilgili 119 sayılı Milletlerarası Çalışma Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı

MADDE 1. — Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının 1963 yılında Cenevre'de toplanan 47 nci Konferansında kabul edilen, «Makinalardan korunmayla ilgili 119 sayılı Sözleşme» nin onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

20 . 1 . 1967

Başbakan *S. Demirel*	Devlet Bakanı *R. Sezgin*	Devlet Bakanı *K. Ocak*	Devlet Bakanı *A. F. Alişan*
Adalet Bakanı *H. Dinçer*	Millî Savunma Bakanı *A. Topaloğlu*	İçişleri Bakanı *F. Sükan*	Dışişleri Bakanı V. *F. Sükan*
Maliye Bakanı *C. Bilgehan*	Millî Eğitim Bakanı *O. Dengiz*	Bayındırlık Bakanı *E. Erdinç*	Ticaret Bakanı *S. T. Müftüoğlu*
Sağ. ve Sos. Y. Bakanı *E. Somunoğlu*	Güm. ve Tekel Bakanı *İ. Tekin*	Tarım Bakanı *B. Dağdaş*	Ulaştırma Bakanı *S. Öztürk*
Çalışma Bakanı *A. N. Erdem*	Sanayi Bakanı *M. Turgut*	En. ve Ta. Kay. Bakanı *İ. Deriner*	Turizm ve Ta. Bakanı *N. Kürşad*
	İmar ve İskân Bakanı *H. Menteşeoğlu*	Köy İşleri Bakanı *S. O. Avcı*	

MAKİNALARLDAN KORUNMAYLA İLGİLİ 119 SAYILI SÖZLEŞME

Milletlerarası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulu tarafından Cenevre'de toplantıya davet edilerek, orada 5 Haziran 1963 te 47 nci toplantısını yapan Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Genel Konferansı, toplantı gündeminin dördüncü maddesini teşkil eden; münasip korunma tertibatı bulunmıyan makinaların satışı, kiralanması ve kullanılmasının yasaklanması ile ilgili çeşitli tekliflerin kabulüne ve bu tekliflerin milletlerarası bir sözleşme şeklini almasına karar verdikten sonra;

Bin dokuzyüz altmışüç yılı Haziran ayının işbu yirmibeşinci günü, makinalardan korunmakla ilgili 1963 Sözleşmesi adını taşıyacak olan aşağıdaki Sözleşmesi kabul eder.

Bölüm I. Genel hükümler

Madde — 1.

1. İnsangücü dışında mihanikî gücle işliyen yeni veya müstamel bütün makinalar bu Sözleşmenin uygulanması bakımından makina sayılmıştır.

2. Her memleketin yetkili makamı, insangücü ile işletilen yeni veya müstamel makinaların işçilere bedenî bir tehlike arz edip etmediğini ve bunun derecesini tâyin ederek söz konusu makinaların, bu Sözleşmenin uygulanması bakımından makina sayılıp sayılmıyacağına karar verecektir. Bu hususiaki kararlar, ilgili işveren ve işçilerin en fazla temsil kabiliyetini haiz teşekkülleriyle yapılacak istişareyi mütaakıp alınacaktır. Bu teşekküllerden her hangi birisi tarafından böyle bir istişare teşebbüsüne geçilebilir.

3. Bu Sözleşme hükümleri :

a) Sevk ve idare ile vazifeli personelin emniyeti bahis konusu olduğu nisbette karayollarında veya raylarda işliyen hareket halindeki vasıtalara;

b) Çalışmakta olanların emniyeti söz konusu edildiği nisbette müteharrik zirai makinalara;

Uygulanır.

Bölüm II. Satış, kiralama, diğer her hangi bir surette elden çıkarma ve teşhir

Madde — 2.

1. Bu maddenin 3 ve 4 ncü fıkralarında tehlikeli kısımları gösterilen münasip korunma tertibatı olmıyan makinaların satış ve kiralanması millî mevzuatla yasaklanmalı veya aynı derecede etkili diğer tedbirlerle önlenmelidir.

2. Bu maddenin 3 ve 4 ncü fıkralarında tehlikeli kısımları gösterilen münasip korunma tertibatı bulunmıyan makinaların her hangi bir surette elden çıkarılması ve teşhiri yetkili makamlarca millî mevzuatla tesbit edilen belirli tedbirlerle yasaklanmalı veya aynı derecede etkili diğer yollarla önlenmelidir. Bununla beraber, bir makinanın teşhiri sırasında gösteri yapmak maksadiyle, geçici olarak korunma tertibatının kaldırılması, her türlü tehlikeye karşı şahısların korunması bakımından uygun tedbirler alınmış olmak kaydiyle, bu hüküm ihlâl edilmiş sayılmıyacaktır.

3. Bütün somunlu vidalar, civatalar ve kamalarla makinaların muharrik kısımları üzerinde çıkıntı yapan, hareket halinde iken temasa geçen şahıslar için de aynı şekilde tehlike arz edebilecek ve yetkili makam tarafından tâyin ve tesbit edilecek olan benzeri diğer parçalar bu tehlikeleri önliyecek tarzda plânlanmalı, içeri alınmalı ve korunmalıdır.

4. Bütün volanlar, dişliler, konikler veya sürtünme ile dönen silindirler, kamalar, kasnaklar, kayışlar, zincirler, pinyonlar, sonsuz vidalar, biyeller, düz kaymalı yataklar ve hareket halinde iken temasa geçen şahıslar için de tehlike doğurabilecek ve yetkili makam tarafın-

dan tâyin ve tesbit edilecek olan miller (her iki uç dâhil) ve hareketi ileten diğer nakil aksamı bu tehlikeleri önliyecek tarzda plânlanmalı veya muhafaza altına alınmalıdır. Makinaların kumanda kısımları her türlü tehlikeyi önliyecek şekilde plânlanmalı veya muhafaza altına alınmalıdır.

Madde — 3.

1. 2 nci madde hükümleri :

a) İmal ediliş tarzları bakımından, münasip bir korunma tertibatı olanlarla aynı güvenliği sağlıyan makinalarla,

b) Tesis tarzları veya konuldukları yer bakımından aynı güvenliği sağlıyan makinalara veya bunların sözü edilen 2 nci maddede belirtilen tehlikeli kısımlarına uygulanmaz.

2. Bakım, yağlama, çalışan aksamın değiştirilmesi ve ayarlama ameliyeleri esnasında - bu ameliyeler her zamanki güvenlik normları uyarınca yapılabilmek kaydiyle - 2 nci maddenin 3 ve 4 ncü fıkralarındaki şartlar tam olarak yerine getirilmiyecek tarzda imal edilen makinalar, sırf bu yüzden dolayı, 2 nci maddenin 1 nci fıkrasında öngörülen satış, kiralama, diğer her türlü elden çıkarma yasağına tabi tutulmıyacaktır.

3. Makinaların depolanması veya kullanılmaz bir halde bir tarafa bırakılması veyahut kullanılır bir hale getirilmesi için bunların satışına ve diğer her hangi bir şekilde elden çıkarılmasına 2 nci madde hükümleri mâni değildir. Bununla beraber, bu makinalar 2 nci maddede öngörülen şartlar yerine getirilmedikçe, depolanmalardan veya kullanılır bir hale getirilmelerinden sonra satılmamalı, kiralanmamalı veya her hangi bir şekilde elden çıkarılmamalı veyahut teşhir edilmemelidir.

Madde — 4

2 nci madde hükümlerinin tatbik mecburiyeti satıcıya, kiracıya, makinayı her hangi bir surette elden çıkaran şahsa, veya teşhir edene ve uygun hallerde, millî mevzuat gereğince bunların temsilcilerine aidolmalıdır. Makinaların satışını, kiralanmasını, her hangi bir surette elden çıkarılmasını veya teşhirini yapan imalâtçıya da aynı vecibeler yüklenir.

Madde — 5.

1. Her hangi bir üye, 2 nci madde hükümlerine geçici olarak istisna tanıyabilir.

2. İşbu Sözleşmenin ilgili üye hakkında yürürlüğe girmesinden itibaren hiçbir halde üç yılı geçemiyecek olan bu geçici istisnanın şartları ve süresi millî mevzuatla veya aynı derecede etkili diğer yollarla tâyin ve tesbit edilmelidir.

3. Yetkili makam, bu maddenin uygulanmasında, ilgili işveren ve işçilerin en fazla temsil kabiliyetini haiz teşekkülleriyle, icabında imalâtçılara ait teşekküllerle istişare etmelidir.

Bölüm III. kullanma

Madde — 6.

1. Çalışan aksamı dâhil, makinaların tehlikeli kısımlarından her hangi birinin gerekli korunma tertibatı olmadığı takdirde, bunların kullanılması millî mevzuatla yasaklanmalı veya aynı derecede etkili diğer yollarla önlenmelidir. Bununla beraber, bu yasaklama keyfiyeti, makinaların kullanılmasını önlemeden tam manâsiyle yerine getirilemediği takdirde, bu kullanmanın müsaadesi nisbetinde uygulanmalıdır.

2. Makinalar, işgüvenliği ve iş hıfzıssıhhası alanındaki millî kaide ve normlara hâlel gelmiyecek surette muhafaza altına alınmalıdır.

Madde — 7.

6 ncı madde hükümlerini uygulamak yükümlülüğü işverene aidolmalıdır.

Madde — 8.

1. 6 ncı madde hükümleri, imal ve tesis ediliş tarzları veya bulundukları yer bakımından, özel bir korunma tertibatını icabettirmiyen makinalara veya bunların aksamına uygulanmaz.

2. 6 ve 11 nci madde hükümleri, makinaların veya bunların aksamının normal güvenlik normlarına uygun olarak yapılan bakım, yağlama, çalışan kısımlarını değiştirme veya ayarlama ameliyelerine mâni teşkil etmez.

Madde — 9.

1. Her üye, 6 ncı madde hükümlerine geçici olarak istisna tanıyabilir.

2. Bu şekilde geçici olarak tanınan istisnanın süresi, hiçbir halde sözleşmenin ilgili üye hakkında yürürlüğe girmesinden itibaren üç yılı geçemez. Söz konusu istisnaların şartları ile süresi millî mevzuatla veya aynı derecede etkili diğer yollarla tâyin ve tesbit edilmelidir.

3. Yetkili makam, bu maddenin uygulanmasında, ilgili işveren ve işçilerin en fazla temsil kabiliyetini haiz teşekkülleriyle istişare etmelidir.

Madde — 10.

1. İşveren, işçilere makinalardan korunmayla ilgili millî mevzuat hakkında bilgi vermeye matuf tedbirleri almalı ve onları makinaların kullanılmasından doğacak tehlikelerden ve alınacak tedbirlerden münasip tarzda haberdar etmelidir.

2. İşveren, işbu Sözleşmenin istihdaf ettiği makinaları kullanan işçileri hiçbir tehlikeye mâruz bırakmıyacak muhit şartlarını tesis ve idame ettirmelidir.

Madde — 11.

1. Korunma tertibatı ile mücehhez olmıyan bir makinayı hiçbir işçi kullanamaz. Hiçbir işçiden bahis konusu korunma tertibatı bulunmıyan bir makinayı kullanması istenemez.

2 — Hiçbir işçi kullandığı bir makinanın korunma tertibatını tesirsiz hale getirmemelidir. Bir işçi tarafından kullanılacak olan bir makinada mevcut korunma tertibatı tesirsiz hale getirilmemelidir.

Madde — 12.

Bu Sözleşmenin onaylanması işçilerin millî sosyal güvenlik veya sosyal sigorta mevzuatiyle tanınan haklarını ihlâl edemez.

Madde — 13.

Bu Sözleşmenin, işveren ve işçilerin yükümlülükleriyle ilgili işbu bölümü hükümleri, yetkili makam karar verdiği takdirde ve bu makamın tesbit ettiği nisbette serbest çalışan işçilere uygulanır.

Madde — 14.

Bu Sözleşmenin bu bölümünün uygulanması bakımından «İşveren» deyimi, icabında, millî mevzuatın kasdettiği anlamdaki işveren vekilini ifade eder.

Bölüm IV. Uygulama tedbirleri

Madde — 15.

1 — Bu Sözleşme hükümlerinin etkili bir tarzda uygulanmasını sağlıyacak, münasip müeyyidelerle ilgili hükümler de dâhil, bütün lüzumlu tedbirler alınmalıdır.

2 — Bu Sözleşmeyi onaylıyan her üye, Sözleşmenin hükümlerinin uygulanmasını denetleme amaciyle teftiş servisleri sağlamayı veya yeteri kadar bu teftişin sağlanmış olup olmadığını araştırmayı taahhüdeder.

Madde — 16.

Bu Sözleşme hükümlerini uygulama alanına koyacak olan millî mevzuat, yetkili makamca, ilgili işveren ve işçilerin en fazla temsil kabiliyetini haiz teşekkülleriyle ve icabında, imalâtçı teşekkülleriyle istişare edildikten sonra kaleme alınmalıdır.

Bölüm V. - Kapsam

Madde — 17.

1 — Bu Sözleşme hükümleri, Sözleşmeyi onaylıyan üye tarafından ek bir beyanla uygulama alanı kısıtlanmadığı takdirde, bütün ekonomik faaliyet kollarını kapsar.

2 — Bu şekilde Sözleşme hükümlerinin uygulama alanının kısıtlandığına dair bir beyanda bulunulması halinde :

a) Sözleşme hükümleri en azından, yetkili makamca iş teftiş servisleri ve ilgili işveren ve işçilerin en fazla temsil kabiliyetini haiz teşekkülleriyle istişare edilmesini mütaakıp mühim miktarda makina kullandığı anlaşılan iş yerlerine veya ekonomik faaliyet kollarına uygulanmalıdır. İstişare teşebbüsüne ve teşekküllerden her hangi birisi tarafından geçilebilir.

b) Her üye, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Statüsünün 22 nci maddesi uyarınca vereceği raporlarda, bu Sözleşme hükümlerinin daha geniş alanda uygulanmasında ne gibi gelişmeler kaydedildiği belirtilmelidir.

3 — Bu maddenin 1 nci fıkrası uyarınca beyanda bulunan her üye, daha sonraki bir beyanla, söz konusu beyanı tamamen veya kısmen her zaman iptal edebilir.

Bölüm VI. - Son hükümler

Madde — 18.

Bu Sözleşmenin kesin onaylama belgeleri Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Genel Müdürüne gönderilecek ve onun tarafından tescil edilecektir.

Madde — 19.

1 — Bu Sözleşme, ancak onaylama belgeleri Genel Müdür tarafından tescil edilmiş olan Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı üyelerini bağlıyacaktır.

2. Bu Sözleşme, iki üyenin onaylama belgesi Genel Müdür, tarafından tescil edildiği tarihten oniki ay sonra yürürlüğe girecektir.

Madde — 20.

1. Bu Sözleşmeyi onaylayan her üye, onu, ilk yürürlüğe girdiği tarihten itibaren on yıllık bir devre sonunda, Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne göndereceği ve bu müdürün tescil edeceği bir belge ile feshedebilir. Fesih, tescil tarihinden ancak bir yıl sonra muteber olacaktır.

2. Bu Sözleşmeyi onaylamış olan ve bundan evvelki fıkrada sözü edilen on yıllık devrenin bitiminden itibaren bir yıl zarfında bu maddede öngörülen fesih hakkını kullanmıyan her üye yeniden on yıllık bir müddet için bağlanmış olacak ve daha sonra bu Sözleşmeyi, her on yıllık devrenin bitiminde, bu maddede derpiş edilen şartlar altında feshedebilecektir.

Madde — 21.

1. Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü, Teşkilât üyeleri tarafından kendisine bildirilen onaylamaların ve fesihlerin tescil edildiğini Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının bütün üyerine tebliğ edecektir.

2. Genel Müdür kendisine gönderilen Sözleşmenin ikinci onaylama belgesinin tescil edildiğini Teşkilât üyelerine tebliğ ederken, bu Sözleşmenin yürürlüğe gireceği tarih hakkında Teşkilât üyelerinin dikkatini çekecektir.

Madde — 22.

Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü, yukardaki maddeler gereğince tescil etmiş olduğu bütün onaylamalara ve fesihlere dair tam bilgileri, Birleşmiş Milletler Andlaşmasının 102 nci madesi uyarınca tescil edilmek üzere Birleşmiş Milletler Sekretine ulaştıracaktır.

Madde — 23.

Bu Sözleşmenin yürürlüğe girmesinden itibaren her on yıllık bir devre sonunda, Milletlerarası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulu, bu Sözleşmenin uygulanması hakkındaki raporu Genel Konferansa sunacak ve onun tamamen veya kısmen değiştirilmesi melesesinin konferans gündemine alınıp alınmaması hususunu inceleyecektir.

Madde — 24.

1. Konferansın bu Sözleşmeyi tamamen veya kısmen değiştiren yeni bir Sözleşmeyi kabul etmesi halinde ve yeni Sözleşme aksini öngörmediği takdirde :

a) Tadil edici yeni Sözleşmenin bir üye tarafından onaylanması keyfiyeti, yukardaki 20 nci madde nazara alınmaksızın ve tadil edici yeni Sözleşme yürürlüğe girmiş olmak kayıt ve şartiyle, bu Sözleşmenin derhal ve kendiliğinden feshini gerektirecektir.

b) Tadil edici yeni Sözleşmenin yürürlüğe girmesi tarihinden itibaren bu Sözleşme üyelerin onaylanmasına artık açık bulundurulmıyacaktır.

2. Bu Sözleşme, onu onaylayıp da tadil edici Sözleşmeyi onaylamamış bulunan üyeler için her halde şimdiki şekil ve muhtevasiyle yürürlükte olmakta devam edecektir.

Madde — 25.

Bu Sözleşmenin Fransızca ve İngilizce metinleri aynı derecede muteberdir.

Dönem : 2
Toplantı : 2

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 231

Türkiye Cumhuriyeti ile Holânda Kırallığı arasında imzalanan Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı ve Sağlık ve Sosyal Yardım, Dışişleri ve Çalışma komisyonları raporları (1/293)

T. C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Tetkik Dairesi
Sayı : 71 - 431/7126

10 . 12 . 1966

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Çalışma Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 30 . 11 . 1966 tarihinde kararlaştırılan «Türkiye Cumhuriyeti ile Holânda Kırallığı arasında imzalanan Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı» ile gerekçesi ve ekli Anlaşma ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

Başbakan
Süleyman Demirel

G E R E K Ç E

Madde 1. — Kanunun birinci maddesi, Sözleşmesinin onaylanmasına dairdir.

Madde 2. — İkinci madde, kanunun yürürlük tarihini tesbit etmektedir.

Madde 3. — Üçüncü madde, kanunun Bakanlar Kurulu tarafından yürütüleceğini belirtmektedir.

Sağlık ve Sosyal Yardım Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Sağlık ve Sosyal Yardım Komisyonu
Esas No: 1/293
Karar No: 4

21 . 12 . 1966

YÜKSEK BAŞKANLIĞA

Çalışma Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 30 . 11 . 1966 tarihinde kararlaştırılan «Türkiye Cumhuriyeti ile Holânda Kırallığı arasında imzalanan Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair» kanun tasarısı, ilgili Hükümet temsilcileri de hazır oldukları halde tetkik ve müzakere olundu.

Tümü üzerinde yapılan uzun müzakereler sonunda, Türkiye Cumhuriyeti ile Holânda Kırallığı arasında akdedilen Sözleşmenin her iki memlekette tatbik edilmekte olan Sosyal Sigorta kanunlarına

tabi olanların diğer tarafın ülkelerine gittikleri takdirde, oradaki sigortalılarla eşit muamelenin tatbiki maksadına mâtuf olarak hazırlanmış bulunan Sözleşmenin tasdikine mütedair kanun tasarısı Komisyonumuzca prensip itibariyle uygun görülerek aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Dışişleri Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Sağlık ve Sosyal Yardım

Komisyonu Başkanı	Bu Rapor Sözcüsü	Kâtip	
İstanbul	İzmir	Tokat	Antalya
A. E. Birol	*M. Döşemeci*	*C. Aykan*	*H. F. Boztepe*
Balıkesir	Çankırı	Diyarbakır	İstanbul
A. İ. Kırımlı	*D. Akçaoğlu*	*T. Ziya Ekinci*	*O. Nuri Ulusay*
Kars	Kayseri	Konya	Tekirdağ
C. Ekinci	*F. Cumalıoğlu*	*S. S. Yücesoy*	*İ. Demir*

Dışişleri Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Dışişleri Komisyonu
Esas No. : 1/293
Karar No. : 10

21 . 2 . 1967

YÜKSEK BAŞKANLIĞA

Türkiye Cumhuriyeti ile Holânda Kıralhığı arasında imzalanan Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair olan kanun tasarısı, ilgili Bakanlık temsilcilerinin iştirakiyle Komisyonumuzda görüşüldü.

Tümü üzerinde yapılan görüşmeler sonunda, gerekçede de etraflıca belirtildiği üzere, mevzuubahis iki memlekette sigortalıların eşit muameleye tabi tutulmaları maksadına mâtuf olarak hazırlanmış bulunan tasarı, prensip itibariyle Komisyonumuzca da uygun mütalâa olunarak aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Çalışma Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
Manisa	Sivas	Çanakkale
E. Akça	*C. Odyakmaz*	*M. Baykan*
Kâtip	Adana	Ankara
Eskişehir	*K. Gülek*	*R. Ergüder*
E. G. Sakarya		
Aydın	Bursa	İstanbul
Y. Menderes	*N. Gürsoy*	*M. Yardımcı*
İzmir	Konya	Mardin
S. İksel	*L. Akdoğan*	*R. Baykal*

Sivas	Urfa
S. Kurtbek	*B. Hatko (Boran)*

Çalışma Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Çalışma Komisyonu
Esas No. : 1/293
Karar No.: 5

9 . 3 . 1967

YÜKSEK BAŞKANLIĞA

Türkiye Cumhuriyeti ile Holânda Kırallığı arasında imzalanan Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı, Sağlık ve Sosyal Yardım ve Dışişleri komisyonları raporu ile birlikte komisyonumuza havale olunmakla ilgili Bakanlık temsilcileri de hazır olduğu halde tetkik ve müzakere olundu.

Tümü üzerinde yapılan müzakereler neticesinde, bahis konusu tasarılar her iki memlekette tatbik edilmekte olan sigorta kanunlarının bir diğerine çalışmak üzere giden sigortalıların da, o memlekette tatbik edilen hükümlerden istifadesine mâtuf olarak hazırlanmış bulunan Sözleşmenin tasdikine mütedair olan kanun tasarısı komisyonumuzca da yerinde görülerek aynen kabul edilmiştir.

Genel Kurulun yüce tasviplerine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Çalışma Komisyonu Başkanı İstanbul *K. Özdemir*	Bu Rapor Sözcüsü Ankara *H. Türkay*	Afyon Karahisar *A. İ. Ulubahşi*
Ankara *R. Kuas*	Giresun *A. Köymen*	İstanbul *M. Ertuğrul*
İstanbul *N. Bulak*	İzmir *E. Turgut*	İzmir *M. Döşemeci*
Kütahya *A. C. Bilgin*	Samsun *N. K. Tülezoğlu*	İstanbul *O. N. Ulusoy*

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Türkiye Cumhuriyeti ile Holânda Kırallığı arasında imzalanan Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı

MADDE 1. — Türkiye Cumhuriyeti ile Holânda Kırallığı arasında 5 . 4 . 1966 tarihinde Ankara'da imzalanan, «Türkiye Cumhuriyeti ile Holânda Kırallığı arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesi» nin onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

30 . 11 . 1966

Başbakan	Devlet Bakanı	Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
S. Demirel	*R. Sezgin*	*K. Ocak*	*A. F. Alişan*
Adalet Bakanı	Millî Savunma Bakanı	İçişleri Bakanı	Dışişleri Bakanı
H. Dinçer	*A. Topaloğlu*	*F. Sükan*	*İ. S. Çağlayangil*
Maliye Bakanı	Millî Eğitim Bakanı	Bayındırlık Bakanı	Ticaret Bakanı
C. Bilgehan	*O. Dengiz*	*E. Erdinç*	*S. T. Müftüoğlu*
Sağ. ve Sos. Y. Bakanı	Güm. ve Tekel Bakanı	Tarım Bakanı	Ulaştırma Bakanı
E. Somunoğlu	*İ. Tekin*	*B. Dağdaş*	*S. Öztürk*
Çalışma Bakanı	Sanayi Bakanı	En. ve Ta. Kay. Bakanı	Turizm ve Ta. Bakanı
A. N. Erdem	*M. Turgut*	*İ. Deriner*	*N. Kürşad*
	İmar ve İskân Bakanı	Köy İşleri Bakanı	
	H. Menteşeoğlu	*S. O. Avcı*	

GEREKÇE

Türkiye Cumhuriyeti ile Holânda Kırallığı arasında sosyal güvenlik konusunda akdedilmiş bulunan Sözleşmenin başlıca gayesi, her iki memlekette Sosyal Sigorta kanunlarına tabi olanların diğer tarafın ülkesine gittiklerinde oradaki sigortalılarla eşit muameleye tabi tutulmalarını sağlamaktır. Sözleşmeye göre, taraflardan birinin ülkesinden diğer tarafın ülkesine gidecek olan sigortalılar, burada bulundukları sürece, kendi memleketlerinde imiş gibi sosyal sigorta haklarından yararlanacaklardır. Bundan başka, Sigorta kanunlariyle sağlanan yardımlardan yararlanma bakımından, her iki memlekette geçen sigortalılık ve prim ödeme süreleri birleştirilmiş olacaktır.

MADDE 1. — Kanunun birinci maddesi Sözleşmenin onaylanmasına dairdir.

5 . 4 . 1966 tarihinde, Türkiye'de imza edilen Sözleşmenin ihtiva ettiği hükümler, aşağıda, kendi madde numaralariyle izah edilmiştir.

Madde 1. — Sözleşmenin 1 nci maddesinde Sözleşmede yer alan (mevzuat, ülke, vatandaşlar, yetkili makam, kurum, yetkili kurum, ikamet, aile fetrleri sigortalılık süreleri v. b.) tâbirlerin tarifi yapılmıştır.

Madde 2. — Bu madde, Sözleşmenin hangi sosyal güvenlik mevzuatı hakkında uygulanacağına dairdir.

Bu madde hükmüne göre Türkiye'de ve Holânda'da uygulanın sosyal sigortalara tâbi bulunanlar, bu Sözleşme ile tanınan haklardan yararlanacaklardır.

Madde 3. — Bu maddede, Sözleşmenin Âkıd Taraflar vatandaşlariyle bunların geçindirmekle yükümlü oldukları kimseler hakkında uygulanacağı hükme bağlanmıştır.

Madde 4. — Bu madde, 3 ncü maddede belirtilen kimselerin hak ve vecibeleri bakımından, eşit muameleye tâbi tutulacaklarına dairdir.

Madde 5. — Maddede, Âkıd Taraflardan birinin mevzuatına göre hak kazanılmış aylık ve gelirlerin ve bunlara yapılacak zamların, hak sahibinin diğer Âkıd Taraf ülkesinde ikâmet etmesi sebebiyle değiştirilemiyeceği, durdurulamıyacağı, kesilemiyeceği ve el konulamıyacağı hükme bağlanmıştır.

Madde 6. — Bu madde, Sözleşmenin aynı sigorta vakası veya aynı sigotalılık süresi için iki taraf mevzuatı gereğince birden fazla yardım yapılmasına hak kazandırmadığını, bir sigorta yardımının diğer bir sigorta yardımiyle veya başka kazançla birleşmesi halinde yardımın kesilmesi veya tamamen düşürülmesi icabediyorsa bunun, hangi şartlarla ve ne gibi hallerde yapılacağını açıklamış bulunmakta, ayrıca bir sigortalıya sigortalılık ve prim ödeme sürelerine göre her iki memleket tarafından aylık bağlanmış olup da bu aylıklarda bir indirme yapılması söz konusu ise, indirmenin, kendilerine isabet eden hisseler oranında yapılacağını öngörmektedir.

Madde 7. — Bu maddede, Âkıd Taraflardan birinin ülkesinde çalışan işçi ve benzerlerinin, ikametgâhlarının diğer Âkıd Taraf ülkesinde bulunduğu ve bunların işverenlerinin yahut teşebbüs merkezinin diğer Âkıd Taraf ülkesinde olduğu takdirde dahi, bu işçilerin veya benzerlerinin çalıştıkları tarafın mevzuatına tabi olacakları derpiş edilmiştir.

Madde 8. — Bu madde, 7 nci maddede konulan hükmün istisnalarını ihtiva etmektedir. Bu maddeye göre,

a) Bu madde hükmüne göre iş merkezi Âkıd Taraflardan birinin ülkesinde bulunan bir işyerine bağlı olarak çalışan işçiler veya benzerleri, bir işin yapılması için geçici olarak diğer tarafın ülkesine gönderildiği takdirde, buraya vardıkları tarihten itibaren 24 ay müddetle, kendi memleketlerinde çalışıyormuş gibi, hakkında kendi memleketi mevzuatı uygulanacaktır. Bu gibiler, diğer Âkıd Taraf ülkesindeki çalışma süresi 24 ayı geçtiği takdirde, diğer Âkıd Taraf yetkili makamının muvafakati alınmak suretiyle, haklarında kendi memleketleri mevzuatının uygulanmasına devam olunacaktır.

b) Merkezi Âkıd Taraflardan birinin ülkesinde bulunan nakliyat işinde çalışan ve işin icrası için geçici olarak diğer Âkıd Taraf ülkesine gönderilen bir işçi veya benzeri hakkında da teşebbüs merkezinin bulunduğu ülkede çalışıyormuş gibi, o yer mevzuatı uygulanacaktır.

Madde 9. — Bu madde, Âkıd Tarafların elçilik ve konsolosluklarında veya buralardaki memurların şahsi hizmetlerinde çalışanların, konsolosluğun bulunduğu yer mevzuatına tabi olacağını, ve bu işçiler veya benzerleri Âkıd Tarafın vatandaşı iseler ne yolda işleme tabi olacaklarını tanzim etmektedir.

Madde 10. — Bu madde yetkili makamlara bâzı işçiler veya işçi toplulukları için uygulanacak mevzuat bakımından 7 - 9 ncu maddeler hükümlerine istisnalar koyma hakkı tanımaktadır.

Madde 11. — Bu madde bir işçi veya benzerinin; Hastalık ve Analık Sigortası bakımından yardımlara hak kazanılması, bir hakkın ihyası ve idamesi lâzımgeldiğinde, birbirini takibeden veya münavebeli olarak her iki Âkıd Taraf ülkesinde geçen hizmetlerinin birleştirileceği anaprensibini getirmektedir.

Madde 12. — Bu maddede taraflardan birinin mevzuatına göre sigortalı bulunan. bir kimseye diğer taraf ülkesine gitmesi halinde kendisi ve aynı ülkede bulunan ailesi fertlerinin hangi şartlarla yardıma müstehak olabilecekleri ve şartları yerine getirmiyenler için de ne yolda işlem yapılacağı açıklanmaktadır.

Madde 13. — Bu madde, Âkıd Taraflardan birinin işçisinin diğer Âkıd Taraf ülkesinde geçici olarak bulunduğu sırada sigorta yardımları bakımından yapılacak işlemler ile, yine bir taraf mevzuatına göre yardımlardan faydalanmıya başlamış bir kimsenin veya aile ferdinin diğer taraf ülkesine gittiğinde ne yolda muamele yapılacağını, nakdî ve aynî yardımların ne suretle ifa edileceğini tanzim etmektedir.

Madde 14. — Bu madde de, Âkıd Taraflardan birinin kurumuna bağlı bir işçi veya benzerinin diğer Âkıd Taraf ülkesinde ikâmet eden aile fertlerinin de sağlık yardımlarından faydalanacağı ve yardımların kapsamı, süresi ve ifa şeklinin ikâmet mahallindeki kurumca uygulanan mevzuat hükümlerine tabi olacağı hükme bağlanmış, aile fertlerinin ikametgâhlarının sigortalının çalıştığı Âkıd Taraf ülkesine naklettiklerinde evvelce başlamış yardımların devam edeceği öngörülmüştür.

Madde 15. — Bu madde analık yardımlarının ne suretle yapılacağını göstermektedir.

Madde 16. — Bu madde de;

a) Aynı zamanda ve her iki taraf mevzuatına göre aylık veya gelir almakta olan ve Âkıd Taraflardan birinin ülkesinde ikamet eden bir kimsenin, bu taraf mevzuatına göre yardım görme hakkına sahiboldukları takdirde, gerek kendilerine ve gerekse aile fertlerine yapılacak yardımların yükünün ikamet mahallindeki kuruma aidolacağı.

b) Yalnız bir taraf mevzuatına göre aylık veya gelir alan kimselere ve aile fertlerine, diğer Âkıd Taraf ülkesinde ikameti halinde, yapılacak yardımların yükününde aylığı ödiyen kuruma aidolacağı hükme bağlanmıştır.

Madde 17. — Bu maddede Sözleşmenin 12 nci maddesinin 2 nci fıkrası, 13 ncü maddenin 1,2 ve 6 ncı fıkraları, 14 ncü maddenin 1 nci fıkrası ve 16 ncı maddenin 2 nci fıkrası gereğince yapılan yardımlar tutarının yetkili kurumlarca, yardım yapan kurumlara ödeneceğini, ödemenin Sözleşmenin tatbikini tanzim eden idari anlaşmada tesbit olunan usullere göre yapılacağı, icabında ödemenin götürü olarak yapılabileceği öngörülmüştür.

Madde 18. — 19, 20, 21, Bu maddeler mâlûliyet sigortası haklarından faydalanma hususunu tanzim etmektedir. Maddelerde prensibolarak;

a) İki Âkıd Taraf ülkesinde geçen hizmetlerin, hakkın tesbiti ihyası ve idamesi hallerinde, birleştirileceği,

b) Sigortalıya mâlûllük yardımlarının, mâlûllükle sonuçlanan işgöremezlik halinin vukuageldiği tarihte tabi olduğu mevzuata göre hesaplanacağı,

c) Mâlûllük yardımının durdurulması ve kesilmesi hallerinin vukuunda ne yolda işlem yapılacağı yer almıştır.

Madde 22. — Bu madde de yaşlılık ve ölüm sigortalarında sağlanan hakların tesbiti ihyası ve idamesinde iki taraf mevzuatına göre tabi olarak geçen sürenin aynı zamana rastlamamak kaydiyle birleştirileceği anaprensibi vaz'edilmiştir.

Madde 23. — Bu madde de, iki tarafın mevzuatına tabi olmuş bulunan bir sigortalı için, Âkıd Tarafların her birinin mevzuatına göre kazanılacak yardımların hesap şekli gösterilmiştir.

Bu maddeye göre, yardımların miktarının hesaplanmasında esaslar, her iki memlekette geçen sigortalılık süreleri ile prim ödeme sürelerinin birleştirilmesi ve her iki merci tarafından bu sigortalılık ve prim ödeme sürelerine göre bağlanacak aylık miktarının tesbitidir.

Bu duruma göre, her iki tarafın sosyal sigorta kurumları, ilgililerin aylığa hak kazanıp kazanmadığını tesbit ederken, iki memlekette geçen ve aynı zamana rastlamıyan sigortalılık ve prim ödeme sürelerini birleştireceklerdir ve aylık miktarını hesapladıktan sonra, bu miktarın, ilgili memlekette geçen sigortalılık süresine tekabül eden kısmı o memleket kurumu tarafından ödenmesi gereken aylık miktarı olacaktır.

Maddede ayrıca,

a) İlgili, yukardaki esasa göre, birleştirilen sigortalılık süreleri nazarı itibara alınmak suretiyle, iki taraf mevzuatına göre gerekli şartları aynı zamanda yerine getirmediği fakat bunlardan birine göre aranan şartları yerine getirdiği takdirde, yardımın tutarının yine hizmetle mütenasiben olarak hesaplanacağı,

b) İlgili, iki taraf mevzuatında aranan şartları aynı zamanda yerine getiremediği ve fakat bu taraf mevzuatına tabi hizmetleriyle, diğer tarafta geçen hizmetleri nazara alınmaksızın, şartları yerine getiriyorsa, yardım tutarının, yalnız yardıma hak kazanmış bulunduğu mevzuata göre ve bu mevzuata tabi olarak geçmiş sigortalılık süreleri nazara alınmak suretiyle tâyin olunacağı, bu iki halde de diğer Âkit Tarafın şartları yerine geldikçe aylıkların genel esaslar içinde yeniden hesaplanacağı,

c) 22 nci maddedeki genel prensip uygulanmadan, yalnız bir Âkit Taraf mevzuatına tabi olarak geçmiş sigortalılık süreleri nazara alınarak o memleket mevzuatına göre hesaplanacak yardım tutarı yukarki esaslara göre bulunan aylıktan fazla ise, bu Âkit Taraf kurumunca yapılan yardımın aradaki fark kadar artırılacağı, öngörülmüş bulunmaktadır.

Madde 24. — 25. — Bu maddeler, yaşlılık sigortası hakkındaki Holânda mevzuatındaki, Türkiyemiz mevzuatında bulunmıyan, farklı hak tanıyan hükümlerinin Holânda da çalışmış Türk işçilerine uygulanmasını temin maksadiyle sözleşmede yer almıştır.

Madde 26. — Bu madde de, her iki Âkit Taraf mevzuatına tabi olmuş bir işçinin ölümünde, hak sahibi kimselerinin yalnız işçinin ölüm tarihinde tabi bulunduğu mevzuat ile sağlanan yardımlardan faydalanacağı sebkeden sigortalılık sürelerine göre aylığın bölünmiyeceği, ve fakat işçi, ölüm tarihinde Türk mevzuatına tabi tutuluyorsa, gerek hak sahiplerinin aylığı hak kazanıp kazanmadıklarının, gerekse yapılacak yardım miktarının tesbitinde Holânda mevzuatına tabi olarak geçmiş sigortalılık sürelerinin hesaba dâhil edileceği hükme bağlanmıştır.

Madde 27. — Bu madde, yaşlılık sigortası hakkındaki Holânda mevzuatında 1 Ocak 1957 tarihinde 65 yaşını tamamlamış olanlarla, 15 - 65 yaşları arasındakilere sağlanan özel haklardan Türk vatandaşlarının da Holânda vatandaşları gibi aynı şartlarla faydalanacağını derpiş etmektedir.

Madde 28. — Bu madde, Holânda mevzuatında dul ve yetimlere sağlanan 1 Ekim 1959 dan önce vukubulmuş ölüm hallerinde yapılması öngörülen, yardımlardan, Türk vatandaşlarınında eşit şartlarla faydalanacağını göstermektedir.

Madde 29. — Bu madde, malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortası hakkındaki Türk mevzuatında derpişedilen sigortalılık başlangıç tarihinin, Türkiye'de işe girmeden Holânda'ya giden bir işçi için Holânda da ilk işe girdiği gün olarak kabul edilmesine dairdir.

Madde 30. 31, 32. — Bu maddeler, Holânda iş kazası ve meslek hastalığı sigortası mevzuatının genel hastalık ve mâlûllük sigortası mevzuatı içinde mütalâa edilmesi kabul edildiği için, kendi mevzuatımız bakımından, iş kazasına uğrıyan veya meslek hastalığına tutulan bir işçimizin ikametgâhını Holândaya nakletmesi halinde gerek sağlık yardımlarının gerekse ödeneklerin nasıl sağlanacağını tesbit etmektedir.

Madde 33. — Bu madde Holânda da çalışan ve çocukları Türkiye'de ikamet eden Türk işçilerinin aile yardımlarından istifade edeceğine dairdir.

Madde 34. — Bu madde Holânda mevzuatına göre sağlanan işsizlik yardımlarına hak kazanılmasında her iki memlekette geçen çalışma sürelerinin birleştirileceğine dairdir.

Madde 35, 36, 37, 39, 40, 41, 42. şekle ait bâzı hükümleri ihtiva eden ve bu kabîl sözleşmelerde yer alan maddelerdir.

Bu maddeler özellikle,

1. Yetkili makamların sözleşmenin uygulanması için gerekli bütün idari tedbirleri alacaklarını, bunlar hakkında birbirlerine bilgi vereceklerini, sözleşmenin uygulanmasına etki yapabilecek bütün mevzuat tadillerinden birbirlerini haberdar edeceklerini,

2. İki Âkıt Tarafın makam ve kurumlarının gerek birbirleriyle gerekse ilgililerle veya vekilleriyle yazışma yapabileceğini,

3. Holânda sağlık kurumunca verilmiş olan tıbbi raporların Türk Kurumlarınca verilmiş addedileceğini,

4. Bir taraf için, mevzuuatına göre tanzim edilecek belgelerin pul, resim, harçtan muaf olması halinde bu muafiyetin diğer taraf mevzuatına göre tanzim edilecek belgelerede teşmil edileceğini,

5. Sözleşmenin uygulanmasında düzenlenen belgelerin ve yazıların konsoloslukların tasdik ve harclarından muaf olduğunu,

6. Âkıt Taraf kurumlarının aralarında doğrudan doğruya ve Fransızca yahut İngilizce olarak yazışma yapacaklarını,

7. Âkıt Taraflardan birinin makam ve kurumlarının, kendilerine verilen dilekçe ve belgeleri sırf diğer Âkıt Tarafın resmî diliyle yazılmıştır mucip sebebiyle reddedemiyeceklerini,

8. Bir tarafın yetkili kurumuna ve makamına veya belirli bir teşekkülüne yapılacak talep, müracaat ve ihbarın diğer tarafın yetkili mercilerine yapılmış kabul edileceğini,

9. Diğer Âkıd Taraf ülkesinde bulunan kimselere Sözleşme gereğince yapılacak yardımları, kurumların kendi paralariyle yapabileceğini, Âkıd Taraflar arasındaki transferlerin, transfer tarihinde yürürlükte bulunan bu konudaki anlaşma ve kurallara göre yapılacağını,

10. Sözleşmenin tatbikatından doğan anlaşmazlıkların iki taraf yetkili makamlarının müzakere yoliyle halledileceğini,

11. 6 ay için halledilemiyen anlaşmazlıkların hakem kuruluna tevdi edileceğini,

12. Verilen avansların mahsubunda yardımcı olunacağını,

13. Yardımlardan kesinti yapılması lüzumu halinde yetkili teşkilâtın talebinin yerine getirileceği, öngörülmüş bulunmaktadır.

Madde 43. — Bu maddede, Sözleşmenin, yürürlük tarihinden önceki devre için bir yardım ödenmesi hakkını doğurmadığı ve fakat Sözleşmenin yürürlüğe girdiği tarihten önce Âkır Taraflardan birinin mevzuatına tabi olarak geçmiş olan bütün sigortalılık sürelerinin, Sözleşme hükümlerine göre hak kazanılacak yardımların tâyininde nazara alınacağı, Sözleşmenin yürürlüğe girdiği tarihten önce vukua gelmiş olaylar için dahi bu Sözleşme hükümlerine göre aylık veya gelir bağlanabileceği, evvelce toptan ödeme yapılmak suretiyle tasfiye edilmemiş hakların ilgilinin müracaatı üzerine, Sözleşmenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren ihya edileceğini, bu kabîl haklar için ilgilinin Sözleşmenin yürürlük tarihinden itibaren iki yıl içinde müracaat etmesi lâzımgeldiği ve bu müracaatın yapılması halinde Âkıd Taraflar mevzuatında yer alan hakkın düşmesi ve zamanaşımı hükümlerinin uygulanmıyacağı, müracaat bu süreden sonra yapılmış olsa bile yardım hakkının yine düşmiyeceği veya zamanaşımına uğramıyacağı, şu kadar ki bu hakkın, Âkıd Taraf mevzuatında şayet daha müsait hükümler bulunmuyorsa müracaat tarihinden başlıyacağı, hükme bağlanmıştır.

Madde 44, 45, 46. — Bu maddeler, Sözleşmenin Holânda Kırallığı bakımından Avrupa kırallık ülkesinde uygulanacağının, Sözleşmenin tasdiki belgelerinin Lâhey'de teati edileceğini ve tasdik belgelerinin teati edildiği ayı takibeden ayın ilk günü yürürlüğe gireceğini öngörmektedir.

Madde 47. — Bu madde, Sözleşmenin süresiz olarak akdedildiğini, fesih için en geç içinde bulunulan takvim yılının sona ermesinden 6 ay evvel karşı tarafa ihbarda bulunulması şart olduğunu, bu takdirde Sözleşmenin o takvim yılının sonunda yürürlükten kalkacağını hükme bağlamıştır.

Madde 48. — Bu madde, Sözleşmenin feshi halinde Sözleşme hükümlerinin uygulanmasından doğan bütün hakların saklı olduğunu, feshin muteber olduğu tarihten önceki süreler dolayısiyle ilerde iktisabolunacak hakların kaybolmıyacağını, bu hakların bilâhara varılacak bir mutabakatla devam ettirileceğini veya böyle bir mutabakat sağlamasazsa ilgili Kurumun mevzuatının tatbiki suretiyle tesbit olunacağını öngörmüştür.

Sözleşmeye ekli protokolde de,

1. Holânda da yapılmakta olan ve Sözleşme yürürlüğe girinceye kadar kanunlaşacağı ifade olunan yeni mevzuat çalışmalarında, iş kazaları ile meslek hastalıkları konusu genel mâlûliyet ve hastalık rejimi içinde mütalâa edildiğinden, bu konularda yapılacak yardımların da, genel rejimler çerçevesi içinde sağlanacağı,

2. Sözleşme, yukarda bahsolunan yeni Holânda mevzuatından önce yürürlüğe girdiği takdirde, bu Sözleşmenin, İş kazaları ve meslek hastalıkları sigortası hakkındaki Holânda mevzuatına uygulanacağı protokolün Sözleşmenin ayrılmaz bir parçası olduğu ifade edilmiştir.

Yukarda hükümleri tahlil ve izah edilmiş bulunan Sözleşme Türk Sosyal Sigorta mevzuatı ile ahenk halindedir. Bu sebeple Sözleşmenin tarafımızdan tasdikine bir engel bulunmamaktadır.

MADDE 2. — Kanunun yürürlük tarihini tesbit etmektedir.

MADDE 3. — Kanunun Bakanlar Kurulu tarafından yürütüleceğini belirtmektedir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE HOLÂNDA KIRALLIĞI ARASINDA SOSYAL GÜVENLİK SÖZLEŞMESİ

İki Devlet arasında sosyal güvenlik alanındaki münasebetleri düzenlemeyi arzu eden :
Türkiye Cumhurbaşkanı
ve
Holânda Kıraliçesi

aşağıda yazılı hükümler üzerinde mutabakata varmışlardır.

KISIM I

Genel hükümler

Madde — 1.

Bu Sözleşmenin uygulanmasında :

a) «Mevzuat» tâbiri, 2 nci maddenin 1 nci fıkrasında yazılı sosyal güvenlik rejimleri ve kollarına ilişkin olarak yürürlükteki ve ileride yürürlüğe konulacak kanun, tüzük ve yönetmelikleri;

b) «Ülke» tâbiri :
Türkiye bakımından, millî sınırlar içindeki Türkiye ülkesini,
Holânda bakımından, Avrupa'daki Kırallık ülkesini;

c) «Vatandaşlar» tâbiri :
Türkiye bakımından, Türk vatandaşlığını haiz kimseleri,
Holânda bakımından, Holânda vatandaşı olan kimseleri;

d) «Yetkili makam» tâbiri :
Türkiye bakımından, Çalışma Bakanını,
Holânda bakımından, Sosyal İşler ve Kamu Sağlığı Bakanını;

e) «Kurum» tâbiri, mevzuatı tamamen veya kısmen uygulamakla görevli teşkilât veya makamı;

f) «Yetkili kurum» tâbiri, sigortalının yardım talebinde bulunduğu tarihte bağlı bulunduğu kurumu veya kendisinden yardım talebetme hakkına sahibolduğu veyahut son defa çalıştığı ülkede ikamet etse idi kendisinden yardım talebetme hakkına sahibolacağı kurumu;

g) «Yetkili taraf» tâbiri, ülkesinde, yetkili kurumun bulunduğu Âkıd Tarafı;

h) «İkamet» tâbiri, daimî ikameti;

i) «İkamet mahallindeki kurum» ve «bulunulan yerdeki kurum» tâbirleri, sırasiyle, ilgilinin ikamet ettiği yerde yardımları yapmakla görevli kurumu ve ilgilinin geçici olarak bulunduğu yerde, bahis konusu yardımları bu Âkıd Taraf mevzuatına göre yapmakla görevli kurumu veya, böyle bir kurum mevcut değilse, ilgili tarafın yetkili makamınca belirtilen kurumu;

j) «Aile fertleri» tâbiri, çalışan kimsenin, ikamet ettikleri memleket mevzuatına göre, yardımdan faydalanma hakkına sahibolarak kabul edilen, ailesi fertlerini;

k) «Ölen sigortalının hak sahipleri» tâbiri, uygulanan mevzuata göre böylece kabul veya tarif edilen kimseleri;

l) «Sigortalılık süreleri» tâbiri, mevzuata göre sigortalılık süresi olarak tarif veya kabul edilen prim ödeme veya çalışma süreleri ile aynı mevzuata göre, sigortalılık süresi veya çalışma süresine muadil olarak kabul edilen bütün süreleri;

m) «Yardımlar», «Aylıklar» ve «Gelirler» tâbirleri, kamu fonlarından ödenen bütün elemanlar da dâhil olmak üzere, zamlar, ayarlamalar, ek tahsislerle birlikte bütün yardımları, aylıkları, gelirleri ve aylık veya gelir yerine ödenebilen sermaye yardımlarını;

ifade eder.

Madde — 2.

1 — Bu Sözleşme aşağıda yazılı sosyal güvenlik mevzuatına uygulanır :

a) Holânda'da :

1) Hastalık sigortası (Hastalık ve analık hallerinde yapılan para yardımları ve sağlık yardımları);

2) Mâlûllük sigortası;

3) Yaşlılık sigortası;

4) Dul ve yetimler sigortası;

5) İşsizlik sigortası;

6) Aile yardımları;

7) Kömür madeni işletmelerinde çalıştırılan kimseler hakkında uygulanan özel rejimlere, ilişkin mevzuat;

b) Türkiye'de :

1) Sosyal sigortalar :

i) Hastalık ve analık sigortası,

ii) Mâlûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları,

iii) İş kazalariyle meslek hastalıkları sigortası;

2) Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü İşçileri Emekli Sandığı;

3) Askerî Fabrikalar Tekaüt ve Muavenet Sandığı;

na ilişkin mevzuat.

2 — Bu Sözleşme, bu maddenin 1 nci fıkrasında sayılan mevzuatı değiştirecek veya tamamlıyacak olan bütün kanun ve tüzüklere de uygulanır.

Sözleşme :

a) Yeni bir sosyal sigorta koluna ilişkin mevzuata, Âkıd Taraflar arasında bu maksatla Anlaşma yapılması şartiyle uygulanır.

b) Mevcut sosyal güvenlik rejimlerini yeni sigortalı zümrelerine teşmil edecek olan mevzuata, bu hükümlerin yayınlandığının bildirildiği tarihten itibaren 3 aylık bir süre içinde, ilgili Âkıd Taraf Hükümetince itirazda bulunulmaması şartiyle uygulanır.

Madde — 3.

1 — Bu Sözleşme hükümleri, Âkıd Taraflardan birinin vatandaşı olup bu Taraflardan birinin mevzuatına tabi olan veya tabi olmuş bulunan işçiler veya benzerleri ile bunların aile fertleri ve ölümlerinde hak sahipleri hakkında uygulanır.

2 — Bu Sözleşme hükümleri, kançılarya kadrolarında çalışanlar dâhil, elçilik ve konsolosluklardaki meslek memurları ile Âkıd Taraflardan birinin resmî dairelerinde çalışmakta iken hükümetleri tarafından diğer Taraf ülkesine gönderilen memurlar hakkında uygulanmaz.

Madde — 4.

Âkıd Taraflardan birinin vatandaşı olup haklarında bu Sözleşme hükümleri uygulanan kimseler, 2 nci maddede yazılı mevzuata, mükellefiyetler ve haklar bakımından, diğer Âkıd Tarafın vatandaşları ile aynı şartlarla tabidirler.

Madde — 5

1. — Âkıd Taraflardan birinin mevzuatına göre hak kazanılmış olan aylık veya gelirlerle bunlara yapılan zamlar, hak sahibinin ödemeyi yapacak kurumun bulunduğu ülkede değil de diğer Âkıd Taraf ülkesinde ikamet etmesi sebebiyle, hiçbir indirime tabi tutulamaz, değiştirilemez, durdurulamaz, kesilemez ve el konulamaz.

2 — Âkıd Taraflardan birinin sosyal sigorta yardımları, üçüncü bir Devletin ülkesinde ikamet eden diğer Âkıd Taraf vatandaşlarına, bu üçüncü Devlet ülkesinde ikamet eden kendi vatandaşları ölçüsünde ve aynı şartlarla ödenir.

Madde — 6.

İki Âkıd Tarafın kurumlarınca kısmî aylıklar şeklinde bağlanan ihtiyarlık sigortası yardımları hariç olmak üzere, bu Sözleşme, aynı sigorta vakası veya aynı sigortalılık süresi için iki Âkıd Tarafın mevzuatı gereğince birden fazla yardım yapılmasına hak kazandırmadığı gibi böyle bir hakkı devam ettiremez.

2. Bir yardımın diğer sosyal güvenlik yardımlariyle veya bir kazançla birleşmesi halinde, Âkıd Taraflardan birinin mevzuatına göre yardımın azaltılması, durdurulması veya kesilmesi gerekiyorsa, diğer Âkıd Tarafın mevzuatı gereğince sosyal güvenlik yardımlarına hak kazanılmış olması veya diğer Âkıd Taraf ülkesinde bir kazanç elde edilmesi hallerinde de aynı hükümler uygulanır.

3. 2 nci fıkra hükmünün uygulanması, her iki Âkıd Taraf mevzuatına göre ödenen yardımların azaltılmasını veya durdurulmasını gerektirirse, yardımlardan herbiri, azaltılması icabeden miktarın yarısından daha fazla bir miktarda azaltılamaz veya durdurulamaz.

4. Şu kadar ki, Yukarıki fıkra hükmü, bu Sözleşmenin 22 ve 23 ncü maddeleri gereğince iki Âkıd Tarafın mevzuatına göre aynı mahiyette yardımlara hak kazanılması hallerinde uygulanmaz.

5. 2 nci fıkra hükmünün uygulanması, 22 ve 23 ncü maddeler hükümlerine göre tesbit edilmiş olan bir yardımın azaltılmasını veya durdurulmasını gerektirdiği takdirde, yardımın azaltılması veya durdurulmasında, bu yardımların veya kazançların sadece, 23 ncü maddenin 1 nci fıkrasının (b) bendinde bahsolunan sigortalılık süreleriyle orantılı kısımları nazara alınır.

KISIM - II

Uygulanacak mevzuatın tâyini hakkındaki hükümler

Madde — 7.

Bu kısım hükümleri saklı kalmak kaydiyle, Âkıd Taraflardan birinin ülkesinde çalışan işçiler veya benzerleri, ikâmetgâhlarının diğer Âkıd Taraf ülkesinde bulunduğunun kabul edilmesi veya bunların işverenlerinin yahut teşebbüs merkezinin diğer Âkıd Taraf ülkesinde bulunması hallerinde dâhi, çalıştıkları tarafın mevzuatına tâbidirler.

Madde — 8.

Aşağıda yazılı haller yukarıdaki madde hükmünden istisna edilmiştir.

a) Bir teşebbüsün hizmetinde olup, normal olarak, bu teşebbüsün Âkıd Taraflarından birinin ülkesindeki bir işyerine bağlı bulunan işçiler veya benzerleri, bir işin yapılması maksadiyle teşebbüs tarafından diğer Âkıd Taraf ülkesine gönderildikleri takdirde, 24 ay müddetle, teşebbüs merkezinin bulunduğu Âkıd Taraf ülkesinde çalışıyorlarmış gibi, bu taraf mevzuatına tabi tutulurlar; diğer Âkıd Taraf ülkesindeki çalışma süresi 24 ayı aştığı takdirde, bu sürenin sona ermesinden önce, işçinin muvafakatı ile işveren veya işverenin muvafakatı ile işçi tarafından, 7 nci madde hükmünü uygulama durumunda olan Âkıd Tarafın yetkili makamının muvafakatı istenmek şartiyle, teşebbüs merkezinin bulunduğu taraf mevzuatının uygulanmasına devam edilir. Yetkili makam,bu muvafakatı, ancak, diğer tarafın yetkili makamının da müsaadesini almak suretiyle verebilir.

b) Merkezi Âkıd Taraflardan birinin ülkesinde bulunan ve gerek başkasının hesabına gerekse kendi hesabına, demir, kara, hava veya deniz yolu ile yolcu veya yük taşıyan veya deniz ba-

ırkçılığı işçileri yapan bir teşebbüsün hizmetinde gezici olarak çalışan işçiler veya benzerleri, teşebbüsün merkezinin bulunduğu Âkıd Taraf mevzuatına tabidirler; şu kadar ki, teşebbüsün diğer Âkıd Taraf ülkesinde bir şubesi veya daimî temsilciliği varsa, şube veya temsilcilik tarafından çalıştırılan kimseler, şubenin veya daimî temsilciliğin bulunduğu Âkıd Taraf mevzuatına tabidirler.

Madde — 9.

1. 3 ncü maddenin 2 nci fıkrası hükümleri saklı kalmak kaydiyle, Âkıd Tarafların elçilik ve konsolosluklarında ve buralardaki memurların şahsi hizmetinde çalışan işçiler veya benzerleri hakkında 7 nci madde hükümleri uygulanır.

2. Şu kadar ki, bu maddenin 1 nci fıkrasında bahsolunan kimseler, elçilik ve konsoloslukça temsil edilen Âkıd Tarafın vatandaşı iseler çalışmaya başladıkları veya bu Sözleşmenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç aylık süre içinde, haklarında kendi memleketleri mevzuatının uygulanmasını istiyebilirler; yapılan tercihin eski sürelere şümulü yoktur.

Madde — 10.

Âkıd Tarafların yetkili makamları, aralarında anlaşmak suretiyle, bâzı işçiler veya işçi toplulukları hakkında uygulanacak mevzuat bakımından bu Sözleşmenin 7 - 9 ncu maddeleri hükümlerinden istisnalar öngörebilir.

KISIM - III

Özel hükümler

Bölüm : 1

Hastalık - Analık

Madde — 11.

Bir işçi veya benzeri, birbirini takibeden sürelerde veya münavebeli olarak, iki Âkid Tarafın mevzuatına da tabi olmuş bulunuyorsa yardımlara hak kazanılması, bu hakkın ihyası veya idamesi bakımlarından, her iki Âkıd Taraf mevzuatına tabi olarak geçen sigortalılık süreleri, aynı zamana raslamamak şartiyle, birleştirilir.

Madde — 12.

1. Âkıd Taraflardan birinin mevzuatına göre sigortalılık süreleri bulunan bir işçi veya benzeri, diğer Âkıd Taraf ülkesine gittiğinde, kendisi ve aynı ülkede bulunan ailesi fertleri için, aşağıdaki şartlarla, ülkesinde bulunduğu Âkıd Tarafın mevzuatında öngörülen hastalık ve analık sigortaları yardımlarından, faydalanır.

a) Bu Âkıd Taraf ülkesine son gelişinde çalışabilir durumda olmak,

b) Bu ülkeye son gelişinden sonra mecburi sigortaya tabi tutulmuş olmak,

c) Yukarıdaki maddede bahsolunan sigortalılık süreleri toplamı nazara alınmak suretiyle, bu Âkıd Taraf mevzuatına göre gerekli şartları yerine getirmiş bulunmak.

2. Bu maddenin 1 nci fıkrasında yazılı hallerde aynı fıkranın (a), (b) ve (c) bendlerinde öngörülen şartlar yerine getirilmediği takdirde, işçi veya benzeri ikametgâhını nakletmeden önce son defa sigortalı bulunduğu ülkede kalsa idi o taraf mevzuatına göre yardımlardan faydalanma hakkına sahibolacak idiyse, iş göremezlik hali işçinin mecburi sigortaya tabi olduğu son günden itibaren

21 günlük bir süre içinde meydana çıkmış olmak şartiyle, yardımlardan faydalanır. İşçinin ayrıldığı memleketteki kurum, ikametgâhın bulunduğu yerdeki kurumdan, ilgiliye, uyguladığı mevzuatta öngörülen şekil usullere göre sağlık yardımı yapılmasını istiyebilir.

Madde — 13.

1. Âkıd Taraflardan birinin mevzuatına göre sigortalı olan ve bu taraf ülkesinde ikamet eden işçi veya benzeri, geçici olarak diğer Âkıd Taraf ülkesinde bulunduğu sırada durumu derhal yardım yapılmasını gerektirirse, hastanede yapılacak tedaviler de dâhil olmak üzere, sağlık yardımlarından faydalanır.

2. Âkıd Taraflardan birinin kurumca sağlanan yardımlardan faydalanmaya başlamış ve bu taraf ülkesinde ikâmet etmekte olan bir işçi veya benzeri ikametgâhını diğer Âkıd Taraf ülkesine naklettiği takdirde de yardımdan faydalanma hakkı devam eder; şu kadar ki, işçi, ikâmetgâhını değiştirmeden önce yetkili kurumun müsaadesini almak zorundadır; müsaade talebi, yalnız, bu kurumun bir hekimi tarafından ilgilinin sağlık durumunun ikametgâhını diğer Âkıd Taraf ülkesine nakletmesine mâni olduğu hakkında rapor verilmesi halinde reddolunabilir.

3. Yukarıdaki fıkralar gereğince yardıma hak kazanmış bulunan bir işçi veya benzerine yapılacak sağlık yardımları, geçici olarak bulunan yerdeki veya yeni ikamet mahallindeki kurum tarafından ve, özellikle sağlık yardımlarının kapsamı ve ifa şekli bakımından, bu kurumun uyguladığı mevzuat hükümlerine uygun olarak sağlanır; şu kadar ki, yardımların süresi yetkili tarafın mevzuatında öngörülen süredir.

4. Bu maddenin 1 ve 2 nci fıkralarında bahsolunan hallerde, protezlerin, büyük cihazların ve önemli sağlık yardımlarının sağlanması, mutlak olarak müstacel olan haller müstesna olmak üzere, yetkili kurumun müsaade vermesi şartına bağlıdır.

5. Bu maddenin 1 ve 2 nci fıkralarında bahsolunan hallerde yapılacak para yardımları yetkili taraf mevzuatına göre sağlanır. Bu yardımlar, bir idari anlaşma ile tesbit olunacak usullerle, yetkili kurum hesabına diğer tarafın kurumunca da ödenebilir.

6. Yukarıdaki fıkralar hükümleri, aile fertlerinin geçici olarak diğer Âkıd Taraf ülkesinde bulunmaları veya, hastalık yahut analık halinin vukuundan sonra ikametgâhlarını Âkıd Taraf ülkesine nakletmeleri hallerinde de, kıyas yoliyle uygulanır.

Madde — 14.

1. Âkıd Taraflardan birinin kurumuna bağlı bir işçi veya benzerinin diğer Âkıd Taraf ülkesinde ikamet eden aile fertleri, sanki işçi bunların ikamet mahallindeki kuruma bağlı imiş gibi, sağlık yardımlarından faydalanırlar. Bu yardımların kapsamı, süresi ve ifa şekli ikamet mahallindeki kurumca uygulanan mevzuat hükümlerine göre tâyin edilir.

2. Aile fertleri ikametgâhlarını yetkili kurumun bulunduğu ülkeye naklettiklerinde, yardımlarından bu taraf mevzuatındaki hükümlere göre faydalanırlar. Bu hüküm, aile fertlerinin, ikametgâhlarını değiştirmeden önce bulundukları memleketin kurumu tarafından sağlanan yardımlardan aynı hastalık veya analık vakası için faydalanmaya başlamış olmaları halinde de uygulanır; bu halde, yetkili kurumun uyguladığı mevzuatta sağlık yardımları için âzami bir süre derpiş olunmuş ise, ikametgâhın naklinden önce yardım yapılmış olan süreler nazara alınır.

3 — Bu maddenin 1 nci fıkrasında bahsolunan aile fertleri ikametgâhlarının bulunduğu ülkede meslekî bir faaliyet icra ediyorlarsa veya kendilerine sağlık yardımlarından faydalanma hakkını sağlıyan bir aylık yahut gelir alıyorlarsa, bu madde hükümleri uygulanmaz.

Madde — 15.

Bu bölüm hükümlerinin uygulanması bir işçi veya benzerine veya bunların aile fertlerinden birine her iki taraf mevzuatına göre de analık yardımlarından faydalanma hakkını kazandırdığı

takdirde, gerekirse, 11 nci maddeye göre birleştirilen sigortalılık süreleri de nazara alınmak suretiyle, yalnız doğumun vukubulduğu ülkede yürürlükte olan mevzuat uygulanır.

Madde — 16.

1 — Aynı zamanda her iki Âkıd Taraf mevzuatına göre aylık veya gelir almakta olan ve Âkıd Taraflardan birinin ülkesinde ikamet eden bir kimse bu Taraf mevzuatiyle sağlanan sağlık yardımlarından faydalanma hakkına sahip bulunduğu takdirde, gerek kendisine, gerek aile fertlerine yapılacak sağlık yardımları, ikamet mahallindeki kurum tarafından ve sanki aylık veya gelir yalnız bu Tarafın mevzuatına göre ödeniyormuşçasına sağlanır. Bu yardımların yükü ikamet mahallindeki kuruma aittir.

2 — Âkıd Taraflardan yalnız birinin mevzuatına göre aylık veya gelir almakta olan bir kimse diğer Âkıd Taraf ülkesinde ikamet ettiği takdirde, aylığı ödiyen Âkıd Tarafın mevzuatına göre gerek kendisinin, gerekse ailesi fertlerinin müstahak bulundukları sağlık yardımları, ikamet mahallindeki kurumca sağlanır.

3 — Âkıd Taraflardan birinin mevzuatı sağlık yardımları karşılığı olarak aylık veya gelirden prim kesilmesini öngörüyorsa, bu maddede bahis konusu olan hallerde, aylık veya geliri ödiyen ve sağlık yardımlarının masrafını yükümlenen kurum, ödediği aylık veya gelirden bu kesintileri yapmaya yetkilidir.

Madde — 17.

1 — Bu Sözleşmenin 12 nci maddesinin 2 nci fıkrası 13 ncü maddesinin 1, 2 ve 6 ncı fıkraları, 14 ncü maddesinin 1 nci fıkrası ve 16 ncı maddenin 2 nci fıkrası gereğince yapılan sağlık yardımlarının tutarları, yetkili kurumlarca, bu yardımları yapan kurumlara ödenir.

2 — Ödeme, yetkili makamlar arasında akdolunacak bir idari anlaşmada tesbit edilecek usullere göre yapılır, ödemenin götürü olarak yapılması da mümkündür.

BÖLÜM : 2.

Mâlûllük

Madde — 18.

1 — Sigortalı, birbirini takibeden sürelerde veya münavebeli olarak, iki Âkıd Tarafın mevzuatına da tabi olmuş ise, yardımlara hak kazanılması bu hakkın ihyası veya idamesi bakımlarından, Âkıd Tarafların mevzuatına tabi olarak geçmiş sigortalılık süreleri, aynı zamana raslamak şartiyle, birleştirilir.

Madde — 19.

Bir sigortalı, birbirini takibeden sürelerde veya münavebeli olarak iki tarafın mevzuatına da tabi olmuş ise, gerekirse 18 nci madde hükümleri de nazara alınmak suretiyle, yalnız, mâlûllükle sonuçlanan iş göremezlik halinin vukua geldiği tarihte tabi bulunduğu mevzuat ile sağlanan yardımlardan faydalanır.

Madde — 20.

1 — Mâlûllük yardımının durdurulmasından sonra, sigortalı yardıma tekrar hak kazanırsa, mâlûllük hali önceki yardımın yapılmasına sebebolan hastalıktan ileri geldiği takdirde, önceki yardımı yapmış olan kurum bu yardımı yapmaya devam eder.

2 — Mâlûllük yardımının kesilmesinden sonra sigortalının durumu kendisinin yeniden bir mâlûllük yardımı yapılmasını gerektirdiği takdirde, yardım, 19 ncu maddede yazılı esaslara göre yeniden tesbit edilir.

Madde — 21.

Mâlûllük yardımından faydalanma hakkının doğması için, bu yardımların ödenmesine başlamadan önce, ilgiliye hastalık sigortasından ödenek verilmesi gereken süre, her halde, mâlûllüğe sebebolan hastalığın meydana çıktığı veya kazanın olduğu tarihte sigortalının tabi bulunduğu mevzuatta öngörülen süredir.

BÖLÜM 3

Yaşlılık ve ölüm (Aylıklar)

I - Genel hükümler

Madde — 22

1. Bir sigortalı, birbirini takibeden sürelerde veya münavebeli olarak, iki Âkid Tarafın mevzuatına da tabi olmuş ise, yardımlardan faydalanma hakkının doğması, bu hakkın ihyası veya idamesi bakımlarından, Âkid Tarafların mevzuatına tabi olarak geçmiş sigortalılık süreleri, aynı zamana raslamamak şartiyle, birleştirilir.

2. Âkid Taraflardan birinin mevzuatına göre, bâzı yardımların yapılması, sigortalılık sürelerinin özel bir sosyal güvenlik rejimine tabi bir meslekte geçmiş olması şartına bağlı bulunduğu takdirde, bu yardımlara hak kazanılması için, diğer Âkid Taraf ülkesinde, yalnız, bu rejime tekabül eden bir sosyal güvenlik rejimine tâbi olarak geçmiş süreler ile diğer Âkid Tarafın başka rejimlerine tabi olarak aynı meslekte geçmiş süreler, aynı zamana raslamamak şartiyle, birleştirilir. Sigortalı, bu sürelerin toplanmasına rağmen, bahis konusu yardımlardan faydalanmak için gerekli süreyi tamamlıyamazsa, sözü edilen süreler, Âkid Tarafların genel rejimleriyle sağlanan yardımlardan faydalanmak bakımından, yine birleştirilir.

Madde — 23.

1. İki tarafın mevzuatına da tâbi olmuş bulunan bir sigortalının bu mevzuatın her birine göre hak kazanacağı yardımlar, aşağıdaki esaslara göre tâyin ve tesbit edilir.

a) Âkid Taraflardan her birinin kurumu kendi uyguladığı mevzuata göre sağlanan yardımlardan faydalanmak için gerekli şartların yerine getirilmiş olup olmadığını 22 nci madde gereğince birleştirilen sigortalılık sürelerini nazara almak suretiyle tesbit eder.

b) Yukardaki bende göre yardıma hak kazanılıyorsa, bahis konusu kurum, 22 nci maddeye göre birleştirilen sigortalılık sürelerinin tamamını kendi uyguladığı mevzuata tabi olarak geçmiş gibi kabul ederek, ilgilinin hak kazanabileceği nazari yardım tutarını hesaplar ve bu tutarın, sigorta vakasının vukuundan önce kendi mevzuatına tabi olarak geçmiş sürelerin her iki Âkid Taraf mevzuatına tabi olarak geçmiş süreler toplamına oranına tekabül eden kısmını tâyin eder; bu meblâğ, bahis konusu kurumun ilgiliye ödemesi gereken yardımı teşkil eder.

c) İlgili, yukardaki madde gereğince birleştirilen sigortalılık süreleri nazara alınmak suretiyle, kendisi hakkında uygulanacak olan iki taraf mevzuatına göre gerekli şartları aynı zamanda yerine getiremediği, fakat, bunlardan birine göre gerekli şartları yerine getirdiği takdirde, bu Tarafça yapılacak yardımın tutarı yine yukardaki (b) bendi hükümlerine göre tâyin edilir.

d) İlgili, kendisi hakkında uygulanacak olan iki Taraf mevzuatına göre gerekli şartları aynı zamanda yerine getiremediği, fakat, bunlardan birine göre gerekli şartları, diğer Âkid Taraf mev-

zuatına tabi olarak geçmiş sigortalılık sürelerinin nazara alınmasına ihtiyaç duyulmaksızın, yerine getirebildiği takdirde, yardım tutarı, yalnız yardıma hak kazanmış bulunduğu mevzuat hükümlerine göre ve yalnız bu mevzuata tabi olarak geçmiş sigortalılık süreleri nazara alınmak suretiyle tâyin olunur.

e) Bu fıkranın (c) ve (d) bendleri gereğince bağlanan aylıklar, 22 nci madde gereğince birleştirilen sigortalılık süreleri de nazara alınmak suretiyle, ilgili hakkında uygulanabilecek diğer mevzuatın gerektirdiği şartlar yerine geldiğinde, bu fıkranın (b) bendindeki esaslara göre yeniden tâyin edilir.

2. 22 nci madde hükmü uygulanmaksızın, yalnız bir Âkıd Tarafın mevzuatına tabi olarak geçmiş sigortalılık süreleri nazara alınmak suretiyle ve bu mevzuat hükümlerine göre ilgilinin hak kazanabileceği yardım tutarı, yukardaki fıkra hükümlerine göre tâyin olunan yardım tutarından fazla olduğu takdirde, bu Âkıd Tarafın kurumunca yapılan yardım, aradaki fark kadar artırılır.

3. Bu maddenin 1 nci fıkrasının (d) bendi ile 26 ncı madde hükümleri saklı kalmak kaydiyle, bu bölüm hükümlerinden faydalanabilecek durumda olan kimseler, haklarında yalnız bir Âkıd Tarafın mevzuatının uygulanmasını istiyemezler.

2. Özel hükümler

Madde — 24.

Yaşlılık sigortası hakkındaki Holânda mevzuatına tâbi bir sigortalının, 65 yaşından küçük olan ve Türkiye'de ikamet eden karısı da, aşağıda yazılı süreler haricolmak üzere, aynı mevzuata göre sigortalıdır :

a) Türkiye'de mecburi bir yaşlılık sigortasına tabi olarak geçen süre,

b) Böyle bir sigortadan yaşlılık aylığı almakta olduğu süre,

Madde — 25.

Holânda kurumları, yaşlılık aylığını, doğrudan doğruya ve yalnız ilgili mevzuata tabi olarak geçmiş sigortalılık sürelerine göre hesaplarlar.

Madde — 26.

1. Birbirini takibeden sürelerde veya münavebeli olarak, her iki Âkıd Taraf mevzuatına da tabi olmuş bulunan bir işçi veya benzerinin ölümünde hak sahibi kimseleri, yalnız, işçinin ölümü tarihinde tabi bulunduğu mevzuat ile sağlanmakta olan yardımlardan faydalanırlar.

2. İşçi, ölümü tarihinde Türk mevzuatına tabi bulunuyor idiyse, gerek hak sahiplerinin yardıma hak kazanıp kazanmadıklarının tesbitinde, gerekse bunlara Türk mevzuatı gereğince yapılacak yardım tutarının hesabında, Holânda mevzuatına tabi olarak geçmiş sigortalılık süreleri de nazara alınır.

Madde — 27.

1. Yaşlılık Sigortası hakkındaki Holânda mevzuatında, 1 Ocak 1957 tarihinde 65 yaşını tamamlamış olan kimseler için öngörülen geçici aylıklardan, Türk vatandaşları Holânda vatandaşları ile aynı şartlarla faydalanırlar.

2. Yşlılık sigortası hakkındaki Holânda mevzuatında, 1 Ocak 1957 tarihinde 15 - 65 yaşlar arasında olan kimseler için öngörülen geçici menfaatlerden, Türk vatandaşları Holânda vatandaşları ile aynı şartlarla faydalanılır.

Mdde — 28.

Dul ve yetimler sigortası hakkındaki Holânda mevzuatının geçici hükümleri gereğince, 1 Ekim 1959 dan önce vukubulmuş ölüm hallerinde yapılması önögrülen yardımlardan, Türk vatandaşları Holânda vatandaşları ile aynı şartlarla faydalanırlar.

Madde — 29.

Mâlûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları hakkındaki Türk mevzuatının uygulanmasında, sigortalı, Türkiye'de Yaşlılık Sigortasına tabi işe girmeden önce Holânda'da bir Yaşlılık Sigortasına tabi olmuşsa, bahis konusu Holânda rejimine tabi olduğu ilk gün Türk mevzuatına göre Yaşlılık Sigortasına tabi işe ilk defa girdiği gün olarak kabul edilir.

BÖLÜM 4.

İş kazaları ve meslek hastalıkları

Madde — 30.

1. Türkiye mevzuatına göre sigortalı olan bir işçi veya benzerinin 8 nci madde hükümlerine uygun olarak Holânda'da çalıştığı sırada bir iş kazasına uğraması veya meslek hastalığına tutulması yahut, Türkiye mevzuatına göre tedavi edilmeye başladıktan sonra ikametgâhını Holânda'ya nakletmesi halinde, sağlık yardımları, masrafları yetkili kurum tarafından karşılanmak üzere, sigortalının geçici olarak çalıştığı veya yeni ikametgâhının bulunduğu yerdeki kurum tarafından sağlanır.

2. Sağlık yardımlarının kapsamı, süresi ve ifa şekilleri bakımından, 13 ncü maddenin 3 ncü ve 4 ncü fıkraları hükümleri kıyas yoliyle uygulanır.

3. Bu maddede bahis konusu olan hallerde para yardımları, 13 ncü maddenin 5 nci fıkrası hükümlerine göre yapılır.

Madde — 31.

Türk Kurumu tarafından sağlanan yardımlardan faydalanmaya başlamış olan bir sigortalının ikametgâhını Holânda'ya nakletmesi halinde, nakilden önce bu Kurumun müsaadesinin alınması gerekir. Müsaade talebi yalnız, sigortalının sağlık durumunun ikametgâhını Holânda'ya nakletmesine mâni olduğu hakkında, bu kurumun bir hekimi tarafından verilen rapor üzerine reddolunabilir.

Madde — 32.

30 ncu maddede bahsolunan hallerde yapılacak sağlık yardımlarının tutarı, 17 nci maddede belirtilen esaslar dâhilinde, Holânda kurumlarına ödenir.

BÖLÜM 5

Aile yardımları

Madde — 33.

Holânda'da çalışan ve çocukları Türkiyede ikamet eden Türk işçileri, aile yardımlarından Holândalı işçilerin tabi oldukları şartlarla faydalanırlar.

BÖLÜM 6

İşsizlik

Madde — 34.

Holânda mevzuatına göre sağlanan işsizlik yardımlarına hak kazanılmasında, Türkiye'deki çalışma süreleri ile Holânda'daki çalışma süreleri birleştirilir.

KISIM IV

Çeşitli hükümler

Madde — 35.

Yetkili makamlar,

1. Bu sözleşmenin uygulanması için gerekli bütün idari hazırlıkları yaparlar;
2. Bu sözleşmenin uygulanması maksadiyle alınan tedbirler hakkında birbirlerine bilgi verirler:
3. Sözleşmenin uygulanmasında değişiklik yapabilecek mahiyetteki bütün mevzuat tadilleri hakkında birbirlerine bilgi verirler.

Madde — 36.

1. Bu sözleşmenin uygulanmasiyle görevli makam ve kurumlar, bu sözleşmenin uygulanmasına gayret ederler ve tıpkı kendi mevzuatlarının uygulanmasında olduğu gibi davranırlar.
2. İki Âkıd Tarafın makam ve kurumları, bu sözleşmenin uygulanmasında, gerek birbirleriyle gerekse ilgili şahıslar veya bunların vekilleriyle doğrudan doğruya yazışabilirler.
3. Türk mevzuatına göre mâlûllük veya iş göremezlik derecelerinin tesbitine ilişkin hükümlerin uygulanmasında, bir Holânda sağlık kurumunca verilmiş olan tıbbi raporlar Türk kurumlarınca verilmiş gibi kabul edilirler.

Madde — 37.

1. Âkıd Taraflardan birinin mevzuatına göre, bu Âkıd Taraf mevzuatının uygulanmasında düzenlenen belgeler için tanınmış olan pul, resim ve harc muafiyeti veya indirimleri, diğer Âkıd Taraf mevzuatının veya bu Sözleşmenin uygulanmasında düzenlenen belgelere de teşmil edilir.
2. Bu Sözleşmenin uygulanmasında düzenlenen belgelerle yazılan yazılar elçilik ve konsoloslukların tasdikinden ve konsolosluk harclarından muaftır.

Madde — 38.

1. Bu Sözleşmenin uygulanmasında, kurumlar, aralarında doğrudan doğruya ve Fransızca yahut İngilizce olarak yazışırlar.
2. Âkıd Taraflardan birinin kurum ve makamları, kendilerine sunulan dilekçe ve diğer belgeleri, sırf diğer Âkıd Tarafın resmî diliyle yazılmış olmasından dolayı reddedemezler.

Madde — 39.

Âkıd Taraflardan birinin mevzuatının uygulanmasında, bu tarafın bir makamına, kurumuna veya diğer bir teşekkülüne belirli bir süre içinde verilmesi gerekli olan dilekçe, bildirge veya müracaatlar, aynı süre içinde diğer tarafın bunlara tekabül eden bir makamına, kurumuna, veya di-

ğer bir teşekkülüne verilebilir. Bu halde, başvurulan makam, kurum veya teşekkül, bu dilekçe, bildirge ve müracaatları geciktirmeksizin diğer Âkıd Tarafın yetkili makam, kurum veya teşekkülüne, ya doğrudan doğruya, veya Âkıd Tarafların yetkili makamlarının aracılığı ile intikal ettirirler.

Madde — 40.

1. Diğer Âkıd Taraf ülkesinde bulunan kimselere bu Sözleşme gereğince para yardımları ödemek durumunda olan kurumlar, ödemeyi kendi paralariyle yaparak görevlerini yerine getirmiş olurlar; kurumların diğer Âkıd Taraf ülkesindeki bir kuruma ödeme yapmaları gerektiğinde ise, bu ödeme diğer tarafın parasiyle yapılmak zorundadır.

2. Bu Sözleşmenin uygulanmasiyle ilgili para transferleri, Âkıd Taraflar arasında transfer tarihinde yürürlükte olan bu konudaki anlaşma ve kurallara göre yapılır.

Madde — 41.

1. Bu sözleşmenin yorumu veya uygulanmasiyle ilgili olarak Âkıd Taraflar arasında çıkacak anlaşmazlıklar, Âkıd Tarafların yetkili makamları arasında müzakere yoliyle halledilir.

2 — Anlaşmazlık, müzakerelerin başlamasından itibaren 6 aylık bir süre içinde bu yoldan halledilmezse, konu, teşekkülü ve çalışma usulleri Âkıd Tarafların hükümetleri arasında mutabık kalınarak tesbit edilecek bir hakem kuruluna tevdi edilir. Hakem kurulu, anlaşmazlığı, bu Sözleşmenin anaprensiplerine ve ruhuna göre halleder. Kurulun kararları kesin ve uyulması zorunludur.

Madde — 42.

1 — Âkıd Taraflardan birinin kurumu, yardıma hak kazanan bir kimseye avans ödemişse, bu kurum, veya onun talebi üzerine diğer tarafın yetkili kurumu, bu avansı, ilgilinin hak ettiği ödemelerden keser.

2 — Yardıma hak kazanmış olan kimse, para yardımlarına müstehak bulunduğu süre içinde, Âkıd Taraflardan birinin sosyal yardımlarından faydalanmış ise, sosyal sigorta yardımlarını ödiyen kurum, bu yardımlardan, sosyal yardım olarak ödenmiş meblâğ kadarını, sosyal yardım teşkilâtının talebi üzerine ve onun hesabına keser.

KISIM 5

Geçici ve son hükümler

Madde — 43.

1 — Bu Sözleşme, yürürlüğe girdiği tarihten önceki devre için hiçbir yardım ödenmesi hakkını doğurmaz.

2 — Bu Sözleşmenin yürürlüğe girdiği tarihten önce Âkıd Taraflardan birinin mevzuatına tabi olarak geçmiş olan bütün sigortalılık süreleri, bu Sözleşme hükümlerine göre hak kazanılacak yardımların tâyininde nazara alınır.

3 — Bu maddenin 1 nci fıkrası hükmü saklı kalmak kaydiyle, Sözleşmenin yürürlüğe girdiği tarihten önce vukua gelmiş olaylar için dahi, bu Sözleşme hükümlerine göre aylık veya gelir bağlanabilir. Bu maksatla, ilgilinin vatandaşlık durumu veya ikametgâhının diğer Âkıd Taraf ülkesinde bulunması yüzünden bağlanamamış veya ödenmesi durdurulmuş olan bütün aylık veya gelirler, ilgilinin müracaatı üzerine, Sözleşmenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bağlanır veya ihya edilir; şu kadar ki, evvelce toptan ödeme yapılmak suretiyle tasfiye edilen haklar için bu hüküm uygulanmaz.

4 — Yukardaki fıkranın uygulanmasından doğan haklar için, ilgilinin Sözleşmenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki yıl içinde müracaat etmesi halinde, Âkıd Tarafların mevzuatında yer alan hakkın düşmesi ve zamanaşımı hükümleri uygulanmaz.

Müracaat bu süreden sonra yapılmışsa yardım hakkı yine düşmez veya zamanaşımına uğramaz; şu kadar ki, bu hak, Âkıd Tarafın mevzuatında daha müsait hükümler bulunmadığı takdirde, müracaat tarihinden başlar.

Madde — 44.

Bu Sözleşme, Holânda Kırallığı bakımından, Avrupa'daki kırallık ülkesinde uygulanır.

Madde — 45.

Bu Sözleşme tasdik edilir ve tasdik belgeleri mümkün olan en kısa zamanda Lahey'de teati edilir.

Madde — 46.

Bu Sözleşme, tasdik belgelerinin teati edildiği ayı takibeden ayın ilk günü yürürlüğe girer.

Madde — 47.

Bu Sözleşme süresiz olarak akdedilmiştir. Âkıd Taraflar Sözleşmeyi fesih edebilirler. Fesih için, en geç, içinde bulunulan takvim yılının sona ermesinden 6 ay önce karşı tarafa ihbarda bulunulması şarttır, bu takdirde Sözleşme, o takvim yılının sonunda yürürlükten kalkar.

Madde — 48.

1 — Sözleşmenin feshi halinde, hükümlerinin uygulanmasından doğan bütün haklar saklı kalır.

2 — Feshin muteber olduğu tarihten önceki süreler dolayısiyle ileride iktisabedilecek haklar Sözleşmenin feshi sebebiyle kaybolmaz; bu hakların ne suretle devam ettirileceği Sözleşmenin feshinden sonraki devreler için varılacak bir mutabakatla, veya, böyle bir mutabakata varılamaması halinde, ilgili kurumun uyguladığı mevzuat ile tesbit edilir.

Usulüne göre yetkili kılınan temsilciler işbu Sözleşmeyi imzalamışlardır.

Ankara'da 5 Nisan 1966 tarihinde Fransızca olarak iki nüsha düzenlenmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti adına	Holânda Kırallığı adına	
Ali Naili Erdem	*Dr. G. M. J. Veldkamp*	*A. E. Tammenoms Bekker*
Çalışma Bakanı	Sağlık ve Sosyal İşl. Bakanı	Holânda Büyükelçisi

İMZA PROTOKOLÜ

Türkiye Cumhuriyeti ile Holânda Kıralhığı arasındaki Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin (bundan sonra «Sözleşme» olarak bahsedilecektir) imzalandığı sırada aşağıda imzaları bulunan temsilciler şu hususlarda mutabık kalmışlardır.

1. İşçilerin uzun süreli iş görmezliklerin malî sonuçlarına karşı mecburi olarak sigortalanmalarına mütaallik yeni mevzuatın yürürlüğe girmesinden sonra, Holânda mevzuatında iş kazaları ve meslek hastalıklarının tazmini için ayrı bir rejimin bulunmıyacağı kaydedilmiştir. Bu takdirde, iş kazaları ve meslek hastalıkları halinde yapılacak yardımlar, Sözleşmenin 2 nci maddesinin 1 nci fıkrasının (a) bendinin 1, 2, ve 4 ncü sıralarında kayıtlı genel rejimler çerçevesi içerisinde sağlanacaktır.

2. Sözleşme, yukarıdaki 1 nci fıkrada bahsolunan yeni Holânda mevzuatından daha önce yürürlüğe girdiği takdirde, bu Sözleşme, iş kazaları ve meslek hastalıkları sigortası hakkındaki Holânda mevzuatına uygulanacaktır.

Bu protokol Sözleşmenin ayrılmaz bir parçasını teşkil eder.

Ankara'da 5 Nisan 1966 tarihinde Fransızca olarak iki nüsha düzenlenmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti adına
Ali Naili Erdem
Çalışma Bakanı

Holânda Kıralhığı adına
Dr. G. M. J. Veldkamp — Sağlık ve Sosyal İşl. Bakanı

A. R. Tammenoms Bekker — Holânda Büyükelçisi